

**Bibliske paramiče
pale savorende**

Biblijske priče za sve

**Bibliske paramiče
pale savorende**

Biblijske priče za sve

Open Bible Stories **unrestricted visual Bible stories**

50 key stories of the Bible, from Creation to Revelation, in text, audio, and video, in any language, for free.

<https://openbiblestories.org>

This work is a translation of unfoldingWord® Open Bible Stories. The original work by unfoldingWord is available from *<https://openbiblestories.org>*.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit *<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>* or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

If you would like to notify unfoldingWord regarding your translation of this work, please contact us at *<https://unfoldingword.org/contact/>*.

Attribution of artwork: All images used in these stories are © Sweet Publishing (*<http://www.sweetpublishing.com>*) and are made available under a Creative Commons Attribution-Share Alike License (*<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>*).

*To our brothers and sisters in Christ all over the world — the global church.
It is our prayer that God would use this visual overview of His Word to bless,
strengthen, and encourage you.*

Published 2020 by Romska Biblija (RomBib, *rombib.com*) for Serbian and Chergash version.

Graphics & Layout: OM EAST, *east.om.org*

This is a joint production by Romska Biblija (RomBib) and OM EAST.

Čergar

(Vojvođanski Romski, Šijački)

door43.org

Srpski

door43.org

Sadržaj

1. Stvoripe	11
2. O bezah del ando them	29
3. Potop	43
4. Devlesko savezo e Avraameja	61
5. Obećime čhavo	71
6. O Del vodil briga palo Isako	83
7. O Del blagoslovisarel e Jakove	91
8. O Del spasisarel e Josife thaj lešće familija	103
9. O Del akharel e Mojsija	119
10. Deš bare nevolje po Egipat	135
11. Pasha	149
12. Inkljistipe andar o ropstvo	159
13. E Devlesko savez e Izraelconenca	175
14. O them lutilas e divljinasa	191
15. Obećime phuv	207
16. E osloboditeljurja	221
17. Devlesko savezo e Davidosa	241
18. Podelime carstvo	257
19. Prorokurja	271

20. Izganstvo thaj boldipe palpale	291
21. O Del obiċisarel e Mesija	305
22. E Jovanesko bijandipe	321
23. E Isusesko Bijandipe	329
24. O Jovano bolet e Isuse	341
25. O Beng iskušil e Isuse	351
26. O Isus zapoċnisarel piri služba	361
27. Paramiċi katar o laċho Samaritanco	373
28. Barvalo terno ċhavo	385
29. Paramiċi katar o nemilosrdno sluga	397
30. O Isus pravarel pandž milja manušen	407
31. O Isus phirel po paj	417
32. O Isus sastarele nasvale romnja thaj rome save sas neċisto duho	427
33. Paramiċi katar o sejaċi	445
34. O Isus sikavel vi aver paramiċa	455
35. Paramiċi katar o suoseċajno dad	467
36. Preobražipe	481
37. O Isus vazdel e Lazeres andar e mul	489
38. O Isus si izdajime	501
39. O Isus si osudime	517

40. O Isus si razapnime.	531
41. O Del vazdel e Isuse andar e mule.	541
42. O Isus boldelpes po nebo.	551
43. Počnil e prvo khandiri	563
44. O Petar thaj o Jovano sastaren e prosijako	577
45. O Stefan thaj o Filip	587
46. O Pavle postajil hrišćanino	601
47. O Pavle thaj o Sila ande Filipe.	613
48. O Isus si obećime Mesija	629
49. E Devlesko nevo savezo	645
50. O Isus boldelpe	665

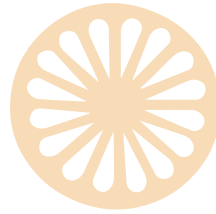
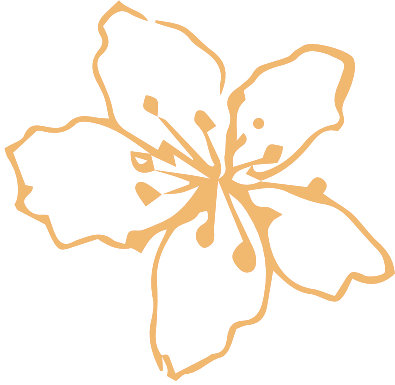
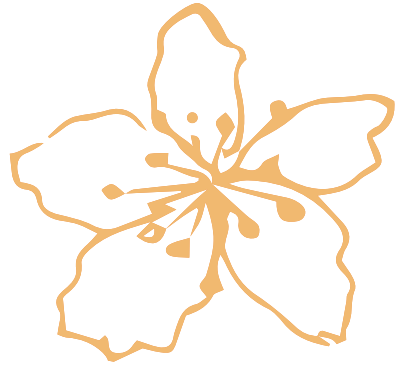

Sadržaj

1. Stvaranje	11
2. Greh ulazi u svet	29
3. Potop	43
4. Božiji savez s Avramom	61
5. Sin obećanja	71
6. Bog se brine za Isaka	83
7. Bog blagosilja Jakova	91
8. Bog spašava Josifa i njegovu familiju	103
9. Bog poziva Mojsija	119
10. Deset pošasti	135
11. Pasha	149
12. Izlazak	159
13. Božiji savez s Izraelom	175
14. Lutanje po divljini	191
15. Obećana zemlja	207
16. Izbavitelji – Sudije	221
17. Božiji savez s Davidom	241
18. Podeljeno carstvo	257
19. Proroci	271

20. <i>Izgnanstvo i povratak</i>	291
21. <i>Bog obećava Mesiju</i>	305
22. <i>Rođenje Jovanovo</i>	321
23. <i>Isusovo rođenje</i>	329
24. <i>Jovan krsti Isusa</i>	341
25. <i>Sotona iskušava Isusa</i>	351
26. <i>Isus započinje svoju službu</i>	361
27. <i>Priča o dobrom Samarijancu</i>	373
28. <i>Mladi bogataš</i>	385
29. <i>Priča o nemilosrdnom sluzi</i>	397
30. <i>Isus hrani pet hiljada ljudi</i>	407
31. <i>Isus hoda po vodi</i>	417
32. <i>Isus isceljuje opsednutog čoveka i bolesnu ženu</i>	427
33. <i>Priča o sejaču</i>	445
34. <i>Isus poučava druge priče</i>	455
35. <i>Priča o saosećajnom ocu</i>	467
36. <i>Preobraženje</i>	481
37. <i>Isus podiže Lazara iz mrtvih</i>	489
38. <i>Isus je izdan</i>	501
39. <i>Isus na sudu</i>	517

40. <i>Isus je razapet.</i>	531
41. <i>Bog podiže Isusa iz mrtvih.</i>	541
42. <i>Isus se vraća u nebo</i>	551
43. <i>Nastanak Crkve</i>	563
44. <i>Petar i Jovan isceljuju prosjaka</i>	577
45. <i>Stefan i Filip</i>	587
46. <i>Pavle postaje hrišćanin</i>	601
47. <i>Pavle i Sila u Filipima</i>	613
48. <i>Isus je obećani Mesija</i>	629
49. <i>Božiji Novi savez</i>	645
50. <i>Isus se vraća</i>	665

1

Stvoripe

Stvaranje

Biblijaće paramiča andar o:
Postanak 1–2

Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 1-2

Ake sar sas sa maj sigo nego so bilo so postoilas, o Del stvorisardas o svemir thaj sa ande leste. Nakon so o Del stvorisardas e Phuv, e phuv sas ando tunjariko thaj nas nikaj ni cara svetlo niti khanči aver nas oblikujime pe phuv. Ali e Devlesko Duho sas po paj.

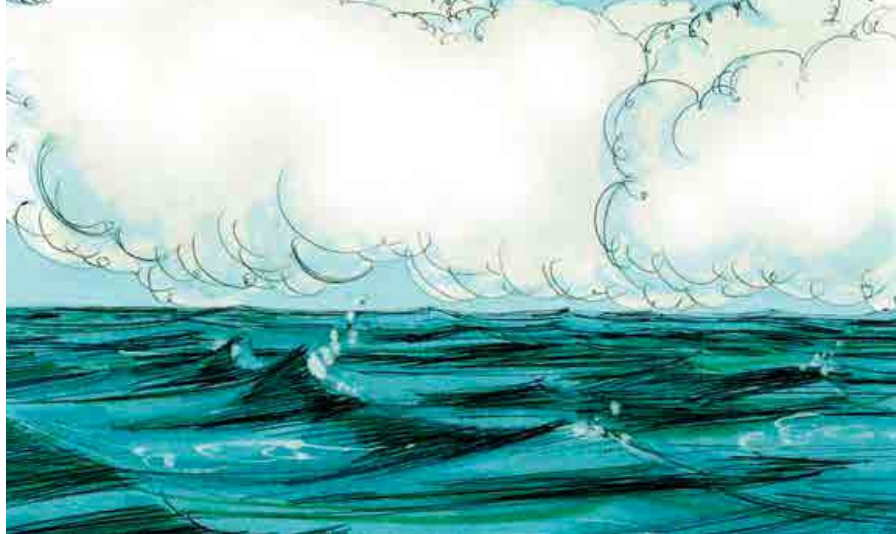
Evo kako se dogodio početak svega. Bog je u šest dana stvorio svemir i sve što je u njemu. Nakon što je Bog stvorio Zemlju, Zemlja je bila mračna i prazna, i ništa na njoj nije bilo oblikovano. Međutim, Božiji Duh je bio nad vodom.

Aska o Del phenda: "Neka avel svetlo!" Thaj sas o svetlo. O Del dikhla kaj si o svetlo lačo thaj akharda o svetlo "đes". Odvojisarda les katar o tunjariko, savo akhardas "rjat". O Del stvorisardas o svetlo po prvo đes kana počnisardas te stvoril.

Onda je Bog rekao: "Neka bude svetlo!" I bilo je svetlo. Bog je video da je svetlo dobro i nazvao ga je "dan". Odvojio ga je od tame, koju je nazvao "noć". Bog je stvorio svetlo na prvi dan stvaranja.

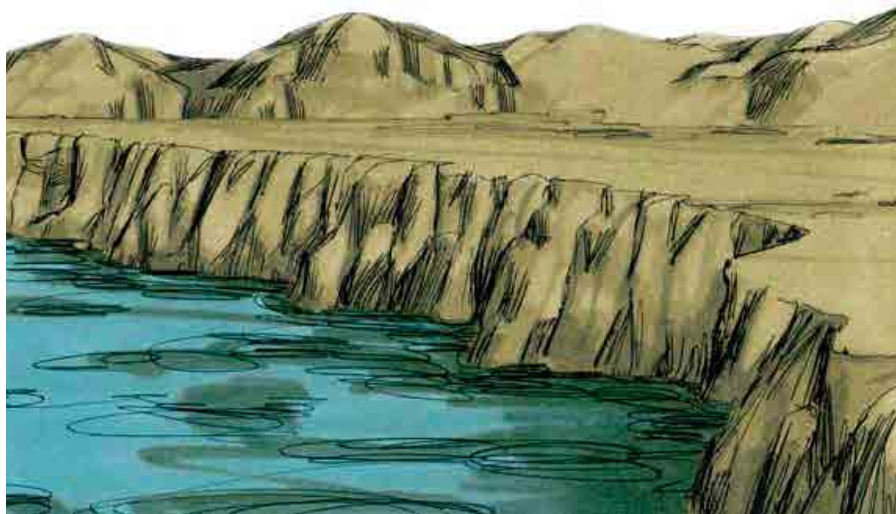

O dujto đes kana stvorilas,
o Del phendas alav thaj
stvorisardas o nebo opral pe
phuv. Stvorisardas o nebo
gajda kaj odvoisardas o paj
tele katar o nebo opre.

*Drugog dana stvaranja, Bog
je progovorio i stvorio nebo
nad zemljom. Stvorio je nebo
tako što je odvojio vodu
odozgo od vode odozdo.*

O trito đes, o Del phendas alav thaj odvoisardas o paj katar o kopno. O kopno akhardas “phuv” a o paj “more”. O Del dikhla kaj si lače okova so stvorisardas.

Trećeg dana, Bog je progovorio i odvojio vodu od kopna. Kopno je nazvao “zemlja”, a vodu je nazvao “mora”. Bog je video da je ono što je stvorio dobro.

Aska o Del phenda: “Neka andar e phuv prokljijol svako vrsta kaš thaj biljke.” Thaj godova vi sas. O Del dikhla kaj okova so stvorisardas si lačhe.

Onda je Bog rekao: “Neka zemlja prokljija drvećem i biljkama svih vrsta.” To se i dogodilo. Bog je video da je ono što je stvorio dobro.

Po štarto đes stvorimasko, o Del phenda thaj stvorisarda o kham, o čonut thaj e čerenja. O Del stvorisardalen te den svetlo e phuvja thaj te označin e rjat thaj o đes, bršešći vrjama thaj e brša. O Del dikhla kaj okova so stvorisarda si lačhe.

Četvrtog dana stvaranja, Bog je progovorio i stvorio Sunce, Mesec i zvezde. Bog ih je stvorio da daju svetlo Zemlji i da označe dan i noć, godišnja doba i godine. Bog je video da je sve što je stvorio dobro.

O pančto đes, o Del phendas
alav thaj sa stvorisardas
sa so plivil ando paj
thaj sa e čirikljen. O Del
dikhla kaj si sa lače thaj
blagoslovisarda len.

*Petog dana, Bog je progovorio
i stvorio sve što pliva u vodi
i sve ptice. Bog je video da je
sve dobro i blagoslovio ih.*

O šovto đes sar o Del stvorilas, o Del phendas: "Neka avel svako vrsta životinje save si po kopno!" Thaj dogodisajlo tačno sar o Del phendas. Varesave životinje sas domaće a varesave crdenas pes pe phuv, a varesave sas divlje. Thaj o Del dikhla kaj si godova lače.

Šestog dana stvaranja, Bog je rekao: "Neka budu sve vrste kopnenih životinja!" I dogodilo se tačno kako je Bog rekao. Neke su bile domaće životinje, neke su gmizale po tlu, a neke su bile divlje. I Bog je video da je to dobro.

Askal o Del phenda: “Hajde te éeras manušen pe amari slika te aven sago amen. Len avela vlast pe phuv thaj pe životinje.”

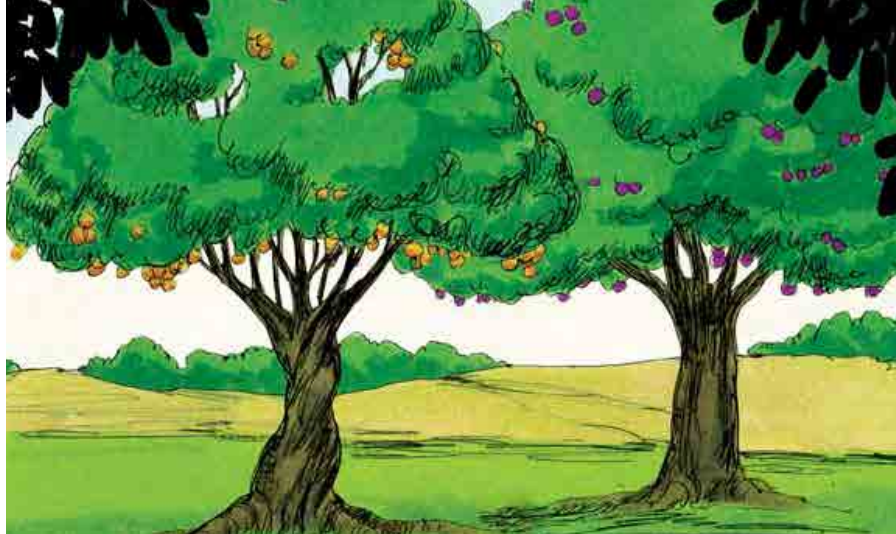
Onda je Bog rekao: “Načinimo ljude na svoju sliku da budu poput nas. Oni će imati vlast nad zemljom i nad svim životinjama.”

Thaj gajda o Del lijas cara phuv, thaj oblikosarda lat ando manuš, thaj udahnisardas o trajo ande leste. Thaj godole manušesko alav sas Adam. O Del zasadisarda vrto kaj o Adam šaj trailas, thaj čhutale okote te šaj te vodil briga palo o vrto.

I tako, Bog je uzeo malo zemlje, oblikovao je u čoveka i udahnuo u njega život. Taj čovek zvao se Adam. Bog je zasadio vrt u kojem je Adam mogao živeti, te ga je tamo stavio da se brine za vrt.

Maškaral ando vrto, o Del zasadisarda duj posebne kaš – o kaš e trajosko thaj o kaš te pindžarel pes o lačhipe thaj o bilačhipe. O Del phenda e Adamešće kaj šaj hal katar bilo savo kaš ando vrto osim katar o kaš katar savo pindžarel pes o lačhipe thaj o bilačhipe. Te o Adam hala katar godova kaš, merela.

Nasred vrta Bog je zasadio dva posebna stabla – stablo života i stablo poznavanja dobra i zla. Bog je rekao Adamu da sme jesti s bilo kojega stabla u vrtu osim sa stabla poznavanja dobra i zla. Bude li Adam jeo s toga stabla, umreće.

Askal o Del phenda: "Naj lače te o manuš avel korkoro." Ali nijek katar e životinje nas lači te avel e Adamešči pomoćnica.

Onda je Bog rekao: "Nije dobro da čovek bude sam." Ali nijedna životinja nije bila prikladna da bude Adamov pomoćnik.

Thaj gajda, o Del čvrsto sovljardas e Adame. Askal o Del lija jek katar e Adamešće pašvare thaj ćerda lestar manušnji thaj andala e Adamešće.

I tako, Bog je Adama čvrsto uspavao. Zatim je Bog uzeo jedno od Adamovih rebara i od njega napravio ženu i doveo je Adamu.

Kana o Adam dikhlala, phenda: “Napokon! Voj si sago me! Neka akhardol ‘Manušnji’, kaj si ćerdi katar o manuš.” Zato o manuš mućel pire dade thaj pire deĵa thaj avela jek pire romnjasa.

Kad ju je Adam video, rekao je: “Napokon! Ona je poput mene! Neka se zove ‘Žena’, jer je napravljena od Muškarca.” Zato muškarac ostavlja svoga oca i majku svoju i postaje jedno sa svojom ženom.

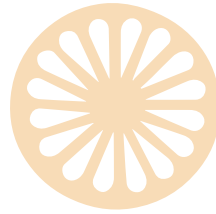
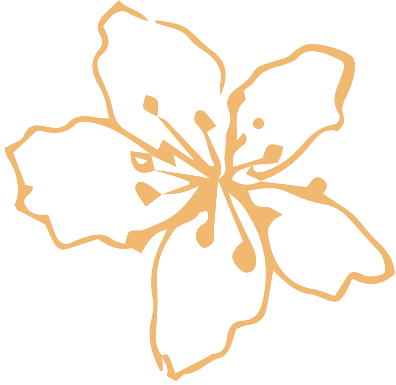
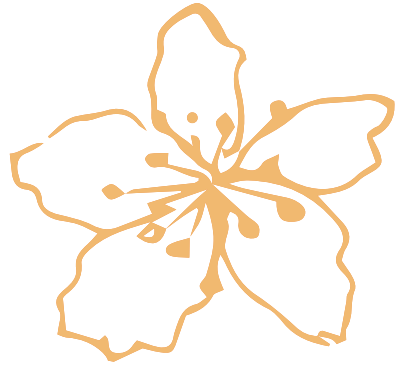
O Del stvorisardas e manušet haje manušnjape piri slika. Blagoslovisarda len thaj phendas lenđe: “Neka aveltumen but čhavra thaj unukurja thaj pheren e phuv.” Askal o Del dikhlas kaj si sa so stvorisardas lače thaj sas but zadovoljno. Godova sa sas o šovto đes sar počnisardas te stvoril.

Bog je stvorio muškarca i ženu na svoju sliku. Blagoslovio ih je i rekao im je: “Imajte puno dece i unučadi i napunite Zemlju!” Tada je Bog video da je sve što je stvorio veoma dobro, jer je bio sa svime vrlo zadovoljan. To se sve dogodilo šestog dana stvaranja.

Kana avilo o eftato đes, o Del završisarda piri bući. Thaj gajda o Del odmorisajlo katar sa so ćerdas. Blagoslovisardas o eftato đes thaj ćerdas te avel sveto, kaj pe godova đes odmorisajlo katar piri bući. Gajda o Del stvorisardas o svemir thaj sa so si ande leste.

Kada je došao sedmi dan, Bog je završio svoj posao. I tako, Bog se odmorio od svega što je učinio. Blagoslovio je sedmi dan i učinio ga svetim, jer se na taj dan odmarao od svoga posla. Tako je Bog stvorio svemir i sve što je u njemu.

2

**0 bezah del
ando them**

***Greh ulazi
u svet***

Biblijaće paramiča andar o:
Postanak 3

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 3*

O Adam thaj lešći romnji sas but bahtale kaj trainas ando but šukar vrto savo o Del ćerdas pale lende. Ni jek lendar či inđarelas pe peste drze, ali či ladžanas zbog godova, kaj ando them nas o bezah. Često phirenas e vrtosa thaj ćerenas svato e Devlesa.

Adam i njegova žena bili su jako srećni jer su živeli u prekrasnom vrtu koji je Bog napravio za njih. Nijedno od njih nije nosilo odeću, ali se nisu zbog toga stideli, jer u svetu nije bilo greha. Često su šetali vrtom i razgovarali s Bogom.

A ando vrto sas jek but džanglo sap. Thaj phučlas e manušnjaja: “Dali o Del čaćes phendas tumenđe kaj čitroman te han katar ni jek plodo katar o kaš ando vrto?”

Ali, u vrtu je bila jedna lukava zmija. Pitala je ženu: “Zar vam je Bog stvarno rekao da ne smete jesti ploda ni s jednoga stabla u vrtu?”

E manušnji phendas: "O Del phendas amende kaj šaj has katar bilo savo kaš, osim katar o kaš katar savo šaj pindžarel pes o lačhipe thaj o bilačhipe. O Del phendas mende: 'Ako line te han ili samo dirisardine godova plodo merena.'"

Žena je odgovorila: "Bog nam je rekao da možemo jesti s bilo kojeg stabla, osim sa stabla spoznaje dobra i zla. Bog nam je rekao: 'Budete li jeli ili samo dirali taj plod, umrećete.'"

A o sap phendas e manušnjace: "Godova naj čače! Či merena. O Del džanel kaj čim hana katar godova kaš o plodo, avena sar o Del thaj hačarena so si lače a so bilače sago vi vo."

Zmija je odgovorila ženi: "To nije istina! Nećete umreti. Nego, Bog zna da ćete, čim pojedete taj plod, postati poput Boga i razumećete dobro i zlo kao i On."

E manušnji dikhlas kaj si o plodo šukar thaj izgledilas ukusno. Sa jek voj kamlas te avel mudro, thaj kušlas katar godova kaš o plodo thaj hala. Aska dijas vi pire romes, savo sas lasa thaj vi vo halas.

Žena je videla da je plod lep i da izgleda slasno. Ujedno je htela biti mudra, pa je ubrala malo toga ploda i pojela ga. Tada je dala i svom mužu, koji je bio s njom, pa je i on jeo.

Katar jekhvar, putajle
lende jakha thaj hačardine
kaj si nandë. Probisardine
te učharenpes gajda kaj
khudine e patrja te ćeren
pešće drze.

*Odjednom, oči su im se
otvorile i shvatili su da su
goli. Pokušali su pokriti svoja
tela tako što su spleli lišće da
bi napravili sebi odeću.*

Aska o manuš thaj e manušći ašundine e Devles sar phirel e vrtosa, thaj liduj garadile katar o Del. Askal o Del akhardas e manuše: “Kaj san?” O Adam phendas: “Ašundem tut sar phires maškar o vrto, thaj darajlem, kaj sem nango thaj garadilem.”

Tada su muškarac i žena čuli Boga kako hoda kroz vrt. Oboje su se sakrili od Boga. Tada je Bog pozvao muškarca: “Gde si?” Adam je odgovorio: “Čuo sam te kako hodaš kroz vrt, pa sam se uplašio, jer sam go. Zato sam se sakrio.”

Aska o Del phučlas les: “Ko phendas tuće kaj san nango? Dali halan katar o plodo savo phendem te na has?” O manuš phendas: “Tu dijanman akale manušnja, thaj voj dijas man godova plodo.” Askal o Del phučlas e manušnja: “Sostar ćerdan godova?” E manušnji phenda: “O sap hohadas man.”

Onda je Bog pitao: “Ko ti je rekao da si go? Zar si jeo plod koji sam ti rekao da ne jedeš?” Muškarac je odgovorio: “Ti si mi dao ovu ženu, a ona mi je dala plod.” Bog je tada upitao ženu: “Zašto si to učinila?” Žena je odgovorila: “Zmija me prevarila”.

O Del phendas e sapešće: “Tu proketo te aves! Puzija pe ćiro đi thaj haja e phuv. Tu thaj e manušnjji mrizarena tumen, a vi ćire čhavra thaj laće čhavra isto mrizarena pes. E manušnjjako potomko smrskola ćiro šoro, aj tu ranija lešći khuv.”

Bog je rekao zmiji: “Prokleta budi! Puzićeš na svome stomaku i jesti zemlju. Ti i žena ćete se mrziti, a tvoja deca i njena deca će se takođe mrziti. Ženin potomak će ti smrskati glavu, a ti ćeš mu raniti petu.”

O Del aska phenda e manušnjacé: “Ćerava te kana bijanes avel zurale dukhano pale tute. Kameja ćire romes, aj vo vladila pe tute.”

Bog je tada rekao ženi: “Učiniću rađanje za tebe jako bolnim. Želećeš svog muža, a on će vladati nad tobom.”

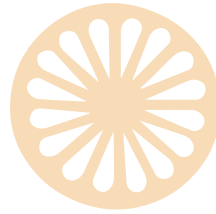
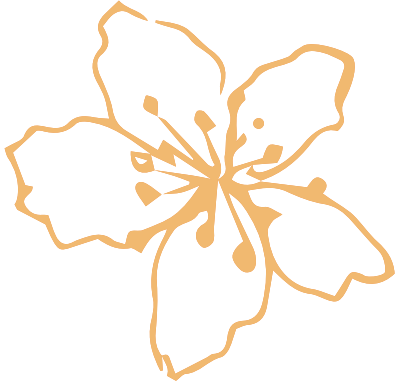
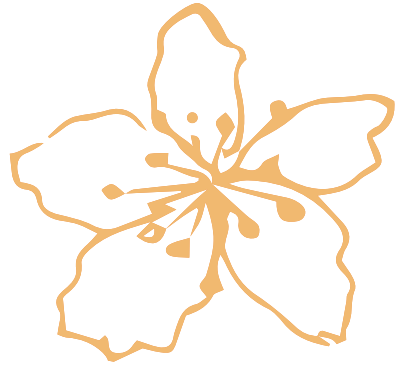
O Del phendas e menušešće: “Čhutan kan ke ćiri romnji, a mande sanas neposlušno. Akana si e phuv prokleta, aj tu phare pe late ćereja bući te barjol andar late hamasko. Askal mereja, aj ćiro telo boldelape ande phuv.” O manuš dijas alav pire romnjaće “Eva”, so značil “O koja savi del trajo”, kaj voj avela dej sa e manušeđe. A o Del dijas po Adamo thaj pe Eva drze save ćerdas katar e životinjendi morćhi.

Bog je rekao muškarcu: “Poslušao si svoju ženu, a meni si bio neposlušan. Sad je zemlja prokleta, a ti ćeš naporno raditi da uzgojiš hranu. Onda ćeš umreti, a tvoje telo će se vratiti u zemlju.” Muškarac je nazvao svoju ženu “Eva”, što znači “ona-koja-daje-život”, jer će ona postati majka svim ljudima. A Bog je obukao Adama i Evu u životinjsku kožu.

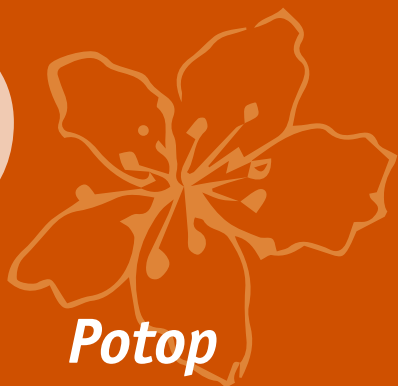
Pale godova o Del phendas: "Akana si e manuša sago amen gajda kaj džanen so si lačhipe thaj bilačhipe, čitromal te avel lenđe muklino te han o plodo katar o kaš e trajosko thaj te trajin večno." Gajda o Del tradas e Adames thaj e Eva andar o but šukar vrsta. O Del čhutas e močno anđelonen anglo vudar e vrtosko te ačhaven bilo kas te na han o plodo katar o kaš e trajosko.

Nakon toga, Bog je rekao: "Sada kad su ljudska bića postala poput nas tako što poznaju dobro i zlo, ne sme im biti dopušteno da jedu plod sa stabla života i da žive zauvek." Tako je Bog oterao Adama i Evu iz prekrasnog vrta. Bog je stavio moćne anđele na ulaz u vrt da spreče bilo koga da jede plod sa stabla života.

3

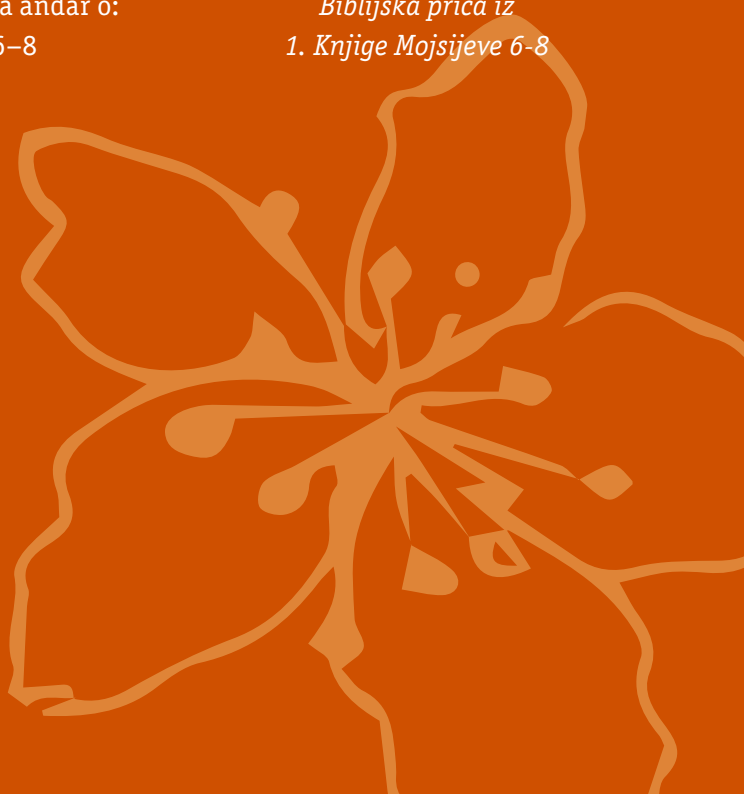

Potop

Potop

Biblijaće paramiča andar o:
Postanak 6–8

Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 6–8

Nakon lungu vrijeme, po them trailas o but o them. Thaj postanisardine but bilače thaj opasne. Thaj sas gajda bilačipe kaj o Del odlučisarda te uništil sasto them bare potopesa savo sas baro handuk paj.

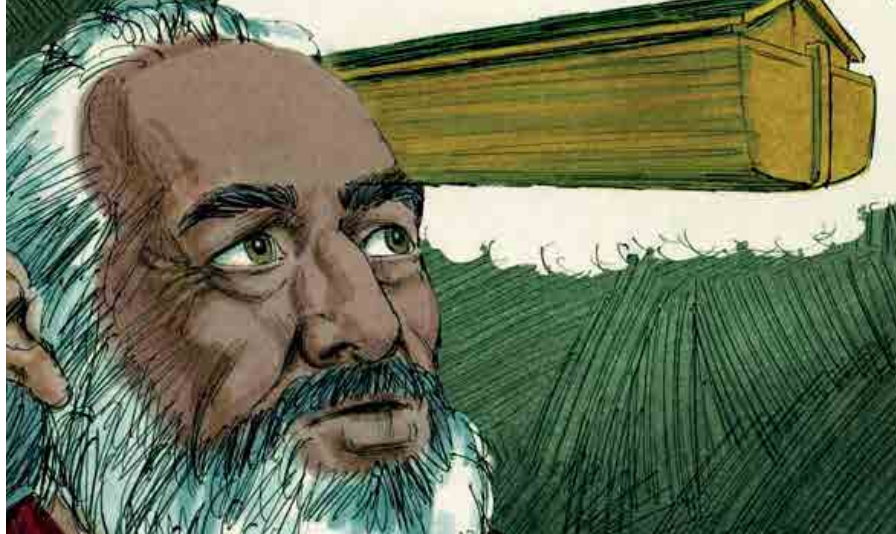
Nakon dugo vremena, na svetu je živelo puno ljudi. Postali su jako pokvareni i nasilni. Stvari su postale tako loše da je Bog odlučio uništiti ceo svet velikim potopom.

O Del smiluisajlo e Noašće. Vo sas pravedno rom savo trajilas maškar bilačhe manuša. O Del phenda e Noašće palo potop savo planirisarda te bičhalel. Phenda e Noašće te ćerel baro brodo.

Međutim, Noje je našao milost kod Boga. On je bio pravedan čovek, a živeo je među pokvarenim ljudima. Bog je rekao Noju za potop koji je naumio poslati. Rekao je Noju da sagradi velik brod.

O Del phenda e Noašće te ćerel lungo brodo katar 140 meterja, bulo 23 meterja, thaj vučo 13,5 meterja. O Noa trubujas te ćerel les katar e kaš, te avel pe trin spraturjra, but sobe, krovo thaj pendžere. O brodo arakhlas e Noa thaj lešće familija thaj svako vrsta životinje save trainas pe phuv katar o baro handuk paj savo akhardolas potop.

Bog je Noju rekao da sagradi brod dug oko 140 metara, širok 23 metra i visok 13,5 metara. Noje ga je trebao izgraditi od drveta, te napraviti tri sprata, mnogo soba, krov i prozor. Brod bi sačuvao Noju, njegovu porodicu i svaku vrstu kopnenih životinja na sigurnom za vreme potopa.

O Noa čutas kan ko Del. Vo thaj lešće trin čhave sagrađisardine o brodo tačno sar o Del phendas. Trubujalen but brš te sagrađilpes o brodo, kaj sas but baro. O Noa phenelas e themešće te lenpe sama kaj avel o baro handuk paj savo akhardol potopo thaj phenda lenđe te bolden pes e Devlešće, ali von či paćaine lešće.

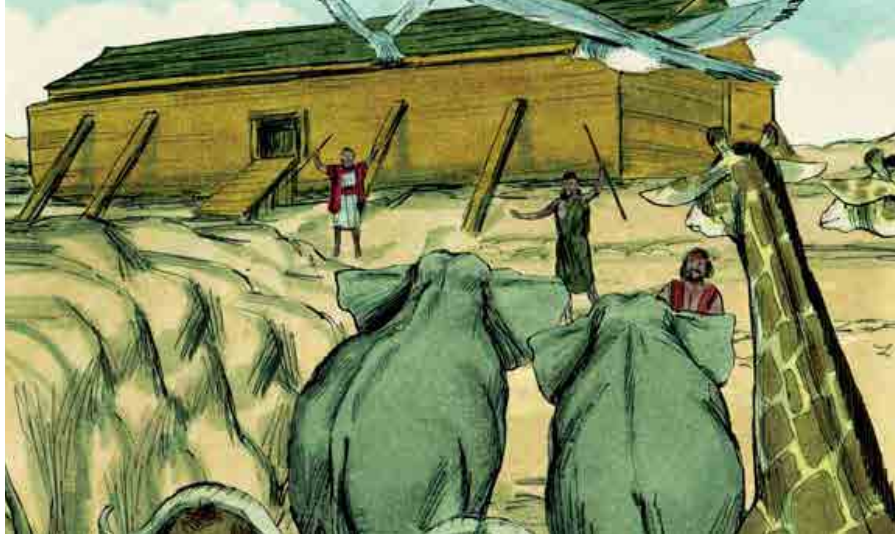

Noje je poslušao Boga. On i njegova tri sina sagrađili su brod tačno onako kako im je Bog rekao. Trebalo je puno godina da se brod sagrađi, jer je bio jako velik. Noje je upozoravao ljude na potop koji dolazi i rekao im da se okrenu Bogu, ali mu nisu poverovali.

O Del isto zapovedisarda e Noašće thaj lešće familijaće te ćiden but hamasko pale peste thaj pale životinje. Kana sas sa gata, o Del phenda e Noašće kaj si e vrjama te vo, lešći romnji, lešće trin čhave thaj lenđe romnja, den ando brodo – ukupno ohto manuša.

Takođe, Bog je Noju i njegovoj familiji zapovedio da skupe dovoljno hrane za sebe i za životinje. Kad je sve bilo spremno, Bog je rekao Noju da je vreme da on, njegova žena, njegova tri sina i njihove žene uđu u brod – ukupno osmoro ljudi.

O Del bičhaldas muško thaj žensko katar svako životinja thaj katar sa e čiriklja ko Noa te šaj den ando brodo thaj te aven po sigurno than pale potopošći vrjama. O Del bičhaldas efta muške thaj efta ženske katar svako vrsta e životinje save šaj te žrtvuin. Kana sas savora ando brodo, korkoro o Del phandadas o vudar.

Bog je poslao muško i žensko od svake životinje i ptice da mogu ući u brod i da budu na sigurnom za vreme potopa. Bog je poslao sedam mužjaka i sedam ženki od svake životinjske vrste koja se mogla žrtvovati. Kad su svi bili u brodu, sâm Bog je zatvorio vrata.

Aska teljardas o bršnd te perel, te perel, thaj te perel. Perelas štarvardeš đes thaj štarvardeš rjat thaj či ačhelas! O paj inkljelas vi andar e phuv. Sa ando sasto them sas učardo e pajesa, čak vi e maj vuče planine.

Tada je kiša počela padati i padati i padati. Padala je četrdeset dana i četrdeset noći bez prestanka! Voda je navirala iz zemlje. Sve u celom svetu bilo je prekriveno vodom, čak i najviše planine.

Sa so trajilas pe phuv mulo, osim o them thaj e životinje save sas ando brodo. O brodo plutilas po paj thaj lelas sama pe sa so sas andre ando brodo katar godova ta či tasadon.

Sve što je živelo na tlu je umrlo, osim ljudi i životinja u brodu. Brod je plutao na vodi i čuvao je na sigurnom od utapanja sve što se nalazilo unutar broda.

Kana o bršnd ačhilo, o brodo plutilas po paj još pandž čhon, a pale godoja vrjama o paj počnisarda te perel. Aska jek đes o brodo ačhilo po vrho e planinako, ali o them sas još uvek talo paj. Kana nakhlo već trin čhon, dičhonas e vrhurja e planinaće.

Kad su kiše prestale, brod je plutao na vodi još pet meseci, a za to vreme voda se počela povlačiti. Onda se jednog dana brod zaustavio na vrhu planine, ali svet je još uvek bio pod vodom. Nakon još tri meseca, nazirali su se vrhovi planina.

Kana nakhlo još štarvardeš
đes, o Noa bičhaldas e
čiriklja savi akhardol
gavran te dičhel dali o paj
šućilo. O gavrano džalas
thaj boldelaspes, rodelas o
kopno, ali či arakhla les.

*Nakon još četrdeset dana,
Noje je poslao pticu koja
se zove gavran da vidi je li
se voda osušila. Gavran je
odlazio i vraćao se tražeći
kopno, ali ga nije mogao naći.*

Maj posle o Noa bičhaldas e čiriklja savi akhardol golubica. Ali ni voj či arakhlas o kopno, thaj boldape palpale ko Noa. Palo kurko đes palem bičhalda e golubica, savi boldapes e maslinaće ranjava ando kljuno! O paj crdaspes, thaj e biljke palem počnisardine te barjon.

Posle je Noje poslao pticu koja se zove golubica. Međutim, ni ona nije mogla pronaći kopno, pa se vratila Noju. Nedelju dana kasnije, opet je poslao golubicu, koja se vratila s maslinovom grančicom u kljunu! Voda se povlačila, a biljke su ponovno počele rasti.

O Noa ažuáarda još kurko
đes thaj bičhaldas e golubica
po trito drom. Akava drom
arakhla kaj šaj te ačhel thaj
či boldapes. O paj šučolas!

*Noje je pričekaó još nedelju
dana, pa je onda treći put
poslao golubicu. Ovaj put,
pronašla je mesto gde se
može živeti i nije se vratila.
Voda se sušila!*

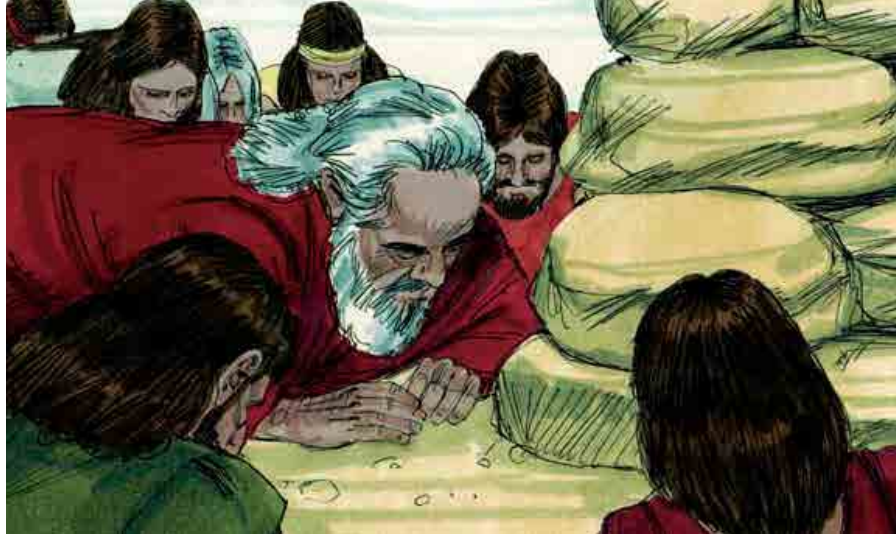
Duj čhon maj posle, o Del phendas e Noašće: "Tu thaj ćiri familija thaj e životinje akana šaj te inkljen andar o brodo. Thaj te aveltumen but čhavra thaj unukurja thaj te pheren e phuv." Gajda kaj o Noa thaj lešći familija inkljistine andar o brodo.

Dva meseca kasnije, Bog je rekao Noju: "Ti, tvoja porodica i životinje sada možete napustiti brod. Imajte mnogo dece i unučadi te ispunite zemlju." I tako, Noje i njegova porodica su izašli iz broda.

Kana o Noa inkljisto andar o brodo, sagradisardas žrtveniko thaj žrtvuisarda katar svako vrsta životinje save šaj koristil pale žrtva. O Del sas bahtalo godole žrtvasa thaj blagoslovisardas e Noa thaj leše familija.

Kad je Noje izašao iz broda, sagradio je žrtvenik i prineo žrtvu od svake vrste životinja koje su se mogle koristiti za žrtvu. Bog je bio zadovoljan tom žrtvom i blagoslovio je Noju i njegovu porodicu.

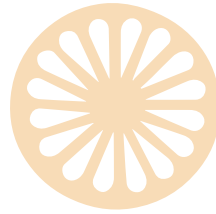
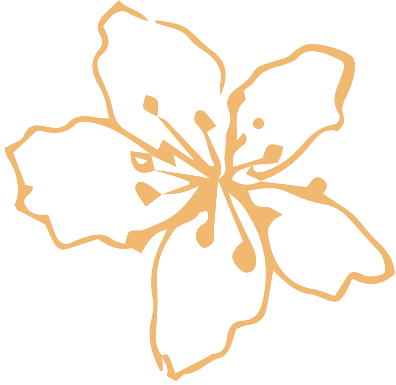
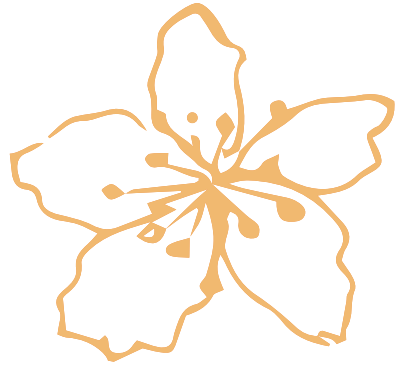
O Del phenda: “Obećisarav kaj nikada majbut či proklinjiva e phuv zbog o bilačhipe savo ćeren e manuša niti uništiva lat e potopesa, vi ako si e manuša bezehale katar o ciknipe.”

Bog je rekao: “Obećavam da više nikada neću prokleti tlo zbog zlih stvari koje ljudi čine ili uništiti svet potopom, iako su ljudi grešni od detinjstva.”

O Del ćerdas e prvo duga sago znako kaj obećisardas. Svako drom kana pojavilpes e duga po nebo, o Del delapes gođi so obećisardas, gajda delapes gođi vi lesko them.

Bog je načinio prvu dugu kao znak svog obećanja. Svaki put kada se na nebu pojavi duga, Bog će se setiti šta je obećao, a i njegov narod će se toga setiti.

4

**Devlesko savezo
e Avraameja**

***Božiji savez
s Avramom***

Biblijaće paramiča andar o:
Postanak 11–15

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 11-15*

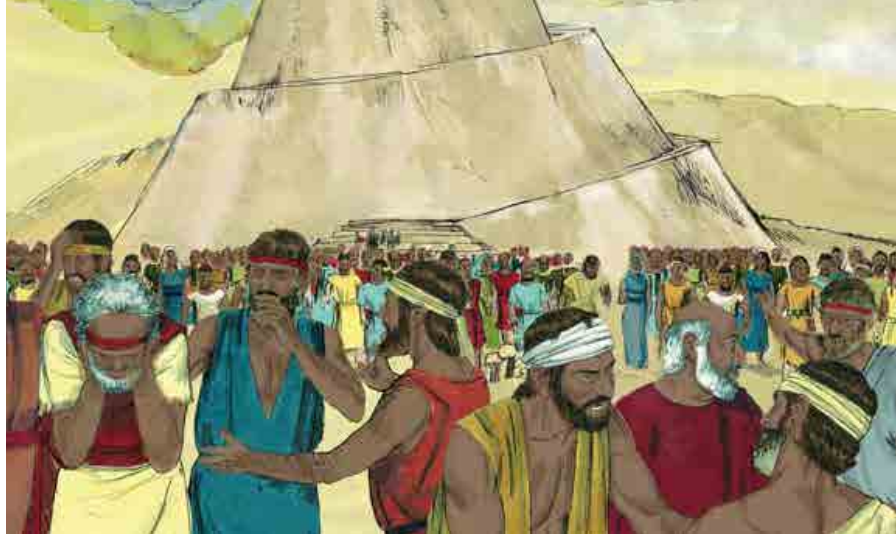

But brš nakon so sas o potopo, po them sas palem but manuša, thaj savora von ćerenas svato jek čhibjava. Umesto te pherdinesas e phuv sago kaj o Del zapovedisardas, ćidinepes thaj sagraadisardine gav.

Mnogo godina nakon potopa, na svetu je ponovno živelu puno ljudi. Svi su oni govorili istim jezikom. Umesto da ispune zemlju kako im je Bog zapovedio, skupili su se i sagradili grad.

Von sas but barikane, thaj
či marinas pale okova
so o Del phendas. Čak
počnisardine te vazden
vučo tornjo te aven džiko
nebo. O Del dikhla kaj te
nastavisardine zajedno te
ćeren bilačhipe, šaj te ćeren
but majbaro bezah.

*Bili su jako ponosni, te nisu
marili za ono što je Bog
rekao. Čak su počeli graditi
visoki toranj koji je trebao
doseći nebo. Bog je video da
će, nastave li zajedno činiti
zlo, sada moći učiniti puno
više greha.*

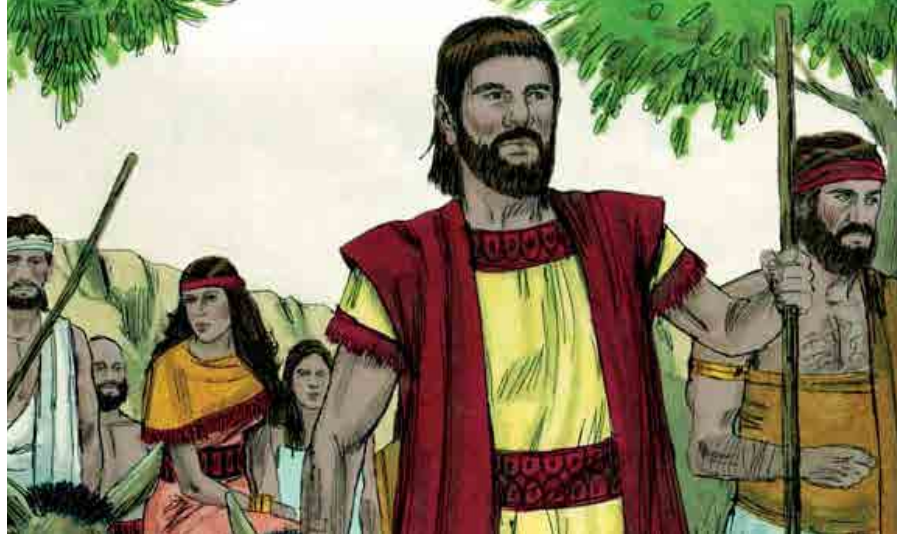
Zato o Del promenisardas lende čhibja ande but različite čhibja thaj buljardas e manušen pe sasto them. Gav savo počnisardine te čeren akhardolas Babel, so značil "zbunime".

Zato je Bog promenio njihov jezik u mnogo različitih jezika, te raširio ljude po celom svetu. Grad koji su počeli graditi zvao se Vavilon, što znači "zbunjen".

Kana nakhlo šel brš, o Del phendas e manušesće savo akhardolas Avram. O Del phendas lešće: “Muk ćiri phuv thaj ćiri familija, thaj dža ande phuv savi me sikavava tuće. Blagosloviva tut thaj ćerava tutar baro them. Ćerava ćiro alav slavno. Blagosloviva okolen save tut blagoslovin thaj prokljinjiva okolen save tut proklin. Sa e familije pe phuv avena blagoslovime zbog tute.”

Nekoliko stotina godina kasnije, Bog je progovorio čoveku koji se zvao Avraam. Bog mu je rekao: “Napusti svoju zemlju i familiju, te idi u zemlju koju ću ti ja pokazati. Blagosloviću te i učiniću od tebe velik narod. Učiniću tvoje ime slavnim. Blagosloviću one koji tebe blagosiljaju i prokleću one koji tebe proklinju. Sve familije na zemlji biće blagoslovljene zbog tebe.”

Gajda o Avram čhutas kan ko Del. Lija pire romnja e Saraja, zajedno lešće slugonenca thaj sa so sasle, thaj đelotar ande phuv savi o Del sikadas lešće, phuv savi akhardolas Kanan.

I tako, Avraam je poslušao Boga. Poveo je svoju ženu, Saraju, zajedno sa svim svojim slugama i svime što je imao, te otišao u zemlju koju mu je Bog pokazao, zemlju Hanaan.

Kana o Avram avilo ando Kanan, o Del phendas lešće: “Dik svugde oko tute. Dava tuće thaj ćire potomkonđe ando naslestvo sa akaja phuv savi šaj te dičhes.” Aska o Avram doselisajlo ande godoja phuv.

Kad je Avraam došao u Hanaan, Bog mu je rekao: “Pogledaj svuda oko sebe. Tebi i tvojim potomcima daću u nasledstvo svu zemlju koju možeš videti.” Onda se Avraam naselio u toj zemlji.

Jek đes, o Avram maladas e Melkisodes, savo sas o rašaj e bare Devlesko. O Melkisodek blagoslovisarda e Avrame thaj phenda: "Neka o Baro Del savesko si o nebo thaj e sasti phuv blagoslovil e Avramo." Aska o Avram dijas e Melkisodes deš posto katar sa so sasles.

Jednoga dana, Avram je sreo Melhisedeka, sveštenika Svevišnjega Boga. Melhisedek je blagoslovio Avrama i rekao: "Neka Svevišnji Bog, koji je vlasnik neba i zemlje, blagoslovi Avrama." Tada je Avraam dao Melhisedeku desetinu od svega što je imao.

But brš nakhline, ali e Avrame thaj e Saraja još uvek nas čhavo. O Del phendas e Avramešće thaj palem obećisardas kaj avela les čhavo thaj gaći potomkurja kozom si čereja po nebo. O Avram paćaja e Devlešće so obećisardas. O Del proglasisarda e Avramo kaj si pravedniko, zato kaj paćaja ande okova so o Del obećisardas.

Mnoge godine su prošle, ali Avram i Saraja još uvek nisu imali sina. Bog je progovorio Avramu i opet mu obećao da će imati sina i potomaka koliko je zvezda na nebu. Avram je poverovao Božijem obećanju. Bog je proglasio Avrama pravednim jer je verovao u Božije obećanje.

Askal o Del ćerdas savezo e Avramesa. Savezo si kana duj riga dogovorinpes. O Del phendas: "Dava tut čhave katar ćiro telo. Ephuv Kanan dava ćire potomkonende." Ali e Avrame još nas čhavo.

Tada je Bog sklopio savez s Avramom. Savez je dogovor između dve strane. Bog je rekao: "Daću ti sina od tvog vlastitog tela. Zemlju Hanaan dajem tvojim potomcima." Ali Avram još uvek nije imao sina.

Obećime čhavo

Sin obećanja

Biblijaće paramiča andar o:
Postanak 16–22

Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 16-22

Deš brš nakon so o Avram thaj e Saraja aresline ando Kanan, još uvek naslen čhavra. Pa e Avraamešči romnji, e Saraja, phendas lešće: "Pošto o Del či muklas te avelman čhavra a akana sem purani te avelman čhavra, ake mungri sluškinja e Agara. Le vi lat romnjaće sar voj šaj bijandasas čhaves pale mande."

Deset godina nakon što su Avram i Saraja stigli u Hanaan, još uvek nisu imali dete. Stoga je Avramu njegova žena, Saraja, rekla: "Budući da mi Bog nije dopustio da imam decu, a sada sam prestara da imam decu, evo moje sluškinje, Agare. Oženi i nju kako bi ona mogla roditi dete za mene."

Thaj gajda o Avram lija e Agara pale piri romnji. E Agara bijanda čhave thaj o Avram dija les alav Jišmael. Ali e Saraja postanisardas ljubomorno pe Agara. Kana sas e Jišmaeles dešutrin brš, o Del palem phendas e Avramešće.

I tako, Avram je oženio Agaru. Agara je dobila dečkića, a Avram ga je nazvao Jišmael. Međutim, Saraja je postala ljubomorna na Agaru. Kada je Jišmael imao trinaest godina, Bog je opet progovorio Avramu.

O Del phenda: "Me sem o Del svemogućo. Sklopiva savezo tusa." Aska o Avram poklonisajlo džike phuv. O Del askal phenda e Avraamešće: "Aveja dad but e themešće. Dava tuće thaj ćire potomkonende e phuv Kanan te avel tumari thaj me avava lengo Del zauvek. Moraš te obrezis svako čhavres thaj e muškarco ande ćiri familija."

Bog je rekao: "Ja sam Bog Svemogući. Sklopiću savez s tobom." Tada se Avram poklonio do zemlje. Bog je ujedno rekao Avramu: "Bićeš otac mnogih naroda. Tebi i tvojim potomcima daću zemlju Hanaan u posed, a ja ću zauvek biti njihov Bog. Moraš obrezati svakog dečaka i muškarca među vama."

“Ćire romnja, e Saraja, avela čhavo – vo avela čhavo saves obećisardem. Deles alav Isak. Lesa me sklopiva mungro savezo, a lestar avela baro them. Thaj vi e Jišmaelestar ćerava baro them, ali mungro savezo avela e Isakosa.” Askal o Del promenisardas e Avraamesko alav ando “Avraam”, So si o “dad e butendo”. O Del promenisardas vi e Sarajako alav ande “Sara” so značil “princeza”.

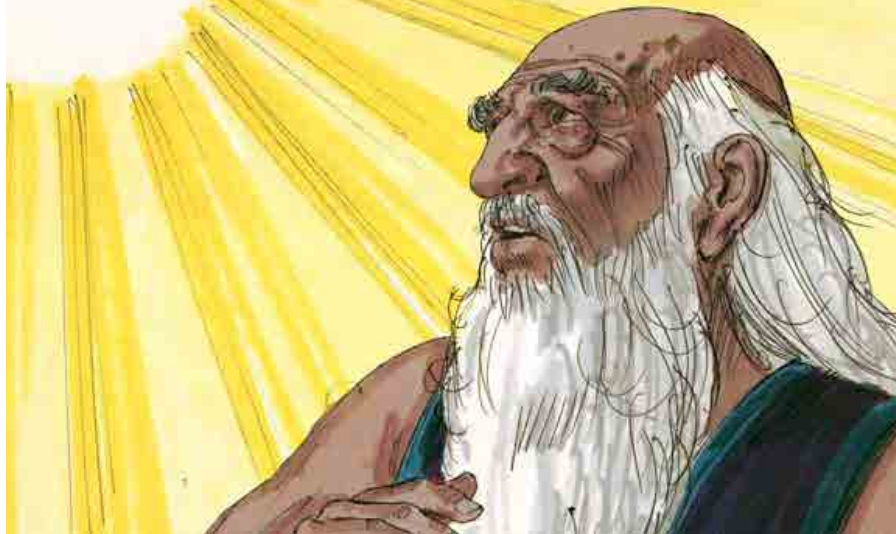

“Tvoja žena, Saraja, imaće sina – on će biti sin obećanja. Nazovi ga Isak. S njim ću sklopiti svoj savez, a od njega će postati veliki narod. I od Jišmaela ću učiniti veliki narod, ali savez ću sklopiti s Isakom.” Tada je Bog promenio Avramovo ime u Avraam, što znači “otac mnogih”. Bog je ujedno promenio Sarajino ime u Sara, što znači “princeza”.

Godova đes o Avraam obrezisardas svako čhavres thaj svako muškarce ande piro ćher. Palo brš ćes maj posle, kana sas e Avraame 100 brš, a e Sara 90, e Sara bijandas e Avraamešće čhave. Thaj akhardineles Isak, sago kaj o Del phenda lende.

Tog je dana Avraam obrezao svakog dečaka i muškarca u svom domu. Oko godinu dana kasnije, kad je Avraam imao 100 a Sara 90 godina, Sara je rodila Avraamovog sina. Nazvali su ga Isak, kao što im je Bog rekao.

Kana sas o Isak čhavo, o Del probisardas e Avraamesko paćipe gajda kaj phendas lešće: Le e Isako, ćire jedine čhave, thaj mudar les sago žrtva mande." O Avraam palem paćaja e Devlešće thaj pripremisajlo te žrtvuil pire čhaves.

Kad je Isak bio mladić, Bog je ispitaó Avraamovu veru tako što je rekao: "Uzmi Isaka, svog jedinog sina, i ubij ga kao žrtvu meni." Avraam je opet poslušao Boga i pripremio se žrtvovati svog sina.

Dok o Avraam thaj o Isak džanas dži ko than kaj trubujas te žrtvuil, o Isak phučlas: “Dade, dali siamen kaš pale žrtva, ali kaj o bakhro?” O Avraam phendas: “E Devlešći briga si o bakhro, pale žrtva, čhaveja mungreja.”

Dok su Avraam i Isak hodali do mesta žrtve, Isak je pitao: “Oče, imamo drvo za žrtvu, ali gde je jagnje?” Avraam je odgovorio: “Bog će se pobrinuti za jagnje za žrtvu, sine moj.”

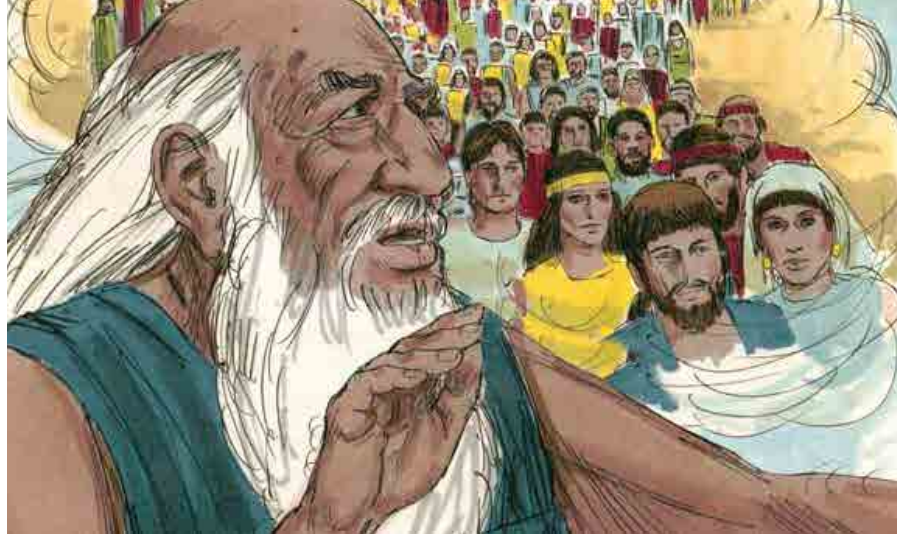
Kana aresline džiko than kaj trubeine te žrtvuin, o Avraam phangla pire čhave e Isako thaj čhutaless po žrtveniko. Thaj o Avraam taman spremisajlo te mudarel pire čhave, o Del phendas: "Ač! Na te naudisares e čhavešće! Akana džanav kaj daras mandar kaj či ni čire ječe čhaves uskratisardan mandar."

Kad su stigli do mesta gde je trebalo prineti žrtvu, Avraam je zavezao svoga sina Isaka i stavio ga na žrtvenik. Upravo kada se Avraam spremao ubiti svog sina, Bog je rekao: "Stani! Nemoj nauditi dečaku! Sada znam da me se bojiš, jer nisi poštedeo od mene ni svog jedinog sina."

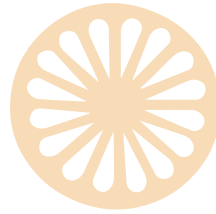
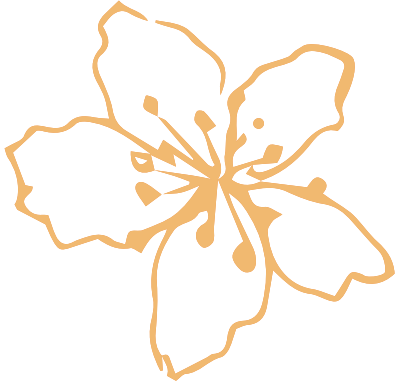
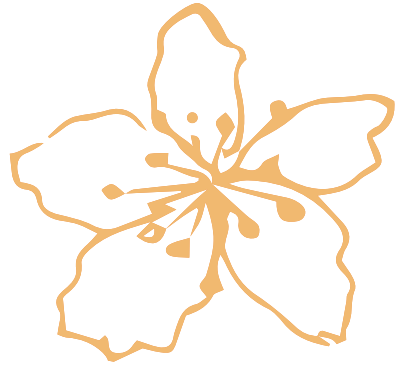
O Avraam pašē lende dikhla bakhres savo zapnisarda ande kangre. O Del pobrinisajlo te o bakhro avel žrtva umesto o Isak. O Avraam bahtalo prinosisarda e bakhre sago žrtva.

Avraam je u blizini video ovna koji je zapeo u grmu. Bog se pobrinuo da ovan bude žrtva umesto Isaka. Avraam je radosno prineo ovna kao žrtvu.

Askal o Del phenda e Avraamešće: “Pošto sanas spremno te des man sa, čak vi ćire ječe čhaves, obećisarav tuće kaj blagosloviva tut. Ćire potomkurja avena majbut nego e čerenja po nebo. Zbog godova kaj ašundan man, sa e familije pe phuv avena blagoslovime kroz ćiri familija.”

Tada je Bog rekao Avraamu: “Budući da si mi bio spreman dati sve, čak i svog jedinog sina, obećavam da ću te blagosloviti. Tvojih potomaka biće više nego zvezda na nebu. Budući da si me poslušao, sve familije na svetu bit će blagoslovljene kroz tvoju familiju.”

6

**0 Del vodil briga
palo Isako**

***Bog se brine
za Isaka***

Biblijaće paramiča andar o:
Postanak 24,1–25,26

Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 24,1-25,26

Kana sas o Avraam zurales purano, lesko čhavo o Isak barjilo ando baro manuš. Gajda kaj o Avraam bičhaldas ječhe katar pire slugen te boldelpes ande phuv kaj trajilas e Avraamešci familija, te anel okotar lešće čhavešće e Isakošće romnji.

Kad je Avraam bio jako star, njegov sin Isak je odrastao i postao muškarac. Stoga je Avraam poslao jednog od svojih slugu da se vrati u zemlju gde je živela Avraamova rodbina, kako bi nazad doveo ženu za njegova sina Isaka.

Nakon so dugo putuillas
ande phuv kaj trailas e
Avraamešći familija, o Del
anda e sluga džike Reveka.
Voj sas e Avraamešće
phralešći unuka.

*Nakon jako dugačkog
putovanja u zemlju gde je
živela Avraamova rodbina,
Bog je njegovog slugu odveo
do Reveke. Ona je bila unuka
Avraamovog brata.*

E Reveka pristanisardas te mućel pire familija thaj te teljarel e Isakošće slugasa ande Isakosko ćher. Thaj ćim aresli o Isak lijalat pešće pale romnji.

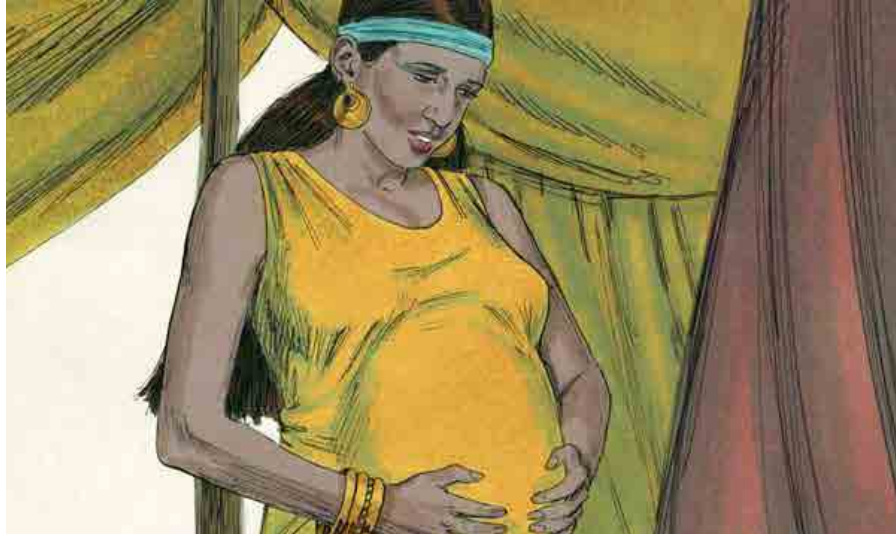
Reveka je pristala napustiti svoju familiju i otići sa Isakovim slugom u njegovom domu. Isak ju je oženio ćim je stigla.

Nakon but e vrijeme, o Avraam mulo, a sa so o Del obećisardas lešće thaj o savez savo sklopisardas lesa nakhline po Isak. O Del obećisardas e Avraamešće kaj avelale les potomkurja kaj naštik te đinavena pes, ali e Isakošći romnji, e Reveka, naštik ačhelas khamni.

Nakon puno vremena, Avraam je umro, a sva savezna obećanja koja mu je Bog dao prešla su na Isaka. Bog je obećao da će Avraam imati nebrojeno puno potomaka, ali Isakova žena Reveka nije mogla imati dece.

O Isak pomolisajlo pale Reveka, thaj o Del muklas te vi voj ačhel phari, e blizancenca. E duj čavra borisajle maškar peste dok sas ande Revekako đi, pa e Reveka phučlas e Devle so si godova.

Isak se pomolio za Reveku i Bog je dopustio da zatrudni s blizancima. Dve bebe su se međusobno borile dok su bile u Revekinoj utrobi, pa je Reveka pitala Boga šta se događa.

O Del phenda e Revekaće:
“Duj them inkljela katar
ćire duj čhave save si ande
tute. Borina pes mašrkar
phende thaj o maj purano
služila e maj ternese.”

*Bog je rekao Reveki: “Dva
naroda će izaći od dva sina
koja su u tebi. Boriće se
međusobno i stariji će služiti
mlađemu.”*

Kana e Revekaće čhave sas bijande, o maj purano čhavo inkljisto sa lolo thaj balalo, thaj akhardinele Esav. Aska inkljisto vi o maj terno, inđarelas e Esavešći khuv thaj akhardinele Jakov.

Kada su se Revekine bebe rodile, stariji sin je izašao crven i dlakav, a nazvali su ga Isav. Tada je izašao mlađi sin i držao je Isavljevu petu. Nazvali su ga Jakov.

7

**0 Del
blagoslovisarel
e Jakove**

***Bog blagosilja
Jakova***

Biblijaće paramiča andar o:
Postanak 25,27–33,20

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 25,27-33,20*

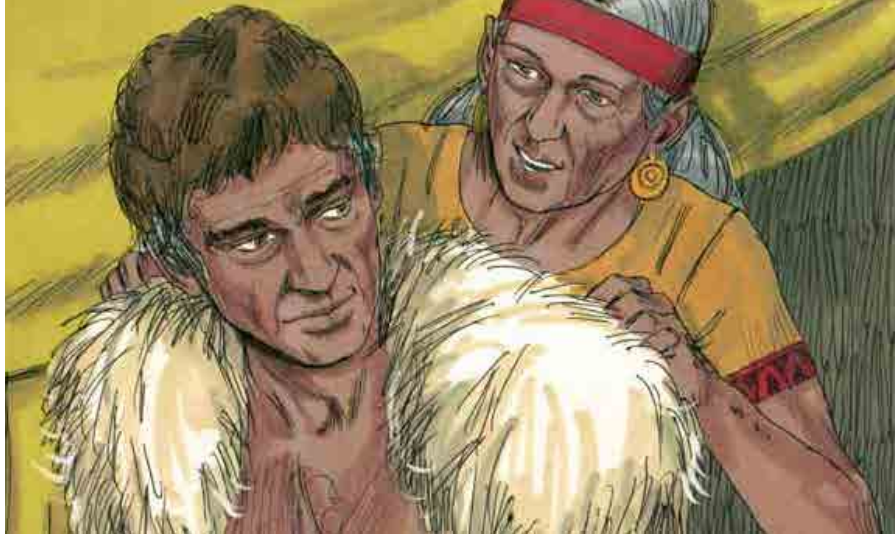
Sar e čavra bajronas, o Jakov volilas te ačhel čhere, dok o Esav volilas te džal ando lovo. E Reveka majbut volilas e Jakove a o Isak e Esavo.

Kako su dečaci rasli, Jakov je voleo ostajati kod kuće, dok je Esav voleo loviti. Reveka je više volela Jakova, a Isak je više voleo Isava.

Jek đes, dok o Esav boldelaspes andar o lovo, sas zurale bokhalo. O Esav phendas e Jakovešće: "Moliv tu, deman cara te hav katar okova so ćiradan." A o Jakov phendas: "Prvo tu deman ćiro pravo sago savo si tut sago majpurane čhaves." Thaj gajda o Esav dijas e Jakove piro pravo maj purane čhavesko. Askal o Jakov dijales te hal.

Jednoga dana, dok se Isav vraćao iz lova, bio je jako gladan. Isav je rekao Jakovu: "Molim te, daj mi nešto hrane koju si skuvao." Jakov je odgovorio: "Prvo ti meni daj svoja prava najstarijeg sina." I tako je Isav dao Jakovu svoja prava koja je imao kao najstariji sin. Jakov mu je tada dao da jede.

O Isak lijas te del piro blagoslov e Esavešće. Ali mainsigo so areslo te ćerel godova, e Reveka thaj o Jakov hohadine les gajda kaj o Jakov ćerdapes kaj si o Esav. O Isak phurajlo thaj naštik majbut te dikhlas pe pire jakha. Gajda o Jakov lijas pe peste e Esavošće drze thaj čhutas e buznjaće bal pe pire vas thaj pe piri kor.

Isak je hteo dati svoj blagoslov Isavu. Međutim, pre nego što je stigao to učiniti, Reveka i Jakov su ga prevarili tako što se Jakov pretvarao da je Isav. Isak je bio star i nije više mogao videti. Jakov je stoga obukao Isavljevu odeću i stavio kozju dlaku na svoj vrat i ruke.

O Jakov avilo ko Isak thaj phendas: “Me sem o Esav, thaj avilem te tu blagoslovis man.” Kana o Isak haćarda e buznjaće bal thaj pomirišisarda e drze, gndisardas kaj si godova o Esav thaj blagoslovisardas e Jakove.

Jakov je otišao Isaku i rekao mu: “Ja sam Isav. Došao sam da me blagosloviš.” Kad je Isak osetio kozju dlaku i pomirisao odeću, pomislio je da je to Isav i blagoslovio ga.

O Esav zamrzišardas e Jakove kaj o Jakov čordas lesko pravo sago e maj purane čhavesko, a vi lesko blagoslov. Zato planirisarda te mudarel e Jakove nakon so merel lengo dad.

Isav je zamrzeo Jakova, jer mu je Jakov ukrao njegova prava koja je imao kao najstariji sin, kao i njegov blagoslov. Zato je planirao ubiti Jakova nakon što im otac umre.

Ali e Reveka ašundas e Esavesko plano thaj gajda voj thaj o Isak bičaldine e Jakoves te džaltar dur te trajil pire dejaće familijava.

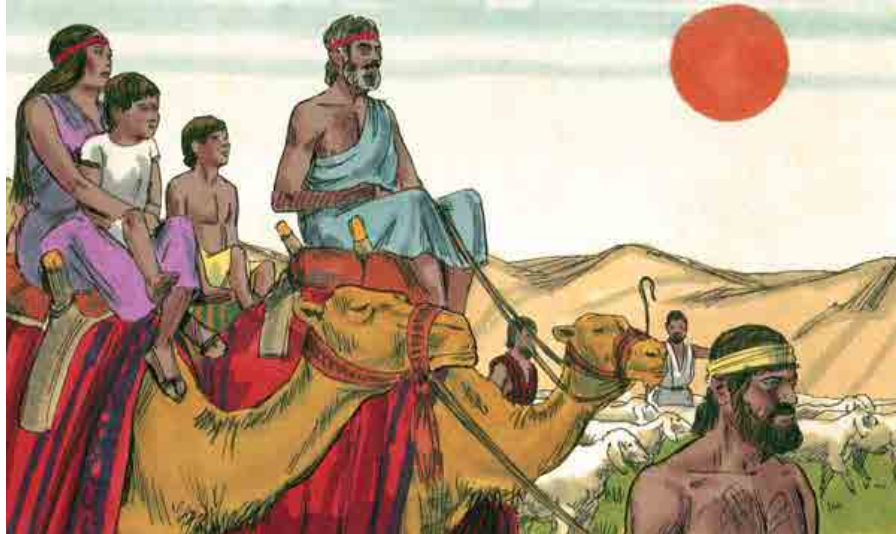
No, Reveka je čula Isavov plan, tako da su ona i Isak poslali Jakova daleko, da ode živeti s njenom rodbinom.

O Jakov trajisardas e Revekaće familijava but brš. Pale godoja vrjama oženisajlo thaj sasles dešuduj čhave thaj jek čhej. O Del ćerda les te avel but barvalo.

Jakov je živeo s Revekinom rodbinom mnogo godina. Tokom tog vremena, oženio se i dobio dvanaest sinova i jednu kćer. Bog ga je učinio veoma bogatim.

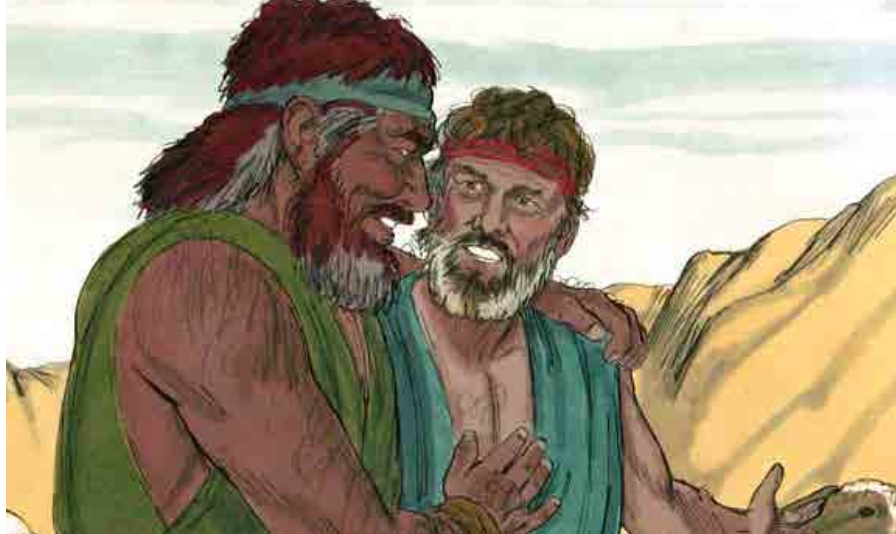
Nakon biš brš sar trailas majdur katar piro čer ande phuv Kanan, o Jakov boldapes palpale pire familijava, pire slugonenca, thaj pire životinjenca saven sas les put.

Nakon što je dvadeset godina živeo daleko od svoga doma u Hanaanu, Jakov se vratio tamo sa svojom porodicom, svojim slugama i svim svojim stadima.

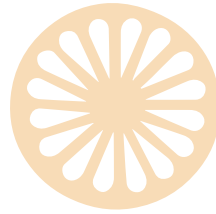
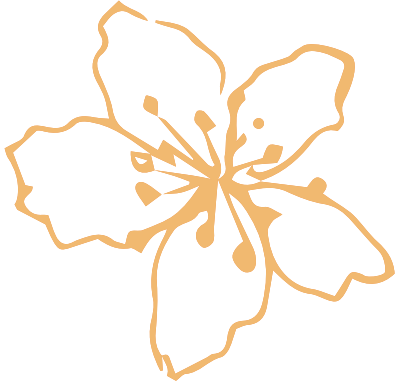
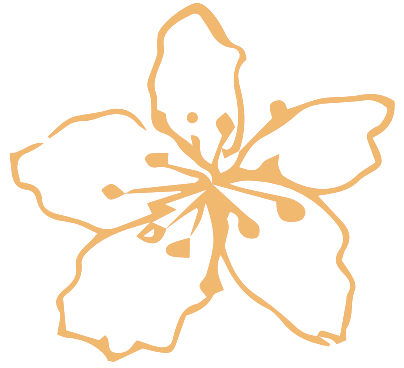
O Jakov zurales daralas kaj gndisardas kaj o Esav vi maj dur kamel te mudarel les. Zato bičhaldas but stadaurja životinje e Esavošće sago poklono. O sluga savo anda e životinjen phendas e Esavešće: “Ćiro sluga o Jakov, vo bičhaldas thaj del tut akala životinje. Vo avela maj posle.”

Jakov se jako bojao, jer je mislio da ga Esav i dalje želi ubiti. Zato je poslao mnoga stada životinja Esavu kao dar. Sluga koji je doveo životinje rekao je Esavu: “Tvoj sluga, Jakov, daje ti ove životinje. On uskoro dolazi.”

Ali o Esav već jartosardas e Jakovešće, thaj sas bahtale kaj palem dikhlinepes. O Jakov askal mirno traisarda ando Kanan. Askal o Isako mulo, o Jakov thaj o Esav prahosardine les. A o savezo thaj o obećanje savo o Del dijas e Avraamešće nakhline katar o Isak po Jakov.

Međutim, Isav je već oprostio Jakovu, tako da su obojica bili srećni što su se opet mogli videti. Jakov je nakon toga mirno živeo u Hanaanu. Onda je Isak umro, a Jakov i Isav su ga pokopali. Savezna obećanja koja je Bog obećao Avraamu sada su prešla sa Isaka na Jakova.

8

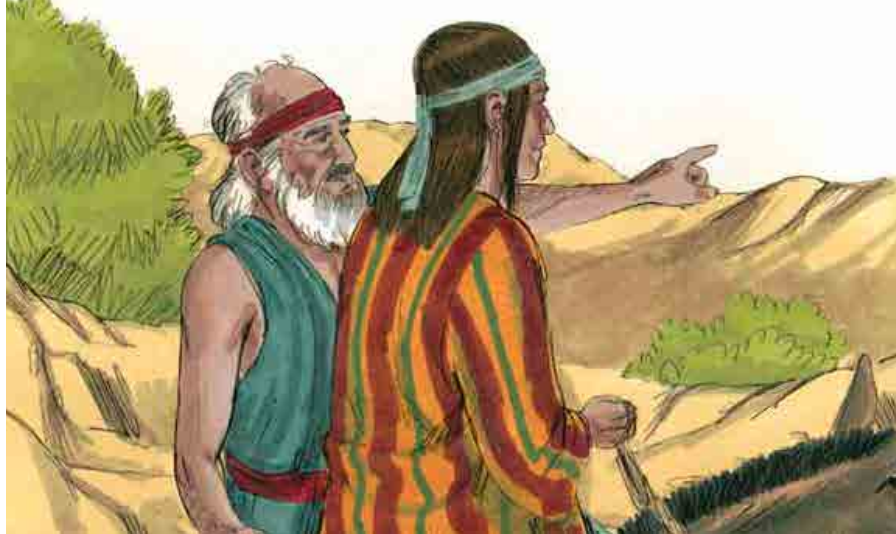
**0 Del spasisarel
e Josife thaj
lešće familija**

***Bog spašava
Josifa i njegovu
familiju***

Biblijaće paramiča andar o:
Postanak 37–50

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 37-50*

But brš maj posle, kana sas
o Jakov purano, bičhaldas
pire maj purane čhaves
saves majbut volilas,
e Josife, te dičhel pire
phralen save vodinas e
briga palo stado.

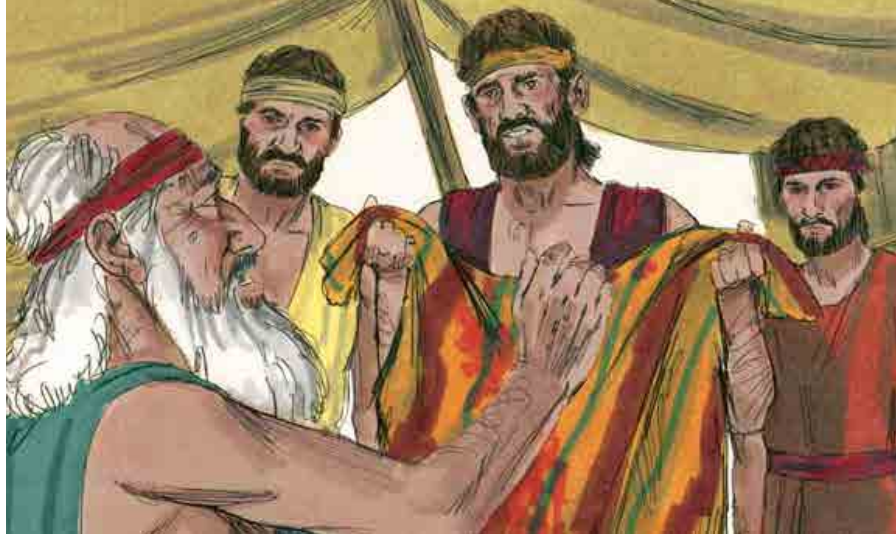
*Mnogo godina kasnije, kad
je Jakov bio starac, poslao je
svog najdražeg sina, Josifa,
da proveri kako su njegova
braća koja su se brinula
za stada.*

E Josife mrzanas lešće phral zato kaj lengo dad maj but volilas les thaj zato kaj o Josif dikhlas suno kaj vo avela lengo vladari. Kana o Josif avilo di ke pire phral, otmisardine les thaj bićinde les varesošće trgovconende save trguinas e robonenca.

Josifa su njegova braća mrzela zato što ga je otac najviše voleo i zato što je Josif sanjao da će im biti vladar. Kad je Josif došao svojoj braći, oteli su ga i prodali nekim trgovcima robljem.

Maj sig nego so e Josifešće phral boldinepes čhere, pharadine e Josifešće drze thaj namočisardine ando rat e buznjako. Askal sikadine e drze pire dadešće gajda te vo gndil kaj e divljo životinja mudardas e Josife. O Jakov sas put tužno.

Pre nego što su se Josifova braća vratila kući, pocepali su Josifovu odeću i namočili ju krvlju koze. Onda su njegovu odeću pokazali svom ocu kako bi on mislio da je Josifa ubila divlja životinja. Jakov je bio jako tužan.

E trgovcurja save trguinas e robonenca e Josife indardine ando Egipat. O Egipat sas bari, thaj močno phuv savi sas lungo niz e reka Nil. E trgovcurja bićindine e Josife sago robo e barvale državne službenikošće. O Josif služisarda pire gospodare lače, thaj o Del blagoslovisarda e Josife.

Trgovci robljem su Josifa odveli u Egipat. Egipat je bio velika, moćna država, koja se nalazila duž reke Nil. Trgovci robljem prodali su ga kao roba bogatom državnom službeniku. Josif je dobro služio svoga gospodara, tako da je Bog blagoslovio Josifa.

E romnji lešće gospodarešće probisardas te sovel e Josifesa, ali o Josif odbisardas te écerel bezah protiv o Del. Pe godova voj zurales holjali thaj hohadas po Josif te vo avel phanglo thaj bičhaldo ando phanglipe. Čak vi ando phanglipe o Josif ačilo verno e Devlešće thaj o Del blagoslovisardas les.

Žena njegovog gospodara pokušala je zavesti Josifa da spava s njom, ali Josif nije hteo sagrešiti protiv Boga. Ona se jako naljutila i lažno optužila Josifa, jer je htela da ga uhvate i pošalju u zatvor. Međutim, čak i u zatvoru Josif je ostao veran Bogu. Bog ga je stoga blagoslovio.

Vi ako nas došalo nakon
duj brš o Josif sas još
uvek ando phanglipe, Jek
rjat, e Faraone (gajda e
Egipćanurja akharenas
pire caronen), sas duj sune
save but uznemirisardine
les. Khonik katar lešće
savetnikujra naštik te
phenel lešće so značin
godola sune.

*Dve godine kasnije, Josif je
još uvek bio u zatvoru, iako
je bio nevin. Jedne je noći,
faraon (tako su Egipćani zvali
svoje careve) sanjao dva sna
koja su ga jako uznemirila.
Niko od njegovih savetnika
nije mu mogao reći značenje
tih snova.*

O Del e Josife dija daro te šaj tumačil e sune, pa o Faraon rodas te anen lešće e Josife andar o phanglipe. O Josif protumačisarda lešće e sune thaj phendas: "O Del bičhalela ehta brš barvali žetva, nakon save avena ehta brš bokhalipe."

Bog je Josifu dao sposobnost da protumači snove, pa je faraon tražio da mu dovedu Josifa iz zatvora. Josif je protumačio njegove snove i rekao mu: "Bog će poslati sedam godina obilne žetve, nakon kojih će biti sedam godina gladi."

O Faraon sas gajda oduševime e Josifesa kaj čhuta les te avel dujto maj baro manuš ando sasto Egipat.

Faraon je bio toliko zadivljen Josifom da ga je postavio za drugog najmoćnijeg čoveka u celom Egiptu.

O Josif phendas e themešće te mućen pe rig bare količine điv dok si akala efta barvale brš. Askal o Josif bićinel o hamasko e themešće kana aviline okola efta brš bokhalipe gajda kaj sas savoren dovoljno te han.

Josif je rekao ljudima da čuvaju velike količine hrane tokom sedam godina dobrih žetvi. Onda je Josif prodavao hranu ljudima kad je došlo sedam godina gladi, kako bi svi imali dovoljno za jesti.

E bok nas zurali samo ando Egiptat, nego vi ando Kanan, kaj trajilas o Jakov thaj lešći familija.

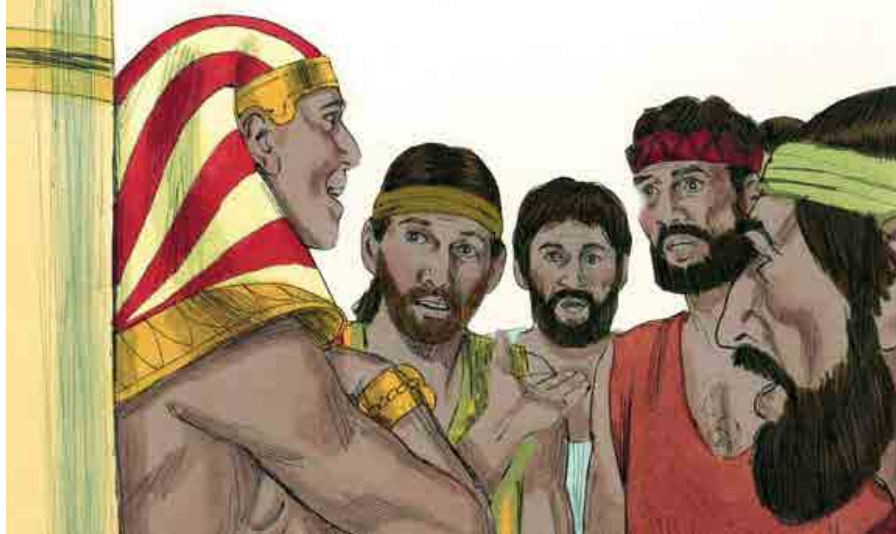

Glad nije bila velika samo u Egiptu, nego i u Hanaanu, gde su živelu Jakov i njegova familija.

Gajda kaj o Jakov bičhaldas
pire maj purane čhaven
ando Egipat te ćinen
hamasko. E phral či
pindžardine e Josife kana
ačhenas angle leste te
ćinen hamasko. Ali o Josif
pindžardas len.

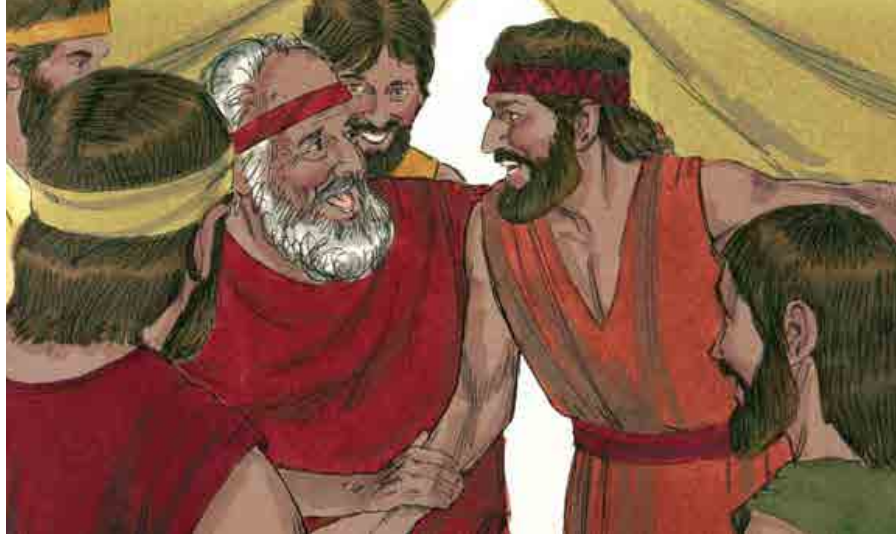
*Stoga je Jakov poslao svoje
starije sinove u Egipat da
kupe hranu. Braća nisu
prepoznala Josifa kad su
stajali pred njim da kupe
hranu. Međutim, Josif je
prepoznao njih.*

Nakon so probisardas pire phralen te dičel dali promenisajle, o Josif phendas lenđe: “Me sem tumaro phral, o Josif! Na daran. Tumen manđe line te čeren bilačhipe kana bičindineman sago robo, ali o Del godova bilačhipe boldas po lačhipe! Aven thaj trajisaren ando Egipat te me šaj vodisarav e briga pale tumende thaj pale tumari familija.”

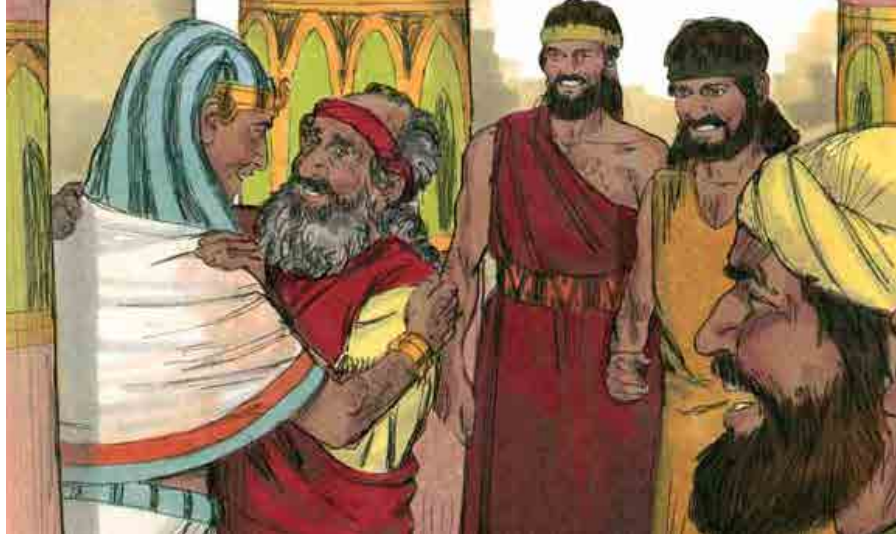
Nakon što je iskušao svoju braću da vidi jesu li se promenili, Josif im je rekao: “Ja sam vaš brat, Josif! Ne bojte se. Vi ste meni pokušali učiniti zlo kada ste me prodali kao roba, ali Bog je to zlo iskoristio za dobro! Dođite i živite u Egiptu da se ja mogu brinuti za vas i vaše porodice.”

Kana e Josifešće phral
boldinepes čhere thaj
phendine pire dadešće, e
Jakovešće, kaj si o Josif
još uvek džudo, vo sas but
bahtalo.

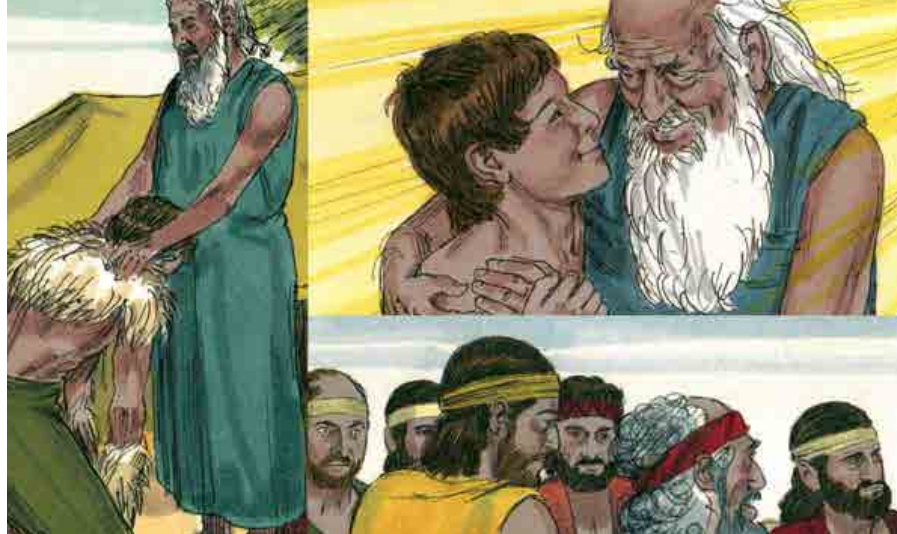
*Kad su se Josifova braća
vratila kući i rekla svom ocu
Jakovu da je Josif još uvek
živ, bio je jako srećan.*

Vi ako sas o Jakov phuro, nakhlo te trajil ando Egipat pe saste familijava, thaj sa von traisardine o kote. Maj sigo nego so o Jakov mulo, blagoslovisardas svakone katar pire čhave.

Premda je Jakov bio starac, sa celom svojom familijom se preselio u Egipat. I tako su svi tamo živeći. Pre nego što je Jakov umro, blagoslovio je svakoga od svojih sinova.

E savezošće obećanja save o Del dijas e Avraame nakhline po Isak, pa po JakovthajaskapeJakovešće dešuduj čhave thaj pe lenđe familija. Potomkurja katar godola dešuduj čhave postanisardine dešuduj Izraelošće plemenurja.

Savezna obećanja koja je Bog dao Avraamu prešla su na Isaka, zatim na Jakova, a onda na Jakovljevih dvanaest sinova i njihove familije. Potomci tih dvanaest sinova postali su dvanaest Izraelovih plemena.

9

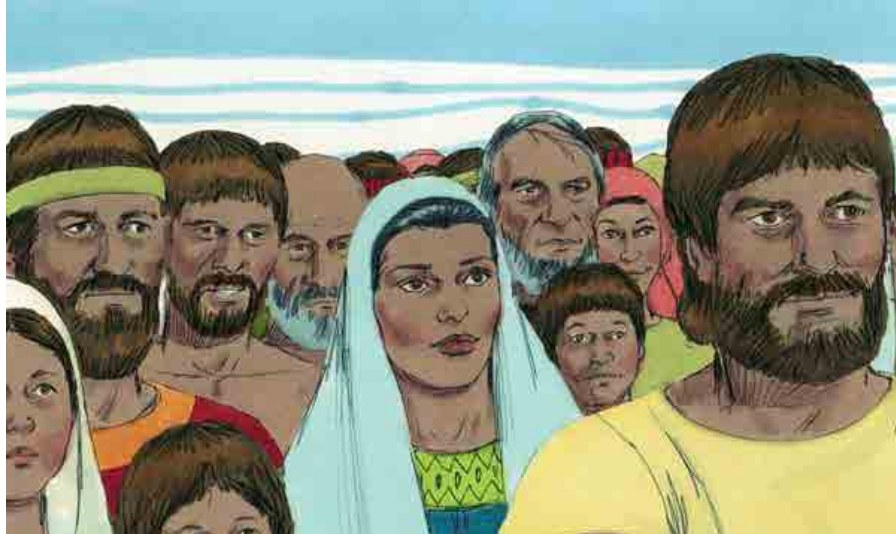
**0 Del akharel e
Mojsija**

***Bog poziva
Mojsija***

Biblijaće paramiča andar o:
Izlazak 1–4

*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 1-4*

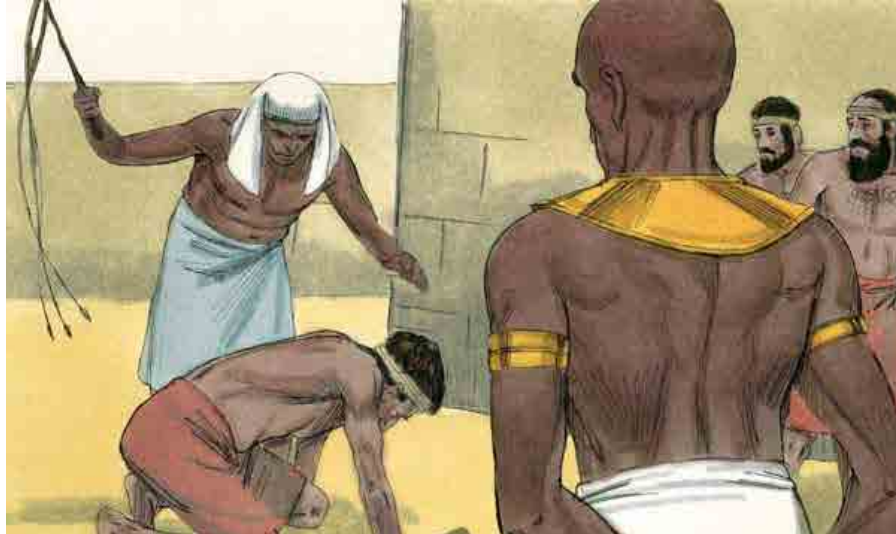

Nakon so mulo o Josif, sasti lešći familija ačhiline ando Egipt. Von thaj lenđe potomkurja nastavisardine okote te trajin but brš. Thaj saslen but čavra. Von akhardonas Izraelcurja.

Nakon Josifove smrti, sva njegova rodbina ostala je u Egiptu. Oni i njihovi potomci nastavili su tamo živeti mnogo godina i imali su mnogo dece. Zvali su se Izraelci.

Kana nakhlo varesave šel brš, brojo e Izraelconengo zurale barjilo. E Egipćanurja majbut či denas pes gođi ko Josif thaj sa so vo ćerdas pale lende. Počnisardine te daran katar e Izraelcurja kaj saslen zurale but. Gajda kaj o Faraon savo askal vladilas e ando Egipat ćerda e Izraelconen te aven roburja ando Egipat.

Nakon nekoliko stotina godina, broj Izraelaca je jako porastao. Egipćani se više nisu sećali Josifa i svega što je učinio za njih. Počeli su se bojati Izraelaca, jer ih je bilo toliko puno. Zato je faraon koji je tada vladao Egiptom učinio Izraelce robovima Egipćana.

E Egipćanurja tradine e Izraelconen te ćeren e but e zgrade thaj čak saste gava ćerenas. E phare buća ćerdine lengo trajo bedno, ali o Del blagoslovisarda len, thaj saslen još majbut čhavra.

Egipćani su naterali Izraelce da izgrade mnoge zgrade, pa čak i cele gradove. Težak rad njihove je živote učinio bednima, ali Bog ih je blagoslovio, tako da su imali još više dece.

O Faraon dikhlas kaj e Izraelconen sas još majbut čhavra, thaj naredisardas pire manušenđe te mudaren sa e izraelconenđe muške čhavren gajda kaj čhudenas len ande reka Nil.

Faraon je video da Izraelci imaju puno dece, pa je naredio svojim ljudima da ubiju sve izraelske muške bebe tako što će ih baciti u reku Nil.

Jek manušnji andar o izrael
bijanda čhave. Voj thaj lako
rom garavenas e čhavres
kozom god dugo šaj.

*Neka Izraelka rodila je
dečaćića. Ona i njen muž
skrivali su bebu koliko god
su dugo mogli.*

Kana lesko dad thaj lešci dej majbut naštik te garavenas les, čhutileles ande korpa savi šaj džalas po paj ande trska paše obala e reka Nil, te spasinles te na avel mudardo. Lešci phen maj purani lestar pratilas te dičhel so avela lesa.

Kad ga roditelji više nisu mogli skrivati, stavili su ga u plutajuću košaru u trski uz rub reke Nil, da bi ga spasili od smrti. Njegova starija sestra promatrala je da vidi šta će se dogoditi.

E faraonešči čhej dikhla e korpa thaj dikhla so si andre. Kana dikhla e čhavre, lijales thaj prihvatisardales sago pire rođene čhaves. Unajmisardas ječe Izraela te del les čučī ali či hačardas kaj si godoja manušnji e čhavrešči pravo dej. Kana sas o čhavro cara maj purano thaj či trubulas les majbut e dejako thud, e manušnji e čhavres boldas e faraonešče čhejaće, savi dijales alav Mojsije.

Kći faraona videla je košaru i pogledala unutra. Kad je videla bebu, prihvatila je kao vlastitog sina. Unajmila je Izraelku da ga doji, ali nije shvatila da je ta žena zapravo prava majka toga deteta. Kada je dete bilo dovoljno staro da mu više nije trebalo majčino mleko, vratila ga je faraonovoj kćeri, koja ga je nazvala Mojsije.

Jek đes, kana o Mojsije sas već baro manuš, dikhla sar varesavo manuš savo sas Egipćano marele Izraelcošće robo. O Mojsije probisardas te spasil e manuše savo sas Izraelco sago vi vo.

Jednoga dana, kad je Mojsije već bio odrastao čovek, video je da neki Egipćanin tuče izraelskog roba. Mojsije je pokušao spasiti svog sunarodnika Izraelca.

Kana o Mojsije gndisarda kaj khonik či dićel, mudardas e Egipćanes thaj prahosarda les. Ali vareko dikhlas so ćerdas o Mojsije.

Kad je Mojsije mislio da niko neće videti, ubio je Egipćanina i zakopao njegovo telo. Međutim, neko je video šta je Mojsije učinio.

Kana ašundas o Faraon so
čerdas o Mojsija, probisarda
te mudarel les. O Mojsija
našlo andar o Egiptat
ande divljina kaj avela
sigurno katar e Faraonešće
vojnikipurja.

*Kad je faraon čuo što je
Mojsije učinio, pokušao ga
je ubiti. Mojsije je pobegao
iz Egipta u divljinu, kako bi
bio siguran od faraonovih
vojnika.*

O Mojsije postanisardas pastiri ande divljina dur katar o Egiptat. Lijas pešće romnja andar godova than thaj sasles duj čhave.

Mojsije je postao pastir u divljini daleko od Egipta. Oženio se ženom iz tog mesta, te je dobio dva sina.

Jek đes, dok o Mojsije aračhelas pire bakhren, dikhlas sar jek kaš phabol. Ali o kaš či phabilo. O Mojsije nakhlo ko kaš te majlačhe dičhel les. Sar načhelas ko kaš savo phabolas, e Devlesko glaso phendas lešće: “Mojsije fuljar e sandale katar ćire pungre kaj o than pe savo ačhes si sveto than.”

Jednog dana, dok se Mojsije brinuo za svoje ovce, video je da jedan grm gori. No, grm nije izgarao. Mojsije je prišao grmu da bi ga mogao bolje videti. Kako je prilazio gorućem grmu, Božiji glas mu je rekao: “Mojsije, izuj svoju obuću. Stojiš na svetom tlu.”

O Del phendas: “Dikhlem e patnja mungre themešći. Bičhalava tut ko Faraon te tu inkales e Izraelconen andar o ropstvo andar o Egipat. Me dava len e phuv Kanan, e phuv savi obećisardem e Avraamešće, Isakošće, thaj e Jakovešće.”

Bog je rekao: “Video sam patnju svoga naroda. Poslaću te faraonu da izvedeš Izraelce iz ropstva u Egiptu. Ja ću im dati zemlju Hanaan, zemlju koju sam obećao Avraamu, Isaku i Jakovu.”

O Mojsije phučlas: “A so ako o them kamlas te džanel ko bičhalda men, so te phenav lenđe?” O Del phenda: “ME SEM OKOVA SAVO SEM. Phen lenđe: ‘ME SEM bičhalda man tumenđe.’ Isto phen lenđe: ‘Me sem Jahve, o Del tumare paponengo, o Del e Avraamesko, e Isakosko thaj e Jakovesko.’ Akava si mungro alav zauvek.”

Mojsije je pitao: “A što ako ljudi budu hteli znati ko me poslao, što da kažem?” Bog je rekao: “JA SAM KOJI JESAM. Reci im ‘JA JESAM poslao me k vama’. Isto im reci: ‘Ja sam Jahve, Bog vaših predaka Avraama, Isaka i Jakova.’ Ovo je moje ime zauvek.”

O Mojsije darajlo thaj či kamlas te džal ko Faraon kaj mislisardas kaj či džanel lačhe te ćerel svato, pa o Del bičhaldas e Mojsiješće phrales, savo akhardolas Aron, te pomožil les. O Del upozorisardas e Mojsija thaj e Arone kaj o Faraon avela tvrdoglavo.

Mojsije se bojao i nije hteo ići faraonu, jer je mislio da ne može dobro govoriti. Stoga je Bog poslao Mojsijeva brata Arona da mu pomogne. Bog je upozorio Mojsija i Arona da će faraon biti tvrdoglav.

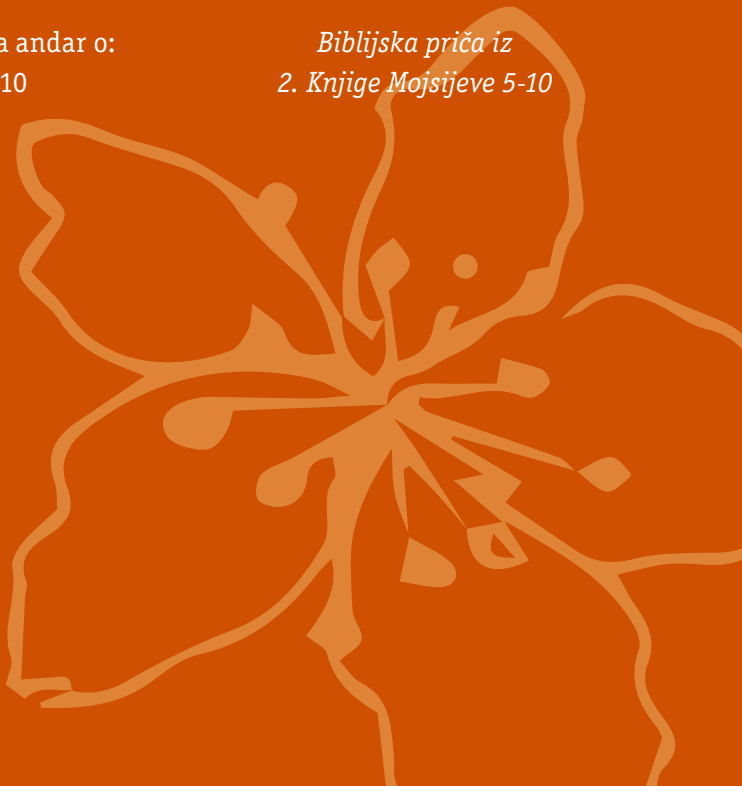
10

**Deš bare nevolje
po Egipat**

Deset pošasti

Biblijaće paramiča andar o:
Izlazak 5–10

*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 5-10*

O Mojsije thaj o Aron Ćele ko Faraon. Thaj phendine leŝće: "Akava phenel o Del e Izraelosko: 'Muk mungre theme!'" O Faraon Ći Ćhutas kan lende. Umesto te muĆel e Izraelconen, tradalen te Ćeren joŝ maj phare buĆa!

Mojsije i Aron otiŝli su faraonu. Rekli su: "Ovo kaŝe Bog Izraelov: 'Oslobodi moj narod!'" Faraon ih nije posluŝao. Umesto da pusti Izraelce, naterao ih je da joŝ viŝe rade!

O Faraon či kamelas te mučel e theme, pa o Del bičhaldas deš bare nevolje po Egipat. Kroz akala nevolje, o Del sikadas e Faraonešće kaj si vo maj močno katar sa e Egipatske devla thaj čak vi katar o Faraon.

Faraon je odbijao osloboditi narod, pa je Bog poslao deset grozних pošasti na Egipat. Putem ovih pošasti, Bog je faraonu pokazao da je moćniji od njega, kao i od svih egipatskih bogova.

O Del pretvorisardas e reka Nil ando rat, ali o Faraon još uvek či kamlas te mučel e Izraelconen te džantar.

Bog je reku Nil pretvorio u krv, ali faraon još uvek nije hteo pustiti Izraelce da odu.

O Del bičhaldas e žamben pe sasto Egipat. O Faraon molisardas e Mojsija te crdel e žamben. Ali nakon so muline sa e žambe, e Faraonesko ilo zurajlo thaj či muklas te o Izraelsko them inkljel ando Egipat.

Bog je poslao žabe po celom Egiptu. Faraon je preklinjao Mojsija da ukloni žabe. Međutim, nakon što su sve žabe umrle, faraon je otvrdnuo svoje srce i nije dopustio da Izraelci napuste Egipat.

Pa o Del bičhaldas e cincaren. Askal bičhaldas bare biromnja sago e nevojle. O Faraon akhardas e Arone thaj e Mojsija thaj phendas lenđe te ačhadine akala nevolje e Izraelcurja šaj te inkljen andar o Egipat. Kana o Mojsija pomolisajlo, o Del crdas e biromnja andar o Egipat. Ali e Faraonesko ilo zurajlo thaj či muklas e theme te džantar.

Stoga je Bog poslao komarce kao pošast. Zatim, poslao je obade kao pošast. Faraon je pozvao Mojsija i Arona da im kaže da će Izraelci, ako zaustave ovu pošast, moći napustiti Egipat. Kad se Mojsije pomolio, Bog je uklonio obade iz Egipta. Međutim, faraon je otvrdnuo svoje srce i nije hteo pustiti narod da ode.

Posle godova, o Del ćerdas te sa e domaće životinje save pripadinas e Egipćanende nasvajle thaj muline. Ali e Faraonesko ilo zurajlo thaj či muklas e theme te džantar.

Nakon toga, Bog je izazvao da se sve domaće životinje koje su pripadale Egipćanima razbole i umru. Faraonovo srce bilo je otvrdnuto, pa nije hteo pustiti Izraelce da odu.

Askal o Del phendas e Mojsijašće te čhudel o praho ando vazduh anglo o Faraon. Kana vo godova ćerdas dukhane čirurja pojavisajle pe Egipćanurja, ali či pe Izraelcurja. O Del zurardas e Faraonesko ilo, thaj o Faraon čikamlas te mućel e Izraelconen te džantar.

Onda je Bog rekao Mojsiju da baci pepeo pred faraonom. Kad je to učinio, bolni čirevi pojavili su se na Egipćanima, ali ne i na Izraelcima. Bog je otvrdnuo faraonovo srce, tako da faraon nije hteo pustiti Izraelce da odu.

Nakon godina, o Del bičhaldas o baro led o thaj sa uništisardas e njive ando Egipat thaj mudardas bilo kas ko inkljisto avri. O Faraon akhardas e Mojsija thaj e Arone thaj phendas lenđe: “Sagrešisardem. Šaj te džantar.” Thaj o Mojsija pomolisajlo thaj o led o ačhilo te del andar o nebo.

Nakon toga, Bog je poslao tuču koja je uništila većinu useva u Egiptu, a ubila je svakoga ko bi izašao napolju. Faraon je pozvao Mojsija i Arona i rekao im: “Sagrešio sam. Možete ići.” Mojsije se tada pomolio, a tuča je prestala padati s neba.

Ali o Faraon palem
sagrešisardas thaj zurardas
piro ilo. Vo čakamlas te
mučel e Izraelconen te
džantar.

*Pa ipak, faraon je ponovno
sagrešio i otvrdnuo svoje
srce. Nije hteo pustiti
Izraelce da odu.*

Pale godova o Del bičhaldas rojo skakavconen te učharen o Egiptat. E skakavcurja haline sa so ačhilo pe njive a so či uništisardas o ledō.

Nakon toga, Bog je poslao roj skakavaca da se nadviju nad Egiptom. Skakavci su pojeli sav usev koji tuča nije uništila.

Askal o Del bičhaldas e rjat savi sas trin đes. Sas gajda bari rjat kaj e Egipćanurja naštik te inkljen andar pe ćhera. Ali sas đes kote kaj e Izraelcurja trainas.

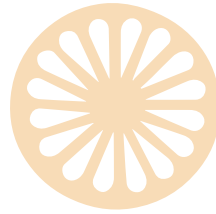
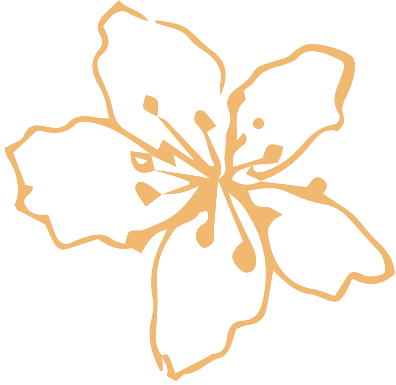
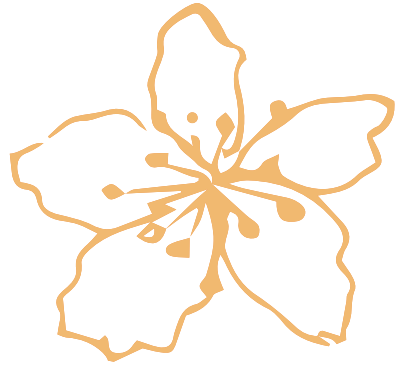

Onda je Bog poslao tamu koja je trajala tri dana. Bilo je tako mračno da Egipćani nisu mogli napustiti svoje kuće. Međutim, tamo gde su živeli Izraelci, bilo je svetla.

Ali čak vi nakon akala inja bare nevolje, o Faraon odbisardas te mućel e Izraelconen te džantar. Pošto o Faraon či kamlas te paćal, o Del planirisarda te mućel još jek bari nevolje. Akaja nevolja promenila e Faraonesko ilo.

Čak ni nakon ovih devet pošasti, faraon nije hteo pustiti Izraelce da odu. Budući da faraon nije hteo poslušati, Bog je naumio pustiti još jednu pošast. Ova će promeniti faraonov stav.

11

Pasha

Pasha

Biblijaće paramiča andar o:
Izlazak 11,1–12,32

Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 11,1–12,32

O Del upozorisardas e Faraone kaj ako či mućela e Izraelconen te džantar, mudarela svako prvo muško Egipćano katar o them dži ke e životinja. Kana o Faraon ašundas akava još uvek odbilas te paćal thaj te ašunel e Devles.

Bog je upozorio faraona da će, ako ne pusti Izraelce da odu, pobiti sve muške prvorođence egipatskog naroda i životinja. Kad je faraon to čuo, ipak je odbio verovati i poslušati Boga.

O Del dikhla sar šaj te spasil svako prvo bijande čhaves okolešće savo pačalas ande leste. Svako familija trubujas te izbiril savršeno bakhro thaj te del les čhurjasa.

Bog je našao način da spasi prvorodence svakoga ko je verovao u njega. Svaka porodica je trebala odabrati savršeno jagnje i zaklati ga.

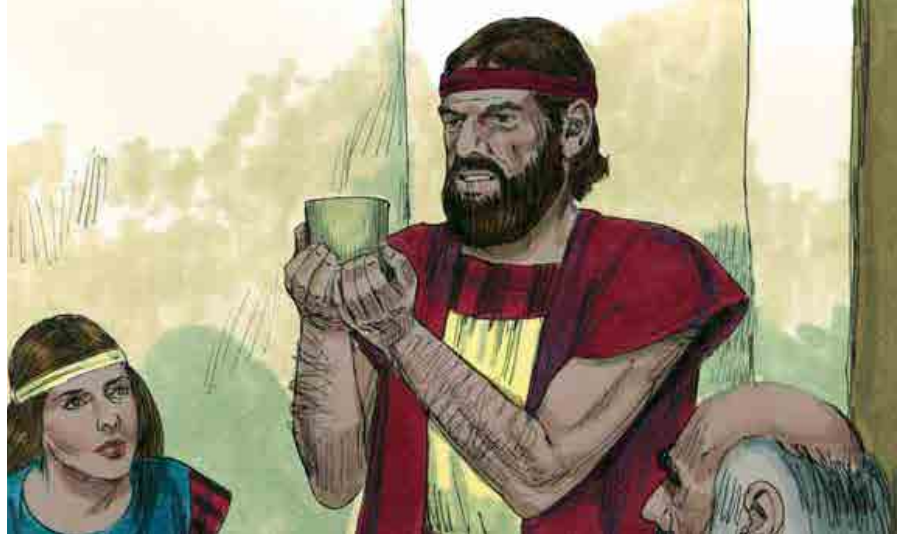
O Del phendas e Izraelconende te mačhen e bakhresko rat pe dovratkurja pire čherende, te pečen e bakhresko mas thaj te han les brzo, zajedno e mangresa savo sas čerdo bi kvascosko. Isto phendas lende te aven spremno te mučen o Egipat čim han.

Bog je rekao Izraelcima da namažu krv jagnjeta na dovratnike svoje kuće, te da ispeku meso i brzo ga pojedu, zajedno s hlebom koji je bio napravljen bez kvasca. Također, rekao im je da budu spremni napustiti Egipat čim pojedu.

E Izraelcurja ćerdine sa taćno sar o Del phendas lenđe te ćeren. Mařkaral ande rjat, o Del nakhlas mařkar o Egipat thaj mudardas svako prvo bijande ćhaves.

Izraelci su sve ućinili taćno kako im je Bog zapovedio da ućine. Usred noći, Bog je prořao kroz Egipat ubijajući svakog prvorođenog sina.

Svako ćher e Izraelsko pe dovratkurja sas makhlo e rateja, pa o Del nakhla samo paše godola ćhera. Sa save sas andre sas sigurne. Thaj sas spasime zbog e bakhresko rat.

Sve kuće Izraelaca imale su krv na dovratnicima, pa je Bog zaobišao te kuće. Svi u kući bili su na sigurnom, spašeni zbog jagnjetove krvi.

Ali e Egipćanurja či paćanas e Devlešće niti čhutine kan ke Devlešće zapovedi. Pa o Del či samo nakhlas paše lende ćhera. O Del mudardas sa dži ke jeće prvo bijande Egipćanes.

Egipćani pak nisu verovali Bogu i zato nisu poslušali njegove zapovedi. Zato Bog nije zaobišao njihove kuće. Bog je ubio sve do jednog egipatskog sina prvorođenca.

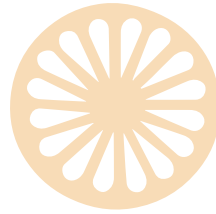
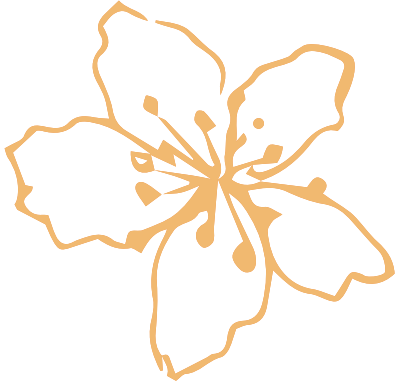
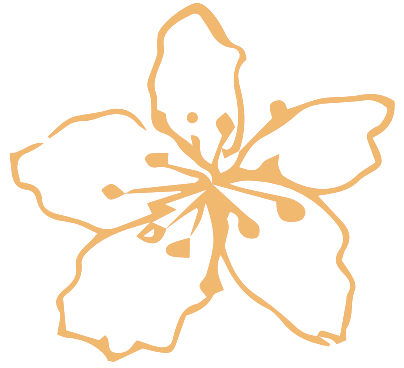
Svako prvo bijanda muško Egipćano mulo, katar okova savo sas ando phanglipe dži ke prvo bijando Faraonesko čhavo. But o them ando Egipat rovelas thaj jadikuilas katar piri bari duk.

Svaki egipatski muški prvorodenac je umro, od prvorodenog zatvorenika do faraonovog prvorodenca. Mnogi ljudi u Egiptu su plakali i jadikovali zbog svoje duboke tuge.

Godolja isto rjat o Faraon akhardas e Mojsija thaj e Aron thaj phenda lende: "Indaren e Izraelconen thaj inkljen andar o Egipat odma!" O Egipatsko them nagovorilas e Izraelconen te odma inkljen andar o Egipat.

Te iste noći, faraon je pozvao Mojsija i Arona i rekao im: "Odvedite Izraelce i odmah napustite Egipat!" Egipatski narod je isto tako nagovarao Izraelce da odmah odu.

12

**Inkljistipe
andar o ropstvo**

Izlazak

Biblijaće paramiča andar o:
Izlazak 12,33–15,21

*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 12,33-15,21*

E Izraelcurja sas zurale bahtale zato kaj inkljistine andar o Egipat. Nas majbut roburja, a teljardine ande obećimephuv! E Egipćanurja dine e Izraelconen sogod mangline, čak vi o rub, sunakaj thaj ostale vredne stvarja. Varesave manuša andar e aver thema počnisardine te paćan ando Del thaj teljardine pale Izraelcurja dok von inkljenas andae o Egipat.

Izraelci su bili vrlo srećni što napuštaju Egipat. Nisu više bili robovi, a išli su u Obećanu zemlju! Egipćani su dali Izraelcima što god su tražili, čak i zlato, srebro i ostale vredne stvari. Neki ljudi iz drugih naroda poverovali su u Boga i otišli su zajedno s Izraelcima dok su oni napuštali Egipat.

O Del vodisardaslen e vuče stuposa katar o oblako savo džalas angle lende e đesesa a e raćasa postoilas vučo stupo katar e jag. O Del sas uvek lenca thaj vodilas len dok putuinas. Von trubuine samo te džan pale leste.

Bog ih je vodio pomoću visokog stuba od oblaka koji je išao pred njima tokom dana, a koji bi noću postao stub od vatre. Bog je uvek bio s njima i vodio ih dok su putovali. Oni su ga samo trebali slediti.

Nedugo posle godova, o Faraon thaj lesko them pokaisajle kaj mukline e Izraelconen thaj mangline te e Izraelcurja palem aven lenđe roburja. O Del ćerdas te o Faraon avel tvrdoglavo te o them šaj dićhel kaj si Vo jedino thaj pravo Del, thaj te haćaren kaj si Vo, o Jahve, maj moćno katar o Faraon thaj lešće dela.

Nedugo nakon toga, faraon i njegov narod promenili su mišljenje i hteli su da Izraelci opet budu njihovi robovi. Bog je učinio da faraon bude tvrdoglav kako bi narod mogao videti da je On Jedini Pravi Bog, te da bi razumeli da je On, Jahve, moćniji od faraona i njegovih bogova.

Gajda kaj o Faraon thaj lešči vojska vijinas e Izraelconen sar palem érdinesas len te palem aven lenđe roburja. Kana e Izraelcurja dikhline e Egipatsko vojska sar aven, haćardine kaj si zarobime maškar e Egipatske vojnukurja thaj o lolo more. Von zurales darajle thaj čutine muj: “Sostar inkljistam andar o Egipat? Akana merasa!”

Stoga su faraon i njegova vojska jurili Izraelce kako bi ih opet učinili svojim robovima. Kada su Izraelci videli kako dolazi egipatska vojska, shvatili su da su zarobljeni između faraonove vojske i Crvenog mora. Jako su se uplašili i povikali: “Zašto smo napustili Egipat? Umrećemo!”

O Mojsije phendas e Izraelconenđe: “Nadaran majbut! O Del ađes borilpe pale tumende thaj spasila tumen.” Askal o Del phendas e Mojsijašće: “Phen e themešće te crdenpe paše dži ko lolo more.”

Mojsije je rekao Izraelcima: “Prestanite se bojati! Bog će se boriti za vas danas i spasiti vas.” Tada je Bog rekao Mojsiju: “Reci narodu da se primakne prema Crvenom moru.”

Askal o Del crdas o stupo katar o oblako thaj čhutas les maškar e Izraelcurja thaj e Egipćanurja gajda kaj e Egipćanurja naštik te dikhline e Izraelconen.

Bog je zatim pomaknuo stub od oblaka i stavio ga između Izraelaca i Egipćana tako da Egipćani nisu mogli videti Izraelce.

O Del phendas e Mojsijašće te vazdel piro vas po more thaj te razdelil o paj. Askal o Del ćerdas bari bavlat savi phurdas po paj ando more levo thaj desno, gajda kaj pojavisajlo o drom maškaral po more.

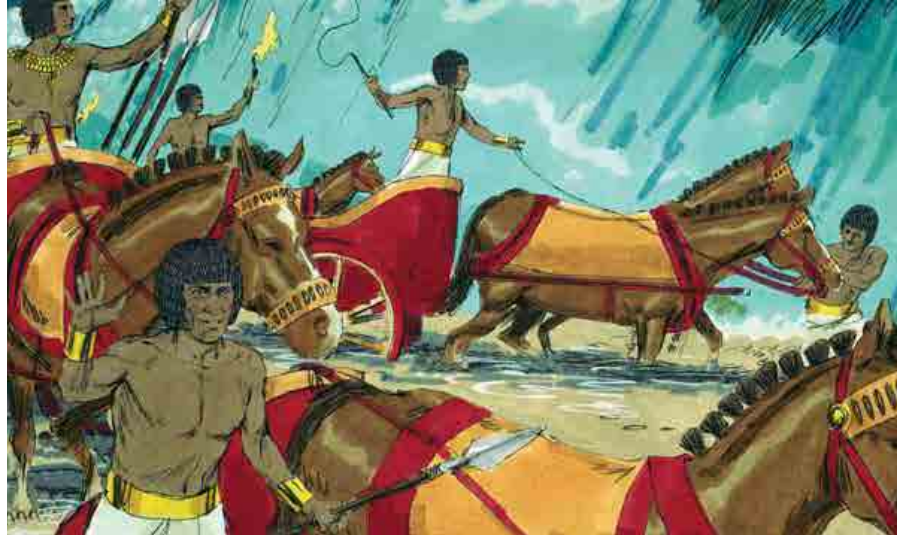
Bog je rekao Mojsiju da podigne svoju ruku nad morem i razdeli vodu. Onda je Bog poslao vetar koji je oduvao vodu u moru nalevo i nadesno, tako da se pojavio put kroz more.

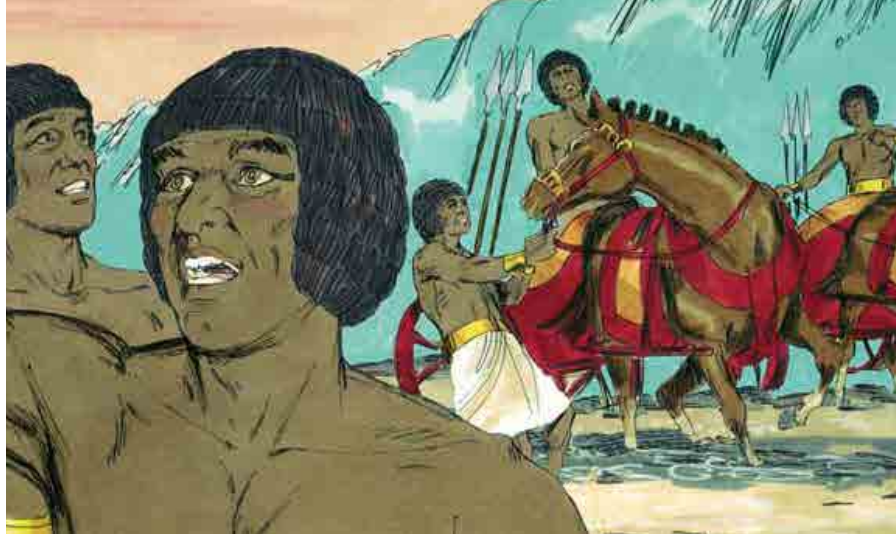
E Izraelcurja marširinas
kroz o more pe šući phuv
e zidonenca katar o paj pe
liduj riga.

*Izraelci su prošli kroz more
po suvom tlu, s vodenim
zidom s obe strane.*

Askal o Del crdas o
stupo katar o drom te e
Egipćanurja šaj dičhen e
Izraelconen sar našen. E
Egipćanurja odlučisardine
te prasten pale lende.

*Tada je Bog maknuo oblak
s puta tako da su Egipćani
mogli videti Izraelce kako
beže. Egipćani su odlučili
pojuriti za njima.*

Gajda kaj sledinas e Izraelconen po drom kroz o more ali o Del ćerdas te Egipćanurja uspaničinpes thaj te zaglavin pes e grastešće vordona. Počnisardine te čhon muj, “Crdentumen! Dičen kaj o Del borinpes pale e Izraelcurja!”

I tako, sledili su Izraelce po putu kroz more, ali Bog je učinio da se Egipćani uspaniče i da se njihova bojna kola zaglave. Povikali su: “Bežimo! Bog se bori za Izraelce!”

Nakon so sa e Izraelcurja nakhline sigurne pe okoja rig e morešći, o Del phendas e Mojsijašće te palem vazdel pire vas. Thaj kana palem vazdas pire vas, o paj boldapes palpale pe piro than thaj potopisardas e egipatsko vojska. Thaj sasti egipatsko vojska tasadili ando more.

Nakon što su svi Izraelci prešli sigurno na drugu stranu mora, Bog je rekao Mojsiju da opet ispruži svoju ruku. Kad je poslušao, voda se vratila nazad na svoje mesto i potopila egipatsku vojsku.

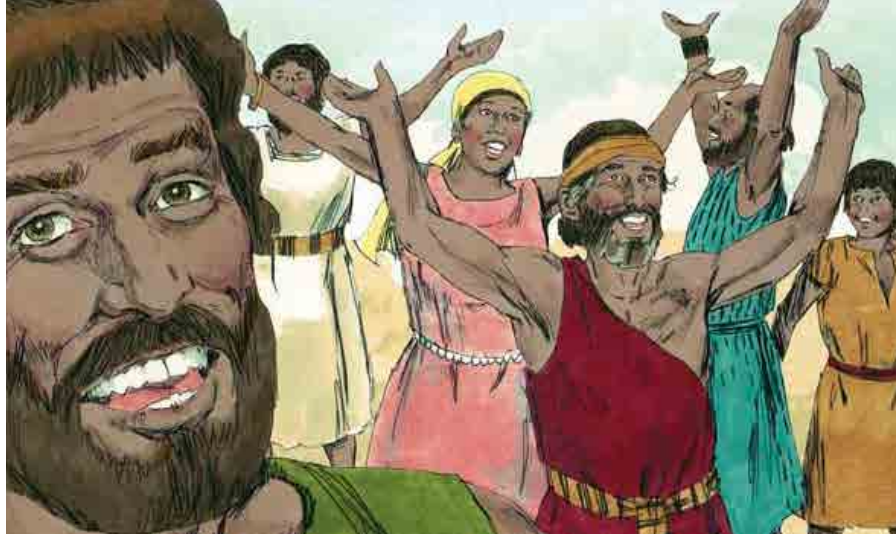
Kana e Izraelcurja dikhline kaj si e Egipcánurja mule, pouzdisajle ando Del thaj paćajine kaj si o Mojsije proroko e Devlesko.

Utopila se cela egipatska vojska. Kad su Izraelci videli da su Egipćani mrtvi, pouzdali su se u Boga i poverovali da je Mojsije prorok Božiji.

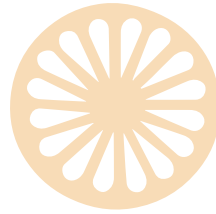
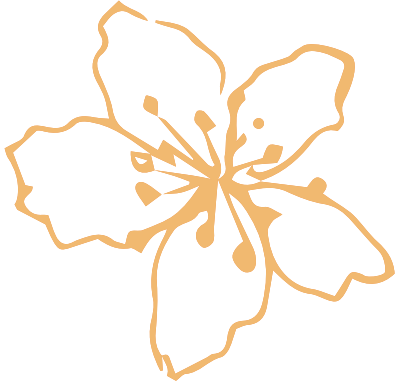
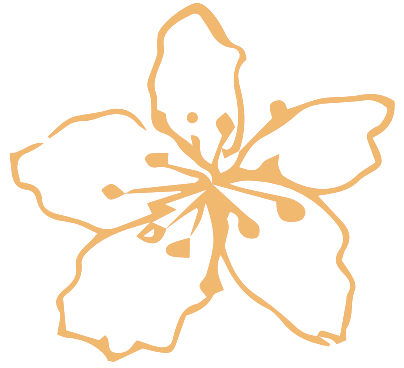
E Izraelcurja sasa zurale bahtale zato kaj o Del spasisardalen katar o smrto thaj katar o ropstvo. Akana sas slobodne te služin e Devlešće. E Izraelcurja đilabadine but đilja te slavisaren piri nevi sloboda thaj te slavin e Devle kaj spasisardaslen katar e Egipatsko vojska.

Nadalje, Izraelci su bili jako radosni i ushićeni što ih je Bog spasio od smrti i ropstva! Sada su mogli slobodno služiti Bogu. Izraelci su pevali mnoge pesme da bi proslavili svoju novostečenu slobodu te slavili Boga što ih je spasio od egipatske vojske.

O Del zapovedisardas e Izraelconende te svako brš slavin e Pasha sar dinesas pes gođi kaj o Del dija len pobeda pe Egipćanurja thaj spasisardaslen katar o ropstvo. Slavinas gajda kaj denas čhurjasa bakhre saves nas mana, thaj hanas les e mangresa savo sas ćerdo bi kvascosko.

Bog je Izraelcima zapovedio da svake godine slave Pashu kako bi se sećali da im je Bog dao pobedu nad Egipćanima i spasio ih od ropstva. Slavili su je tako što bi zaklali besprekorno jagnje, koje bi onda pojeli zajedno s beskvasnim hlebom.

13

**E Devlesko savez
e Izraelconenca**

***Božiji savez
s Izraelom***

Biblijaće paramiča andar o:
Izlasko 19–34

*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 19-34*

Nakon so o Del nakhadas e Izraelconen kroz o lolo more, inđardaslen kroz e divljina džike planina savi akhardolas Sinaj. Godoja planina sas isto okoja planina pe savi o Mojsije dikhlas o kaš sar phabolas. E manuša razapnisardine pire šaturja tele paše e planina.

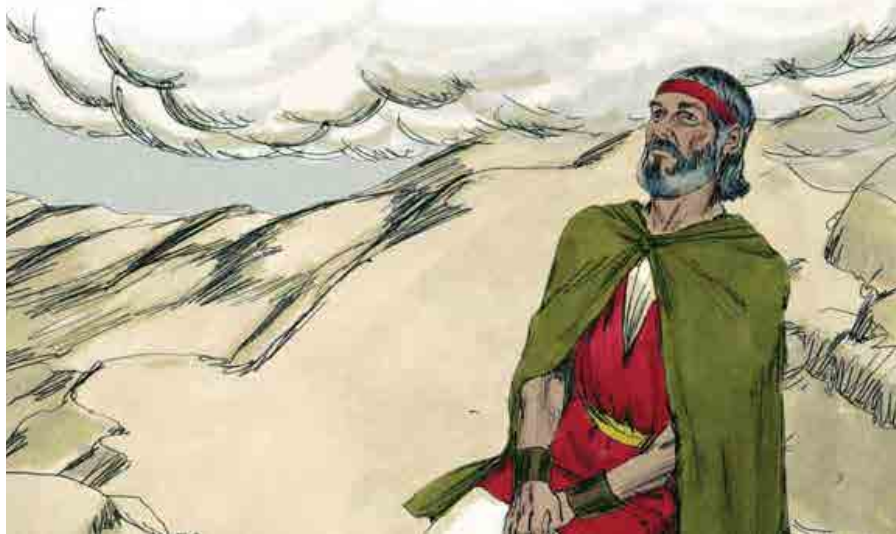
Nakon što je Bog proveo Izraelce kroz Crveno more, odveo ih je kroz divljinu do planine koja se zove Sinaj. Bila je to ista ona planina na kojoj je Mojsije video gorući grm. Narod je postavio šatore na podnožju planine.

O Del phendas e Mojsijašće thaj e Izraelošće themešće: “Ako avena mande poslušno thaj inčaren mungro savezo, avena mungri dragoceno svoina, carstvo rašajengo thaj sveto them.”

Bog je Mojsiju i izraelskom narodu rekao: “Ako mi budete poslušni i budete držali moj savez, bit ćete moj dragoceni posed, carsko sveštenstvo i sveti narod.”

Trin des maj posle, nakon so o them duhovno pripremisajle, o Del fuljisto po vrho e planinako Sinaj e grmljavinasa, e munjesa, thajglasno trubaće zvukosa. Samo e Mojsijašće sas muklo te lelpe opre po vrho e planinako.

Tri dana kasnije, nakon što se narod duhovno pripremio, Bog je sišao na vrh planine Sinaj s grmljavinom, munjama, dimom i glasnim zvukom trube. Samo je Mojsiju bilo dozvoljeno popeti se na planinu.

Askal o Del dija len savezo thaj phendas lende: "Me sem o Jahve o Del tumaro, savo spasisardem tumen andar o ropstvo ando Egiptat. Na slavin aver devlen."

Tada im je Bog dao savez i rekao: "Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji te je spasio od ropstva u Egiptu. Nemoj slaviti druge bogove."

“Na ćer idolurja niti slavisar len kaj me, o Jahve, sem ljubomorno Del. Na koristisar mungro alav po bilačhipe. Dik te o Savatosko đes avel tuće sveto. Aver alavenca, ćer sa ćire buća ande šov đesa kaj eftato đes si đes kana trubul te odmoris tu thaj detut gođi mande.”

“Nemoj praviti idole niti ih slaviti, jer sam ja, Jahve, ljubomoran Bog. Nemoj koristiti moje ime na uvredljiv način. Pobrini se da ti sedmi dan bude sveti. Drugim rećima, sav svoj posao napravi u šest dana, jer sedmi dan je dan kada se trebaš odmarati i mene sećati.”

“Poštuisar ćire dades thaj
ćire deĵa. Na mudar. Na ćer
preljub. Na ćor. Na hohav.
Na mang te aveltut romnji,
ćhere, ili bilo so aver so
naj ćiro.”

*Poštuj svog oca i majku.
Ne ubij. Ne ćini preljubu.
Ne kradi. Ne laĵi. Ne poĵeli
imati ųenu, kuću ili bilo ųta
ųto pripada tvom bliĳnjem.”*

Askal o Del ramosardas kala Deš zapovedurja pe duj ploče katar o bar thaj dijalen e Mojsijašće. O Del askal dijas vi but aver zakonurja thaj pravilurja save trubun te sledin. Ako o them čhola kan ke akala zakonurja, o Del obećisardas kaj blagoslovila len thaj štitila len. A ako či čhon kan ke Devlešće alava, o Del kaznila len.

Onda je Bog napisao ovih Deset zapovesti na dve kamene ploče i dao ih Mojsiju. Bog je ujedno dao mnoge druge zakone i pravila koja su trebali slediti. Ako ljudi budu poslušni ovim zakonima, Bog je obećao da će ih blagosloviti i štititi. Ako im budu neposlušni, Bog će ih kazniti.

O Del dijas vi e Izraelconenđe detaljno opis palo šatori savo kamlas te ćeren. Akarda les Šator e sastankosko, ande savo sas duj sobe, save delilas o bari firanglja. Samo o baro rašaj tromalas te del andre aver soba pale firanglja, kaj okote trajilas o Del.

Bog je Izraelcima dao i detaljan opis šatora koji je hteo da naprave. Zvao se Šator sastanka, i imao je dve sobe, koje je delila velika zavesa. Samo je veliki sveštenik smeo ući u sobu iza zavesa, jer je tamo živeo Bog.

Ko god prekršisardas e Devlesko zakono, šaj andasas e životinja po žrtveniko anglo Šatori e sastankosko sago žrtva e Devlešće. O rašaj dijasas čhurjasa e životinja thaj dijasas lat jag po žrtveniko. O rat e životinjako savi sas žrtvujime učarel o bezah godole manušesko thaj ćerelas godole manuše čisto ande Devlešće jakha. O Del odabirisardas e Mojsiješće phrales e Arone thaj e Aronešće potomkonen te aven lešće rašaja.

Ko god bi prekršio Božiji zakon, mogao je doneti životinju na žrtvenik pred Šatorom sastanka kao žrtvu Bogu. Sveštenik bi zaklao životinju i spalio je na žrtveniku. Krv životinje koja je bila žrtvovana pokrivala bi greh te osobe i učinila je čistom u Božijim očima. Bog je odabrao Mojsijevog brata Arona i Aronove potomke da budu njegovi sveštenici.

Nakon varesavi vrjama o them nas majbut čhonas kan ke zapovedi save dijas len o Del, te poštuin e ječe Devle thaj te aven lesko posebno them. Ali na dugo nakon so obećisardine kaj avena poslušne e Devlešće, gadno sagrešisardine.

Narod je pristao biti poslušan zakonima koje im je Bog dao, da slave jedinog Boga i da budu njegov poseban narod. Ali ubrzo nakon što su obećali da će biti poslušni Bogu, strašno su sagrešili.

O Mojsije sas but đesa po vrho e planinako Sinaj thaj ćerelas svato e Devlesa. E themešće dojadisardas te ažućarenle te boldelpes. Thaj andine sunakaj e Aronešće thaj mangline lestar te ćerel lenđe idole!

Mojsije je mnoge dane provodio na vrhu gore Sinaj, gde je razgovarao s Bogom. Ljudima je dosadilo čekati ga da se vrati. Stoga su doneli zlata Aronu i tražili od njega da im napravi idola.

O Aron čerdas sunakuno idoli ando obliko e guruvesko. O them počnisardas divlje te slavin godole idoles thaj te anen lešće žrtve! O Del zurale holjajlo pe lende kaj sagrešisardine thaj planirisarda sa te uništil len. Ali o Mojsije molisajlo pale lende, thaj o Del ašundas lešći molitva thaj či uništisarda len.

Aron je napravio idola od zlata u obliku teleta. Ljudi su počeli divlje slaviti tog idola i prinostiti mu žrtve! Bog je bio jako ljut na njih jer su sagrešili i planirao ih je uništiti. Međutim, Mojsije se molio za njih i Bog je uslišio njegovu molitvu i nije ih uništio.

Kana o Mojsije fuljisto katar e planina thaj dikhlas e idoles, sas gajda holjariko kaj phaglas e barune ploče pe save o Del ramosardas e Deš zapovedurja.

Kad je Mojsije sišao s planine i video idola, bio je tako ljut da je razbio kamene ploče na kojima je Bog napisao Deset zapovesti.

Askal o Mojsije phaglas e idoles thaj ćerdas lestar praho, o praho čhutas ande varesosko paj thaj tradas e themes te pen godva paj. O Del bičhaldas e bare nevolje po them thaj but lendar muline.

Onda je Mojsije razbio idola u prah, ubacio prah u nešto vode i naterao narod da pije tu vodu. Bog je poslao pošast na ljude i mnogo ih je umrlo.

O Mojsije ćerdas aver barune ploče pale Deš zapovedi save zamenina okolen kaj phaglas. Askal palem lijapes opre pe planina thaj molisajlo te o Del jartosarel e themešće. O Del ašunda e Mojsija thaj jartosardas lenđe. O Mojsije boldapes katar e planina e Deš zapovedenca pe neve ploče. Askal o Del inđardas e Izraelconen katar e planina Sinaj dromesa pale obećime phuv.

Mojsije je napravio nove kamene ploče za Deset zapovesti kako bi zamenile one koje je razbio. Onda se ponovno popeo na planinu i molio Boga da oprostí narodu. Bog je poslušao Mojsija i oprostio im. Vratio se s planine s Deset zapovesti napisanim na novim pločama. Nakon toga, Bog je Izraelce poveo s gore Sinaj prema Obećanoj zemlji.

14

**O them lutilas
e divljinasa**

***Lutanje po
divljini***

Biblsko paramiči andar o:

Izlasko 16–17,
Brojurja 10–14; 20; 27;
Ponovime zakono 34

Biblijska priča iz

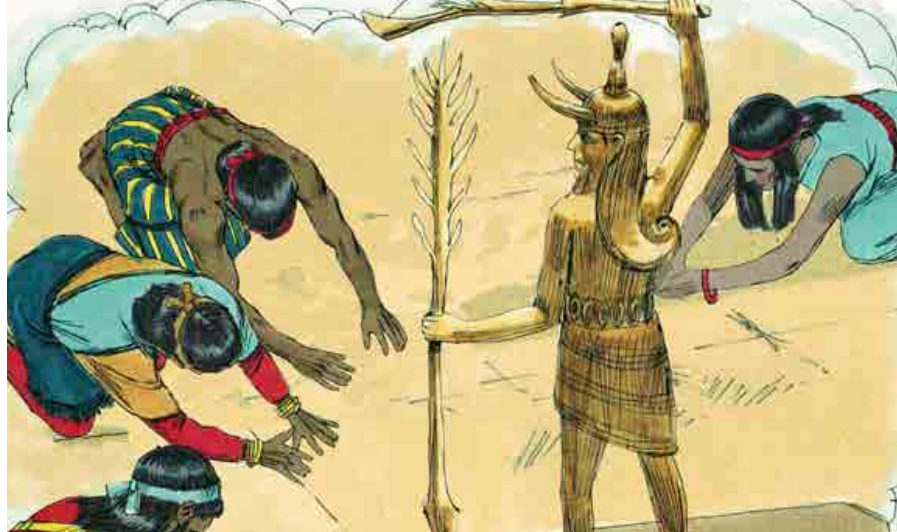
*2. Knjige Mojsijeve 16-17;
4. Knjige Mojsijeve 10-14; 20; 27;
5. Knjige Mojsijeve 34*

Nakon so o Del objavisardas e Izraelconenđe e zakonurja savenđe kamlas te aven poslušne te gododova avel sago deo lesko savezo lenca, askal đeletar katar e planina Sinaj. O Del počnisardas te inđarelen prema e Obećime phuv, savi još akhardolas Kanan. O stupo katar o oblako džalas angle lende prema o Kanan a von sledinas les.

Nakon što je Bog Izraelcima objavio zakone kojima je hteo da budu poslušni kao deo njegova saveza s njima, napustili su goru Sinaj. Bog ih je počeo voditi prema Obećanoj zemlji, koja se još zvala Hanaan. Stub od oblaka išao je pred njima u smeru Hanaana, a oni su ga sledili.

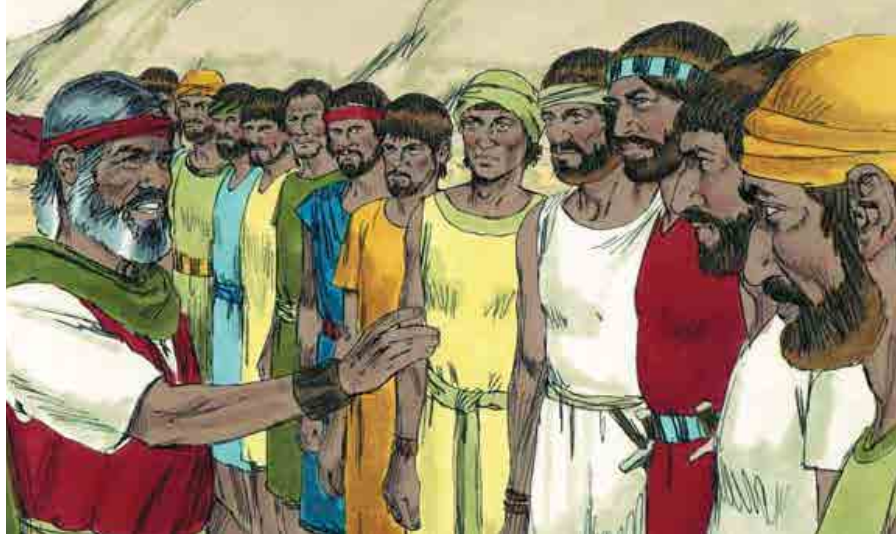
O Del obečisardas e Avraamešće e Isakošće thaj e Jakovešće kaj dela e obećime phuv lende potomkonende, ali akana okote trajilas but o them. Saven akharenas kanancurja. E Kanancurja či poštuinas niti slavinas e Devles. Von poštuinas e hohamne devlen thaj čerenas o baro bilačhipe.

Bog je Avraamu, Isaku i Jakovu obećao da će njihovim potomcima dati Obećanu zemlju, ali sada su tamo živeli mnogi narodi. Zvali su se Hanaanci. Hanaanci nisu slavili niti slušali Boga. Slavili su lažne bogove i činili mnoge zle stvari.

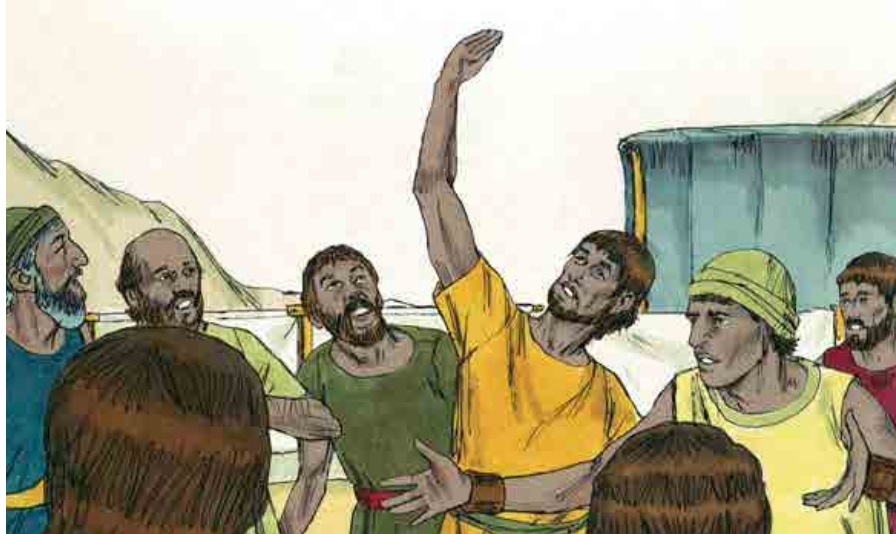
O Del phendas e Izraelconenđe: “Moraš te traden sa e Kananconen andar e obećime phuv. Na te sklopin o miro lenca thaj na te ženin tumen lenca. Moraš te potpuno uništin sa lenđe idolurja. Ako či čhon kan mande, poštujina lenđe idolen umesto man.”

Bog je rekao Izraelcima: “Morate isterati sve Hanaance iz Obećane zemlje. Nemojte s njima sklapati mir i ne venčavajte se s njima. Morate potpuno uništiti sve njihove idole. Ako me ne poslušate, slavićete njihove idole umesto mene.”

Kana e Izraelcurja aresline dži ke granica Kanan, o Mojsije izabirisarda dešuduj mušken, po ječe katar svako izraelosko pleme. E mušken dijas upute te džan thaj te špijunirin e phuv te dičen sošći si. Isto trubeine te špijunirin e Kananconen te dičen dali si zurale ili slabe manuša.

Kad su Izraelci stigli do granice Hanaana, Mojsije je odabrao dvanaest muškaraca, po jednog iz svakog izraelskog plemena. Muškarcima je dao upute da odu i uhode zemlju kako bi videli kakva je. Takođe, trebali su uhoditi Hanaance da vide snagu njihovih vojski.

E dešuduj muškarcurja putuinas kroz o Kanan štarvardeš đes thaj askal boldinepe palpale. Thaj phendine e themešće: “E phuv si zurale plodno thaj bijanel but lačhe thaj bare plodurja.” Aliedeššpijunurja phendine: “E gava lenđe si zurale a godola manuša si divurja! Ako napadis len, sigurno poredina amen thaj mudarenamen!”

Dvanaest muškaraca putovalo je kroz Hanaan četrdeset dana, a onda su se vratili. Rekli su ljudima: “Zemlja je jako plodna i daje mnogo roda.” No, deset uhoda je reklo: “Gradovi su jako snažni i ti ljudi su naspram nas kao divovi! Ako ih napadnemo, zasigurno će nas pobediti i pobiti!”

Ali e aver duj uhode, o Kaleb thaj o Isus Navin, odma phendine: "Čačas si kaj si e manuša andar o Kanan zurale vuče thaj zurale, ali amen sigurno šaj te pobedis len! O Del borilapes pale amende!"

Međutim, druga dvojica uhoda, Kaleb i Isus Navin, odmah su rekli: "Istina je da su ljudi Hanaana visoki i snažni, ali mi ih zasigurno možemo pobediti jer će se Bog boriti za nas!"

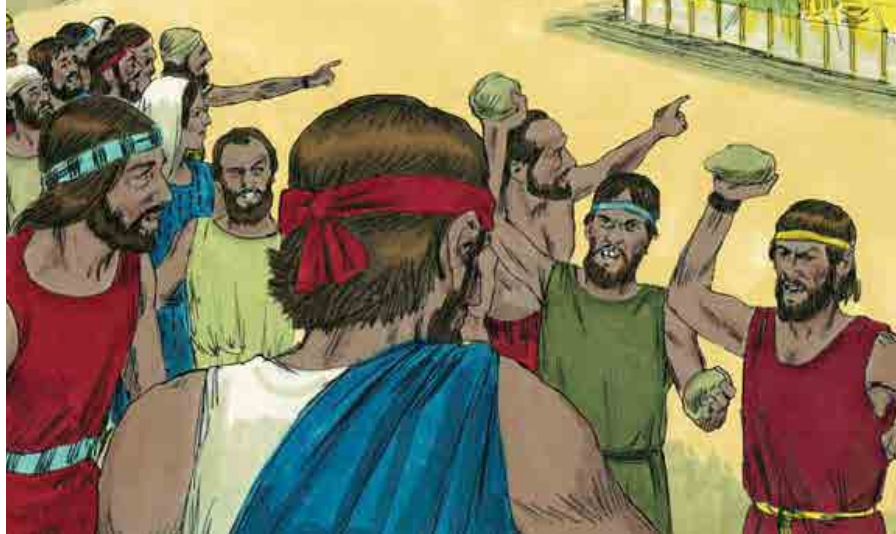

Ali o them či čutas kan ko Kaleb thaj ko Isus Navin. Thaj holjajle po Mojsije thaj po Aron thaj phendine: "Sostar andanamen akate pe akava džungalo than? Maj lačhe te ačhilamas ando Egipat, a na te avas mudarde ande borba a amare romnja thaj amare čavra te aven roburja." O them kamlas te izbiril pešće aver vođa savo boldelalen ando Egipat.

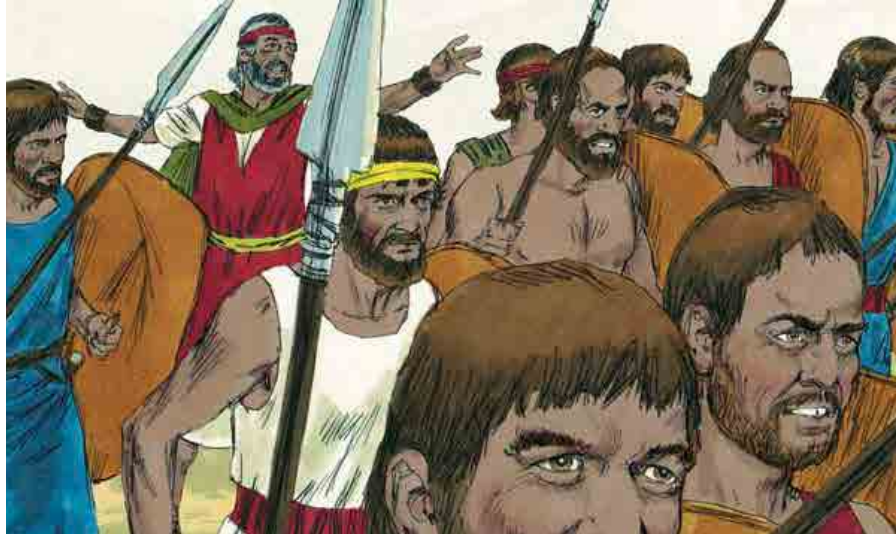
Međutim, narod nije poslušao Kaleva i Isusa Navina. Naljutili su se na Mojsija i Arona i rekli: "Zašto ste nas doveli na ovo grozno mesto? Bolje bi bilo da smo ostali u Egiptu, a sada ćemo, evo, poginuti u borbi, a naše žene i naša deca će postati robovi." Narod je hteo odabrati nekog drugog vođu koji će ih odvesti nazad u Egipat.

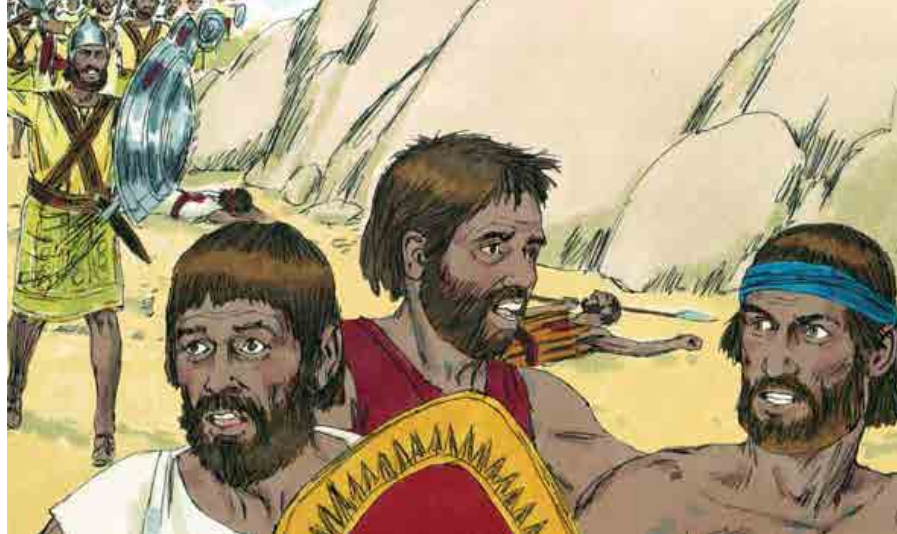
O Del zurales holjajlo thaj avilo ando šator e sastankosko. O Del phendas: "Pošto pobunisajle protiv mande, sasto them akana moraštelutilasepustinjasa. Osim o Isus Navin thaj o Kaleb, svako kas si biš brš ili majbut akate merela thaj nikada či dela ande obećime phuv."

Bog se jako naljutio i došao u Šator sastanka. Bog je rekao: "Pošto ste se pobunili protiv mene, celi narod će morati lutati divljinom. Osim Isusa Navina i Kaleva, svi koji imaju dvadeset godina ili više umret će ovde i nikada neće ući u Obećanu zemlju."

Kana o them ašundas godova, sas lenđe žao kaj sagrešardine. Line piro oružije thaj đe te napadnin e Kananconen. O Mojsije upozorisarda len te na džan kaj o Del naj lenca, ali von či čhutine kan leste.

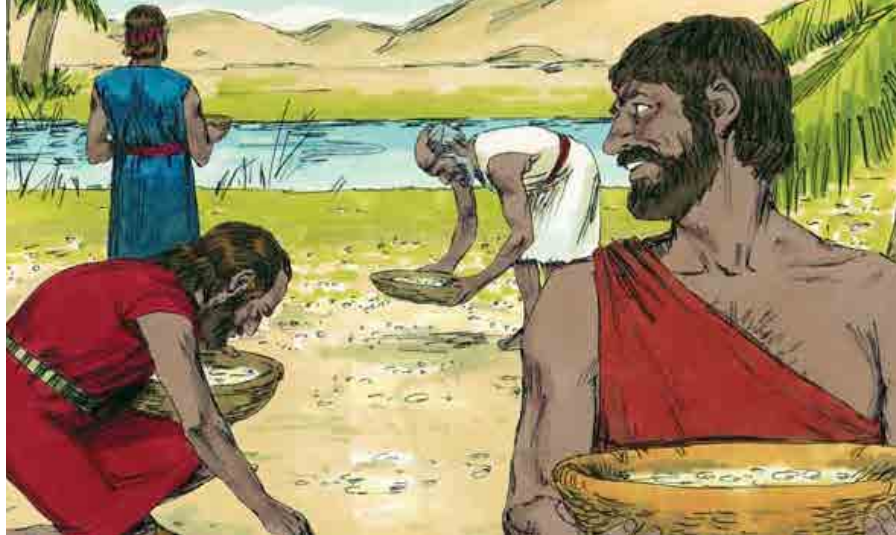
Kad je narod to čuo, bilo im je žao što su sagrešili. Uzeli su svoja oružja i otišli napasti Hanaance. Mojsije ih je upozoravao da ne idu jer Bog nije bio s njima, ali oni ga nisu poslušali.

O Del či delo lenca ane akaja bitka, pa sas porazime thaj but lendar sas mudarde. Askal e Izraelcurja boldine pes katar o Kanan thaj lutisardine e pustinjasa štarvardeš brš.

Budući da Bog nije išao s njima u bitku, bili su poraženi i mnogi su poginuli. Nakon toga, Izraelci su se okrenuli od Hanaana, te su četrdeset godina lutali divljinom.

Ande godola štarvardeš brš sar o them Izraelosko lutilas e pustinjasa, o Del vodilas e briga pale lende. Dijalen mangro andar o nebo, savo akhardolas "mana". Sago kaj vi bičhaldas lenđe jato čiriklja, save akhardanas prepelice, ande lenđe logorurja te šaj han mas. Sasti godoja vrjama, o Del arakhlas lenđe drže thaj lenđe sandale katar godova te na černjon.

Tokom tih četrdeset godina dok je izraelski narod lutao divljinom, Bog se brinuo za njih. Dao im je hleb s neba, koji se zvao "mana". Također, slao je jata prepelica (ptica srednje veličine) u njihove logore, tako da su mogli jesti i meso. Tokom tog vremena, Bog je čuvao njihovu odeću i sandale da se ne istroše.

O Del čudesno dijalen čak vi paj andar e stena. Ali vi ako o Del delas len kroz akala brš habe, paj, drze thaj sa so sas lenđe potrebno o Izraelsko them prigovorilas thaj mrmjlilas po Del thaj po Mojsije. Ali čak vi askal, o Del sas verno kolešće so obečisardas e Avraamešće, e Isakošće thaj e Jakovešće.

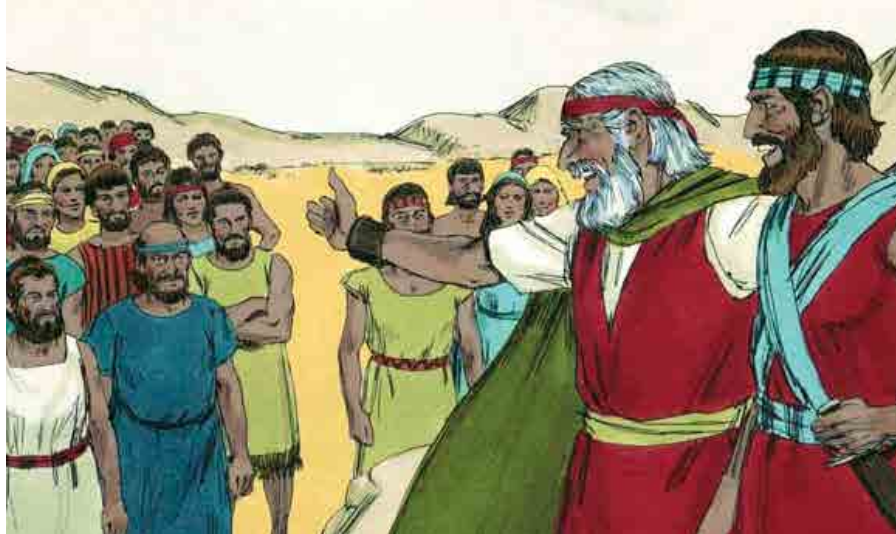
Bog im je čak čudesno dao vodu iz stene. Pa ipak, izraelski narod prigovarao je i mrmljao protiv Boga i protiv Mojsija. Međutim, čak i tada je Bog i dalje bio veran svojim obećanjima Avraamu, Isaku i Jakovu.

Jek aver drom kana e themes nas paj, o Del phendas e Mojsijašće: “Phen e stenaće thaj o paj inkljela andar late.” Ali o Mojsije ladžardas e Devles anglo sasto them gajda kaj dijas dab duvar pe stena e rovljasa umesto te phendasas laće. O paj inkljisto andar e stena te savora šaj pijen, ali o Del sas holjariko po Mojsije thaj phendas: “Tu či deža ande obećime phuv.”

Jednom drugom prilikom kad narod nije imao vode, Bog je rekao Mojsiju: “Progovori steni i voda će izaći iz nje.” Međutim, Mojsije je iskazao nepoštovanje prema Bogu pred celim narodom tako što je dvaput udario u stenu sa štapom umesto da joj progovori. Voda jest potekla iz stene da bi svi pili, ali Bog je bio ljut na Mojsija i rekao mu je: “Ti nećeš ući u Obećanu zemlju.”

Nakon što se Izraelci pobunili protiv Mojsija, svi koji su se pobunili protiv Boga su umrli. Tada je Bog opet poveo narod do ruba Obećane zemlje. Mojsije je tada bio jako star, pa je Bog odabrao Isusa Navina da mu pomogne voditi narod. Bog je isto tako obećao Mojsiju da će jednog dana poslati drugog proroka poput Mojsija.

Nakon što su Izraelci lutali divljinom četrdeset godina, svi koji su se pobunili protiv Boga su umrli. Tada je Bog opet poveo narod do ruba Obećane zemlje. Mojsije je tada bio jako star, pa je Bog odabrao Isusa Navina da mu pomogne voditi narod. Bog je isto tako obećao Mojsiju da će jednog dana poslati drugog proroka poput Mojsija.

Askal o Del phendas e Mojsijašće te džal po vrho e planinako te šaj dičhel e obećime phuv. O Mojsije dikhlas e obećime phuv ali o Del či dijas te del ande late. Askal o Mojsije mulo, a e Izraelcurja tuguinas štarvardeš đesa. A o Isus Navin postanisardas lengo nevo vođa. O Isus Navin sas lačno vođa kaj paćalas thaj sas poslušno e Devlešće.

Nakon toga, Bog je Mojsiju rekao da ode na vrh planine kako bi mogao videti Obećanu zemlju. Mojsije je video Obećanu zemlju, ali mu Bog nije dopustio da uđe u nju. Zatim je Mojsije umro, a Izraelci su tugovali za njim trideset dana. Isus Navin je postao njihov novi vođa. Isus Navin je bio dobar vođa, jer je verovao Bogu i bio mu poslušan.

15

Obećime phuv

Obećana zemlja

Biblijske paramiča andar o:
Isus Navin 1-24

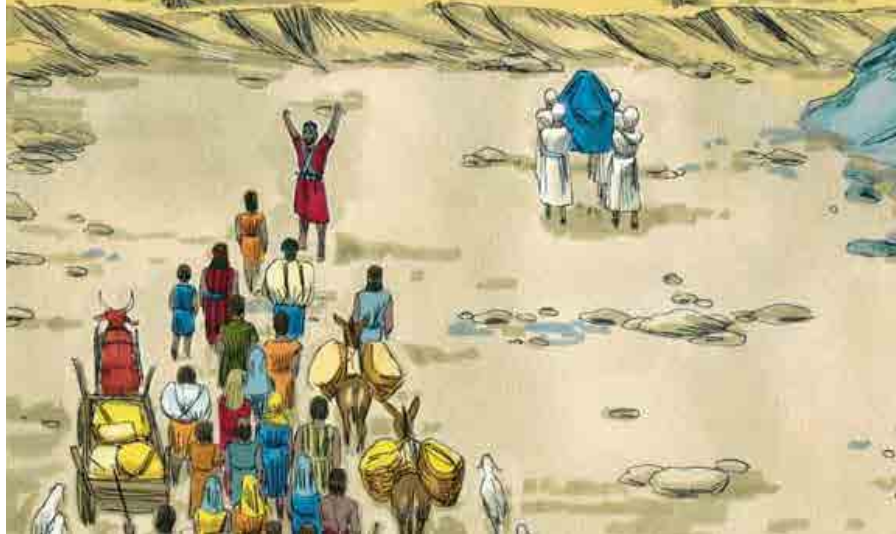
*Biblijska priča iz
Knjige o Isusu Navinu 1-24*

Napokon sas e vrijeme te e Izraelcurja den ande phuv e Kanan, e obećime phuv. O Isus Navin bičhaldas duj špijunen ando Kanansko gav Jerihon savo sas zaštitime e zurale zidonenca. Ando godova gav trailas jek kurva savi akhardolas Rahava, voj garadas e špijunen thaj maj posle pomožisarda lenđe te našen andar o gav. Čerdas godova kaj paćajas e Devlešće. A e špijunurja obećisardine e Rahavaće kaj zaštitina lat thaj laće familija kana e Izraelcurja uniština e manušen andar o Jerihon.

Napokon je došlo vreme da Izraelci uđu u Hanaan, Obećanu zemlju. Isus Navin je poslao dve uhode u hanaanski grad Jerihon, koji je bio zaštićen snažnim zidinama. U tom gradu je živela jedna prostitutka imenom Raava, koja je sakrila uhode i kasnije im pomogla da pobegnu. Učinila je to jer je verovala Bogu. Uhode su obećale da će zaštititi Raavu i njenu porodicu kad Izraelci budu uništili Jerihon.

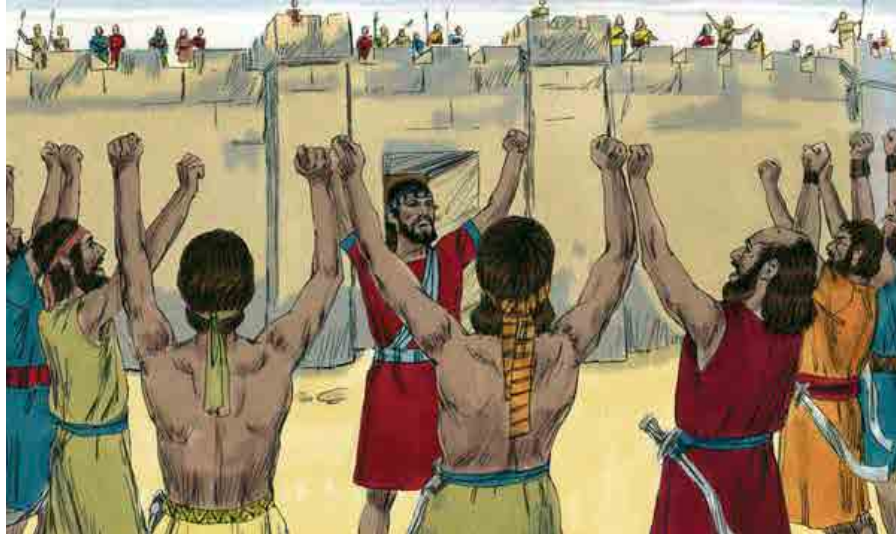
E Izraelcurja trubeine te načhen preko e reka savi akhardolas Jordan te šaj te den ande Obećime phuv. O Del phendas e Jošuašće: “Neka e rašaja džan prvo.” Čim e rašaja koračisardine ande reka e Jordanošći, o paj angle lende đelotar nizvodno te e Izraelcurja šaj načhen pe okoja rig e Jordanešći e šuće phuvjasa.

Izraelci su morali preći reku Jordan da bi ušli u Obećanu zemlju. Bog je rekao Isusu Navinu: “Neka sveštenici idu prvi.” Čim su sveštenici zakoračili u reku Jordan, voda uzvodno prestala je teći da bi Izraelci mogli preći na drugu stranu po suvom tlu.

Nakon što su o njima naučili o reki Jordan, o Delphidima i Josuaševim saracima napadnuo je moćni grad Jerihon. O njima čuše kao Delphidima. Baš saracima Delphidima leđima te čerene, a vojnici i sveštenici su šest dana šetali oko grada Jerihona jednom na dan, baš kao im je Bog rekao da učine.

Nakon što su ljudi prešli reku Jordan, Bog je dao zadatak Isusu Navinu kako da napadne moćni grad Jerihon. Narod je poslušao Boga. Vojnici i sveštenici su šest dana šetali oko grada Jerihona jednom na dan, baš kako im je Bog rekao da učine.

O eftato đes, e Izraelcurja marširinas oko o gav još eftato drom. Dok marširinas oko o gav zadnjo data, e vojnukurja čhutine muj dok e rašaja phurdine ande pire trube.

Sedmoga su dana Izraelci hodali oko grada još sedam puta. Dok su hodali oko grada poslednji put, vojnici su povikali a sveštenici su duvali u svoje trube.

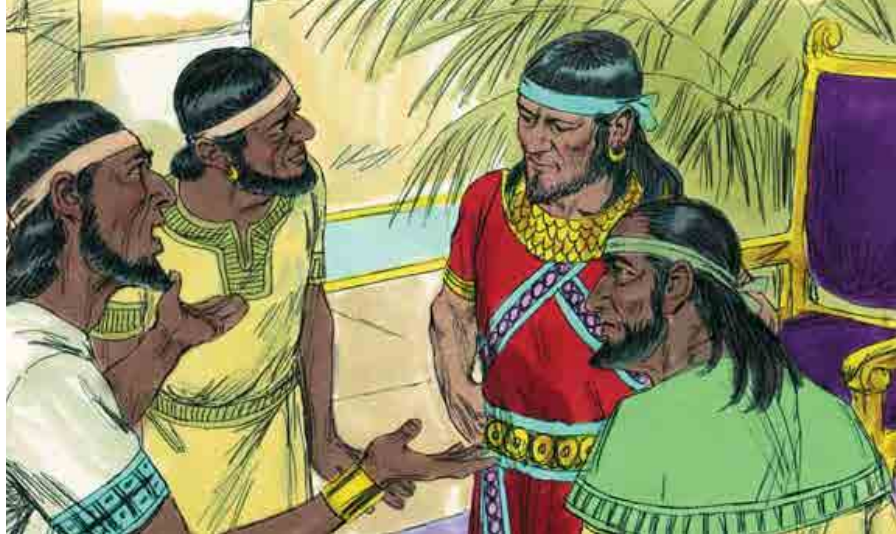
Askal e Jerihonošće zidurja haradile! A e Izraelcurja uništisardine sa ando gav sago kaj naredisardas lende o Del. Jedino poštedisardine e Rahava thaj laće familija, save postanisardine deo e Izraelconengo. Kana aver thema save trainas ando Kanan ašundine kaj e Izraelcurja uništisardine o Jerihon, zurales darajle kaj e Izraelcurja napadnina vi len.

Tada su se zidine oko Jerihona srušile! Izraelci su uništili sve u gradu kako im je Bog naredio. Jedino su poštedeli Raavu i njenu porodicu, koji su postali deo Izraelaca. Kada su drugi narodi koji su živeli u Hanaanu čuli da su Izraelci uništili Jerihon, jako su se uplašili da će Izraelci i njih napasti.

O Del zapovedisardas e Izraelconende te či sklopisaren miro ni ječe themesa andar o Kanan. Ali jek katar e Kananosko them, savo akhardolas Gibeon, hohadine e Isus Navin thaj phendine lešće kaj aven andar o than savo si dur katar o Kanan. Thaj rodine katar o Isus Navin te sklopil lenca miro. O Isus Navin thaj e Izraelcurja či phučline e Devles katar aviline e Gibeoncurja. Pa o Isus Navin sklopisardas miro lenca.

Bog je zapovedio Izraelcima da ne sklapaju mir ni s jednim narodom iz Hanaana. Međutim, jedan od hanaanskih naroda, koji se zvao Gavaonac, lagao je Isusa Navina i rekao mu da dolazi iz mesta daleko od Hanaana. Tražili su od Isusa Navina da s njima sklopi mir. Isus Navin i Izraelci nisu pitali Boga odakle su došli Gavaonci, pa je Isus Navin sklopio mir s njima.

E Izraelcurja zurales holjajle kana ašundine kaj e Gibeoncurja hohadine len, ali održisardine miro lenca kaj godova sas obećime anglo Del. Jek vrjama maj posle, e kraljurja ječe aver themešće ando Kanan, e Amorejcurja, ašundine kaj e Gibeoncurja sklopisardine savezo e Izraelconenca, pa spoisardine pire vojske te aven sago jek barivojska, thaj napadnisardine o Gibeon. E Gibeoncurja bičhaldine poruka e Jošuašće thaj rodine pomoć lestar.

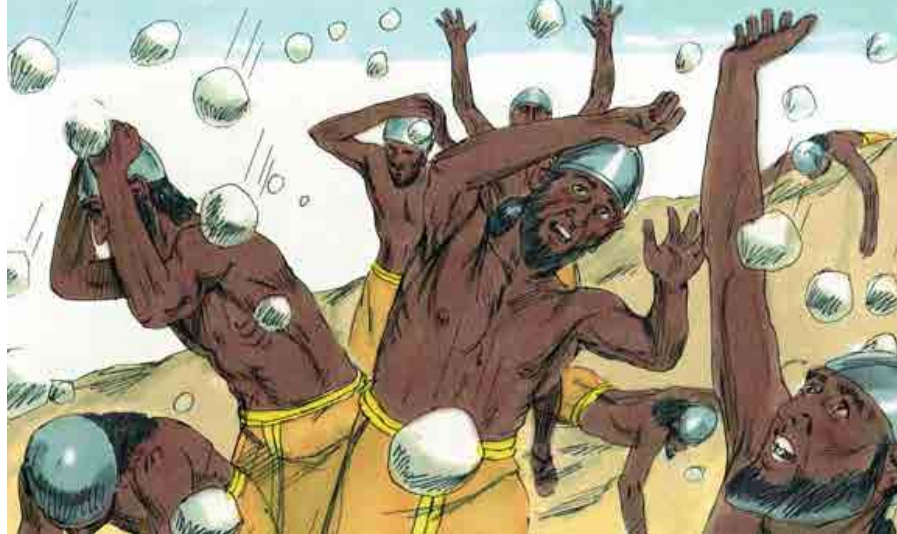
Izraelci su bili jako ljuti kad su saznali da su ih Gavaonci prevarili, ali su održali primirje s njima jer je to bilo obećanje pred Bogom. Nešto kasnije, carevi jednoga drugog naroda u Hanaanu, Amorejci, čuli su da su Gavaonci sklopili primirje s Izraelcima, pa su ujedinili svoje vojske u jednu veliku vojsku i napali Gavaon. Gavaonci su poslali poruku Isusu Navinu, tražeći pomoć.

Gajda kaj o Isus Navin ćidas e Izraelošće vojska thaj marširisardine sasti rjat te aven džike Gibeoncurja. Rano detharinako, iznenadisardine e Amorejke vojniconen thaj napadnisardine len.

I tako, Isus Navin je skupio izraelsku vojsku, tako da su celu noć hodali da bi došli do Gavaonaca. Rano ujutro su iznenadili amorejsku vojsku i napali je.

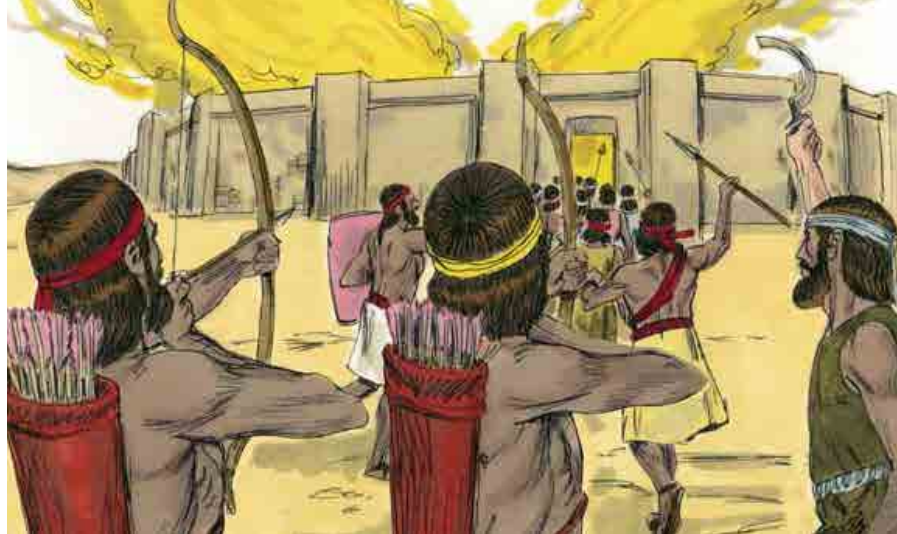
O Del borisajlo pale Izraelcurja godova đes. Zbunisardas e Amorejcen thaj bičhalda o baro ledosavo muda ebute Amorejcen.

Bog se borio za Izrael taj dan. Zbunio je Amorejce i poslao veliku tuču koja ih je mnoge ubila.

O Del ujedno ćerdas te o kham aćhel pe jek than te e Izraelconen avel dosta vrjama te potpuno pobedin e Amorejconen. Godova đes o Del dijas bari pobeda e Izraelconen.

Takođe, Bog je napravio da sunce stane na jednom mestu, kako bi Izraelci imali dovoljno vremena da potpuno pobede Amorejce. Tog dana je Bog izvojevao veliku pobedu za Izrael.

Nakon so o Del pobedisardas godole vojska, aver but e Kanansko thema čidinepe te napadnin e Izraelconen. O Isus Navin thaj e Izraelcurja napadnisardine len thaj pobedisardine len.

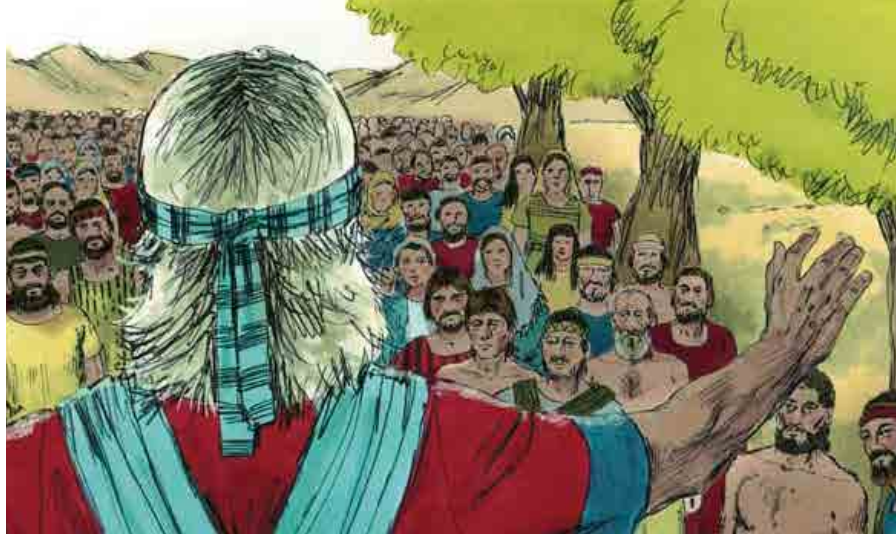
Nakon što je Bog pobedio tu vojsku, mnogi drugi hanaanski narodi skupili su se da napadnu Izrael. Isus Navin i Izraelci su ih napali i pobedili.

Nakon godoja bitka, o Del dijas svako izraelošće plemenošće lesko kotor katar e obećime phuv. Askal o Del dijas miro e Izraelošće themešće pe sa e granice.

Nakon te bitke, Bog je dao svakom izraelskom plemenu njegov deo Obećane zemlje. Tada je Bog dao mir Izraelu na svim granicama.

Kana o Isus Navin phurailo, ćidas sa e Izraelsko themes. O Isus Navin dijas gođi e theme pe lenđi obaveza te aven poslušne e savezošće savo o Del sklopisardas e Izraelconenca po Sinaj. O them obećisardas kaj ačhela paćivalo e Devlešće thaj kaj inćarel lesko zakon.

Kad je Isus Navin postao starac, sazvaio je sav izraelski narod. Isus Navin je narod podsetio na njegovu obavezu da bude poslušan savezu koji je Bog sklopio s Izraelcima na Sinaju. Narod je obećao da će ostati veran Bogu i vršiti Njegove zakone.

16

E osloboditeljstva

***Izbavitelji
– Sudije***

Bibliske paramiče andar e:
Sukurja 1–3; 6–8

*Biblijska priča iz
Knjige o Sudijama 1-3; 6-8*

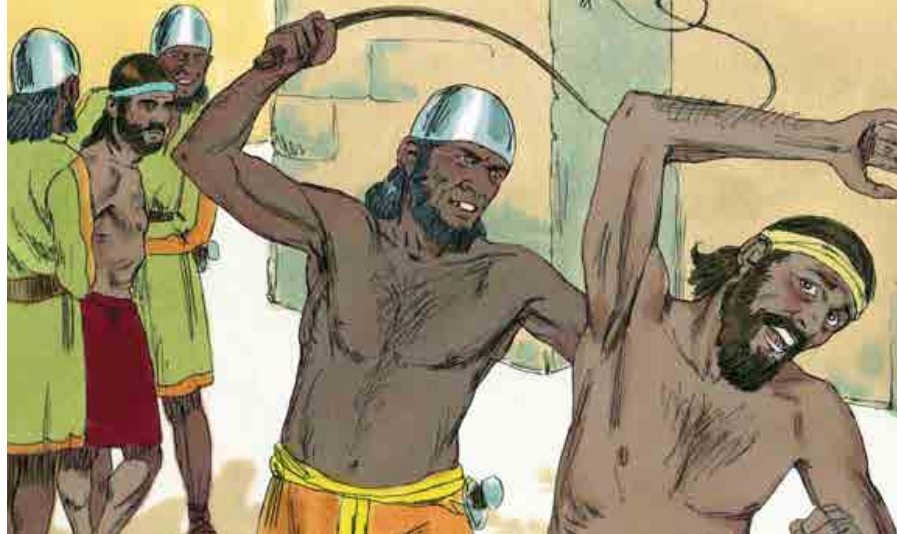

Nakon so o Isus Navin mulo, e Izraelcurja či čhutine kan ko Del thaj či tradine aver themen save nas izraelcurja andar o Kanan niti čhonas kan ke Devlešće zakonurja. E Izraelcurja počnisardine te poštuin e Kananconenđe devlen umesto e Jahve, savo sas jedino čačo Del. E Izraelconen nas caro, pa savora érenas so gndinas kaj si lače pale lende.

Nakon Isus Navinove smrti, Izraelci su bili neposlušni Bogu i nisu isterali ostale Hanaance niti su bili poslušni Božijim zakonima. Izraelci su počeli slaviti hanaanske bogove umesto Jahvu, pravoga Boga. Izraelci nisu imali cara, pa su svi radili ono što im se činilo ispravno.

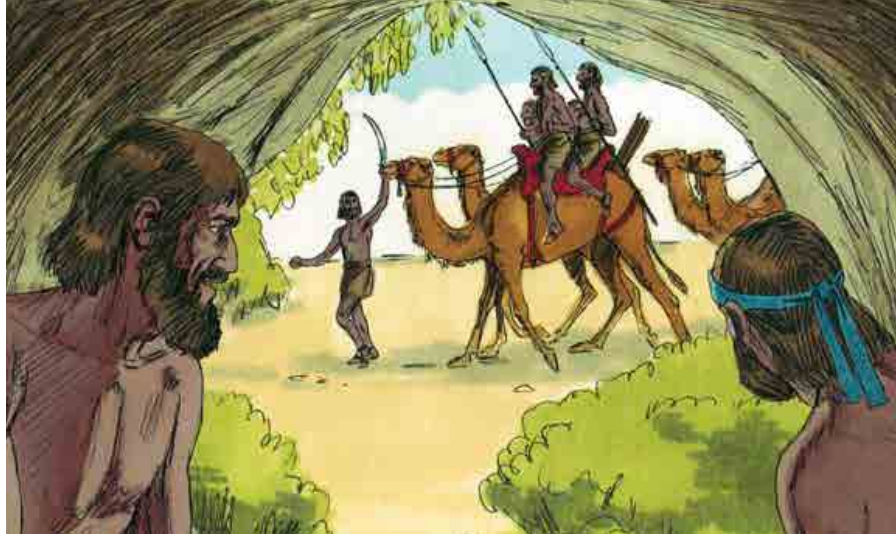
Pošto e Izraelcurja nastavisardine te aven bi paćivale e Devlešće, zato vo kaznisarda len gajda kaj muklas te lenđe dušmaja pobedin len. Godola dušmaja čordine but stvarja katar e Izraelcurja, uništinas lengo barvalipe thaj mudardine but e izraelconen. Nakon but brš kaj sas bi paćivale e Devlešće thaj sas mućime katar pire dušmaja, e Izraelcurja pokaisajle thaj rodine katar o Del te izbavil len.

Budući da su Izraelci i dalje bili neposlušni Bogu, On ih je kaznio tako što je dopustio da ih njihovi neprijatelji pobjede. Ti neprijatelji krali su mnoge stvari od Izraelaca, uništavali njihove posede i ubijali mnoge od njih. Nakon što su puno godina bili neposlušni Bogu, zbog čega su ih njihovi neprijatelji tlačili, Izraelci su se pokajali i tražili Boga da ih izbavi.

Askal o Del bičhaldas lende e manuše savo izbavisardalen thaj oslobodisardalen katar lende dušmaja thaj andas miro. Ali o them askal bistardas po Del thaj palem počnisardine te slavin e idolen. Pa o Del muklas e manušen andar o Midijan, save sas lende dušmajen thaj trainas paše lende, te pobedin len.

Onda im je Bog pribavio izbavitelja – sudiju koji ih je oslobodio od njihovih neprijatelja i doneo zemlji mir. Međutim, narod je zatim zaboravio Boga i počeo ponovno slaviti idole. Stoga je Bog dopustio Midjancima, susednom neprijateljskom narodu, da ih poraze.

E Midejancurja eŧta brš lenas sa so e izraelcurja posadisardine. E Izraelcurja gajda darajle, kaj garadonas pe pećine te ĉi araćenlen e Midejancurja. Napokon zavapisardine e Devlešće te spasil len.

Midjanci su sedam godina uzimali savusevod Izraelaca. Izraelci su se jako bojali. Sakrivali su se u pećinama da ih Midjanci ne bi pronašli. Napokon, zavapili su Bogu da ih izbavi.

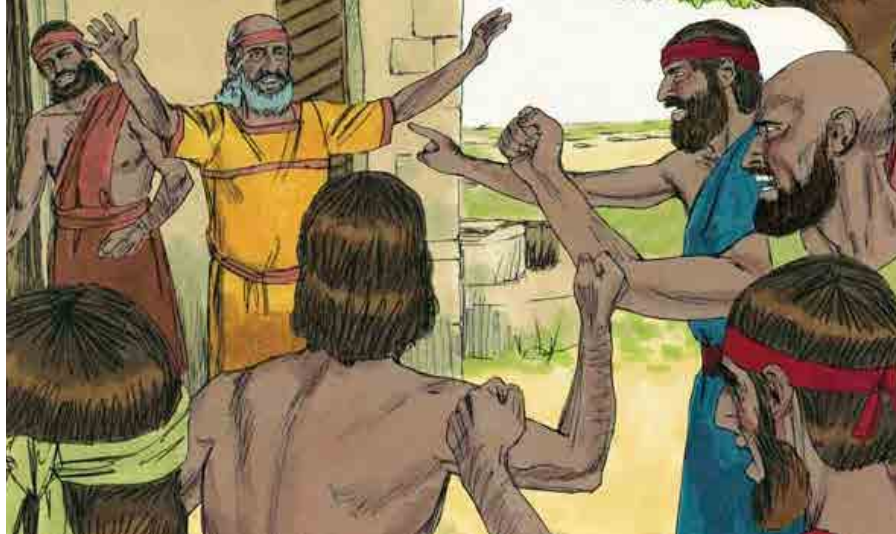
Jek đes, jek Izraelsko manuš savo akhardolas Gedeon čordanal ćidelas o điv te či čoren les lestar e. Midejancurja. O anđeo e Jahvesko avilo e Gideonešće thaj phendas: “O Del si tusa, hrabro ratnikona. Dža thaj spasisar e Izraelconen katr e Midejancurja.”

Jednog dana, jedan Izraelac koji se zvao Gedeon potajno je sakupljao žito da mu ga Midjanci ne bi ukrali. Anđeo Jahvin došao je Gedeonu i rekao mu: “Bog je s tobom, hrabri ratniče. Idi i spasi Izrael od Midjanaca.”

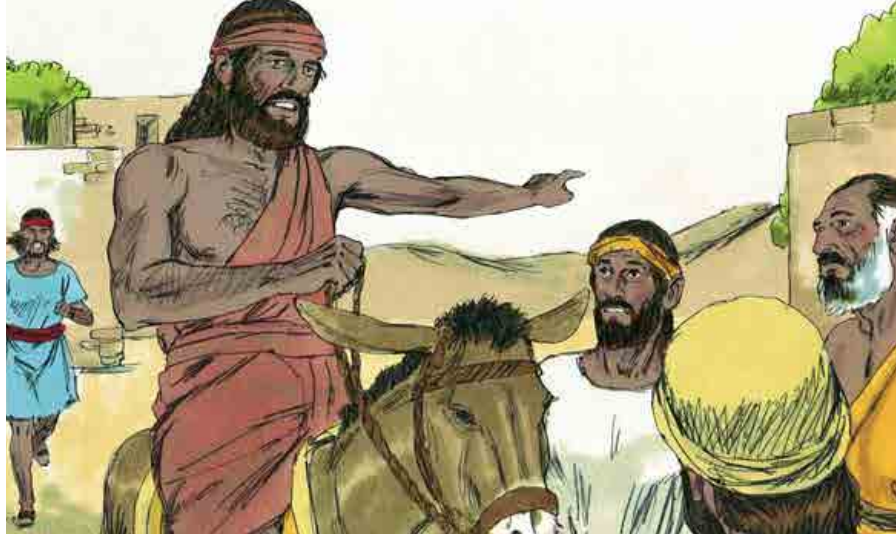
E Gideonščé dades sas žrtveniko posvetime ječe idolešće. O Del phenda e Gideonešće te haravel godova žrtveniko. Ali o Gedeon daralas katar o them, pa ažučardas dok či peli e rjat. Askal haradas o žrtveniko thaj phaglas les ande kotora. Paše pašo than kaj sas o žrtveniko e idolešće vo vazdas nevo žrtveniko e Devlešće thaj žrtvuisarda žrtva e Devlešće po nevo žrtveniko.

Gedeonov otac imao je žrtvenik posvećen nekom idolu. Bog je rekao Gedeonu da sruši taj žrtvenik. No, Gedeon se bojao ljudi, pa je čekao da padne noć. Tada je srušio žrtvenik i razbio ga u delove. Blizu mesta gde je bio žrtvenik idolu, Gedeon je sagradio novi žrtvenik posvećen Bogu i na njemu prineo žrtvu Bogu.

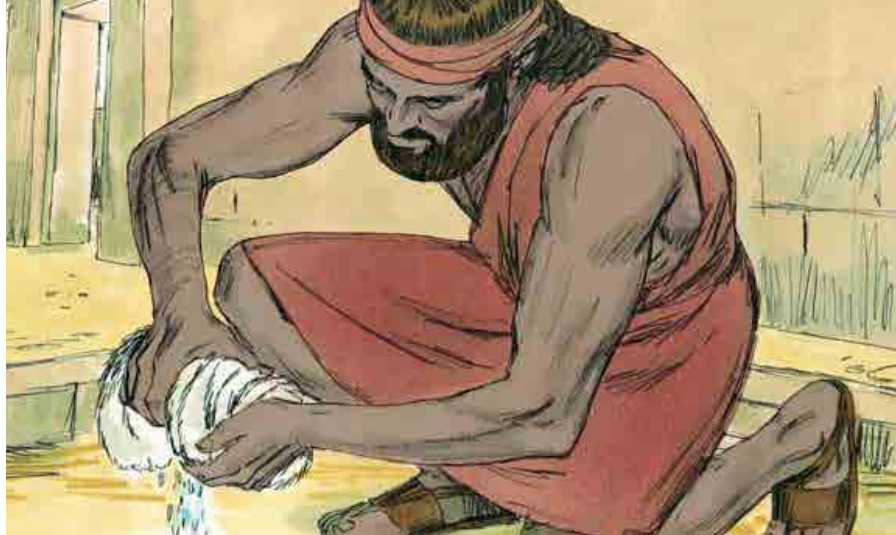
Aver detharin o them dikhlas kaj vareko haradas thaj uništisardas o žrtveniko, thaj zurales holjajle. Āele ke Gideonesko čher te mudaren les, ali e Gideonosko dad phendas lenđe: “Sostar probisaren te pomožisaren tumare devlešće? Ako si vo del, neka korkoro zaštitil pes.” Pošto vo godova phendas lenđe, o them či mudardas e Gideonite.

Sledećeg su jutra ljudi videli da je neko srušio i uništio žrtvenik, pa su se jako naljutili. Otišli su ka Gedeonovoj kući da ga ubiju, ali Gedeonov otac im je rekao: “Zašto pokušavate pomoći svome bogu? Ako on jest bog, neka se sam zaštiti.” Budući da im je on to rekao, ljudi nisu ubili Gedeona.

Askal e Midejancurja palem avile te čoren katar e Izraelcurja. Sas len gaći but kaj naštik sas te đinavenpes. O Gedeon akhardas e Izraelconen te zajedno borinpes protiv lende. O Gedeon zamolisardas e Devles te del len duj znakurja te avel sigurno kaj o Del koristila les te spasil e Izraelconen.

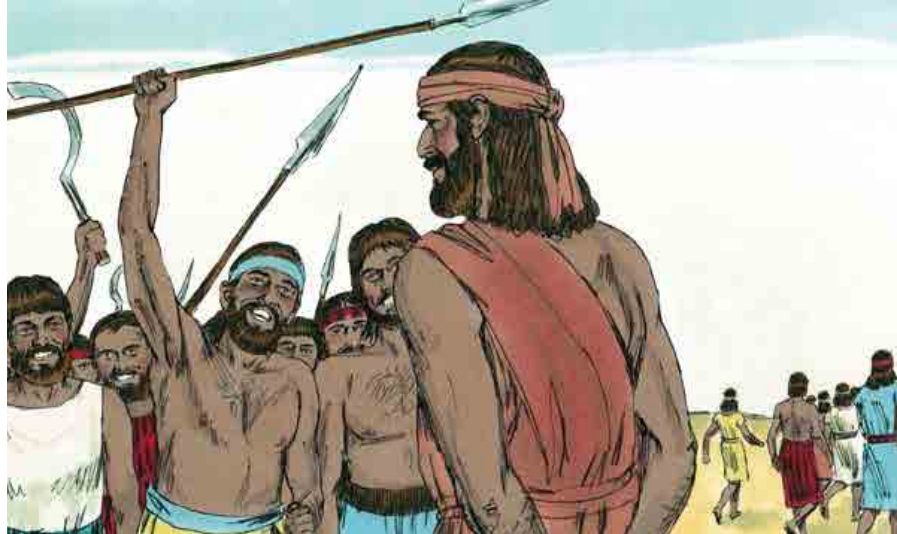
Tada su Midjanci opet došli pljačkati Izraelce. Bilo ih je tako mnogo da ih se nije moglo prebrojati. Gedeon je sazvaio Izraelce da se bore protiv njih. Gedeon je zamolio Boga da mu da dva znaka kako bi mogao biti siguran da će ga Bog upotrebiti da izbavi Izrael od Midjanaca.

Sago prvo znako, o Gedeon čhutas e bakhрани morčhi pe phuv thaj rodas katar o Del te mućel te e detarinaći rosa perel samo pe bakhрани morčhi, a na pe phuv. O Del ćerdas godova. Aver rjat o Gedeon, manglas katar o Del te e phuv avel ćindī, ali e bakhrešći morčhi šući. O Del ćerdas vi godova. Akala duj znakurja uverisardine e Gideone kaj o Del koristila les te spasil e Izraelconen katar e Midejancurja.

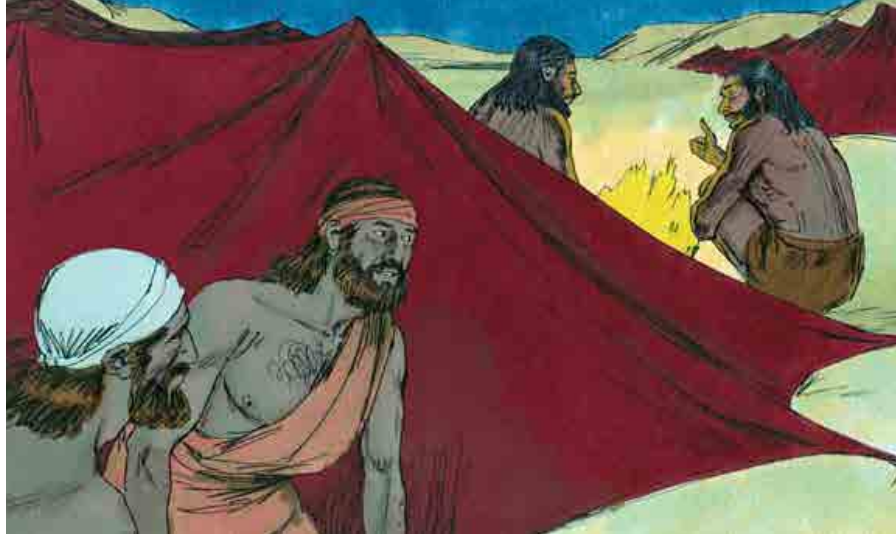
Kao prvi znak, Gedeon je stavio ovčiju kožu na tlo i zamolio Boga da jutarnja rosa padne samo na ovčiju kožu, a ne na tlo. Bog je to učinio. Sledeće noći, zamolio ga je da zemlja bude mokra, ali da ovčija koža ostane suva. Bog je i to učinio. Ova dva znaka uverila su Gedeona da će ga Bog upotrebiti da izbavi Izrael od Midjanaca.

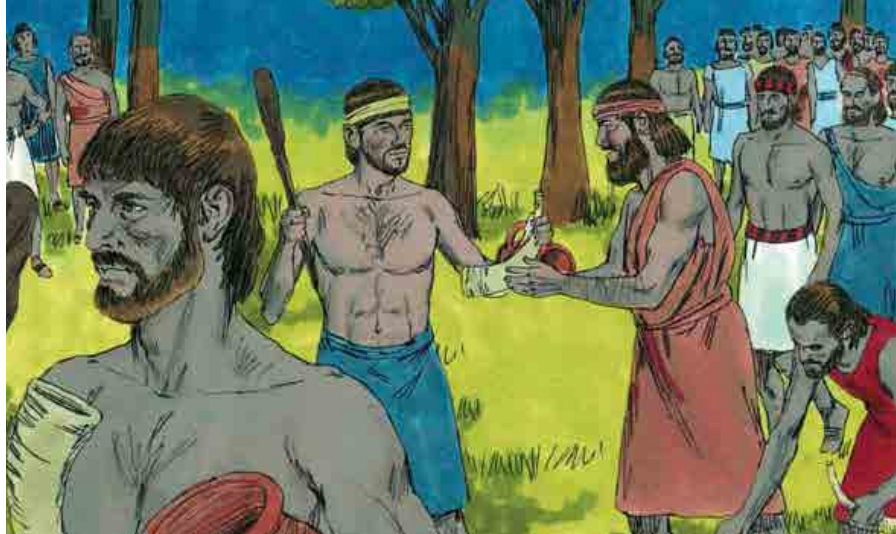
Trjanda thaj duj milje (32.000) Izraelošće vojnikipurja aviline ko Gedeon, ali o Del phendas lešće kaj si godova but them. Askal o Gedeon bičhaldas čhere biš thaj duj milje (22.000) save daranas te borinpes. O Del phendas e Gideonešće kaj si još uvek but džene. Pa o Gedeon bičhaldas sa e theme čhere thaj ačhiline samo trin šela (300) vojnikipurja.

32 000 izraelskih vojnika došlo je Gideonu, ali Bog mu je rekao da je to previše. Tada je Gedeon poslao kući 22 000 ljudi koji su se bojali boriti se. Bog je rekao Gideonu da još uvek ima previše ljudi. Stoga je Gedeon poslao kući sve izuzev 300 vojnika.

Godoja rjat o Del phendas e Gideonešće: “Fulji ando Midejansko logori thaj kana ašuneja so ćeren svato, či majbut daraja.” Pa godoja rjat o Gedeon fuljisto ando logori thaj ašundas e Midejansko vojniconen sar ćerelsvatopiredrugarešćeso dikhlas suno. E manušesko drugari phendas: “Akava suno značil kaj e Gideonešći vojska pobedila e Midejansko vojska!” Kana o Gedeon ašundas akava, proslavisardas e Devles.

Te noći Bog je rekao Gedeonu: “Siđi u midjanski logor i kad čuješ šta govore, nećeš se više bojati.” Zato je te noći Gedeon sišao u logor i čuo midjanskog vojnika kako priča svome prijatelju što je sanjao. Čovekov prijatelj je rekao: “Ovaj san znači da će Gedeonova vojska pobediti midjansku vojsku!” Kad je Gedeon ovo čuo, proslavio je Boga.

Askal o Gedeon boldapes ke pire vojnukurja thaj svakones dijas šng, glinako ćupo thaj baklja. Okružisardine o logori kaj sovenas e Midejanske vojnukurja. E Gideonešće trin šela (300) vojnukurja čhutine e baklje ande ćupurja te e Midejancurja či dičen o svetlo katar e baklje.

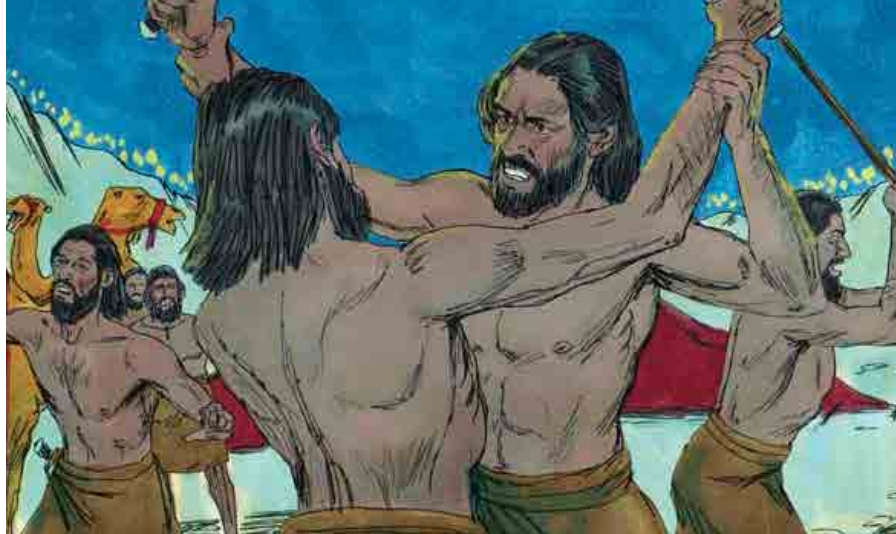

Zatim se Gedeon vratio svojim vojnucima i svakome dao rog, glineni vrč i baklju. Okružili su logor u kojem su spavali midjanski vojnici. Gedeonovih 300 vojnika stavilo je baklje u vrčeve kako Midjanci ne bi videli svetlo baklji.

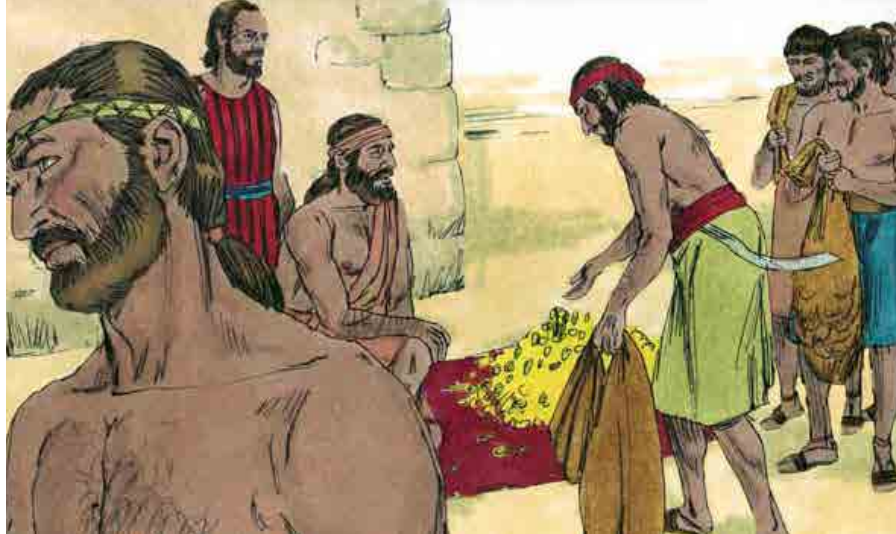
Askal sa e Gideonošće
vojnikipurja ando isto
trenutko phagline pire
ćupurja thaj andar jekhvar
sikadine e jag katar e
baklje. Zatrubisardine ande
pire šnga thaj čhutine muj:
“Mačo palo Jahve thaj palo
Gedeon!”

*Zatim su svi Gedeonovi
vojnici u istom trenutku
razbili svoje vrčeve, tako da
se odjednom pokazala vatra
baklji. Zatrubili su u svoje
rogove i povikali: “Mač za
Jahvu i za Gedeona!”*

O Del zbunisardase Midejanconen, gajda kaj počnisardine te napadin korkoro pes thaj te mudarenpes maškar pende. Odma sas vi aver Izraelcurja akharde andar pire čhera te pomognin te traden e Midejanconen. E buten mudardine thaj tradine okolen kaj ačhiline andar e Izraelošći phuv. Godoja rjat muline šel thaj biš milje (120.000) Midejancurja. O Del spasisardas e Izraelconen.

Bog je zbunio Midjance, tako da su se počeli napadati i ubijati međusobno. Odmah su i preostali Izraelci bili pozvani iz svojih domova da pomognu progoniti Midjance. Mnoge su ubili, a ostale su prognali iz Izraelove zemlje. Toga dana umrlo je 120 000 Midjanaca. Bog je izbavio Izrael.

O them kamlas te čhol e Gideone te avel lengo caro. O Gedeon či muklalen te éeren godova, ali manglas te den les vareso sunakune angrušća kaj line katar e Midejancurja. O them dijas e Gideone bari količina sunakaj.

Narod je Gedeona hteo učiniti svojim carom. Gedeon im nije dopustio da to učine, ali je zatražio da mu daju nešto zlatnog prstenja koje je svaki od njih uzeo Midjancima. Ljudi su Gedeonu dali veliku količinu zlata.

O Gedeon iskoristisardas o sunakaj te ćerel posebno odora savi inđarelas o baro rašaj ali o them počnisardas teinćarenlatsagotkajsiidol. Pa o Del palem kaznisardas o Izrael pošto slavinas e idolen. O Del muklas lenđe dušmajen te pobedisaren len. Konačno palem rodine e Devle te pomožisaren len thaj o Del bičhaldas lenđe još jeće osloboditelje.

Gedeon je upotrebio zlato kakobinapraviosebiposebnu odoru kakvu je nosio veliki sveštenik. Međutim, ljudi su je počeli slaviti kao da je idol. Stoga je Bog ponovno kaznio Izrael zato što su slavili idole. Bog je njihovim neprijateljima dopustio da ih poraze. Napokon su ponovno tražili Boga da im pomogne, a Bog im je poslao još jednog izbavitelja.

Akava ponovilas pe but drom: e Izraelcurja grešinas, o Del kaznisardasa len, von pokaisajle sas, askal o Del bičhalasas lenđe izbavitelje te spasil len. Kroz but e brš, o Del bičhaldas buten osloboditeljen save spasinas e Izraelconen katar lenđe dušmaja.

To se ponavljalo mnogo puta: Izraelci bi grešili, Bog bi ih kaznio, oni bi se pokajali, a Bog bi im poslao izbavitelja da ih spasi. Kroz mnoge godine, Bog je slao mnoge izbavitelje koji su spašavali Izraelce od njihovih neprijatelja.

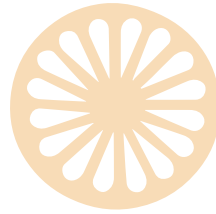
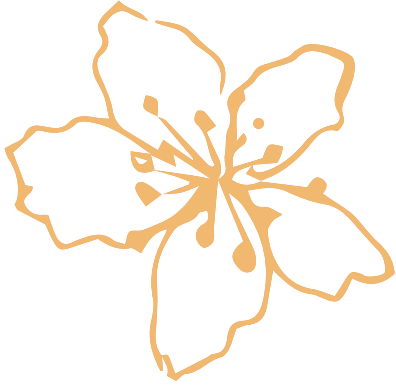
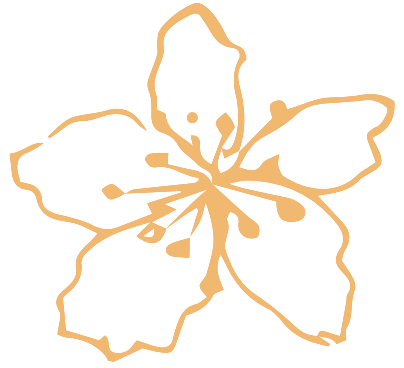

Konačno o them molilas e Devle palo caro sago kaj sas sa vi aver theme Mangline te avel vi len caro savo si vučo thaj zuralo, thaj savo šaj te vodil len ande bitka. E Devlešće či svidosajlo gadava so roden, ali dijas len e caro, sar vi rodine.

Konačno, narod je molio Boga za cara kakvog su imali svi drugi narodi. Hteli su cara koji je visok i snažan, koji bi ih mogao voditi u bitku. Bogu se nije svideo njihov zahtev, ali dao im je cara, kako su i tražili.

17

**Devlesko savezo
e Davidosa**

***Božiji savez
s Davidom***

Bibliske paramiča andar e:

1. Samuil 10; 15–19; 24; 31;
2. Samuil 5; 7; 11–12

Biblijska priča iz

*Prve knjige Samuilove 10; 15-19; 24; 31;
Druge knjige Samuilove 5; 7; 11-12*

O Saul sas prvo Izraelosko kraljo. Sas vučo thaj zgodno, baš sar o them kamlas. O Saul sas lačno kraljo prve brša dok vladilas e Izraelosa. Ali askal postanisardas opakom savo či čholas kan ko Del, pa o Del odabirisardas aver rome savo avela jek đes kraljo umesto leste.

Saul je bio prvi izraelski car. Bio je visok i zgodan, baš kao što je narod hteo. Prvih nekoliko godina svoje vladavine nad Izraelom, Saul je bio dobar car. Međutim, onda je postao opak i neposlušan Bogu, pa je Bog izabrao jednog drugog čoveka koji će jednoga dana postati car umesto njega.

O Del odabirisardas ječe terne Izraelco te avel kraljo posle o Saul. Lesko alav sas David. O David sas čobano andar o gav Vitlejem. Ande razne prilike, dok lelas sama pe pire dadesko stado, o David mudardas e lavos thaj e medvedo save napadnisardine e bakhren. O David sas ponizno thaj pravedno rom savo pačalas thaj sas verno e Devlešće.

Bog je odabrao mladog Izraelca koji se zvao David da postane car posle Saula. David je bio pastir iz grada Vitlejema. U različitim prilikama, dok je pazio na stada svoga oca, David je ubio i lava i medveda koji su napali ovce. David je bio ponizan i pravedan čovek, koji je verovao Bogu i bio mu poslušan.

O David postanisardas silno vojniko thaj vođa. Kana sas o David još terno čhavo, borisajlo protiv jek divo alavesa Golijat. O Golijat sas obučime vojniko, zuralo thaj skoro trin meterja vučo! Ali o Del pomožisardas e David te mudarel e Golijate thaj te spasisarel e Izraelconen. Nakon godova, o David pobedisaras ande but e bitke pe Izraelošće dušmaja, andar soste o them veličisarelas les.

David je postao silan vojnik i vojskovođa. Dok je David još bio mladić, borio se protiv jednog diva koji se zvao Golijat. Golijat je bio uvežbani vojnik, jako snažan i visok gotovo tri metra! Međutim, Bog je pomogao Davidu da ubije Golijata i spasi Izrael. Nakon toga, David je izvojevao mnogo pobjeda nad Izraelovim neprijateljima, zbog čega ga je narod veličao.

O Saul postanisardas ljubomorno andar godina kaj o them volilas e Davide. O Saul but drom lijas te mudarel les, pa o David garavelas pes katar o Saul. Jekđes, o Saul rodelase David te mudarel les. O Saul dijas ande isto špilja kaj o David garadolas katar o Saul, ali o Saul či dikhlas les. O David sas akana zurale paše pašo Saul thaj šaj te mudarel les, ali či mudardasles. Umesto godina, o David čindas kotor katar e Saulešći haljina te dokažil e Saulešće kaj či kamel te mudareles te vo avel kraljo.

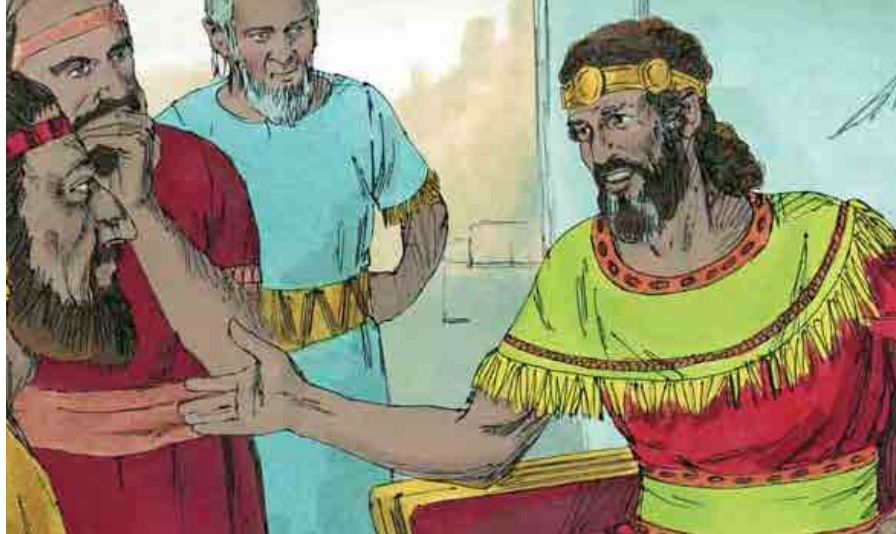
Saul je postao ljubomoran zbog toga što je narod voleo Davida. Mnogo ga je puta pokušao ubiti, pa se David skrivao od njega. Jednoga je dana Saul tražio Davida da ga ubije. Ušao je upravo u onu pećinu gde se David skrivao od njega, ali ga on nije video. David mu je tada bio jako blizu i mogao ga je ubiti, ali nije. Umesto toga, odrezao je deo Saulove odeće kako bi mu dokazao da ga neće ubiti kako bi mogao postati car.

Po krajo o Saul mulo ande bitka, a o David postanisardas kraljo po Izrael. Vo sas lačo kraljo, thaj o them volilas les. O Del blagoslovisardase David thaj ćerdas les uspešno. O David borisajlo ande but e bitke thaj o Del pomožisardas les te pobedisarel e Izraelošće dušmajen. O David osvoisardas o Jerusalem thaj ćerdas les pire glavno gavesa. Dok o David vladilas, o Izrael postanisardas močno thaj barvalo.

Na kraju je Saul umro u bitci, a David je postao car nad Izraelom. Bio je dobar car, a narod ga je voleo. Bog je blagoslovio Davida i učinio ga uspešnim. David se borio u mnogim bitkama i Bog mu je pomogao pobediti Izraelove neprijatelje. David je osvojio Jerusalem i učinio ga glavnim gradom svoga carstva. Tokom Davidove vladavine, Izrael je postao moćan i bogat.

O David kamlas te vazdel hramo kaj sa e Izraelcurja šaj te slavisaren e Devles thaj te prinosisaren lešće žrtve. Skoro štar šela (400) brš, o them slavilas e Devle thaj prinosisarenas lešće žrtve ando šatori e sastanonengo savo o Mojsije sagradisardas.

David je hteo sagraditi hram gde bi svi Izraelci mogli slaviti Boga i prinositi mu žrtve. Skoro 400 godina, ljudi su slavili Boga i prinosili mu žrtve u Šatoru sastanka koji je sagradio Mojsije.

Ali o Del bičhaldas e proroko e Natane ko David akale porukasa: "Pošto san tu rom ratniko, či sagradija akava hramo pale mande. Čo čhavo sagradila les. Ali me but blagoslovisarava tut. Jek katar čo potomko vladila sago kraljo mungre themesko zauvek!" Jedino e Davidesko potomko savo šaj te vladisarel zauvek si o Mesija. O Mesija si e Devlesko odabraniko savo spasila akale theme katar lende bezeha.

Međutim, Bog je Davidu poslao proroka Natana s porukom: "Budući da si ti čovek rata, nećeš mi sagraditi taj Hram. Tvoj sin će ga sagraditi. Međutim, ja ću te mnogo blagosloviti. Jedan od tvojih potomaka zauvek će vladati kao car nad mojim narodom!" Jedini Davidov potomak koji može vladati zauvek je Mesija. Mesija je Božiji Izabranik koji će spasiti ljude ovoga sveta od njihovih greha.

Kana o David ašundas kala alava, odma zahvalisardas e Devlešće thaj slavisardas les kaj obećisardas e Davidešće kava baro čast thaj but e blagoslovurja. O David či džanglas kana o Del ćerela sa gadava. Međutim sago vi kajdogodisajlo, e Izraelcurja moraš te ažućaren još but e vrjama maj sigo nego so avela o Mesija, skoro milje (1.000) brš.

Kad je David čuo te reči, odmah je zahvalio Bogu i slavio ga jer je obećao Davidu tako veliku čast i mnoge blagoslove. David nije znao kada će Bog ispuniti svoja obećanja. Međutim, kako se i dogodilo, Izraelci su morali čekati još jako dugo pre nego što je došao Mesija, skoro 1000 godina.

O David vladisardas pravedno thaj verno but e brša, thaj o Del blagoslovisardasles. Ali pašo krajo pe trajosko, gadno pogrešisardas protiv o Del.

David je mnoge godine vladao pravedno i verno, a Bog ga je blagoslovio. Međutim, pred kraj svog života, strašno je sagrešio protiv Boga.

Jek đes, dok sas sa e Davidešće vojnikipurja dur katar o čher thaj vodinas e bitke, vo dikhlas andar piro dvoro ječhe šukar manušnja sar najol. Lako alav si Betšeba.

Jednoga dana, dok su svi njegovi vojnici daleko od kuće vodili bitke, David je pogledao iz svoje palate i ugledao jednu lepu ženu kako se kupa. Zvala se Vitsaveja.

Umesto te boldel o šoro, o David bičhaldas varekas pale late te anela leste. Sutas lasa thaj bičhaldas lat čhere. Nedugo posle godova e Betšeba bičhaldas poruka e Davidešće thaj phendas lešće kaj si khamni.

Umesto da odvrati pogled, David je poslao nekoga da je dovedu k njemu. Spavao je s njom i poslao je nazad kući. Nedugo posle toga, Vitsaveja je poslala poruku Davidu i rekla mu da je trudna.

E Betšebako rom, rom alavesa Urije, sas jek katar e Davidešće majlačhe vojnukurja. O David akhardas e Urija palpale katar e bitka thaj phendas lešće te džal thaj te avel pire romnjasa. Ali o Urije odbisardas te džal čhere dok sas aver vojnukurja ande borba. Pa o David bičhaldas e Urijas palpale ande borba te čhol e generalos kote kaj si e dušmaja maj zurale te vo šaj avel mudardo.

Vitsavejin muž, koji se zvao Urija, bio je jedan od Davidovih najboljih vojnika. David je pozvao Uriju da se vrati iz bitke i rekao mu da ode i bude sa svojom ženom. Međutim, Urija je odbio otići kući dok je ostatak vojnika bio u borbi. Stoga je David poslao Uriju nazad u borbu i rekao generalu da ga stavi tamo gde je neprijatelj bio najjači, da pogine.

Nakon so sas o Urije mudardo, o David lija romnjaće e Betšeba. Maj posle bijandas e Davidešće čhaves. O Del zurales holjajlo zbog godova kaj ćerdas o David, pa bičhaldas e proroko e Natanes te phenel e Davidešće savo bilačhipe sas lesko bezah. O David pokaisajlo pale pire bezeha thaj o Del jartosardas lešće. Dži ko krajo pe trajosko o David džalas e Devlešće dromesa thaj paćalás lešće čak vi ande phari vrjama.

Nakon što je Urija bio ubijen, David je oženio Vitsaveju. Kasnije je Davidu rodila sina. Bog se jako naljutio zbog onoga što je David učinio, pa je poslao proroka Natana da kaže Davidu koliko je zao bio njegov greh. David se pokajao za svoj greh i Bog mu je oprostio. Ostatak svoga života, David je sledio Boga i bio mu poslušan, čak i u teškim vremenima.

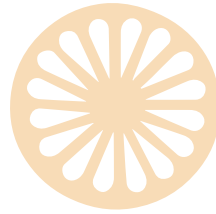
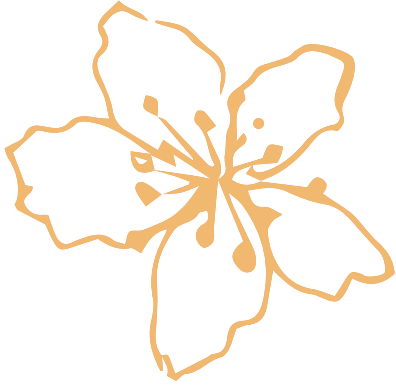
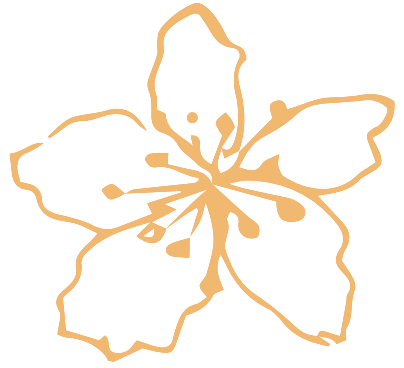

Ali sagod kazna pale lesko bezah, lesko čhavo mulo. Isto gajda pale Davidosko trajo sas borbe ande lešči famija, thaj e Davidošči snaga zurale slabolas. Vi ako o David nas verno e Devlešće, o Del sas ipak verno thaj ispunisarda pire obećanja. Maj posle e Davide thaj e Betšeba sas još jek čhavo, thaj akhardineles Salomon.

Međutim, kao kaznu za Davidov greh, njegov dečaćić je umro. Isto tako, ostatak Davidova života postojale su borbe u njegovoj familiji, tako da je Davidova moć jako oslabela. Premda David nije bio veran Bogu, Bog je ipak bio veran svojim obećanjima. Kasnije, David i Vitsaveja imali su još jednog sina, kojeg su nazvali Solomon.

18

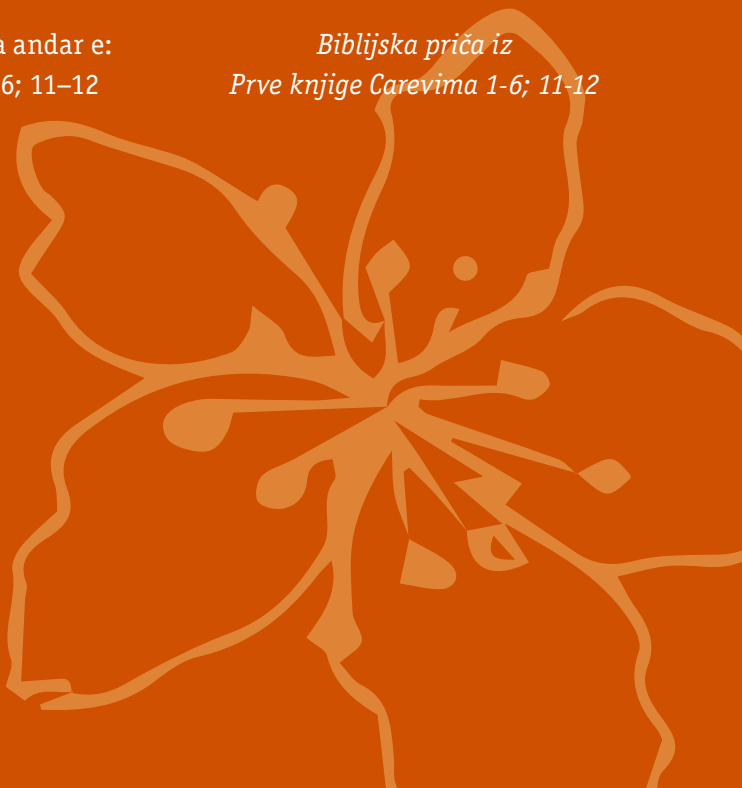

**Podelime
carstvo**

Podeljeno carstvo

Biblske paramiča andar e:
1. Kraljevima 1–6; 11–12

*Biblijska priča iz
Prve knjige Carevima 1-6; 11-12*

Pale but brš, o David mulo. A lesko čhavo o Salomon počnisardas te vladil po Izrael. O Del progovorisardas e Salomonešće thaj phučla les so majbut kames te avel tut. Kana o Salomon manglas mudrost, o Del sas zadovoljno thaj ćerdas les te avel maj mudro manuš po them. O Salomon sićilo but stvarja thaj sas zurale mudro sudco. O Del ćerda les te avel vi zurale barvalo manuš.

Mnogo godina kasnije, David je umro a njegov sin Solomon je počeo vladati nad Izraelom. Bog je progovorio Solomonu i pitao ga što najviše želi. Kada je Solomon zatražio mudrost, Bog je bio zadovoljan i učinio ga je najmudrijim čovekom na svetu. Solomon je naučio mnoge stvari i bio je jako mudar sudija. Bog ga je ujedno učinio veoma bogatim.

O Salomon, ando Jerusalimo vazdas hramo pale savo lesko dad o David ćidas plano thaj ćidas matrijali. O them akana poštuinas e Devle thaj prinosilas lešće žrtve ando hramo umesto ando šatori e sastankosko. O Del avilo thaj sas prisutno ando hramo, thaj trajilas pire themeja.

Solomon je u Jerusalimu sagradio Hram za koji je njegov otac David napravio plan i sakupio građu. Narod je sada slavio Boga i prinosio mu žrtve u Hramu umesto u Šatoru sastanka. Bog je došao i bio prisutan u Hramu, te je živeo sa svojim narodom.

Ali o Salomon volilas e romnjen andar e aver phuvja. Thaj zato či paćajas e Devlešće thaj lijas pešće palemnjabute manušnjjen, skoro miljen (1.000) len! But katar godola manušnjja aviline andar e aver phuvja thaj andine pesa pire devlen thaj nastavisardine te poštuin len. Kana o Salomon phurajlo vi vo počnisardas te poštuisarel pire romnjende devlen.

Međutim, Solomon je voleo žene iz drugih zemalja. Bio je neposlušan Bogu i oženio mnoge žene, njih skoro 1000! Mnoge od tih žena došle su iz stranih zemalja, a sa sobom bi donele i svoje bogove koje bi nastavile slaviti. Kad je Solomon ostario, on je takođe slavio njihove bogove.

O Del holjajlo po Salomon thaj obećisardas lešće, sar e kazna pale godova kaj či paćajas e Devlešće, obećisardas kaj nakon e Salomonesko smrto, podelila e Izraelošće themes ande duj carstvirja.

Bog se naljutio na Solomona i obećao mu da će, kao kaznu za Solomonovu neveru, podeliti izraelski narod na dva carstva nakon Solomonove smrti.

Nakon so mulo o Salomon, lesko čhavo o Rovoam postanisardas caro. O Rovoam sas bi gođaver. Sa o them andar o Izrael čidapes te potvrđin lespalo caro. Phendas e Rovoamešće kaj o Salomon tradelas len te phare éeren bući thaj te počinen o baro porez.

Nakon Solomonove smrti, carem je postao njegov sin Rovoam. Rovoam je bio bezuman čovek. Sav izraelski narod sakupio se da ga potvrde kao cara. Prigovorili su Rovoamu da ih je Salomon terao da teško rade i plaćaju puno poreza.

O Rovoam dile phendas lende: "Tumen gndin kaj mungro dad o Salomon tradelas tumen te phares éeren bući, ali me tradava tumen još majphare te éeren bući nego so vo tradelas tumen, thaj kazniva tumen maj but nego vo."

Rovoam im je ludo odgovorio: "Vi ste mislili da vas je moj otac Solomon terao da naporno radite, ali ja ću vas terati da radite još više nego što vas je on terao i kažnjavati vas strože nego što je on."

Thaj gajda, deš e Izraelošće plemenurja pobunisajle protiv o Rovoam. Samo duj plemenurja ačhiline lešće verne. Akala duj plemenurja postanisardine e Judejsko carstvo.

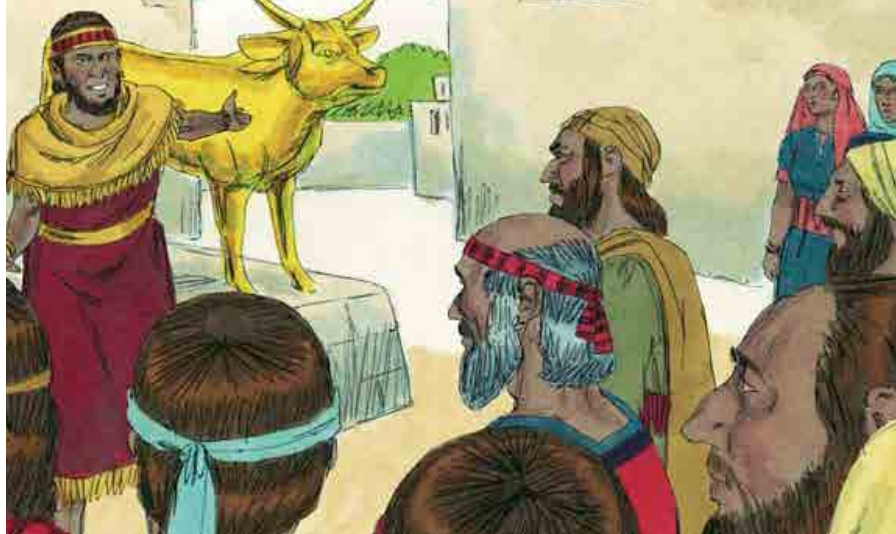
I tako, deset plemena izraelskog naroda pobunilo se protiv Rovoama. Samo su mu dva plemena ostala verna. Od ova dva plemena postalo je Carstvo Judejsko.

Aver deš thema andar e Izraelosko plemeno, save pobunisajle protiv o Rovoam, čhutine e manušes savo akhardolas Jeroboam te avel lengo caro. Piro carstvo čhutine ande severno rig e phuvjako, a akhardinapes e Izraelosko carstvo.

Ostalih deset plemena izraelskog naroda, koja su se pobunila protiv Rovoama, postavila su čoveka koji se zvao Jerovoam da bude njihov car. Svoje carstvo osnovali su u severnom delu zemlje, a nazvali su ga Izraelsko carstvo.

O Jerovoam pobunisajlo protiv o Del thaj crdas e themespo bezah. Vazdasduj idolurja te o them poštuilen, umesto te poštuine Devles ando hramo ando Judejsko carstvo.

Jerovoam se pobunio protiv Boga i poveo ljude u greh. Sagradio je dva idola kako bi njegov narod slavio njih umesto da slave Boga u Hramu u carstvu Judejskom.

E Judejsko thaj e Izraelsko carstvo postanisardine dušmaja thaj često borinas pes jek protiv avereste.

Carstva Judejsko i Izraela postala su neprijatelji i često su se borili jedno protiv drugoga.

Ando nevo Izraelsko carstvo, sa e carurja sas bilačhe. But katar godola carurja sas mudarde katar e Izraelcurja, save kamline te postanin carurja umesto lende.

U novom carstvu Izrael, svi carevi bili su zli. Mnoge od tih careva ubili su drugi Izraelci, koji su se hteli postati carevi umesto njih.

Sa e carurja thaj o but o them ando Izraelosko carstvo poštuinas e idolen. Lengo klanjipe e idolende često uključilas seksualno bilačhipe, a varekana prinosinas e čhavrenca sago žrtve.

Svi carevi i većina naroda u carstvu Izrael slavili su idole. Njihovo slavljenje idola često je uključivalo seksualni nemoral, a katkad čak i prinošenje dece kao žrtve.

E Judejske carurja sas potomkurja e Davidešće. Varesave katar godola carurja sas lačhe manuša save vladinas pravedno thaj poštuinas e Devles. Ali majbut e Judejske carurja sas bilačhe thaj poštuinas e idolen. Varesave carurja čak žrtvuinas pire čhavren e hohamne devlende. But o them andar e Judeja isto pobunisajle protiv o Del thaj poštuinas aver devlen.

Carevi Judejski bili su potomci Davida. Neki od tih careva bili su dobri ljudi, koji su vladali pravedno i slavili Boga. Međutim, većina judejskih careva bili su zli i pokvareni, te su slavili idole. Neki carevi su čak žrtvovali svoju decu lažnim bogovima. Većina naroda Judeje takođe se pobunila protiv Boga i slavili su druge bogove.

19

Prorokurja

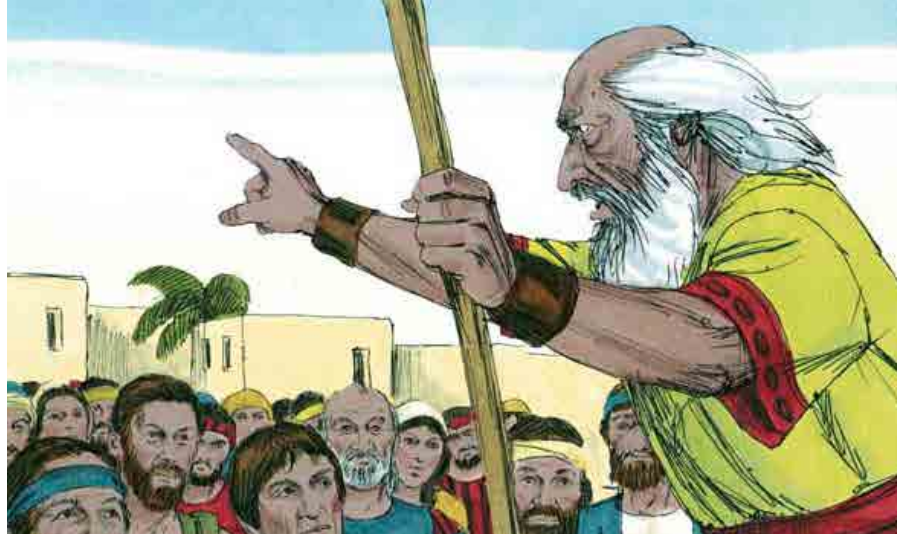
Proroci

Biblske paramiče andar e:

1. Kraljurja 16–18;
2. Kraljurja 5;
Jeremija 38

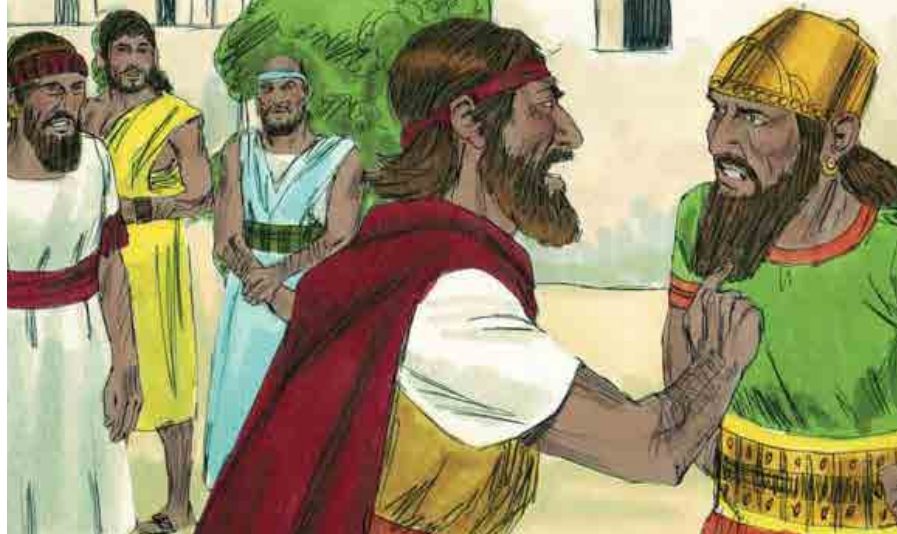
*Biblijska priča iz
Prve knjige carevima 16-18;
Druge knjige o carevima 5;
Jeremije 38*

Kroz sast Izraelošći istorija, o Del bičhalelas lenđe prorokurja. E prorokurja ašundine e poruka katar o Del thaj askal phenenas e themešće e Devlešći poruka.

Tokom cele istorije izraelskog naroda, Bog im je slao proroke. Proroci bi čuli poruku od Boga, a onda bi narodu prenosili Božije poruke.

Kana sas o Ahav caro ando Izrael O Ilija sas proroko. O Ahav sas bilačo manuš thaj hrabilas e themes te poštuisaren e hohamne devle savo akhardolas Vaal. A o Ilija phendas e Ahavešće: “Či avela bršnd niti rosa ando Izraelsko carstvo dok me či gajda phenav.” Pe godova o Ahav zurales holjajlo.

Ilija je bio prorok u vreme kada je Ahav bio car nad carstvom Izrael. Ahav je bio zao čovek i ohrabrivao je ljude da slave lažnoga boga koji se zvao Vaal. Ilija je rekao Ahavu: “Neće biti kiše niti rose u carstvu Izrael dok ja tako ne kažem.” To je Ahava jako naljutilo.

O Del phendas e Ilijašće te džal dži ko potoko ande pustinja thaj te garadol katar o Ahav savo kamlas te mudarel les. Svako rjat thaj svako detharin, e čiriklja anenas lešće mangro thaj mas. O Ahav thaj lešće vojnukurja rodenas e Ilija, ali naštik arakhlineles. E suša sas gajda bari pe phuv kaj po krajo vi godova potoko šučilo.

Bog je rekao Iliji da ode do potoka u pustoši i da se tamo sakrije od Ahava, koji ga je hteo ubiti. Svako jutro i svako večer, ptice bi mu donosile hleba i mesa. Ahav i njegova vojska tražili su Iliju, ali ga nisu mogli naći. Suša je bila tako velika da se na kraju sasušio i taj potok.

Zato o Ilija đelotar ande aver phuv savi sas paše. Ande godoja aver phuv trailas jek udovica thaj lako čhavo, Von skoro ačhiline bi hamasko zbog godova kaj nas bršnd thaj sas e bari suša zbog savi avili e bari bok vi ande godoja phuv. Ali von vodinas e briga palo Ilija a o Del askal vodilas e briga pale lende, gajda kaj lengo čaro palo aro thaj lenđi flaša palo zetino či ačhiline čuče. Sas len so te han kroz sasti vrjama dok sas e bok. O Ilija ačhilo okote varesave brša.

Stoga je Ilija otišao u susednu zemlju. U toj zemlji živeli su jedna udovica i njezin sin, a skoro su ostali bez hrane zbog manjka kiše zbog koje je nastala glad. Međutim, oni su se pobrinuli za Iliju i Bog se brinuo za njih tako što se njihova posuda s brašnom i njihov krčag ulja nikada nisu ispraznile. Celo vreme dok je trajala glad, oni su imali hrane. Ilija je tamo ostao nekoliko godina.

Nakon trin thaj epaš brš, o Del phendas e Ilijašće, te boldelpes ando Izraelsko carstvo thaj te phenel e Ahavešće kaj palem bičhalela bršnd. Kana o Ahav dikhlas e Ilija, phendas lešće: "A kate san tu savo anes nevolje!" O Ilija phendas lešće, "Tu san godova savo anel nevolje. Mukline e Jahve, e pravo Devles, thaj poštuin e Vaalo. An sa e themes andar e Izraelosko carstvo pe planina Karmel."

Nakon tri i po godine, Bog je rekao Iliji da se vrati u Izraelsko carstvo i progovori Ahavu, jer će ponovno poslati kišu. Kada je Ahav video Iliju, rekao mu je: "Znači tu si, ti koji donosiš probleme!" Ilija mu je odgovorio: "Ti si taj koji donosi probleme! Napustio si Jahvu, pravoga Boga, a slaviš Vaala. Dovedi sav narod carstva Izrael na goru Karmel."

Sa o them andar o Izraelsko carstvo, uključime štar šela thaj pandžvardeš (450) Vaalošće prorokurja, aviline pe planina Karmen. O Ilija phendas e themešće: “Džikaj predomislina tumen? Ako si o Jahve Del, služisaren lešće! A ako si o Vaal Del, služisaren lešće!”

Svi ljudi carstva Izrael, uključujući 450 Vaalovih proroka, došli su na goru Karmel. Ilija je rekao ljudima: “Dokle ćete se predomišljati? Ako je Jahve Bog, služite njemu, ako je Vaal bog, služite njemu!”

Askal o Ilija phendas e Vaalošće prorokonende: "Den čhurjasa bikos thaj pripremin les sago žrtva, ali na te den jag. Me éerava isto gajda. O Del savo odgovoril e jagasa si čačo Del." Thaj gajda e Vaalošće rašaja pripremisardine žrtva, ali či astardine jag.

Ilija je zatim rekao Vaalovim prorocima: "Zakoljite bika i pripremite ga kao žrtvu, ali ne palite vatru. Ja ću učiniti isto. Bog koji odgovori vatrom pravi je Bog." I tako, Vaalovi sveštenici pripremili su žrtvu, ali nisu zapalili vatru.

Askal e Vaalošće prorokurja molisajle e Vaalošće alavenca: “Šunamen o Vaale!” Sasto đes molisajle thaj čhutine muj thaj vi čhinenas pes čhurjenca, ali nas odgovoro.

Tada su se Vaalovi proroci molili Vaalu: “Čuj nas, o Vaale!” Celi dan su se molili i vikali, pa čak su se rezali noževima, ali nije bilo odgovora.

Po krajo e đeseko, o Ilija pripremisardas žrtva e Devlešće. Askal phendas e themešće te polin dešuduj bare posude pajesa pe žrtve dok o mas, e kaš, thaj čak vi e phuv oko žrtveniko nas skroz sa ćingo.

Na kraju dana, Ilija je pripremio žrtvu Bogu. Zatim je rekao ljudima da poliju dvanaest ogromnih posuda vode na žrtvenik dok meso, drvo, pa čak i zemlja oko žrtvenika nisu bili potpuno mokri.

Askal o Ilija molisajlo:
“Jahve, Devla e Avramesko,
Isakosko, thaj e Jakovesko,
sikav amende ades kaj
san tu o Del e Izraelosko
thaj kaj sem me čiro sluga.
Odgovorisar mande te kava
them džanel kaj san tu o
pravo Del.”

*Ilija se zatim pomolio:
“Jahve, Bože Avraama, Isaka
i Jakova, pokaži nam danas
da si ti Bog Izraelov i da sam
ja tvoj sluga. Usliši me kako
bi ovi ljudi videli da si ti
pravi Bog.”*

Andar o nebo odma peli e jag thaj dijas jag o mas, e kaš, o bar, e phuv thaj čak vi o paj kaj sas oko o žrtveniko. Kana o them dikhlas akava, peline pe phuv thaj phendine: “O Jahve si o Del! O Jahve si o Del!”

Odmah je vatra pala s neba i spalila meso, drva, kamenje, zemlju, pa čak i vodu koja je bila oko žrtvenika. Kada su ljudi ovo videli, pali su na zemlju i rekli: “Jahve je Bog! Jahve je Bog!”

Askal o Ilija phendas: “Na mućen te ni jek e Baalesko proroko našel.” Gajda kaj o them astardas e Vaalošće prorokonen inđardine len o kotar thaj mudardine len.

Ilija je zatim rekao: “Ne dopustite ni jednom Vaalovom proroku da pobegne.” I tako, ljudi su uhvatili Vaalove proroke, odveli ih odande i ubili ih.

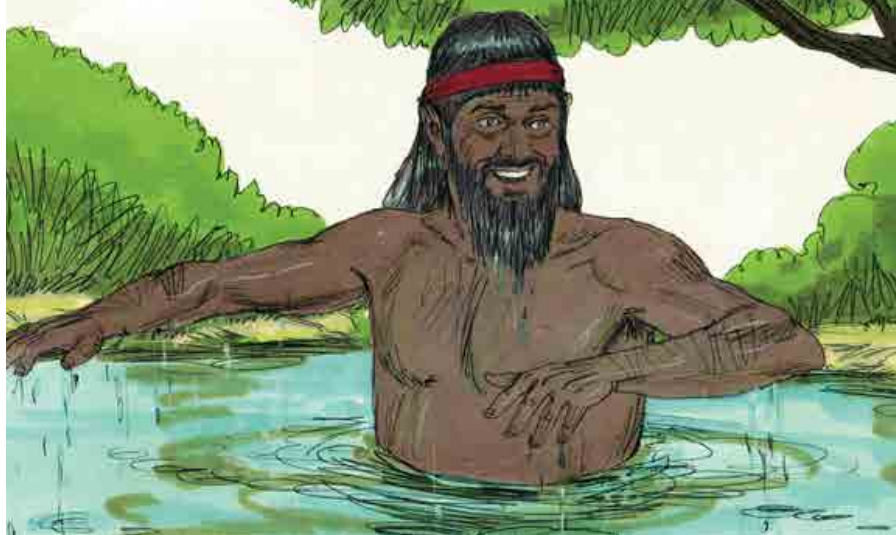
Askal o Ilija phendas e Ahavešće savo sas caro: "Odma bolde tu ando gav, kaj avel o bršnd." Ubrzo o nebo kaljilo thaj počnisardas o pljusko. O Jahve ačhadas e suša thaj sikadas kaj si Vo pravo Del.

Onda je Ilija rekao caru Ahavu: "Odmah se vrati u grad, jer dolazi kiša." Uskoro se nebo zacrnilo i počeo je pljusak. Jahve je prekinuo sušu i dokazao da je On pravi Bog.

Nakon e Ilijašći vrjama, o Del odabirisardas e manuše savo akhardolas Elizej te avel proroko. O Del ćerdas but čudurja kroz o Elizej. Jek katar e čudurja dogodisajlo e Namanešće, e dušmanešće zapovednikošće, saves sas baro morčhako nasvalipe. Vo ašundas palo Elizej thaj đelo leste thaj phučlas e Elizejes te sastarel les. O Elizej phendas e Namanešće te umočilpes efta drom ande reka e Jordanošći.

Nakon Ilijinog vremena, Bog je odabrao čoveka koji se zvao Elisej da bude prorok. Bog je činio mnoga čuda po Eliseju. Jedno od čuda dogodilo se Naamanu, neprijateljskom zapovedniku, koji je imao strašnu kožnu bolest. Čuo je za Eliseja, pa je otišao i zamolio ga da ga isceli. Elisej je rekao Naamanu da sedam puta uroni u reku Jordan.

Po početko o Naman sas holjariko thaj či kamlas te écerel godova, kaj zvučilas dilipe. Ali maj posle predomislisajlo thaj umočisajlo efta drom ande reka e Jordanošči. Kana zadnjo drom inkljisto, lešči morčhi sas potpuno sasti! O Del sastardasles.

Isprva se Naaman naljutio i nije to hteo učiniti, jer je zvučalo glupo. Međutim, kasnije se predomislio i uronio je sedam puta u reku Jordan. Kad je zadnji put izronio, koža mu je bila potpuno isceljena! Bog ga je iscelio.

O Del bičhalelas but averen prorokonen. Von phenenas e themešće te na majbut poštuin e idolen thaj te počnin te sikaven e pravda thaj o milosrđe averenđe. E prorokurja upozorinas e theme te ako či ačhena te ćeren bilačhipe thaj či počnin te poštuin e Devles, askal o Del osudila len sago došaren thaj kaznilalen.

Bog je slao mnoge druge proroke. Oni su narodu govorili da prestanu slaviti idole i počnu iskazivati pravdu i milosrđe prema drugima. Proroci su upozoravali ljude da će ih Bog, ako ne prestanu činiti zlo i ne počnu ga slaviti, osuditi kao krivce i kazniti.

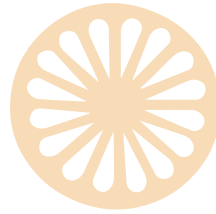
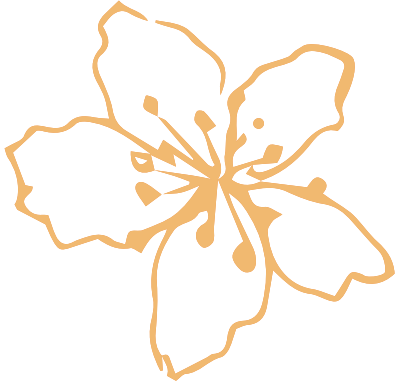
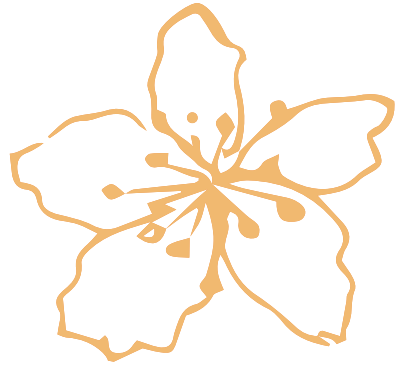
E manuša či majbut čhonas kan ko Del. Često bilačhe postupinas e prorokonenca thaj varekana vi mudarenas len. Jekhvar o proroko Jeremija sas čhutino ane šući haing thaj muklino okote te merel. Potonisrdas ande čik savi sas tele ande haing, ali askal o caro smiluisajlo pe leste thaj naredisardas pe slugenđe te crden e Jeremija avri andar e haing maj sigo nego so merel.

Ljudi uglavnom nisu slušali Boga. Često su skrivopostupali s prorocima, a katkad bi ih i ubijali. Jednom je prorok Jeremija bio bačen u osušeni bunar i ostavljen da onde umre. Potonuo je u blato koje je bilo na dnu bunara, ali mu se car onda smilovao i naredio svojim slugama da ga izvuku iz bunara pre nego što umre.

E prorokurja nastavisardine te anen e themešće e Devlešći poruka vi ako o them mrzalas len. Upozorinas e themes kaj o Del uništila len ako či pokainpes. Gajda denas gođi e theme pe okova so o Del obećisardas lenđe kaj bičhalela pire Mesija.

Proroci su nastavili prenositi Božije poruke iako su ih ljudi mrzeli. Upozoravali su ljude da će ih Bog uništiti ako se ne pokaju. Takođe, podsećali su ljude na Božije obećanje da će poslati svoga Mesiju.

20

Izganstvo thaj boldipe palpale

Biblisko paramiči andar:
2. Kraljevima 17; 24–25;
2. Ljetopisima 36;
Ezra 1–10;
Nehemija 1–13

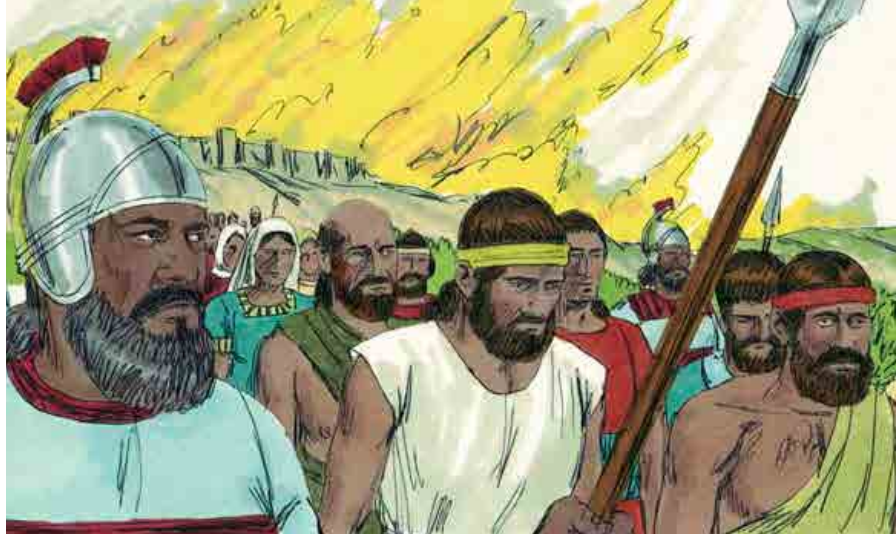
Izgnanstvo i povratak

*Biblijska priča iz
Druge knjige carevima 17; 24–25;
Druge knjige Dnevnika 36;
Knjige Jezdrine 1–10;
Knjige Nemijine 1–13*

Izraelosko carstvo thaj e Judejsko carstvo liduj sagrešisardine protiv o Dela. Prekršisardine o savezo savo o Del lenca sklopisardas po Sinaj. O Del bičhalelas e prorokonon te upozorisaren len te pokajinpes thaj te Les poštuisaren ali von odbiardine te paćan.

I izraelsko i judejsko carstvo sagrešilo je protiv Boga. Prekršili su savez koji je Bog sklopio s njima na Sinaju. Bog je poslao proroke da ih upozori da se pokaju i da počnu ponovno slaviti Jahvu, a ne druge bogove. Međutim, oni ga nisu hteli poslušati.

Thaj o Del kaznisardas liduj kraljevstvurja gajda kaj muklas lenđe dušmajen te uništisaren len. Asirsko carstvo, jek močno, thaj okrutno them, uništisardine e Izraelosko carstvo. E Asirijcurja sas mudarde but o them ande e Izraelosko carstvo, line sa so sas molas, thaj dine jak bute phuvja.

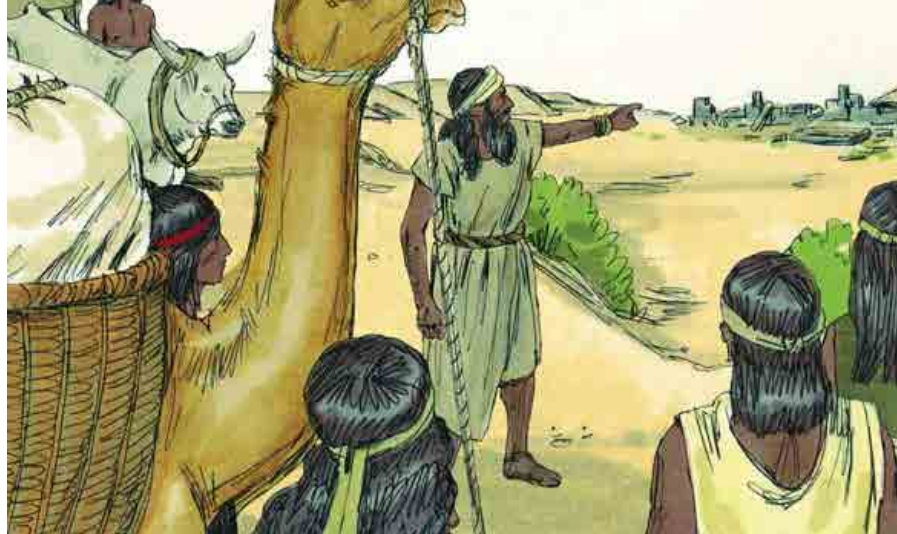
Stoga je Bog kaznio oba carstva tako što je dopustio njihovim neprijateljima da ih unište. Asirsko carstvo, jedan moćan, okrutan narod, uništio je izraelosko carstvo. Asirci su ubili mnogo ljudi u Izraelu, uzeli su sve što je bilo vredno, a velik deo gradova i sela u zemlji su spalili.

E Asirijurja ćidine sa e barvale, vođen, thaj e vešten romen thaj inđardinelken ande Asirija. Ando Izraelsko carstvo aćhile samo e ćore Izraelcurja save nas mudarde.

Asirci su okupili sve vođe, bogataše i ljude vićne zanatu i odveli ih u Asiriju. U carstvu Izrael ostavili su samo one prećživele Izraelce koji su bili jako siromašni.

Askal e Asirijcurja andine e stranconen te trajin ande phuv kaj sas e Izraelconengo carstvo. E strancurja palem vazdine e gava thaj lenas pe e Izraelconenca save ačhile kote. E potomkurja e Izraelošće save linepes e stranconenca akhardonas Samarijancurja.

Zatim su Asirci doveli strance da žive na području gde je pre bilo izraelsko carstvo. Ti stranci su ponovno izgradili gradove, te se venčavali s Izraelcima koji su ostali tamo. Potomci Izraelaca koji su se venčavali sa strancima zvali su se Samarijanci.

O them ando Judejsko carstvo dikhline sar o Del kaznisardas e theme andar o Izraelosko carstvo zato kaj či paćanas lešće thaj či ašūnenas leste. Ali vi maj dur poštušaren e idolen, uključime e Kananconende devlen. O Del bićhalelas e prorokonon te upozorisarenlen, ali von ćikamline te ašūnen.

Narod koji je živeo u judejskom carstvu video je kako je Bog kaznio narod izraelskog carstva zbog njihove nevere i neposlušnosti Bogu. Međutim, nastavili su slaviti idole, uključujući bogove Hanaanaca. Bog je slao proroke da ih upozori, ali oni ih nisu hteli slušati.

Varekaj katar e 100 brš nakon so e Asirijcurja uništisardine e Izraelosko carstvo, o Del bičhaldas e Nabukodonzore, e kraljo e Babilonešće, te napadnisarel e Judejako carstvo. O Vavilon sas zuralo carstvo. E Judejske kraljurja ačhiline pe godova te aven e Nabukodonorešće sluge thaj te počinen lešće but e love svak brš.

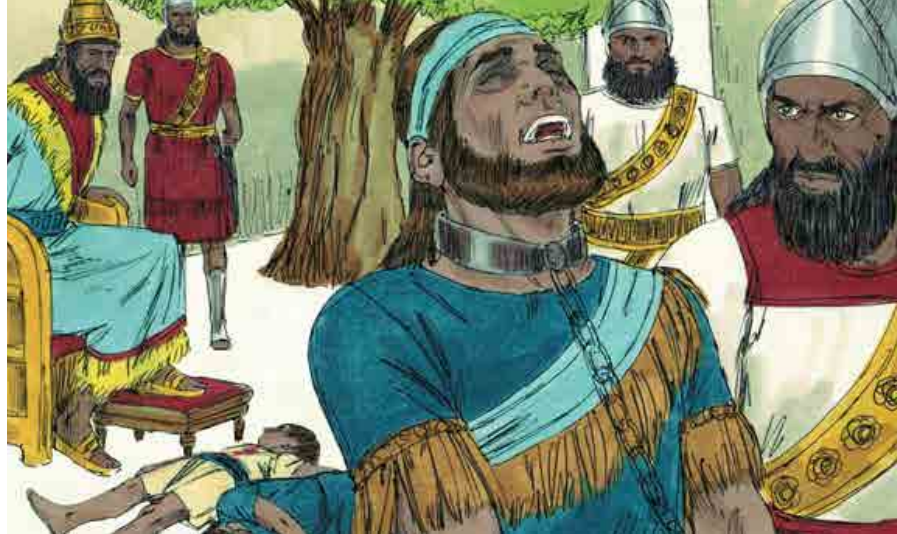
Otprilike stotinu godina nakon što su Asirci uništili izraelsko carstvo, Bog je poslao Navuhodonozora, cara Vavilonaca, da napadne carstvo Judeju. Vavilon je bio moćno carstvo. Judejski car pristao je biti Navuhodonozorov sluga i plaćati mu mnogo novaca svake godine.

Ali nakon vareso brša, e Judejsko kraljo pobunisajlo protiv o Vavilon. Pa e Babiloncurja napadnisardine e Judejsko carstvo. Osvoisardine o gav Jerusalem, uništisardine o hramo thaj line sa o barvalipe andar o gav thaj andar o hramo.

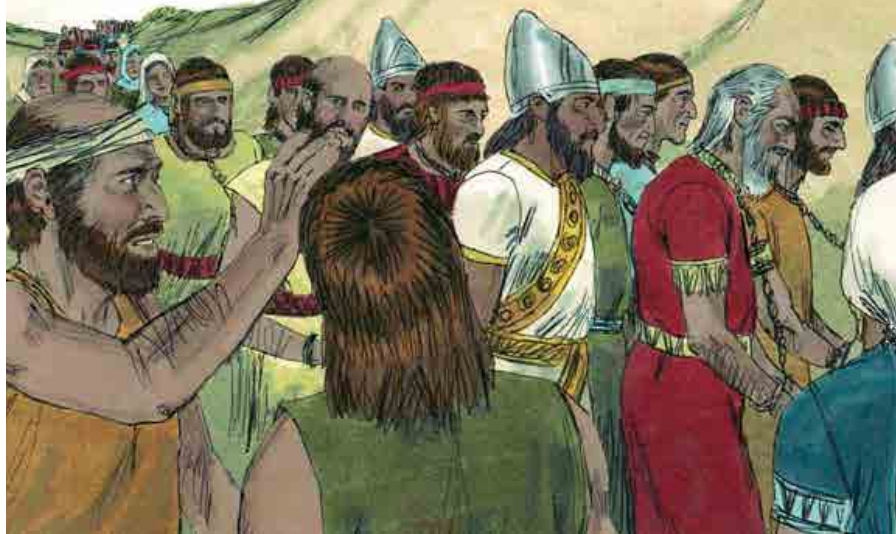

Međutim, nakon nekoliko godina judejski car se pobunio protiv Vavilona. Stoga su se Vavilonci vratili i napali judejsko carstvo. Osvojili su grad Jerusalem, uništili Hram i uzeli sve blago iz grada i iz Hrama.

Te kaznisarel e Judesko caro pale pobuna, e Nabukodonozorešće vojnukurja mudardine e kraljošće čhaven angle leste thaj askal korordinele. Nakon godova inđardine e caro te merelando phangliper ando Vavilon.

Kako bi kaznili judejskog cara što se pobunio, Navuhodonozorovi vojnici su ubili careve sinove pred njim i onda ga oslepili. Nakon toga, odveli su cara da umre u zatvoru u Vavilonu.

O Nabukodonozor thaj lešće vojnikipurja inđardine gata sa e theme andar o Judejsko carstvo ando Vavilon, mukline samo e maj čore theme te posadin e njive. Akaja vrjama kana sas e Devlesko them tradino andar e Obećime phuv akharelpes izganstvo.

Navuhodonozor i njegova vojska odveli su gotovo sav narod iz carstva Judeje u Vavilon, ostavljajući samo najsiromašnije ljude da zasejavaju polja. Razdoblje kada je Božiji narod bio primoran napustiti Obećanu zemlju zove se Izganstvo.

Viako o Del kaznisardas pe theme zbog lenđe bezeha gajda kaj inđardalen ando izganstvo, Vo či bistardas pe lende niti pe kova so obećisardas lenđe. O Del nastavisardas te lel sama pe po them thaj vi majdur phenelas lenđe preko e prorokurja. O Del obećisardas kaj von pale eftavardeš brš, boldenapes palem ande Obećime phuv.

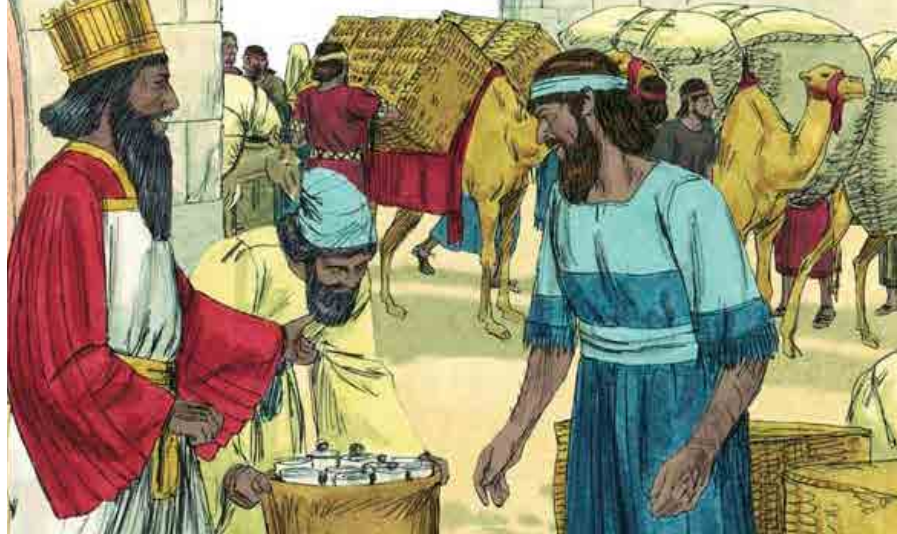
Premda je Bog kaznio svoj narod zbog njegovih greha tako što ih je odveo u izgnanstvo, nije zaboravio ni njih ni svoja obećanja. Bog je nastavio paziti na svoj narod i govoriti im preko svojih proroka. Obećao je da će se, nakon sedamdeset godina, oni opet vratiti u Obećanu zemlju.

Eftavardeš brš maj posle, o Kir, Persisko kraljo, porazisara o Vavilon, pa o Persisko carstvo sas zamenime e Babilonsko carstvos. E Izraelcurja akanaakhardonas Židovurja thaj majbut von nakhline po sasto trajo ando Vavilon. Samo varesošće zurale purane Židovurja denpe gođi e Judesko phuvjaće.

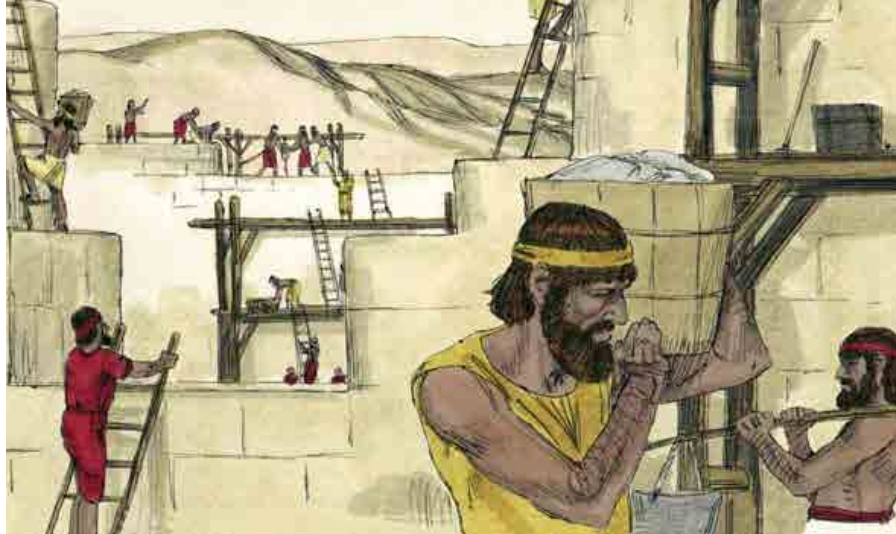
Oko sedamdeset godina kasnije, persijski car Kir porazio je Vavilon, pa je Persijsko carstvo zamenilo Vavilonsko carstvo. Izraelci su se sada zvali Judejci, a većina je sav svoj život provela u Vavilonu. Samo se nekoliko jako starih Judejaca uopšte sećalo Judeje.

O Persisko carstvo sas zuralo, ali milosrdno prema o them saven pokorisardine. Cara nakon so o Kir postanisardas kraljo Perzijako, dijas naredba te bilo savo Židovo kamel te boldelpes ande Judeja šaj te inkljel andar e Persija thaj boldelpes ande Judeja. Čak dijalen vi love te vazden o Hramo! Gajda kaj nakon eftavardeš brš ando izganstvo, cikni grupa Židovsko them boldaspe ando gav o Jerusalem ande Judeja.

Persijsko carstvo bilo je snažno ali milosrdno prema narodima koje su pokorili. Ukratko nakon što je Kir postao car Persijanaca, naredio je da svaki Judejac, koji se želi vratiti u Judeju, može napustiti Persiju i otići u Judeju. Čak im je dao novac da ponovno sagrade Hram! I tako, nakon što su sedamdeset godina proveli u izgnanstvu, mala skupina Židova vratila se u grad Jerusalem u Judeji.

Kana o them areslo ando Jerusalem, palem vazdine o Hramo thaj e zidurja oko gav. Viako sas vi majdur tale aver thema, palem trainas ande Obećime phuv thaj štuinas e Devle ando Hramo.

Kada su ljudi stigli u Jerusalem, ponovno su sagradili Hram i zidine oko grada. Premda su još uvek bili pod vlašću drugih naroda, ponovno su živeli u Obećanoj zemlji i slavili Boga u Hramu koji su ponovno izgradili.

21

0 Del običisarel e Mesija

Bog obečava Mesiju

Biblijske paramiča andar o:

Postanak 3,15; 12,1–3;

Ponovljeni zakon 18,15;

2. Samuilova 7;

Jeremija 31;

Isaija 59,16;

Danijel 7;

Malahija 4,5;

Isaija 7,14;

Mihej 5,2;

Isaija 9,1–7; 35,3–5; 61; 53;

Psalmi 22,18; 35,19; 69,4; 41,9;

Zaharija 11,12–13;

Isaija 50,6;

Psalam 16,10–11

Biblijska priča iz

1. knjige Mojsijeve 3,15; 12,1–3;

5. knjige Mojsijeve 18,15;

Druge knjige Samuila 7;

Jeremije 31;

Isaije 59,16;

Danila 7;

Malahije 4,5;

Isaije 7,14;

Miheja 5,2;

Isaije 9,1–7; 35,3–5; 61; 53;

Psalama 22,18; 35,19; 69,4; 41,9;

Zaharije 11,12–13;

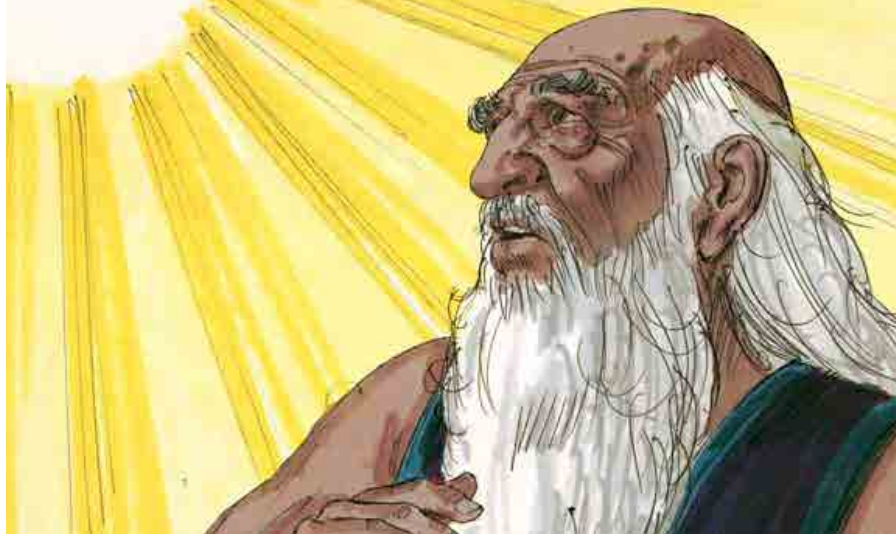
Isaije 50,6;

Psalma 16,10–11

Katar o početko, o Del planirisarda te bičhalel e Mesija. Prvo obećanje palo Mesija avilo e Adamešće thaj e Evaće. O Del obećisardas kaj avela bijando e Evako potomko, savo zdrobilila e sapesko šoro. O sap savo hohadas e Eva sas o Beng. O obećanje značisardas kaj o Mesija pobedila e Benće.

Od samog početka, Bog je planirao poslati Mesiju. Prvo obećanje o Mesiji došlo je Adamu i Evi. Bog je obećao da će se roditi Evin potomak, koji će zdrobiti glavu zmiji. Zmija koja je zavela Evu bio je Sotona. Obećanje je značilo da će Mesija u potpunosti pobediti Sotonu.

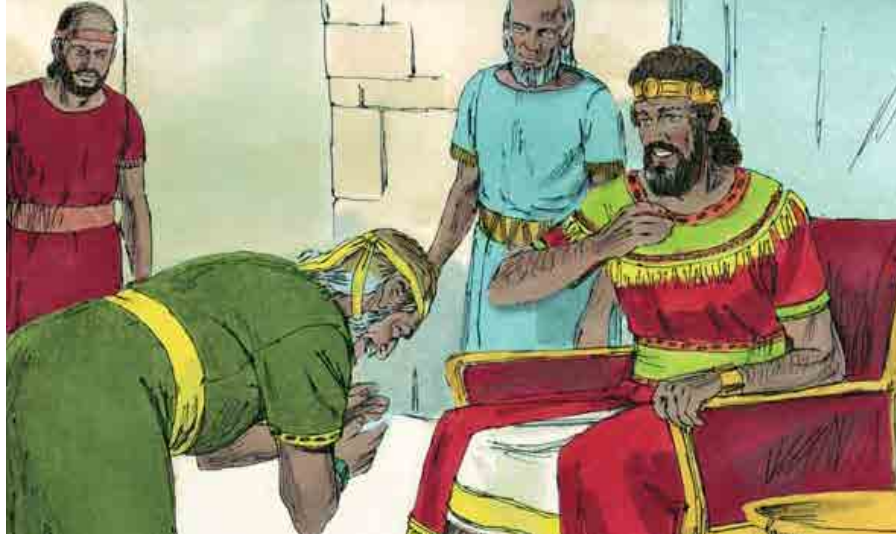
O Del obećisardas e Avraamešće kaj kroz leste sa e themešće manuša primina blagoslov. Akava blagoslov avela ispunime kana avela o Mesija. Vo omugućila te svako manuš andar svako them aven spasime.

Bog je obećao Avraamu da će kroz njega svi narodi sveta primiti blagoslov. Ovaj blagoslov ispuniće se u budućnosti, kada dođe Mesija. On će omogućiti spasenje ljudima iz svakoga naroda.

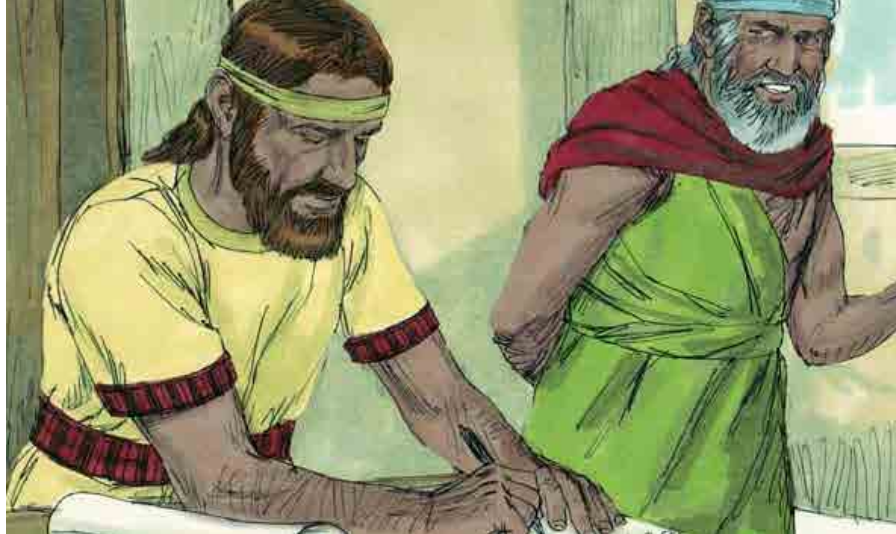
O Del obećisardas e Mojsijašće kaj ando budućnost vazdela još ječe proroko sago e Mojsija. Akava sas još jek obećanje palo Mesija savo avela ande cara maj posle vrijeme.

Bog je Mojsiju obećao da će u budućnosti podići još jednoga proroka poput njega. Bilo je to još jedno obećanje o Mesiji koji će doći u neko kasnije vreme.

O Del obećisardas e Davidešće savo sas caro, kaj jek katar lešće potomkurja vladila sago caro e Devlešće themeja zauvek. Akava značilas kaj o Mesija avela jek katar e Davidešće potomkurja.

Caru Davidu, Bog je obećao da će jedan od njegovih potomaka zauvek carovati nad Božijim narodom. To je značilo da će Mesija biti jedan od Davidovih direktnih potomaka.

Kroz e Jeremijasko potomko, o Del obećisardas kaj sklopila Nevo Savezo, ali na savezo sago kaj o Dele sklopisardas e Izraelconenca po Sinaj. Ando Nevo Savezo o Del ramola piro zakono pe themešće lile, a o them priznajila e Devles, avena lesko them, a vo jartola lende bezeha. O Mesija utemeljila o Nevo Savezo.

Kroz proroka Jeremiju, Bog je obećao da će sklopiti Novi savez, ali ne savez poput onoga koji je sklopio s Izraelom na Sinaju. U Novom savezu, Bog će napisati svoj zakon na srca ljudi, a ljudi će lično poznavati Boga, biće njegov narod, a On će oprostiti njihove grehe. Mesija će utemeljiti Novi savez.

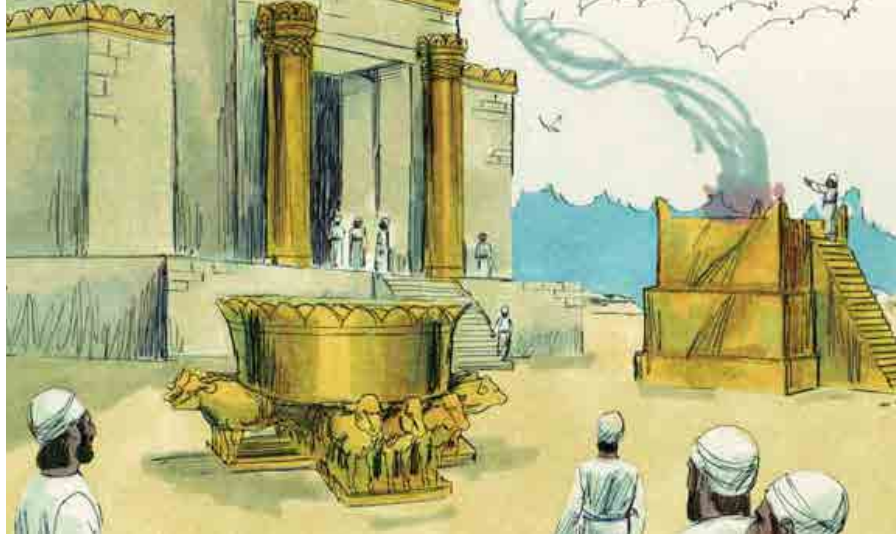

E Devlešće prorokurja isto gajda phendine kaj o Mesija avela proroko, rašaj thaj caro. Proroko si manuš savo ašunel e Devlesko alav thaj askal phenel e themešće so phendas o Del. O Mesija si godova proroko bi manako saves o Del obećisardas kaj bičhalela.

Božiji proroci su isto tako rekli da će Mesija biti prorok, sveštenik i car. Prorok je osoba koja čuje Božije reči i onda proglašava Božije reči narodu. Mesija je taj savršeni prorok kojega je Bog obećao poslati.

E Izraelošće rašaja prinosinas žrtve e Devlešće umesto o them, sago zamena pale lenđe bezeha. E rašaja isto molinas pe e Devlešće palo them. O Mesija avela godova savršeno baro rašaj savo prinesila korkoro pes sago savršeno žrtva e Devlešće.

Izraelski sveštenici prinosili su žrtve Bogu naroda, a kao zamenu za kaznu zbog njihovih greha. Sveštenici su se isto molili Bogu za ljude. Mesija će biti savršeni veliki sveštenik, koji će prineti samoga sebe kao savršenu žrtvu Bogu.

Caro si vareko savo vladilas ando carstvo thaj sudilas e themešće. O Mesija avela godova savršeno caro, savo bešela po prestolje pire prapaposko e Davidosko. Vladila pe sasto them zauvek, uvek sudila pravo thaj anela lačhe odluke.

Car je neko ko vlada nad carstvom i sudi narodu. Mesija će biti savršeni car, koji će sedeti na prestolu svoga pretka Davida. Vladaće nad celim svetom zauvek, te će uvek suditi pošteno i donositi ispravne odluke.

E Devlešće prorokurja još but godova proreknisardine palo Mesija. O proroko Malahija prorokuisardas kaj majsigo katar o Mesija avel jek aver baro proroko. O Isaija prorokuisardas kaj o Mesija avela bijando katar e čhej savi još nas udajime. O prorok Mihej phendas kaj avela bijando ando gav Vitlejem.

Božiji proroci prorekli su još puno toga o Mesiji. Prorok Malahija je prorekao da će pre Mesije doći jedan veliki prorok. Prorok Isaija je prorekao da će Mesiju roditi devica. Prorok Mihej je rekao da će se roditi u gradu Vitlejemu.

O proroko Isaija phendas kaj o Mesija trajilas ande Galileja, tešisarela e theme phade ilenca, thaj proglasila sloboda e phanglende. Isto gajda predvidisardas kaj o Mesija sastarela e nasvale theme thaj okolen save naštik ašunenas, dičhenas, mothonas thaj phirenas.

Prorok Isaija je rekao da će Mesija živeti u Galileji, tešiti ljude slomljena srca, te proglasiti slobodu za zatočenike i oslobođenje za zatvorenike. Isto tako, predvideo je da će Mesija isceljivati bolesne i one koji ne mogu čuti, videti, govoriti ili hodati.

O proroko Isaija isto gajda prorokuisardas kaj e Mesija mrzana bi razlogosko thaj kaj odbacina les. Aver prorokurja phendine kaj okola save mudarena e Mesija čhudena e kocka pale lešće drze thaj kaj lesko drugari izdaila les. O proroko Zaharija anglal dikhlas kaj godova drugari avela počindo trjanda rupune lovora palee Mesijašći izdaja.

Prorok Isaija je isto tako prorekao da će Mesiju bez razloga mrzeti i odbaciti. Ostali proroci su prorekli da će oni koji ubiju Mesiju bacati kocku za njegovu odeću, te da će ga izdati prijatelj. Prorok Zaharija je predvideo da će tom prijatelju platiti trideset srebrenih novčića zato što je izdao Mesiju.

E prorokurja isto gajda phendine sar o Mesija merela. O proroko Isaija anglal dikhlas kaj o them čhungarela les, marena muj lestar thaj marena e Mesija. Hvarena les thaj merela ande bari patnja thaj muka, vi ako či ćerdas nisosko bilačhipe.

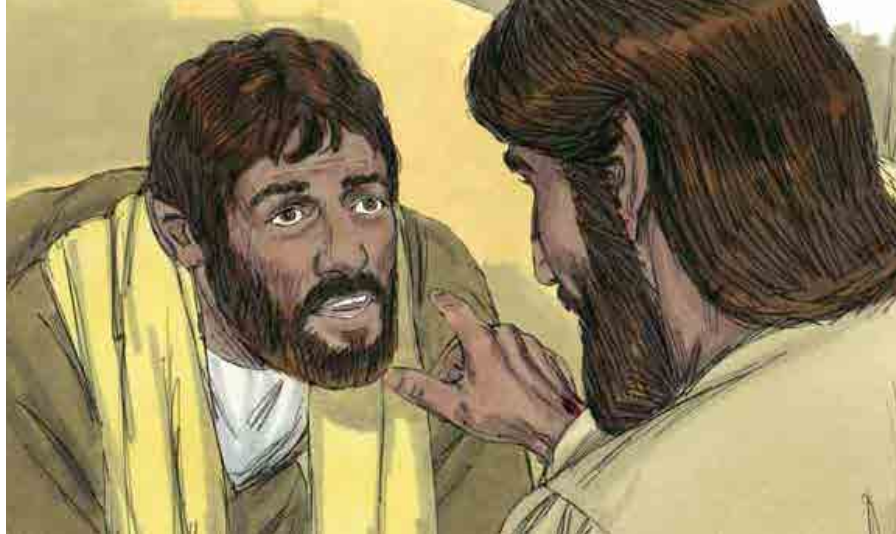
Proroci su takođe rekli na koji način će Mesija umreti. Isaija je prorokovao da će Mesiju ljudi pljuvati, da će mu se izrugivati i da će ga tući. Probošće ga, a on će umreti u velikoj patnji i mucu, iako nije učinio ništa loše.

E prorokurja isto gajda phendine kaj o Mesija avela savršeno bi bezehengo. Merela te lel pe peste e kazna pale bezeha sa e themešće. Lešći kazna anela miro maškar o them thaj o Del. Thaj zbog godova sas e Devlešći volja te merel o Mesija.

Proroci su isto tako rekli da će Mesija biti savršen, odnosno da neće nikada sagrešiti. Umreće kako bi podneo kaznu za grehe drugih ljudi. Njegova kazna će doneti mir između Boga i ljudi. To je razlog zašto je Mesijina smrt bila Božija volja.

E prorokurja anglal dikhline kaj o Mesija merela, ali vi kaj o trito đes o Del vazdelales andar e mule. Kroz e Mesijasko smrto thaj lesko uskrsnuće, o Del ostvarila piro plano te spasil e bezehalen thaj te započnil o Nevo Savezo.

Proroci su prorekli da će Mesija umreti, ali i da će ga Bog uskrsnuti iz mrtvih. Bog će, kroz Mesijinu smrt i uskrsnuće, ostvariti svoj plan da spasi grešnike i započne Novi savez.

Odelsikadase prorokonende but stvarja palo Mesija, ali o Mesija či avilo pale vrjama dok trajilas ni jek kadar godola prorokurja. 400 brš nakon so sas dino zadnje proročanstvo, tačno ande pravo vrjama, o Del bičhaldas e Mesija po them.

Bog je prorocima odkrio mnogo toga o Mesiji, ali Mesija nije došao za vreme nijednog od tih proroka. Više od 400 godina nakon što je dao zadnje proročanstvo, tačno u pravo vreme, Bog je poslao Mesiju na ovaj svet.

22

**E Jovanesko
bijandipe**

***Rođenje
Jovanovo***

Biblijske paramiča andar:
Luka 1

*Biblijska priča iz
Lukinog evanđelja 1*

Maj sigo, o Del ćerelas svato e themeja kroz pire anđelurja thaj kroz e prorokurja. Ali askal nakhlo štar milje 400 brš sar o Del či javisajlo lenđe. Katar jekhvar o anđeo avilo jećehe purane rašaješće kasko alav sas Zaharija e porukasa katar o Del. O Zaharija thaj lešći romnji, e Jelisaveta, sas zurale pobožno manuša, ali naštik sas len čavra.

U prošlosti, Bog je govorio sa svojim narodom kroz svoje anđele i proroke. Međutim, onda je prošlo 400 godina kada im nije govorio. Odjednom, jednom starom svešteniku koji se zvao Zaharija došao je anđeo s porukom od Boga. Zaharija i njegova žena Jelisaveta bili su jako pobožni ljudi, ali nisu mogli imati dece.

O anđeo phendas e Zaharijašće: “Ćiri romnji e Jelisaveta ačhela phari thaj bijanela tuće čhaves. Tu Dele alav Jovano. Vo avela ispunime e Sveto Duhosa, thaj pripremila e theme pale e Mesijasko drom kaj trubul te avel.” O Zaharija phendas: “Mungri romnji thaj me sam zurale purane te avelamen čhavra. Sar te džanav kaj akava avela čačes?”

Anđeo je rekao Zahariji: “Tvoja žena će dobiti sina. Daćeš mu ime Jovan. Biće pun Duha Svetog, te će pripremiti narod za Mesiju.” Zaharija je odgovorio: “Moja žena i ja smo prestari da bismo mogli dobiti decu. Kako mogu sigurno znati da će se to dogoditi?”

Pe godova o anđeo phendas e Zaharijašće, “Bičhaldo sem katar o Del te anav tuće kava lačo nevipe. Pošto či paćajan mande, akana zanemija thaj naštik te ćereja svato dok o čhavro či bijandol.” O Zaharije odma zanemisardas. Askal o anđeo đelotar katar o Zaharija. Pale godova o Zaharije boldaspe ćhere thaj lešći romnji ačhili phari.

Anđeo je odgovorio Zahariji: “Bog me poslao da ti donesem ovu dobru vest. Pošto mi nisi poverovao, nećeš moći govoriti dok se dete ne rodi.” Zaharija odmah nakon toga više nije mogao govoriti. Tada je anđeo ostavio Zahariju, nakon čega se Zaharija vratio kući, a njegova žena je zatrudnela.

Kana e Jelisaveta sas phari šov čhon, o anđeo pojavisajlo vi ječaće andar e Jelisavetaći familija savi akhardolas Marija, Voj sas čhej thaj sas verime e manušesa savo akhardolas Josif. O anđeo phendas leće: “Ačheja phari thaj bijaneja čhaves. Thaj deja les alav Isus. Vo avela Čhavo e Bere Devlesko thaj vladisarela zauvek.”

Kad je Jelisaveta bila u šestom mesecu trudnoće, isti anđeo se odjednom pojavio Jelisavetinoj rođaki, koja se zvala Marija. Ona je bila devica i bila je zaručena s čovekom koji se zvao Josif. Anđeo joj je rekao: “Zatrudnećeš i rodićeš sina. Daćeš mu ime Isus. On će biti Sin Boga Svevišnjega i vladaće zauvek.”

Pe godova e Marija phendas: "Sar šaj te avel gadava, kana sem još čhej?" O anđeo objasnisardas laće: "O Sveto fuljela pe tute, thaj e Sila e Devlešći zasinila tu. Gajda kaj o čhavo avel Sveto, Čhavo e Devlesko." E Marija paćajas thaj prihvatissardas so o anđeo phendas laće.

Marija je odgovorila: "Kako će se to dogoditi, kada sam devica?" Anđeo joj je objasnio: "Duh Sveti će sići na tebe i sila Božija će te zaseniti. Stoga će dete biti sveto, Sin Božiji." Marija je verovala i prihvatila što joj je anđeo rekao.

Ubrzo nakon so o anđeo javisajlo e Marijaće, voj đeli ande goste ke Jelisaveta. Čim e Jelisaveta ašundas e Marijako pozdrav, e Jelisavetako čhavro huklo ande late. E manušnja zajedno raduisajle zbog okova so o Del ćerdas lende. Kana nakhlo trin čhon sar e Marija si ke Jelisaveta ande gost, boldapes ćhere.

Ubrzo nakon što je anđeo progovorio Mariji, ona je otišla posetiti Jelisavetu. Čim je Jelisaveta čula Marijin pozdrav, Jelisavetina beba je poskočila u njoj. Žene su se zajedno radovale zbog onoga što im je Bog učinio. Nakon što je Marija provela tri meseca u poseti Jelisaveti, vratila se kući.

Nakon so e Jelisaveta bijandas pire čhaves, o Zaharija thaj e Jelisaveta dine e čhavrešće alav Jovano, sago kaj o anđeo zapovedisardas. Askalo Del putardas e Zaharijašći čhib thaj o Zaharija počnisardas palem te ćerel svato. O Zaharija phendas: "Slava e Devlešće, kaj dijape gođi ke piro them! A tu, čhaveja mungreja, akhardoja proroko e Bare Devlesko savo phenela e themešće sar primina o jartosardipe katar pire bezeha!"

Nakon što je Jelisaveta rodila svog dečaćića, Zaharija i Jelisaveta su bebu prozvali Jovan, kao što je anđeo zapovedio. Onda je Bog dopustio Zahariji da ponovno progovori. Zaharija je rekao: "Slava Bogu, jer setio se svoga naroda! Ti ćeš se, sine moj, zvati prorok Boga Svevišnjega i reći ćeš narodu kako može primiti oprostjenje za svoje grehe!"

23

**E Isusesko
Bijandipe**

Isusovo rođenje

Biblijske paramiča andar o:

Matej 1;
Luka 2

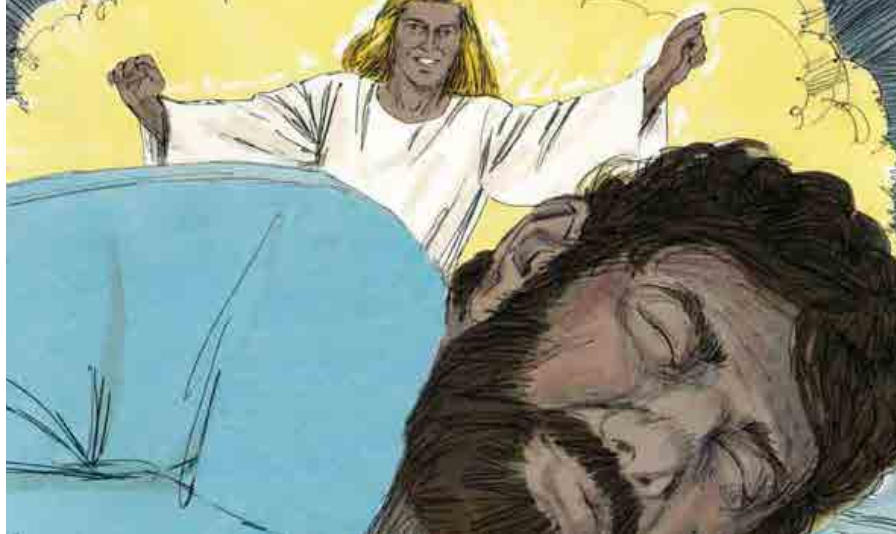
*Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 1;
Evanđelja po Luki 2*

E Marija sas verime palo pravedno manuš savo akhardolas Josif. Kana vo ašundas kaj si e Marija khamni, džanglas kaj godova naj lesko čhavro. Čikamlas te ladžarel e Marija, pa planirisarda čordanal te rastanilpe latar. Maj sigo nego so ćerdas godova, o anđeo avilo e Josifešće ando suno thaj phendas lešće.

Marija je bila zaručena za pravednog čoveka koji se zvao Josif. Kad je on čuo da je Marija trudna, znao je da to nije moglo biti njegovo dete. Nije hteo osramotiti Mariju, pa je planirao potajno se rastati od nje. Pre nego što je to uspeo učiniti, u snu mu se pojavio anđeo i progovorio mu.

O anđeo phendas: “Josife nadara te les e Marija pale ćiri romnji. Kaj čudesno ačhili khamni thaj o čhavro savo si ande late, katar o Sveto Duho si. Voj bijanela čhaves. A tu deja les alav Isus (so značil ‘o Jahve spasisarel’), kaj vo spasila e theme katar lenđe bezeha.”

Anđeo mu je rekao: “Josife, nemoj oklevati da uzmeš Mariju za svoju ženu. Beba koja je u njoj čudesno je začeta od Duha Svetoga. Ona će roditi sina. Nazovi ga Isus (što znači: ‘Jahve spašava’), jer će on spasiti narod od njegovih greha.”

Gajda kaj o Josif lija romjaće e Marija thaj andala čhere sago pire romnja, ali či sutas lasa dok či bijandas.

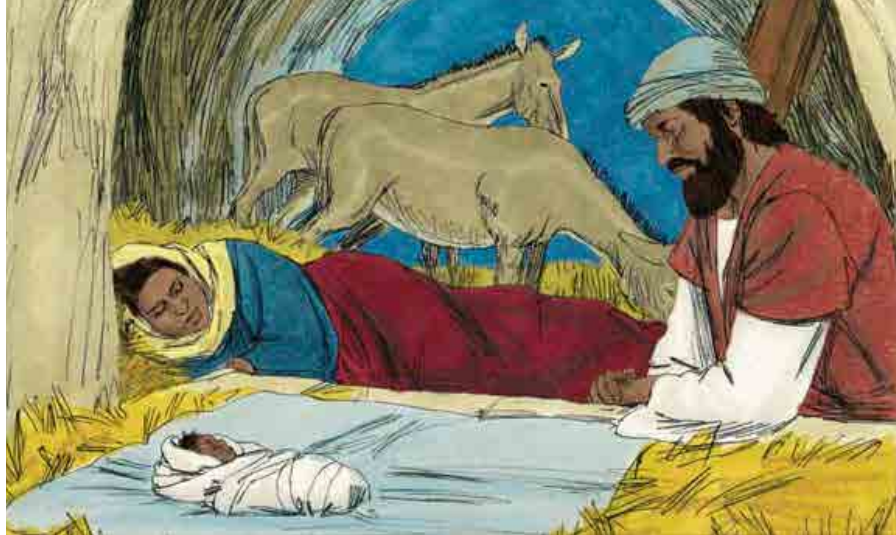

I tako, Josif je oženio Mariju i uzeo je kući kao svoju ženu, ali nije s njom spavao dok se nije porodila.

Kana pašili e vrjama te e Marija bijanel, e Rimsko vlada phendas savorende kaj zbog o popiso džan ando gav kaj lenđe papurja maj sigo trainas te ramon pes. O Josif thaj e Marija moraš te putuinas andar o Nazaret, kaj trainas, ando Vitlejem, kaj o Vitlejem sas bijando gav leđe predakosso e Davidesko.

Kad se približilo vreme da Marija rodi, rimska vlast je svima naredila da zbog popisa odu u grad gde su živeli njihovi preci. Josif i Marija su morali putovati iz Nazareta, gde su živeli, u Vitlejem, jer je Vitlejem bio rodni grad njihova pretka, Davida.

Kana aresline ando Vitlejem, nas than kaj ačhena te račaren. Jedino than savo šaj arakhiline sas e štala. Okote bijandilo o čhavro, a lešči dej čhutaless ande jasle, kaj naslen kreveto pale leste. Thaj dineles alav Isus.

Kad su stigli u Vitlejem, nisu imali gde prenoćiti. Jedino mesto koje su mogli naći, bila je štala. Dete se tu rodilo, a njegova majka ga je stavila u korito, jer nisu imali krevet za njega. Nazvali su ga Isus.

Godobarjat, varesave pastirja
aračhenas pire bakhren.
Andar jekhvar pojavisajlo
lenđe o anđeo savo sas
obajsime e bare svetlosa,
a von darajle. O anđeo
phendas lenđe: “Nadaran,
kaj siman bahtali nevimata.
Ando Vitlejem bijandilo o
Mesija e Gospodesko!”

*Te su noći neki pastiri
u blizini čuvali svoja stada.
Odjednom, pojavio im se
anđeo obasjan jarkim
svetlom. Prestravili su se.
Anđeo im je rekao: “Ne bojte
se, jer imam za vas radosnu
vest. U Vitlejemu se rodio
Mesija, Gospodar!”*

“Roden e čhavre, thaj aráčhena les ande štala sar pašljol ande jasje pačardo ande krpe.” Andar jekhvar, o nebi pherdilo e anđelencasave slavinase Devles, alavenca: “Slava e Devlešće ando nebo thaj miro e themešće pe phuv savende smiluisajlo.”

“Potražite dete, i naći ćete ga kako leži u koritu zamotano u trake od tkanine.” Odjednom, nebo se ispunilo anđelima koji su slavili Boga, govoreći: “Slava Bogu na nebesima i mir na zemlji ljudima prema kojima je blagonaklon.”

E pastirja uskoro aresline po than kaj sas o Isus thaj arakhlineles sar pašljol ande jasle, baš sar o anđeo phendas lenđe. Thaj zbog godova sas zurale bahtale. E pastirja boldinapes pe livadina kaj sas e bakhre, thaj slavinas e Devle pale sa so ašundine thaj dikhline.

Pastiri su uskoro stigli na mesto gde je bio Isus i našli su ga kako leži u koritu, baš kako im je anđeo rekao. Bili su jako uzbuđeni. Pastiri su se vratili na polja gde su bile ovce, slaveći Boga za sve što su čuli i videli.

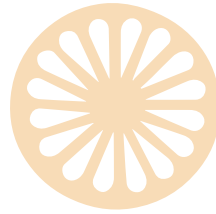
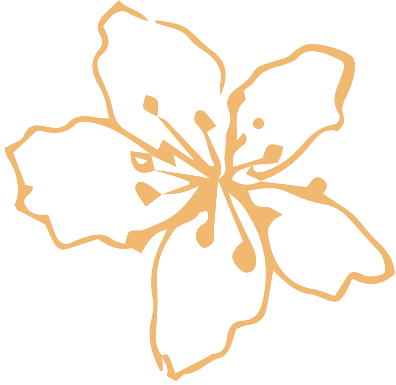
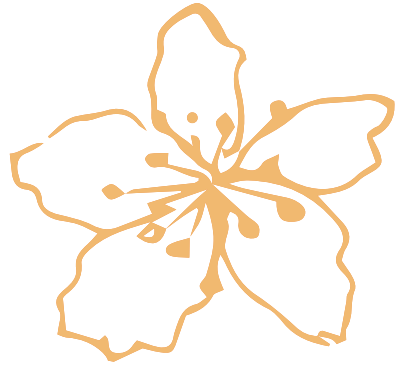
Varesošči vrjama maj posle, e mudracurja andar o dur o istoko dikhline e neobično čarain po nebo. Svatisardine kaj si godova znako kaj bijandola nevo caro e židovengo. Gajda kaj putuisardine dural te dičen godole caro. Aviline ando Vitlejem thaj arakhline o čher kaj sas o Isus pire dadesa thaj pire dejasa.

Nakon nekog vremena, mudraci iz zemalja Dalekog istoka videli su neobičnu zvezdu na nebu. Shvatili su da to znači da se rodio novi car Judejaca. I tako su otputovali daleko da bi videli toga cara. Došli su u Vitlejem i našli kuću u kojoj su boravili Isus i njegovi roditelji.

Kana e mudracurja dikhline e Isus lešće dejava, poklonisajle thaj iskažisardine lešće čas. Thaj daruisardine les e kuč poklonenca a akal boldinepes čhere.

Kad su mudraci videli Isusa s njegovom majkom, poklonili su se i slavili ga. Dali su Isusu skupe darove. Onda su se vratili kući.

24

**0 Jovano bolet
e Isuse**

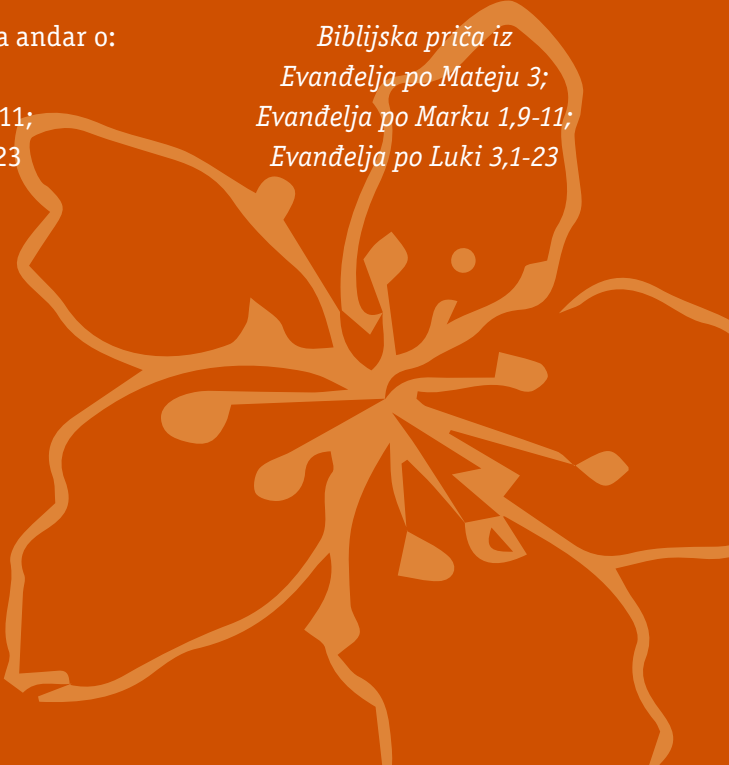
***Jovan krsti
Isusa***

Biblijske paramiča andar o:

Matej 3;
Marko 1,9–11;
Luka 3,1–23

Biblijska priča iz

*Evandělja po Mateju 3;
Evandělja po Marku 1,9-11;
Evandělja po Luki 3,1-23*

O Jovanočhavoe Zaharijasko thaj e Jelisavetako, barilo thaj postanisardas proroko. Trailas ande divljina, halas divljo medo thaj skakavcuja a e drze pe leste sas katar e kamilaći morči.

Jovan, sin Zaharije i Jelisavete, odrastao je i postao prorok. Živeo je u divljini, jeo divlji med i skakavce, te nosio odeću napravljenu od kamiline dlake.

But o them džalas ande
pustinja te ašunel e Jovano.
Vo propovedilas lenđe
alavenca: “Pokaintumen, kaj
si o carstvo e Devlesko paše.”

*Mnogi ljudi su išli u pustinju
kako bi slušali Jovana. On
im je propovedao govoreći:
“Pokajte se, jer carstvo Božije
je blizu!”*

Kana o them ašundas e Jovanešči poruka, but lendar pokaisajle pale pire bezeha, thaj o Jovano boldaslen. But e pobožne vođe isto avenas te o Jovano bolelen, ali von či pokaisajle niti priznaisardine pire bezeha.

Kad su ljudi čuli Jovanovu poruku, mnogi od njih su se pokajali za svoje grehe, a Jovan ih je krstio. Mnogo verskih vođa je takođe došlo da ih Jovan krsti, ali oni se nisu pokajali niti su priznali svoje grehe.

O Jovano phendas e pobožne vođe: "Tumen otrovne sapalen! Pokaintumen thaj promenin tumaro ponašanje. Svako kaš savo či del lačno plodo činelapes thaj čhudelpe ande jag." O Jovano pherdas okova so e prorokurja phendine: "Ake bičhalav mungre glasniko angle tute, savo pripravila čiro drom."

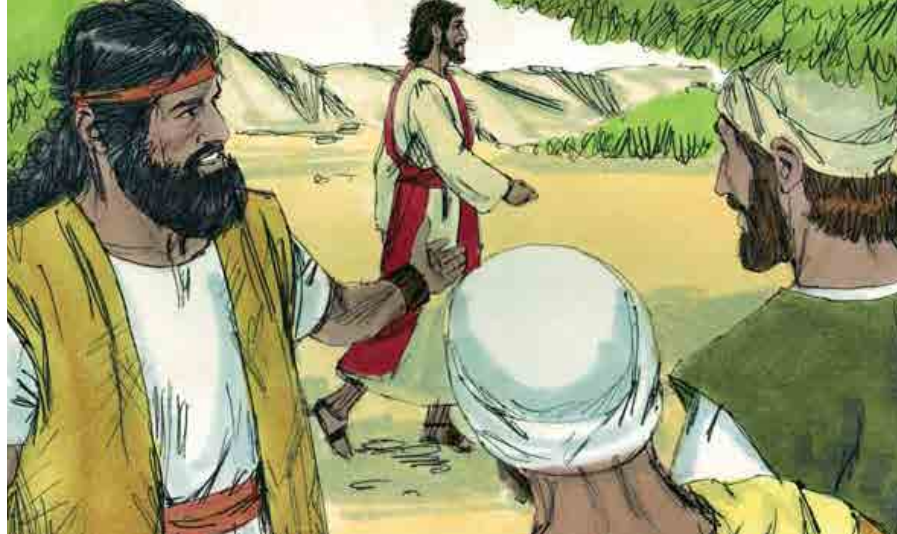
Jovan je rekao verskim vođama: "Vi zmiije otrovnice! Pokajte se i promenite svoje ponašanje. Svako stablo koje ne nosi dobar plod će se saseći i baciti u vatru." Jovan je ispunio reči proroka: "Gle, šaljem svoga glasnika pred tobom, koji će ti pripraviti put."

Varesave Židovurja phučline e Jovane dali si vo o Mesija. A o Jovano phendas: “Me najsem o Mesija ali avel vareko pale mande. Vo si gajda baro kaj me najsem dostojne ni te phandav e sandale pe lešće pungre.”

Neki Judejci su pitali Jovana je li on Mesija. Jovan im je odgovorio: “Ja nisam Mesija, ali neko dolazi posle mene. On je toliko velik da ja nisam vredan ni odvezati mu sandale.”

Aver đes, o Isus avilo te o Jovano bolel les. Kana o Jovano dikhla les, phendas: “Diđhena! Eke o Bakhro e Devlesko savo inđarel e bezeha e themešće.”

Sledeći dan, Isus je došao da ga Jovan krsti. Kada ga je Jovan video, rekao je: “Gle! Evo Jaganjca Božijeg koji odnosi grehe sveta.”

O Jovano phendas e Isusešće: “Najsem dostojno te bolavtut. Trubujanas tu man te boles.” Ali o Isus phendas: “Trubul te boles man, kaj si godova ispravno te éerelpes.” Thaj gajda, o Jovano boldas les, vi ako o Isus nikada či sagrešisardas.

Jovan je rekao Isusu: “Nisam dostojan krstiti te. Ti bi mene trebao krstiti.” Ali Isus mu je rekao: “Trebaš me krstiti, jer je to ispravno učiniti.” I tako, Jovan ga je krstio, iako Isus nije nikada sagrešio.

Kana o Isus inkljisto andar o paj nakon so sas boldo, o Duho Sveto pojavisajlo ando obliko e golubesko thaj fuljisto thaj ačhilo pe leste. Ande isto vrjama e Devlesko glas o ašundilo andar o nebo: "Tu san mungro čhavo saves voliv thaj zurales sem zadovoljno tusa."

Kada je Isus izašao iz vode nakon što je bio kršten, Duh Božiji pojavio se u obliku goluba, sišao je i ostao na njemu. Istovremeno, s neba je progovorio Božiji glas i rekao: "Ti si moj Sin kojeg volim, i jako sam zadovoljan tobom."

O Del već phendas e Jovanošće: “O Duho Sveto avela thaj ačhela pe varekaste kas bolesas. Godova manuš si o Čhavo e Devlesko.” Samo si jek Del. Ali kana o Jovano bolelas e Isuse, ašundas o glaso e Devlesko Dadesko, dikhlas e Čhave Devle, savo si o Isus, thaj dikhlas e Duho Svetos.

Bog je pre toga već rekao Jovanu: “Duh Sveti će sići i ostati na nekome koga krstiš. Ta osoba je Sin Božiji.” Samo je jedan Bog. Međutim, kada je Jovan krstio Isusa, čuo je govor Boga Oca, video je Boga Sina, odnosno Isusa, te je video Duha Svetog.

25

**0 Beng iskušil
e Isuse**

***Sotona iskušava
Isusa***

Biblijske paramiča andar o:

Matej 4,1–11;

Marko 1,12–13;

Luka 4,1–13

Biblijska priča iz

Evandelja po Mateju 4,1-11;

Evandelja po Marku 1,12-13;

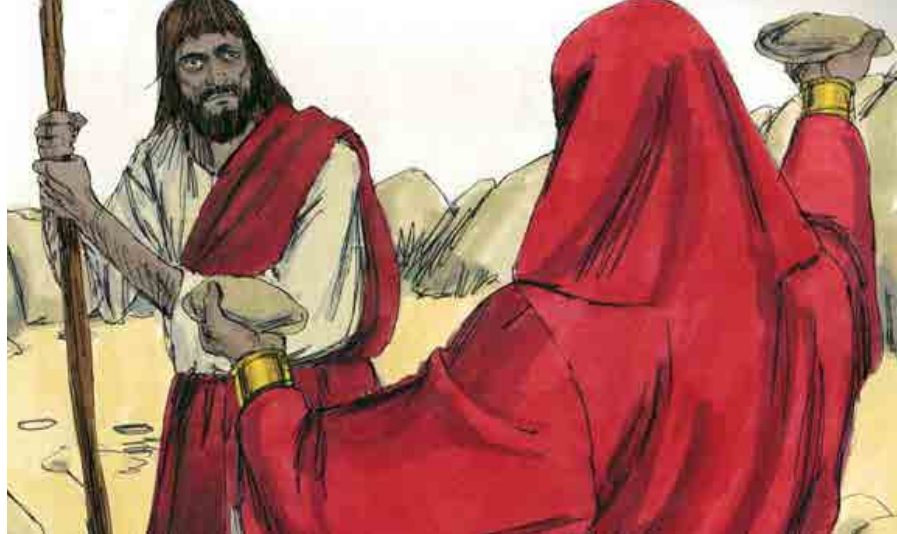
Evandelja po Luki 4,1-13

Odma o nakon so sas o Isus boldo, o Duh Sveto indardasles ande divljina, kaj postisardas štarvardeš đesa thaj štarvardeš rjat. Askal o Beng avilo e Isusešće thaj probilas te crdel les po bezah.

Odmah nakon što je Isus bio kršten, Duh Sveti ga je odveo u divljinu. Tamo je Isus postio četrdeset dana i četrdeset noći. Onda je Sotona došao Isusu i iskušao ga da sagreši.

O Beng probisardas te crdel e Isuse po bezah gajda kaj phendas: “Ako san tu o Čhavo e Devlesko, čer katar o bar te avel mangro te šaj te has!”

Sotona je iskušavao Isusa tako što je rekao: “Ako si ti Sin Božiji, pretvori ovo kamenje u hleb da možeš jesti!”

O Isus phendas lešće:
“Ramome si ande Devlesko
alav: ‘O them či trubul
samo mangro te train nego
trubun svako alav savo o
Del phenel!”

*Isus mu je odgovorio: “U
Božijoj reči piše: ‘Ljudi ne
trebaju samo hleb da bi
živeli, nego trebaju svaku reč
koju Bog izgovori!’”*

Askal o Beng inđardas e Isuses pe maj vučo than po hramo thaj phendas: "Ako san o Čhavo e Devlesko, čhutetut akatar tele, kaj si ramome: 'O Del zapovedila pire anđelende te inđarentut pe vas te či pećes e pungresa ando bar.'"

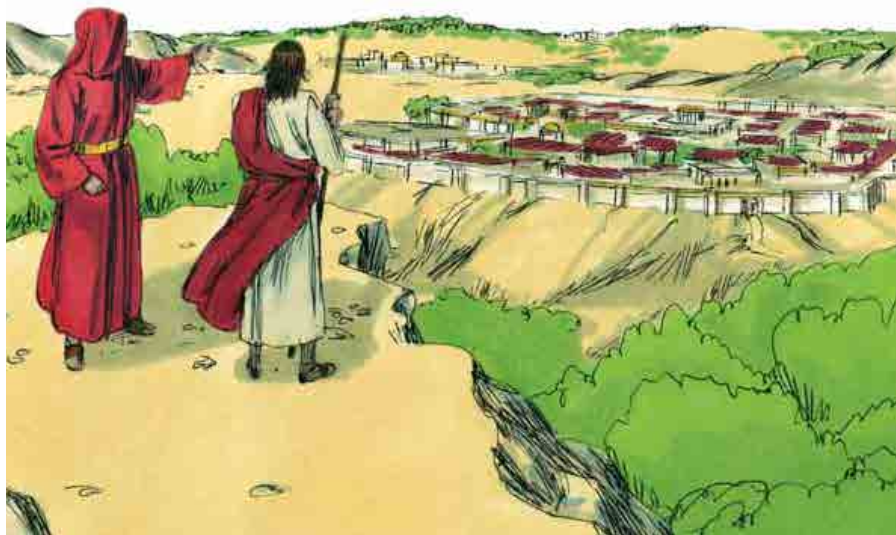
Onda je Sotona odveo Isusa na najviše mesto na Hramu i rekao mu: "Ako si Sin Božiji, baci se dole, jer stoji pisano: 'Bog će zapovediti svojim anđelima da te nose, tako da tvoje stopalo neće udariti u kamen.'"

Ali o Isus phendas e bendešće gajda kaj citirilas lešće andar o sveto lil: "O Del zapovedisarda pire themešće: 'Na iskušin e Gospode, tumare Devle'".

Međutim, Isus je Sotoni odgovorio tako što je citirao iz Pisma. Rekao mu je: "U svojoj Reči, Bog zapoveda svojem narodu: 'Ne iskušavaj Gospoda, Boga svoga.'"

Askal o Beng sikadas e Isusešće sa e carstvrja e themešće, lengo barvalipe thaj lengo moć thaj phenas: "Davatut sa akava ako poklonistut manđe thaj peres štuis man."

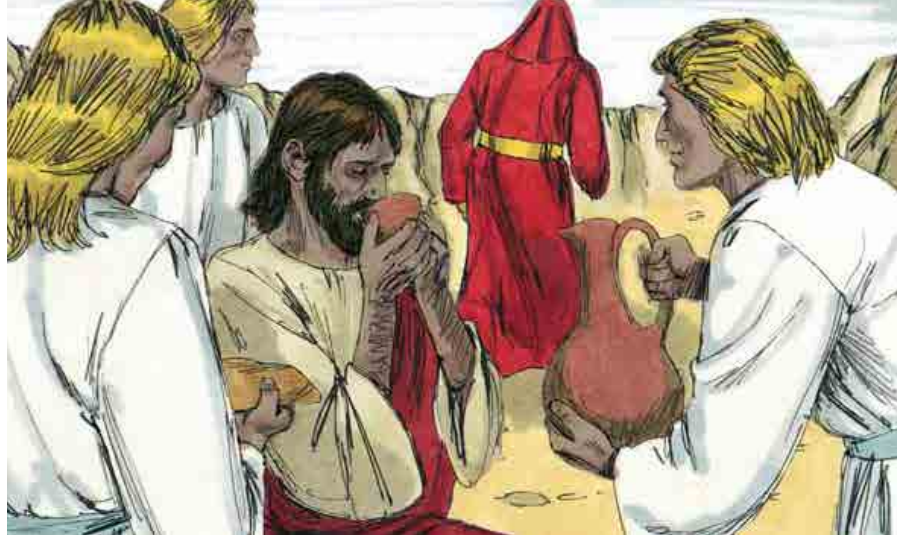
Onda je Sotona pokazao Isusu sva carstva sveta i svu njihovu slavu i rekao: "Daću ti sve to budeš li mi se poklonio i slavio me."

O Isus phendas: "Džatar mandar, Benga! O Del zapovedisardas ande piro Alav pire themešće: 'Štuin samo e Gospode, e Devle tumare thaj samo lešće služin.'"

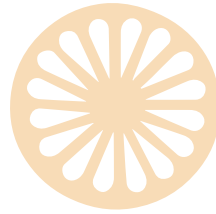
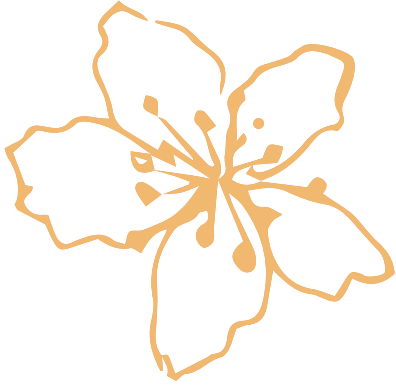
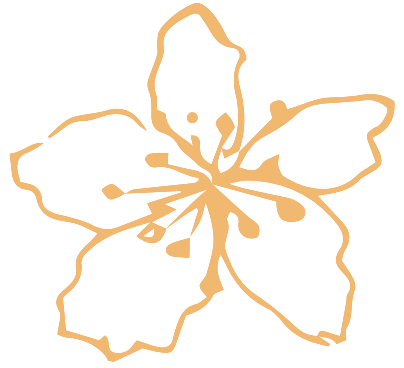
Isus je odgovorio: "Odlazi od mene, Sotono! U svojoj Reči Bog zapoveda svojem narodu: 'Slavite samo Gospodara, Boga svoga, i njemu jedinom služite.'"

O Isus či ćerdas okova so o beng kušilas les te ćerel pa o Beng muklasles thaj đelotar lestar. Askal aviline e anđelurja thaj služisardine lešće.

Isus nije popustio Sotoninim iskušenjima, pa ga je Sotona ostavio. Onda su došli anđeli i brinuli se za Isusa.

26

**0 Isus
započnisarel piri
služba**

Biblijske paramiča andar o:
Matej 4,12-25;
Marko 1,14-15, 35-39; 3,13-21;
Luka 4,14-30, 38-44

***Isus započinje
svoju službu***

*Biblijska priča iz
Evandelja po Mateju 4,12-25;
Evandelja po Marku 1,14-15.35-39;
3,13-21;
Evandelja po Luki 4,14-30.38-44*

Nakon so nadvladisardas e Bendešće kušnje, o Isus boldapes palpale ande sila e Sveto Duhošći ando područije e Galilejako kaj tvi trailas. O Isus džalas katar o than dži ko than thaj sikavelas. Savora lačhe phenenas pale leste.

Nakon što je nadvladao iskušenja Sotone, Isus se vratio u sili Duha Svetoga u područje Galileje gde je živeo. Isus je išao od mesta do mesta i poučavao. Svi su govorili dobro o njemu.

O Isus delotar ando gav Nazaret kaj trajilas dok sas čhavro. Po savatosko đes, delo ande zgrada kaj štuilas pes o Del. Dinele o svitko katar o proroko Isaija te čitosarel andar leste. O Isus putardas o svitko thaj čitosardas jek deo aldar leste e themešće.

Isus je otišao u grad Nazaret, u kojem je živeo za vreme svoga detinjstva. U subotu je otišao na mesto gde su slavili Boga. Dali su mu svitak proroka Isaije da iz njega nešto pročita. Isus je otvorio svitak i pročitao odlomak ljudima.

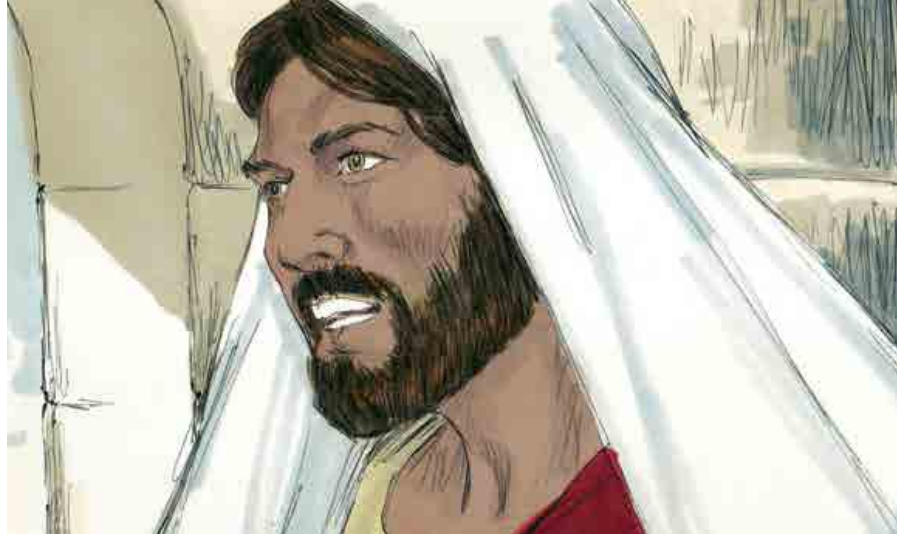
O Isus pročitosardas: "O Del dijaman piro Duho te šaj te navestisarav o lačo svato e čorende, sloboda e phanglende, te boldav o vido e korende, thaj o oslobodiv okolen save si potlačime. Akava si brš kana o Gospod smiluisajlo."

Isus je pročitao: "Bog mi je dao svoga Duha da mogu naveštati dobru vest siromašnima, slobodu zatvorenicima, vraćanje vida slepima, te oslobođenje potlačenima. Ovo je godina Gospodnje milosti."

Askal o Isus bešlas. Savora pozorno didhenas les. Džangline kaj akava deo andar o lil save akana ašundine odnosilas pes po Mesija. O Isus phendas. “E alava save akana pročitosa dem dogodisajle upravo akana.” O them sas zadivime. Thaj phendine “Naj li akava o čhavo e Josifesko?”

Onda je Isus seo. Svi su ga pažljivo gledali. Znali su da se ovaj odlomak pisma koji su sad čuli odnosi na Mesiju. Isus je rekao: “Reči koje sam sad pročitao ispunjavaju se upravo sada.” Ljudi su bili zadivljeni. “Nije li ovo Josifov sin?” rekli su.

Askal o Isus phendas, "Čače si kaj nijek proroko naj prihvatime ande piro bijando gav. Pale vrjama kana sas o Ilija proroko, sas but udovice ando Izraelo. Ali kana nas bršnd trin thaj opaš brš, o Del či bičhaldas e Ilija te pomožil e udovica andar o Izrael, nego e udovica andar aver them."

Onda je Isus rekao: "Istina je da nijedan prorok nije prihvaćen u svom rodnom gradu. Tokom vremena proroka Ilije, bilo je mnogo udovica u Izraelu. Ali kada tri godine nije padala kiša, Bog nije poslao Iliju da pomogne udovici iz Izraela, nego udovici iz drugog naroda."

O Isus nastavisardas te ćerel svato: "Gajda vi pale vrvjama kana sas o proroko Elizej, sas but them ando Izraelo e morćhaće nasvalipeja. Ali o Elizej či sastardas ni jeće lendar. Jedino sastardas e Nemanes katar e morćhako nasvalipe, savo sas zapovedniko e Izraelošće dušmanengo." O them savo ašunelas e Isuse sas Židovurja. Thaj kana ašundine kaj phenel akava holjajle pe leste.

Isus je nastavio govoriti: "Takođe, za vreme proroka Eliseja, bilo je mnogo ljudi u Izraelu s kožnim bolestima. No, Elisej nije iscelio nijednoga od njih. Iscelio je jedino kožnu bolest Naamana, zapovednika Izraelovih neprijatelja." Ljudi koji su slušali Isusa bili su Judejci. Kad su ga čuli da to govori, bili su besni na njega.

O them savo trailas ando Nazaret crdine e Isuses andar e zgrada kaj štuilas pes o Del thaj andineles dži ko krajo e liticako te čhuden les latar tele te mudaren les. Ali o Isus nakhlas maškar o but o them thaj inkljisto andar o gav Nazaret.

Građani Nazareta su odvukli Isusa iz mesta gde su slavili Boga i doveli ga na rub litice s koje su ga hteli baciti da ga ubiju. Međutim, Isus se probio kroz mnoštvo i napustio grad Nazaret.

O Isus askal nakhlas kroz o područje e Galilejako, a o but o them avilo leste. Andine leste but e manušen save sas nasvale ili naštik te phirenas, thaj vi okolen save naštik te dičhenas, phirenas, ašunen ili ćeren svato a o Isus sastarelas len.

Isus je onda prošao kroz područje Galileje, a veliko je mnoštvo došlo k njemu. Donosili su mu mnoge ljude koji su bili bolesni ili hendikepirani, kao i one koji nisu mogli videli, hodati, čuti ili govoriti, a Isus ih je isceljivao.

But e manuša saven sas e bendesko duho ande lende anenas len ko Isus. A pe Isusešći zapoved, e bendengo duho inkljelas andar o them thaj često čhonas muj: "Tu san o Čhavo e Devlesko!" But o them sas zadivime thaj slavilas e Devles.

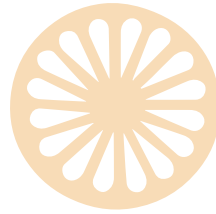
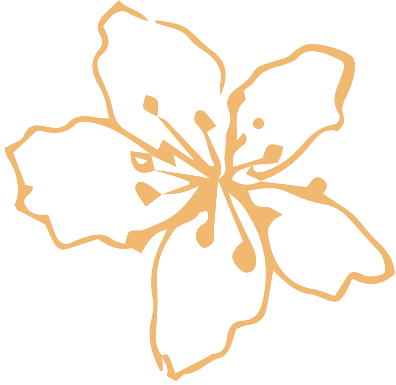
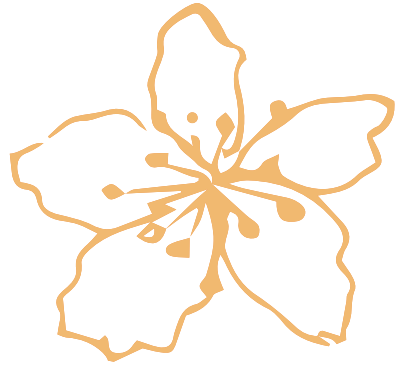
Mnoge ljude koje su kontrolisali demoni donosili bi k Isusu. Na Isusovu zapoved, demoni bi izlazili iz ljudi, a pritom bi često vikali: "Ti si Sin Božiji!" Mnoštvo ljudi bilo je zadivljeno i slavili su Boga.

Pale godova, o Isus odabirisardas dešuduj manušen saven akhardas kaj si lešće apostolja. E apostolurja putuinas zajedno e Isuseja thaj sićonas lestar.

Nakon toga, Isus je odabrao dvanaest muškaraca koje je nazvao svojim apostolima. Apostoli su putovali s Isusom i učili od njega.

27

**Paramiči
katar o lačo
Samaritanco**

Biblijsko paramiči andar o:
Luka 10,25–37

*Priča o dobrom
Samarijancu*

*Biblijska priča iz
Evandolja po Luki 10,25-37*

Jek đes, o manuš savo sikavelas o zakono savo o Del dijas e Židovende avilo dži ko Isus te probil les. Thaj phendas lešće: "Sikamneja so trubul te ćerav te nasledisarav o večno trajo?" O Isus phenda: "So si ramome ande Devlesko zakono?"

Jednog dana, stručnjak za judejski zakon došao je k Isusu da ga iskuša. Rekao mu je: "Učitelju, šta moram učiniti da bih baštinio život večni?" Isus mu je odgovorio: "Šta piše o tome u Božijem zakonu?"

O manuš savo sikavelas e Devlesko zakon phendas kaj e Devlesko zakoni phenel: "Voli e Gospode, Devle ćires, saste ćire ileja, ćire dušava, ćire snagava thaj ćire gođava. Thaj volisar ćire pašutnes sago korkoro tut." O Isus phendas: "Ando pravo san! Ćer gajda thaj traija."

Stručnjak za zakon odgovorio je da Božiji zakon kaže: "Ljubi Gospoda, Boga svoga, svim svojim srcem, dušom, snagom i umom. I voli svojeg bližnjeg kao samoga sebe." Isus mu je odgovorio: "U pravu si! Čini to i živećeš."

Ali o manuš savo sikavelas o zakon kamlas te sikavel kaj si vo pravedno, pa phučlas: "A ko si mungro pašutno?"

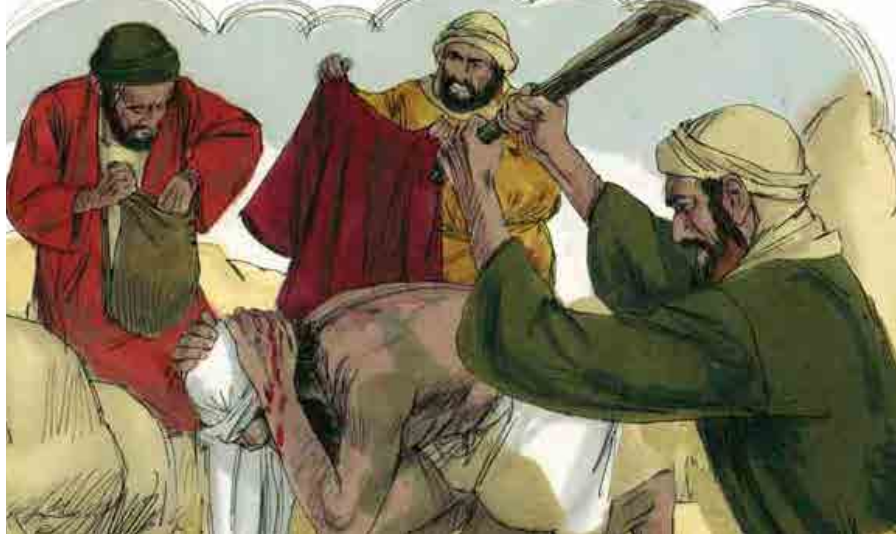
Međutim, stručnjak za zakon hteo je dokazati da je pravedan, pa ga je upitao: "Ko je moj bližnji?"

Askal o Isus phendas lešće, gajda kaj phendas lešće jek paramiči: “Sas jek židovo savo putuilas e dromesa andar o Jerusalim ando Jerihon.”

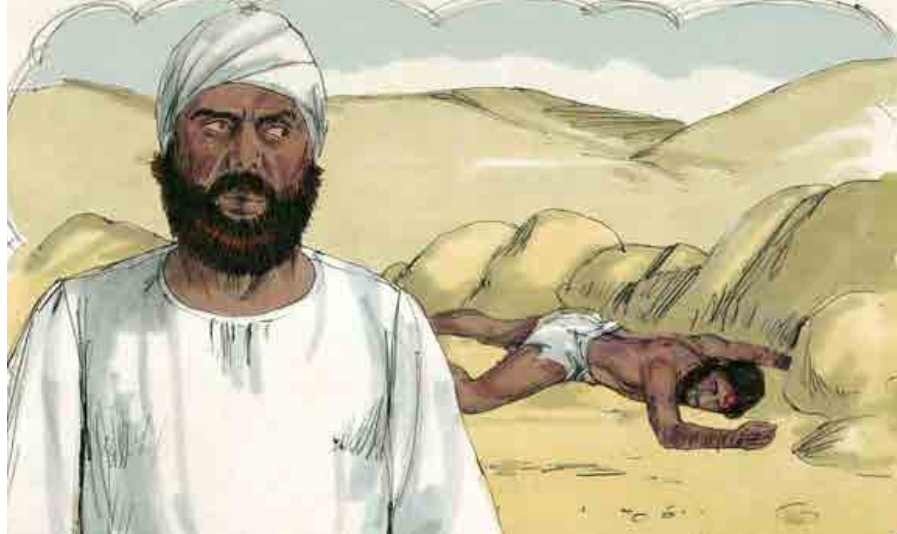

Isus je stručnjaku za zakon odgovorio tako što mu je ispričao priču: “Bio jednom jedan čovek koji je putovao putem iz Jerusalima u Jerihon.”

Dok o manuš putuila, napadnisardine les e grupa razbojnikurja. Line lestar sa so sasles thaj mardine les dok skoro či mudardine les. Askal đeletar.”

Dok je čovek putovao, napala ga je grupa pljačkaša. Uzeli su mu sve što je imao i gotovo ga nasmrt pretukli. Onda su otišli.

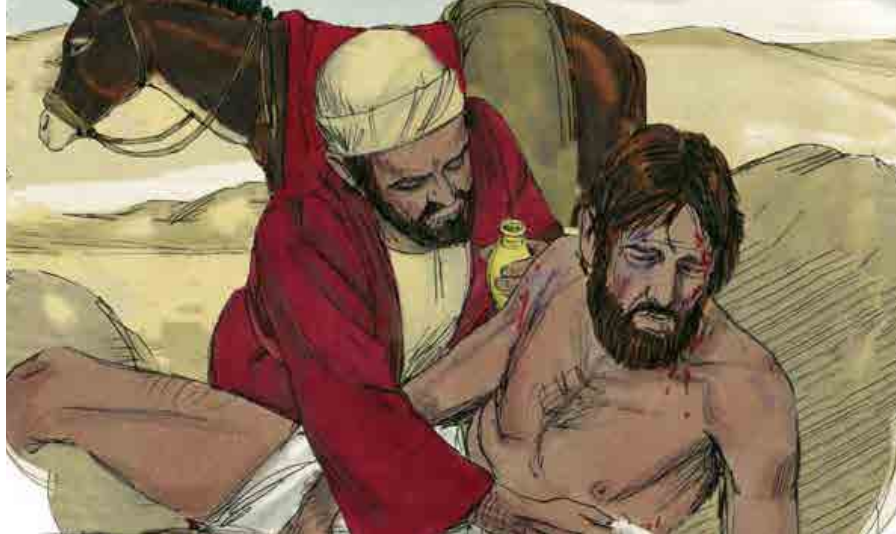
“Ubrzo nakon godova, jek e židovengo rašaj phirelas godole isto dromesa. Kana o rašaj dikhlas e manuše savo sas opljaškime thaj mardo sar bez pomoćno pašljol po drom, crdaspe pe aver rig e dromešći, thaj či pomožisardas e manušesće saves trubujas pomoć, nego nastavisardas majdur.”

Ubrzo nakon toga, jedan judejski sveštenik hodao je istim putem. Kada je ovaj verski vođa video čoveka kojeg su opljačkali i pretukli, prešao je na drugu stranu puta, ignorisao čoveka kome je bila potrebna pomoć i nastavio svojim putem.

“Nedugo posle godova, Godole dromesa nakhlo vi jek Levito. (E Leviturja sas Židovurja save pomažinas e rašajen ando hramo.) O Levito nakhlas isto pe okoja rig e dromešći thaj či pomožisardas e manušesće savo opljačkime thaj mardo bezpomoćno pašljol po drom.”

Nedugo nakon toga, putem je išao jedan levit. (Leviti su bili jevrejsko pleme koje je pomagalo sveštenicima u hramu.) Levit je takođe prešao na drugu stranu puta i ignorisao čoveka kojeg su opljačkali i prebili.

“Aver manuš savo nakhlo godole dromesa sas o Samaritanco. (E Samaritancurja sas e židovende potomkurja save lenas pešće romnjen andar aver them. E Samaritancurja thaj e Židovurja mrzanas pes.) Ali kana o Samaritanco dikhlas e Židoves, zurales sažalisajlo pe lesa. Thaj pobrinisajlo pale leste thaj povisardas lešće rane.”

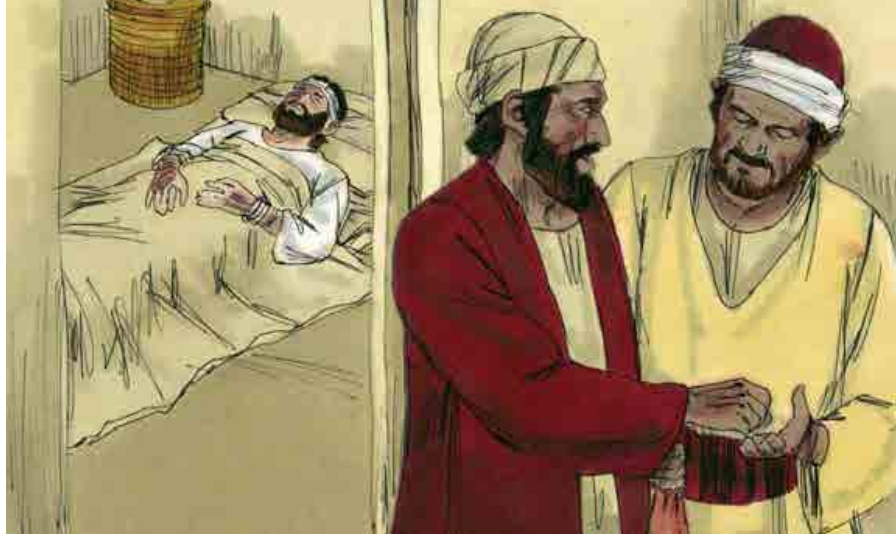
Sledeća osoba koja je prošla tim putem bio je Samarijanac. (Samarijanci su bili potomci Jevreja koji su se venčavali s ljudima iz drugih naroda. Samarijanci i Jevreji su se mrzeli.) Međutim, kada je Samarijanac video Jevrejina, bilo mu ga je vrlo žao. Stoga se pobrinuo za njega i previo mu rane.

“O Samaritano askal vazdas e manuše pe piro magarco thaj inđardasles ando birto pašo drom saves sas vi than kaj šaj raćarelas pes, thaj nastavisardas te vodil e briga pale leste.”

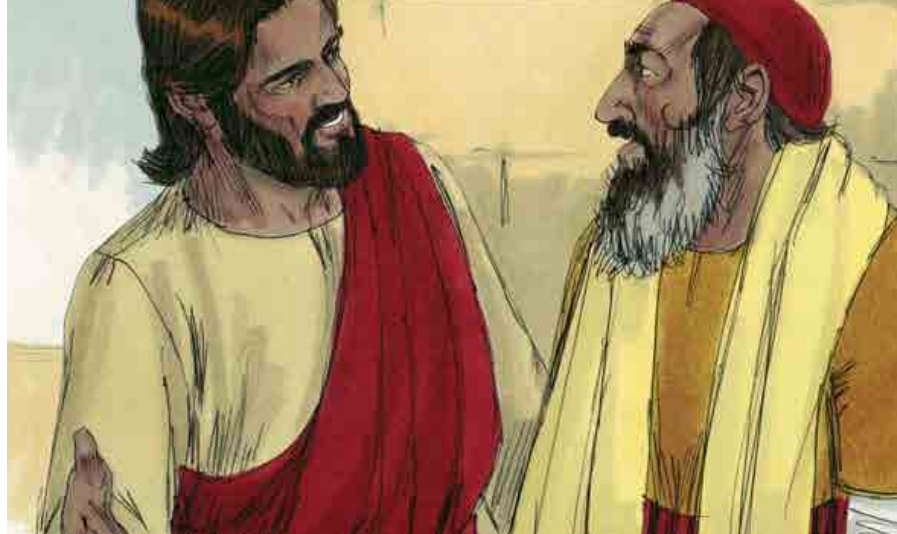
Samaritanac je onda podigao čoveka na svog magarca i odveo ga u gostionicu pored puta, gde se nastavio brinuti za njega.

“Aver đes, o Samaritanco trubujas te džal majdur pe dromesa. Dijas vareso love e manušes savo inćarelas o birto thaj phendas lešće: ‘Le sama pe leste, te potrošisardas majbut love katar akava, me poćinava tuće godola troškurja kana boldavama.’”

Sledeći dan, Samaritanac je trebao nastaviti svoje putovanje.” Dao je nešto novca vlasniku gostionice i rekao mu: “Pobrini se za njega, a ako potrošiš više novca od ovoga, ja ću ti platiti troškove kad se vratim.”

Askal o Isus phučlas e manuše savo sikavelas o zakon: "So gndis? Savo sas katar akala trin manuša maj pašo e manušesće savo sas opljačkime thaj mardo?" A kava phenda: "Akava savo sas lešće milosrdno." O Isus phendas lešće: "Dža thaj vi tu ćer gajda."

Tada je Isus pitao stručnjaka za zakon: "Šta misliš? Koji od ove trojice je bio bližnji čoveku kojeg su opljačkali i prebili?" On mu je odgovorio: "Onaj koji mu je bio milosrdan." Isus mu je rekao: "Idi i ti, i čini tako."

28

**Barvalo terno
čhavo**

Mladi bogataš

Biblijske paramiča andar o:

Matej 19,16–30;

Marko 10,17–31;

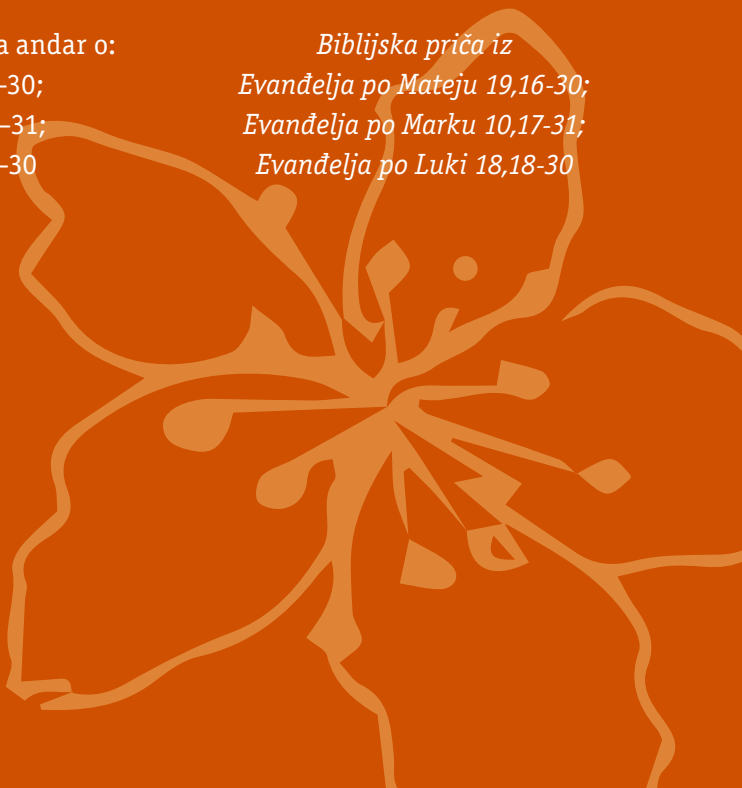
Luka 18,18–30

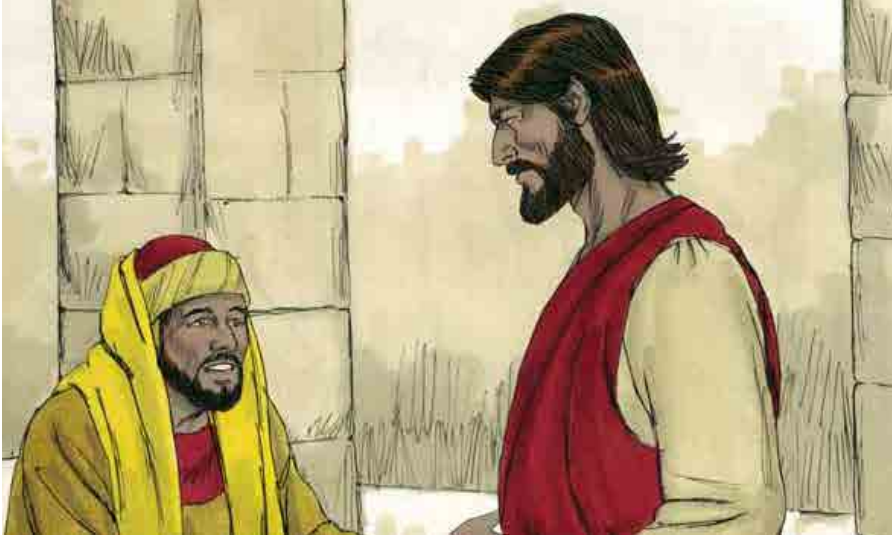
Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 19,16-30;

Evandjelja po Marku 10,17-31;

Evandjelja po Luki 18,18-30

Jek đes, jek terno barvalo čhavo avilo ko Isus haj phučla les: "Lačhe sikavneja so trubul te ćerav te avelman večno trajo?" O Isus phendas lešće: "Sostar akharesman 'lačheja'? Samo si jek kaj si lačho, a godova si o Del. Ali ako kames te aveltu večno trajo, av poslušno e Devlešće zakonende."

Jednoga dana, jedan bogati mladić došao je k Isusu i upitao ga: "Dobri učitelju, šta moram činiti da imam večni život?" Isus mu je odgovorio: "Zašto me nazivaš 'Dobri'? Samo je jedan koji je dobar, a to je Bog. Međutim, ako želiš imati večni život, budi poslušan Božijim zakonima."

O terno phučlas: “Ande save zapovedi trubul te avav poslušno?” A o Isus Phendas lešće: “Na mudar. Na ćer preljub. Na čor. Na hohav. Poštuisar ćire dades thaj ćire deja, thaj volisar ćire pašutne sago korkoro tut.”

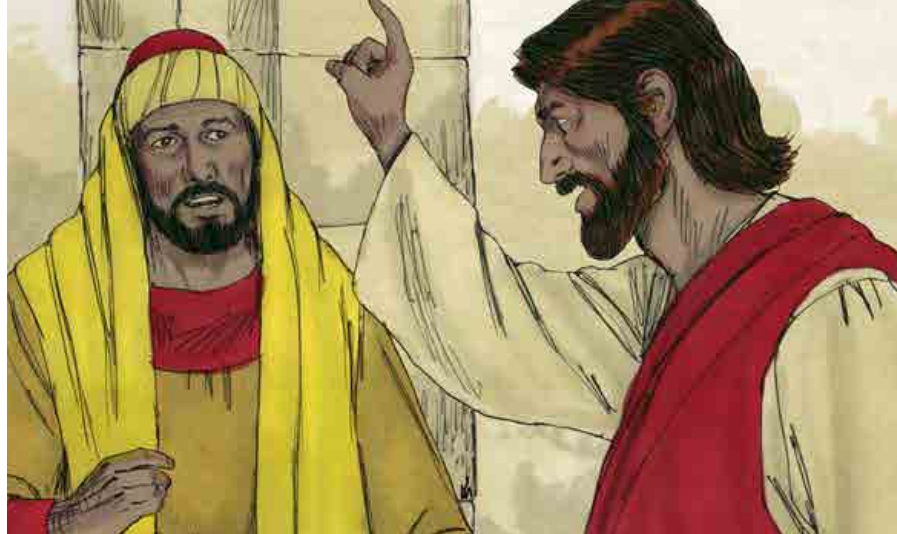
“Kojim zapovedima trebam biti poslušan?” pitao ga je. Isus je odgovorio: “Ne ubij. Ne učini preljubu. Ne ukradi. Ne laži. Poštuj svog oca i majku, i voli svog bližnjega kao što voliš samoga sebe.”

Ali o terno phendas: "Katar mungro ciknipe Semas paćivalo akale zakonende. So još trubul te ćerav te traiv večno?" O Isus dikhlas pe leste thaj zavolisarda les.

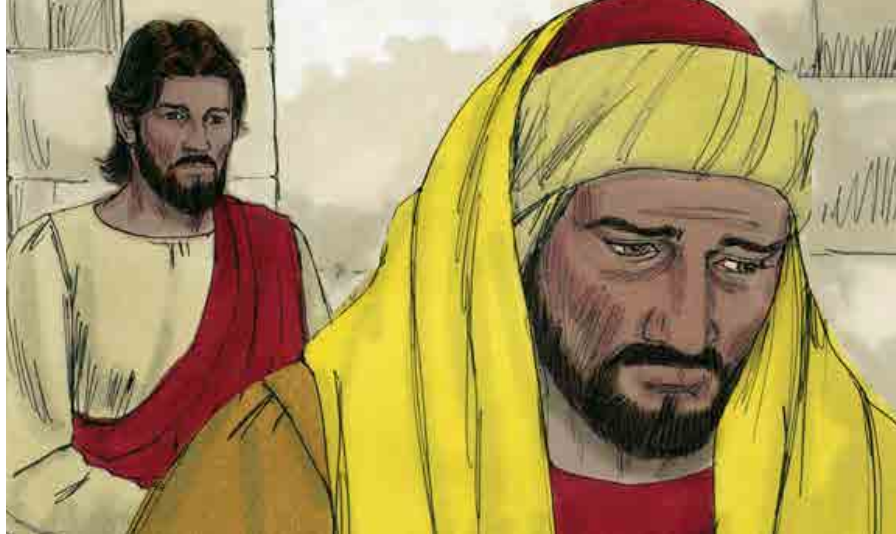
Međutim, mladić mu je rekao: "Bio sam poslušan svim tim zakonima od malena. Šta još trebam napraviti da živim zauvek?" Isus ga je pogledao i zavoleo.

Thaj o Isus phendas lešće: “Ako kames te aves savršeno, askal dža thaj bićin sa so situt thaj e love de e čorende, thaj avelatu barvalipe ando nebo. Aska av thaj dža pale mande.”

Isus mu je odgovorio: “Ako želiš biti savršen, onda idi, prodaj sve što imaš i daj novac siromasima, i imaćeš blago na nebesima. Onda dođi i sledi me.”

Kana o terno ašundas so phendas o Isus, zurales ražalostisajlo, kaj sas zurale barvalo thaj čikamlas te des sa so sasles. Boldapes thaj đelotar katar o Isus.

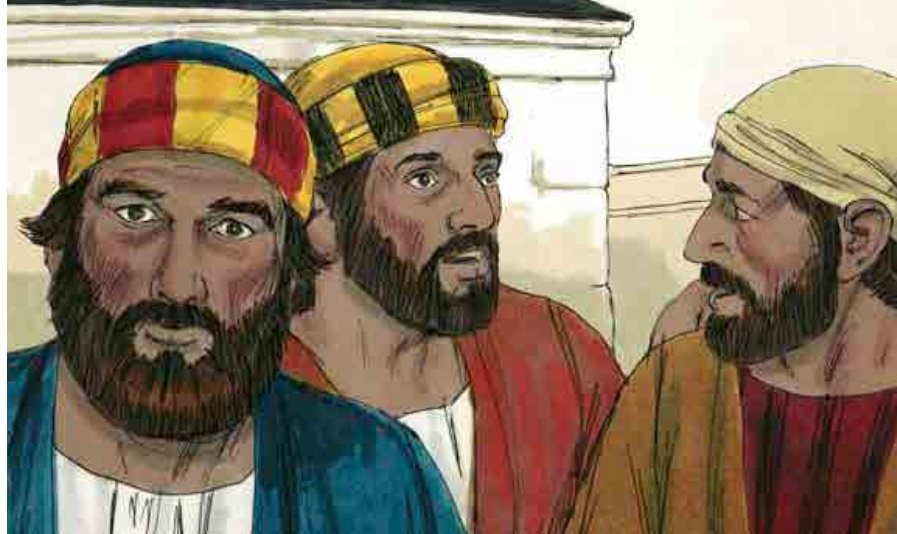
Kad je mladić čuo šta je Isus rekao, postao je jako tužan, jer je bio jako bogat i nije hteo dati sve što je posedovao. Okrenuo se i napustio Isusa.

Askal o Isus phendas pire učenikonende: "Zurales si phare e barvalende te den ando carstvo e Devlesko! Ej, maj loćes si e kamilaće te načhel kroz e suvjaće kan nego e barvalešće ando carstvo e Devlesko."

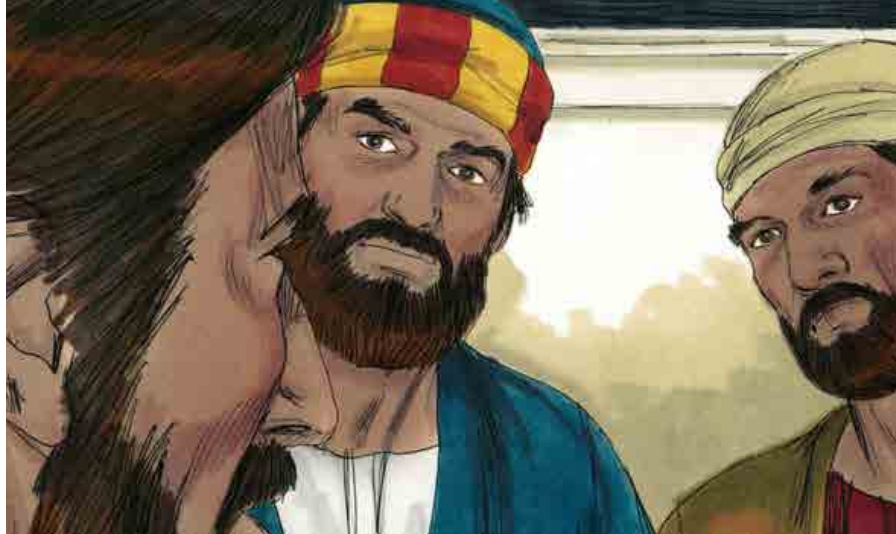
Onda je Isus rekao svojim učenicima: "Jako je teško bogatašima ući u carstvo Božije! Stvarno, lakše je kamili proći kroz iglene uši nego bogatašu ući u carstvo Božije."

Kana e učenikurja ašundine so o Isus phendas, šokirisajle thaj phendine: “Ko askal šaj avel spasime?”

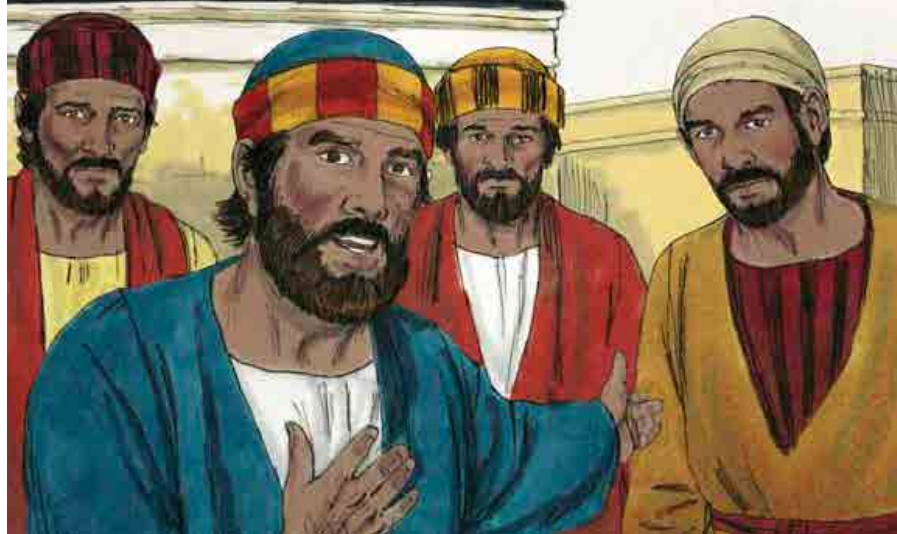
Kad su učenici čuli šta je Isus rekao, bili su šokirani i rekli: “Ko se onda može spasiti?”

O Isus dikhlas pe pirez učenikurja thaj phendas: "E manušenđe si nemoguće, ali e Devlešće, sa si moguće."

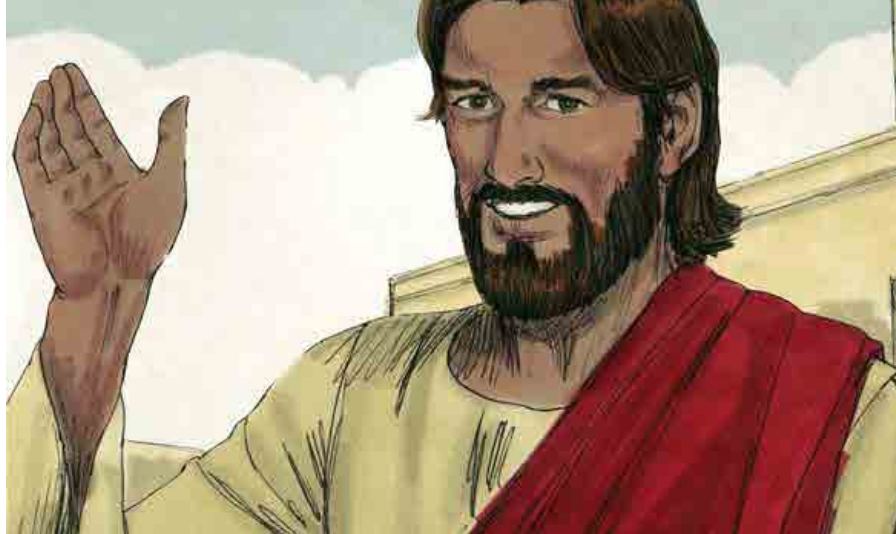

Isus je pogledao na svoje učenike i rekao: "Ljudima je to nemoguće, ali Bogu je sve moguće."

O Petar phendas e Isusešće:
“Amen muklam sa thaj ake
džas pale tute. So avela
amari nagrada?”

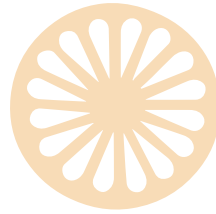
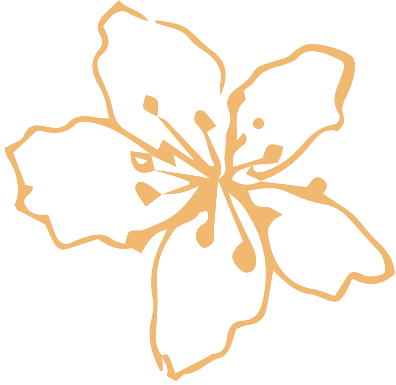
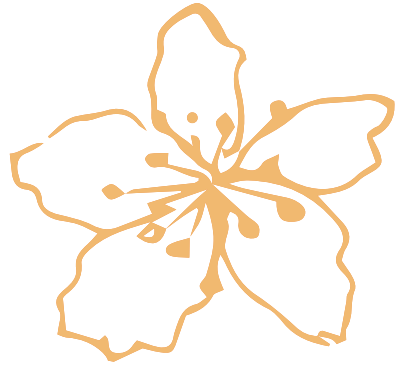
*Petar je rekao Isusu: “Mi smo
ostavili sve i sledili te. Šta će
biti naša nagrada?”*

O Isus phendas lešće: “Svako savo mućel piro ćher, phralen, phejen dades, deja, čhavren ili o barvalipe zbog mande primila šel (100) drom maj but thaj vi isto gajda primila večno trajo. Ali but okola save si prve avena poslednje, a but okola save si poslednje avena prve.”

Isus mu je odgovorio: “Svi koji su ostavili kuću, braću, sestre, oca, majku, decu ili imanje zbog mene, primiće sto puta više, a isto tako će primiti večni život. Međutim, mnogi koji su prvi biće poslednji, a mnogi koji su poslednji biće prvi.”

29

**Paramiči katar
o nemilosrdno
sluga**

***Priča
o nemilosrdnom
sluzi***

Biblijsko paramiči andar o:
Matej 18,21–35

*Biblijska priča iz
Evandelja po Mateju 18,21-35*

Jek đes, o Petar phučlas e Isuse: "Gospodarina, kozom drom trubul te jartiv mungre phralešće kana sagrašil protiv mande? Dali Dži je efta drom?" O Isus phendas: "Na efta drom, nego eftavardeš drom efta!" Akalesa o Isus mislisardas kaj uvek trubul te jartil pes. O Isus phendas kaja paramiči.

Jednog dana, Petar je zapitao Isusa: "Gospodaru, koliko puta trebam oprostiti svome bratu kad sagraši protiv mene? Do sedam puta?" Isus je odgovorio: "Ne sedam puta, nego sedamdeset puta sedam!" Ovim je Isus mislio da bismo uvek trebali opraštati. Isus je ispričao ovu priču.

O Isus phendas: “O carstvo e Devlesko si sago o caro savo kamel te izravnil o računo pire slugasa. Jek katar o sluga duguilas baro dugo savo sas vredno poćin katar 200.000 brš.”

Isus je rekao: “Carstvo Božije je poput cara koji želi poravnati račune sa svojim slugama. Jedan od sluga je dugovao ogroman dug vredan plata za 200 000 godina.”

“Pošto o sluga naštik te počinel o dugo, e carošće phendas: ‘Bićinen akale manuše thaj lešće familija te aven roburja thaj gajda te godova počinel lesko dugo.”

“Budući da sluga nije mogao otplatiti dug, car je rekao: ‘Prodajte ovog čoveka i njegovu porodicu kao robove da to otplati njegov dug.’”

“O sluga pelo pe pire kočã anglo caro thaj phendas: ‘Moliv tut av strpljivo manca thaj počinava tuće sa dži ke dinareste so sem tuće udžile.’ O caro smiluisajlo e slugašće, thaj jartosardas lešće sa so sas lešće akava udžile thaj muklas les te džal.”

“Sluga je pao na kolena pred carom i rekao: ‘Molim te budi strpljiv sa mnom i platiću ti puni iznos što ti dugujem.’ Car se smilovao sluzi, ukinuo celi njegov dug i pustio ga.”

“Ali kana godova sluga
đelotar katar o caro,
arakhlas pire drugare isto
e slugo savo sas lešće udžile
štar čhonendi poćin. O
sluga astardas pire kolego
thaj phendas: ‘Poćin mande
e love save san mande
udžile!’”

*“Ali kad je taj sluga otišao
od cara, našao je drugoga
slugu koji je njemu dugovao
četiri meseca plate. Sluga
je zgrabio svoga kolegu
i rekao: ‘Plati mi novac koji
mi duguješ!’”*

“Lesko kolega pelo pe pire koča thaj phendas: ‘Moliv tut av strpljivo manca, thaj počinava tuće sa dži dinareste so sem tuće udžile.’ Ali umesto godova, godova o prvo sluga čhudas pire kolega e slugo ando phanglipe dok či počinel sa so si lešće udžile.”

“Drugi je sluga pao na kolena i rekao: ‘Molim te budi strpljiv sa mnom, i platiću ti puni iznos što ti dugujem.’ No, umesto toga, prvi je sluga bacio drugoga slugu u zatvor dok ne otplati svoj dug.”

“Varesošće aver sluge dikhline so sas thaj sas zurale uznemirime. Ďele ko caro thaj phendine lešće sa so sas.”

“Neke druge sluge videli su što se dogodilo i jako su se uznemirili. Otišli su caru i rekli mu sve.”

“O caro akhardase prvoslugo thaj phendas: ‘Tu bilačhe slugona! Me Jartosardem tuće gajda baro dugo samo zato kaj molisardan man. Tu trubujas te ćeres isto gajda kana ćiro kolega molisardas tut.’ O caro sas gajda holjariko kaj čhudas e bilačhe slugo ando phanglipe dok či počinel sa so si vi vo udžile.”

“Car je pozvao prvoga slugu i rekao mu: ‘Ti nevaljali slugo! Oprostio sam ti toliki dug samo zato što si me preklinjao. Ti si trebao učiniti isto tako.’ Car je bio tako ljut da je bacio nevaljalog slugu u zatvor dok ne otplati sav svoj dug.”

Askal o Isus phendas:
“Akava mungro nebesko
Dad ćerela sa dži jećešeće
tumendar ako či jarton
tumare phralešće katar
o ilo.”

*Onda je Isus rekao: “Ovo
će moj nebeski Otac učiniti
svakom od vas ako ne
oprostite svom bratu od srca.”*

30

**0 Isus pravarel
pandž milja
manušen**

***Isus hrani pet
hiljada ljudi***

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 14,13–21;

Marko 6,31–44;

Luka 9,10–17;

Jovan 6,5–15

Biblijska priča iz

Evandolja po Mateju 14,13-21;

Evandolja po Marku 6,31-44;

Evandolja po Luki 9,10-17;

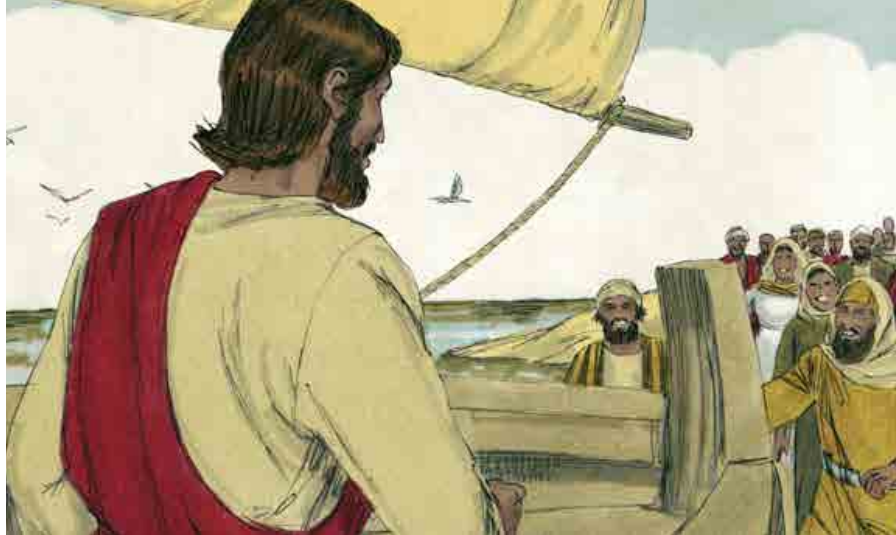
Evandolja po Jovanu 6,5-15

O Isus bičhaldas pire apostolen te propovedin thaj te sikaven e theme ande aver razne gava. Kana boldinepe ko Isus, phendine lešće so ćerdine. Askal o Isus akharda len te džan lesa po mirno than, prekal aver rig e jezerošći. Pa dine ando čamco, thaj đele pe aver rig e jezerošći.

Isus je poslao svoje apostole da propovedaju i poučavaju ljude u raznim selima. Kad su se vratili kod Isusa, rekli su mu šta su učinili. Tada ih je Isus pozvao da idu s njim na tiho mesto preko puta jezera da se malo odmore. Stoga su ušli u čamac i otišli na drugu stranu jezera.

Ali, o but o them dikhlas e Isuse thaj lešće učenikonen sar dine ando čamcu. Thaj o them počnisardaste prasten oko o jezero te aven pe aver rig e jezerošći majsigo katar o Isus thaj lešće učenikurja. Pa kana o Isus thaj lešće učenikurja aresline, bari grupa them već ažućarenas les okote.

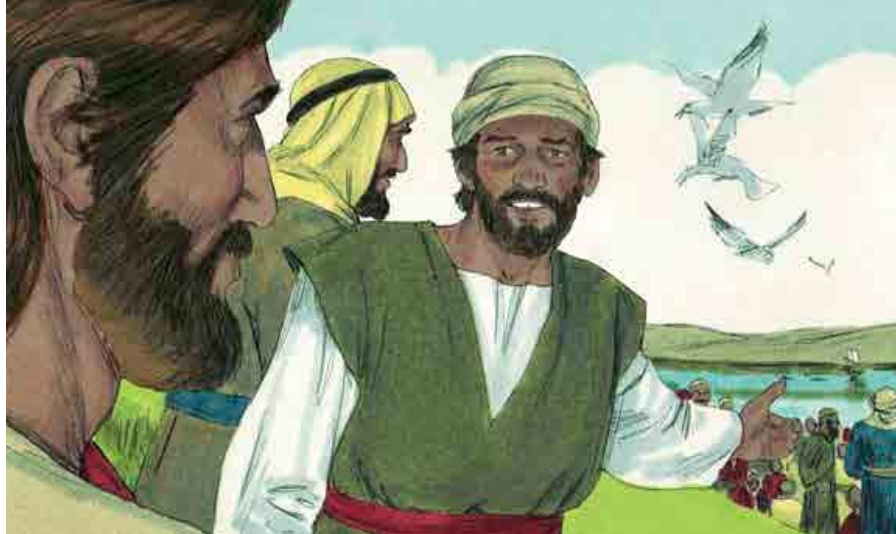

Međutim, mnogo je ljudi videlo Isusa i učenike kada su otišli u čamcu. Ti ljudi su trčali obalom oko jezera da bi došli na drugu stranu pre njih. I tako, kada su Isus i učenici stigli, velika grupa ljudi već ih je tamo čekala.

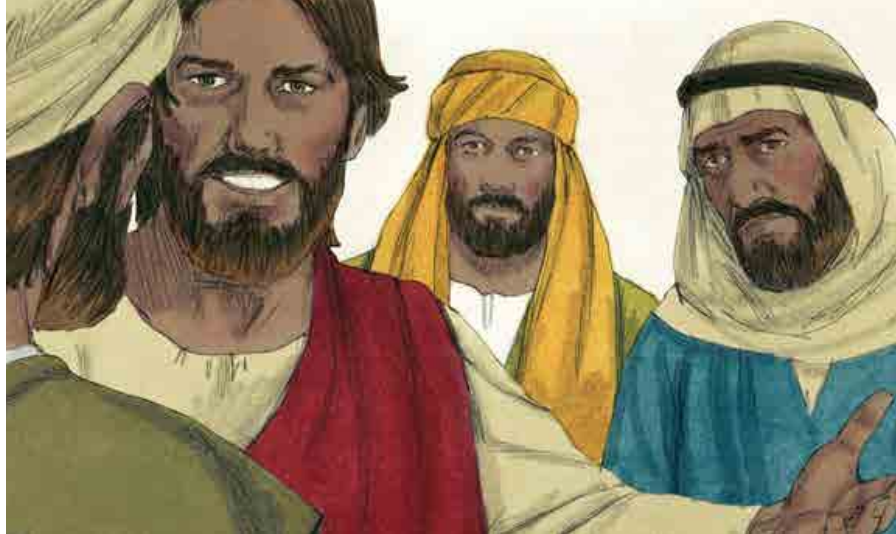
Godovabut othem đinavelas prekal pandž milje 5.000 manuša, bi e manušenjengo thaj e čhavrengo. O Isus zurales sažalisajlo pe godola manuša. Thaj činisajle lešće sago e bakhre bi e pastiresko. Pa sikavelas len thaj sastarelas okolen save sas nasvale maškar lende.

To mnoštvo brojalo je preko 5000 muškaraca, ne ubrajajući žene i decu. Isus se jako sažalio nad tim ljudima. Učinili su mu se poput ovaca bez pastira. Stoga ih je poučavao i isceljivao one među njima koji su bili bolesni.

Maj posle godova đes, e sikamne phendine e Isusešće: “Kasno si thaj naj gava paše. Bičhal e theme te džal te lel pešće vareso te hal.”

Kasnije istog dana, učenici su rekli Isusu: “Kasno je, a u blizini nema gradova. Pošalji ljude da odu, da mogu kupiti nešto za jelo.”

Ali o Isus phendas pire učenikonende: "Tumen den len vareso te han!" Von phendine: "Sar te ćeras godova? Siamen samo pandž mangre thaj duj cikne mačhora."

Međutim, Isus je svojim učenicima rekao: "Vi im dajte nešto za jelo!" Oni su mu odgovorili: "Ali, kako da to učinimo? Imamo samo pet hlebova i dve male ribe."

O Isus phendas e učenikonende phenen e themešće te bešen pe čar, ande grupe po pandžvardeš manuša ande svako grupa.

Isus je rekao učenicima da kažu mnoštvu da sede na travu u grupama od pedeset ljudi.

Askal o Isus lijas pandž mango thaj duj mače, dikhlas ando nebo, thaj zahvalisardas e Devlešće palo habe.

Onda je Isus uzeo pet hlebova i dve ribe, pogledao prema nebu i zahvalio Bogu za hranu.

Askal o Isus phaglas e mangre thaj e mačhe pe duj kitora. Dija e kitora pire učenikonende te podelin e themešće. E učenikurja nastavisardine te delin o habe e themešće, a o habe nikad či nestanilas. Sa e manuša hanas thaj čaljiline.

Onda je Isus prelomio hlebove i ribe na delove. Dao je delove svojim učenicima da daju ljudima. Učenici su delili hranu, a hrana nije nestajala. Svi ljudi su jeli i nasitili se.

Pale godova e učenikurja
ćidine o habe savo o but o
them či halas, a ačhilo gaći
te pherdon dešuduj korpe!
Sa godova habe avilo katar
e pandž mangre thaj katar
e duj mače.

*Nakon toga, učenici su skupili
hranu koju mnoštvo nije
pojelo, a ostalo je dovoljno da
se napuni dvanaest košara!
Sva ta hrana došla je od pet
hlebova i dve ribe.*

O Isus phirel po paj

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 14,22–33;

Marko 6,45–52;

Jovan 6,16–21

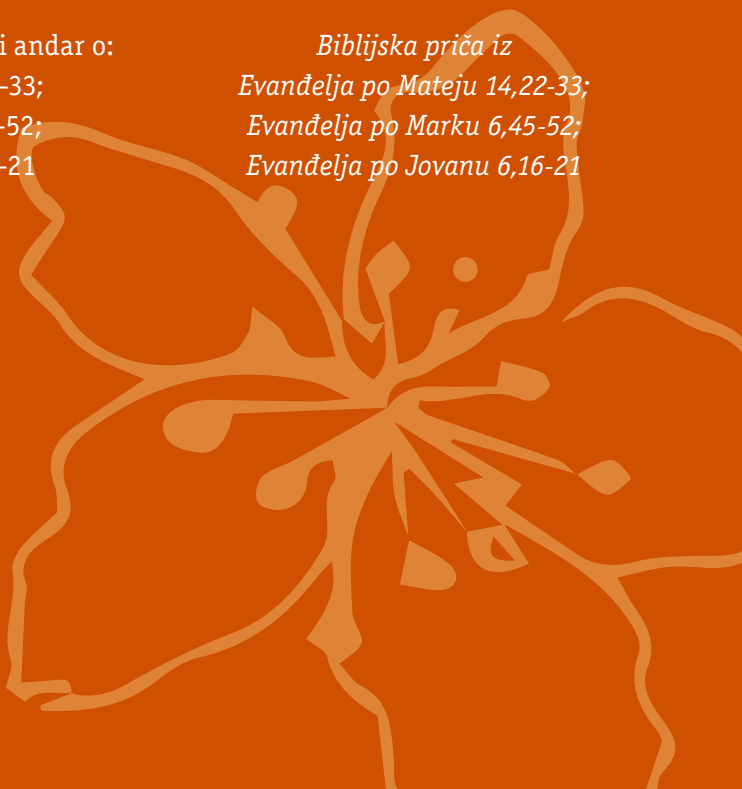
Isus hoda po vodi

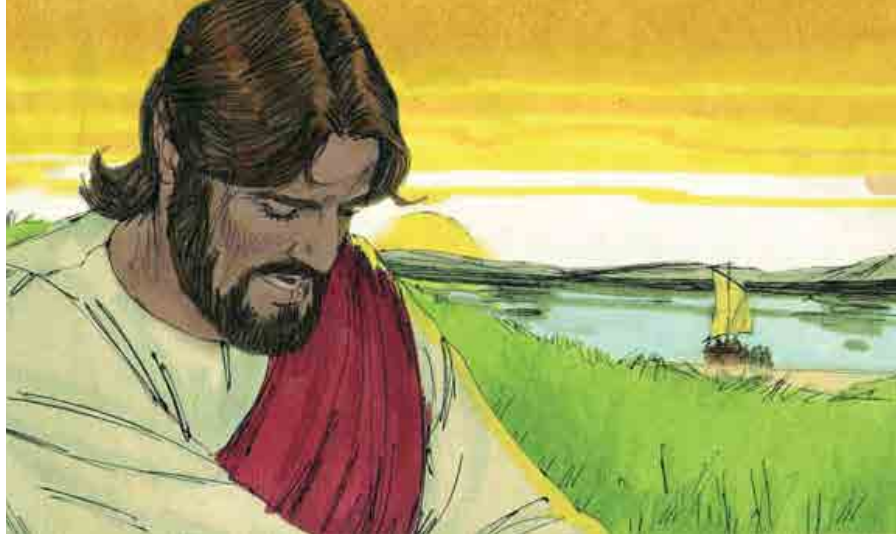
Biblijska priča iz

Evandželja po Mateju 14,22-33;

Evandželja po Marku 6,45-52;

Evandželja po Jovanu 6,16-21

Askal o Isus phendas pire učenikonende te den ando čamco thaj otplovin pe aver rig e jezerošći dok či vo ispratil e bute theme. Nakon so ispratisardas e theme, lijapes pe planina te molilpes. O Isus sas okote korkoro thaj molisajlo dugo ande rjat.

Nakon toga, Isus je rekao učenicima da uđu u čamac i otplove na drugu stranu jezera, dok on otpusti mnoštvo. Nakon što je otpratio mnoštvo, popeo se na planinu da se moli. Isus je tamo bio sam, a molio je do kasno u noć.

Pale godoja vrjama, e učenikurja veslinas ando čamco, ali dži ke bari rjat von aresline samo džike opašin e jezerošći. Veslinas bare mukasa kaj phurdelas e bari bavlal karingal lende.

Za to vreme, učenici su veslali u čamcu, ali do kasno u noć stigli su tek do sredine jezera. Veslali su s velikom mukom jer je duvao njima protivan vetar.

Kana o Isus završisardas
piri molitva, teljardas
karingal pire učenikurja.
Gajda kaj phirelas opral
po paj e jezerosko prema
lengo čamco!

*Kada je Isus završio molitvu,
otišao je k učenicima. Hodao
je povrh vode preko jezera
prema njihovom čamcu!*

E učenikurja zurales darajle kana dikhline e Isuse, kaj gndisardine kaj dičhen e duhos. O Isus džanglas kaj daran, pa akhardas len thaj phendas: “Na daran. Me sem!”

Učenici su se jako uplašili kad su videli Isusa, jer su mislili da vide duha. Isus je znao da se boje, pa ih je pozvao i rekao: “Ne bojte se. To sam ja!”

Askal o Petar phendas e Isusešće: “Gospode, ako san tu, zapovedisar mande te avav tute po paj.” O Isus phendas e Petrešće: “Av!”

Onda je Petar Isusu rekao: “Gospodine, ako si to ti, zapovedi mi da dođem k tebi po vodi.” Isus je Petru rekao: “Dođi!”

Gajda o Petar inkljisto andar o čamco thaj počnisardas te phirel prema o Isus opral po paj. Ali nakon so cara phirelas po paj. No, nakon so cara prirdas po paj, lijas piro pogled katar o Isus thaj počnisardas te dičhel pe talasurja save sas oko leste thaj hačardas e bari bavlal.

I tako je Petar izašao iz čamca i počeo hodati prema Isusu po vodi. No, nakon što je kratko hodao po vodi, skrenuo je pogled s Isusa i počeo gledati na talase i osećati snažan vetar.

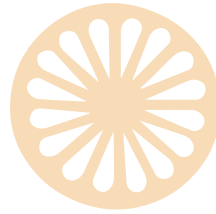
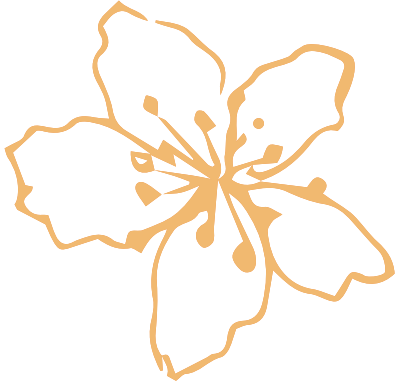
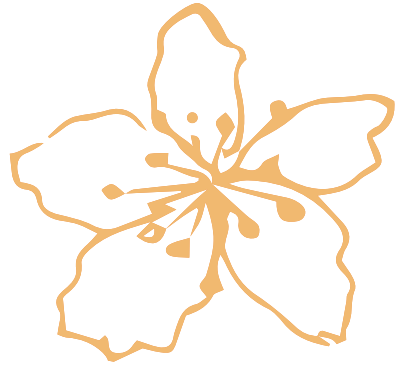
Askal o Petar darajlo thaj počnisardas te tonil ando paj. Čhutas muj: "Gospode, spasisar man!" O Isus odma dijales piro vas thaj astarda les. Askal phendas e Petrešće: "Pi paćako manuša, sostar posumnjisardan."

Petar se tada uplašio i počeo tonuti u vodu. Povikao je: "Gospodine, spasi me!" Isus je odmah posegnuo i zgrabio ga. Tada je Petru rekao: "Maloverni čoveče, zašto si posumnjao?"

Kana o Petar thaj o Isus dine ando čamco, e bavlal odma ačhili te phurdel thaj o paj smirosajlo. E učenikurja sas zadivime. Naklonisajle thaj štuisardien e Isuses. Phendine lešće: “Čačes, tu san o Čhavo e Devlesko.”

Kada su Petar i Isus ušli u čamac, vetar je odmah prestao duvati i voda se smirila. Učenici su bili zadivljeni. Slavili su Isusa, govoreći mu: “Zaista, ti si Sin Božiji.”

32

**0 Isus sastarele
nasvale romnja
thaj rome save sas
nečisto duho**

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 8,28–34; 9,20–22;

Marko 5,1–20; 5,24b–34;

Luka 8,26–39; 8,42b–48

***Isus isceljuje
opsednutog
čoveka
i bolesnu ženu***

Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 8,28-34; 9,20-22;

Evandjelja po Marku 5,1-20; 5,24b-34;

Evandjelja po Luki 8,26-39; 8,42b-48

Jek đes, o Isus thaj lešće sikamne nakhline čamcosa prekal o jezero ando krajo kaj trainas e Galilejcurja.

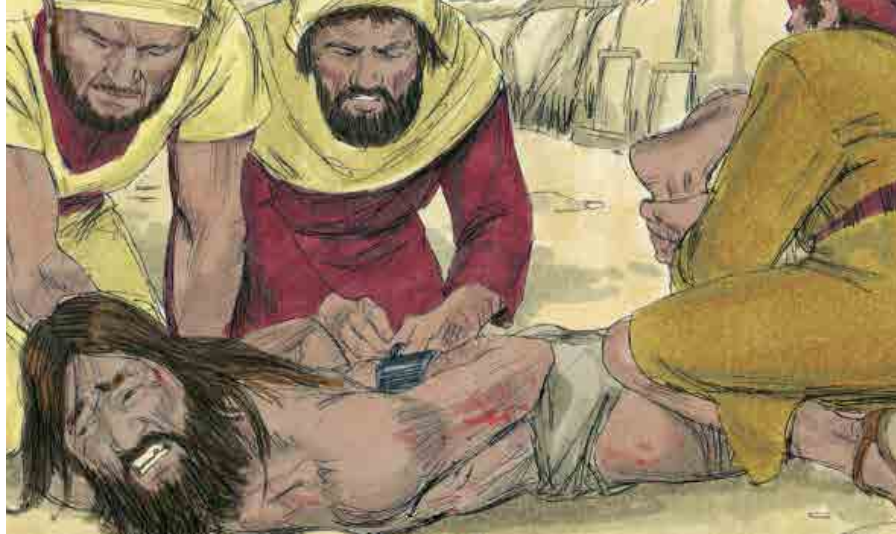

Jednoga dana, Isus i njegovi učenici čamcem su prešli preko jezera u područje gde su živeli Gerazenci.

Kana aresline pe aver rig e jezerošći, rom saves sas nečisto duho prastajas dži ko Isus.

Kad su stigli na drugu stranu jezera, čovek opsednut demonima dotrčao je Isusu.

Kava rom sas gajda zuralo kaj khonik naštik savladisardas les. O them čak lanconenca phandenas lešće vas thaj lešće pungre, ali vo stalno phađelas len.

Čovek je bio tako snažan da ga niko nije mogao obuzdati. Ljudi su mu ruke i noge čak vezivali lancima, ali ih je on stalno trgao.

Godova rom trailas maškar e limorja pe godova krajo. Akava rom čholas muj celo rjat thaj celo đes. Či delas pe peste drze thaj čhinelas pes barenca.

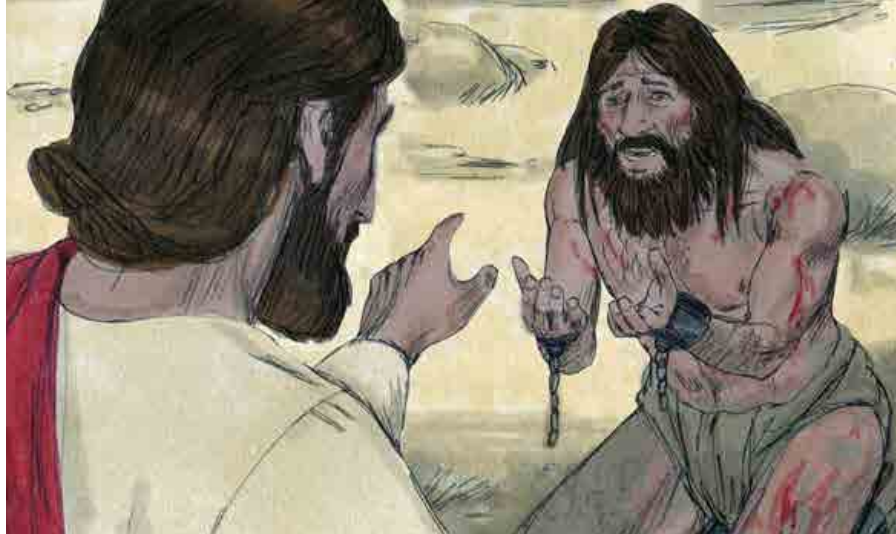

Živeo je među grobnicama u tom području. Vrištao bi po cele dane i noći. Nije nosio odeću i stalno se rezao kamenjem.

Kana godova rom avilo ko Isus, pelo pe pe koča angle leste. O Isus phendas e bendešće savo sas ande leste: “Inklji andar kava rom!”

Kad je došao Isusu, čovek je pao na kolena pred njim. Isus je rekao demonu: “Izađi iz ovog čoveka!”

O rom nečiste duhosa
čhutas muj zurale glasosa:
“So mandes mandar
Isuse, Svevišnje Devlešće
Čhaveja? Molima tuće
na mučisarman!” Askal
o Isus phuclas e bilačhe
duho: “Sar bučhos?” Akava
phendas: “Mungro alav si
Legija kas si amen but.”
 (“Legija” sas grupa katar
vareso milje vojnikipurja
ande rimsko vojska.)

*Čovek opsednut demonom
povikao je jakim glasom:
“Šta želiš od mene Isuse, Sine
Boga Svevišnjega? Molim te,
nemoj me mučiti!” Onda je
Isus pitao demona: “Kako se
zoveš?” Ovaj mu je odgovorio:
“Moje ime je Legija jer nas
je mnogo.” (“Legija” je bila
grupa od nekoliko hiljada
ljudi u rimskoj vojsci.)*

E bilače duhurja molinas e Isuse: “Molime tuće na trade men andar kava krajo.” O kote sas krdo bale save čarjonas pe pašutno baro brego. Pa e nečiste duhurja molinas e Isuseses: “Molime tuće bičhalamen ande bale umesto godova!” O Isus phendas: “Džan!”

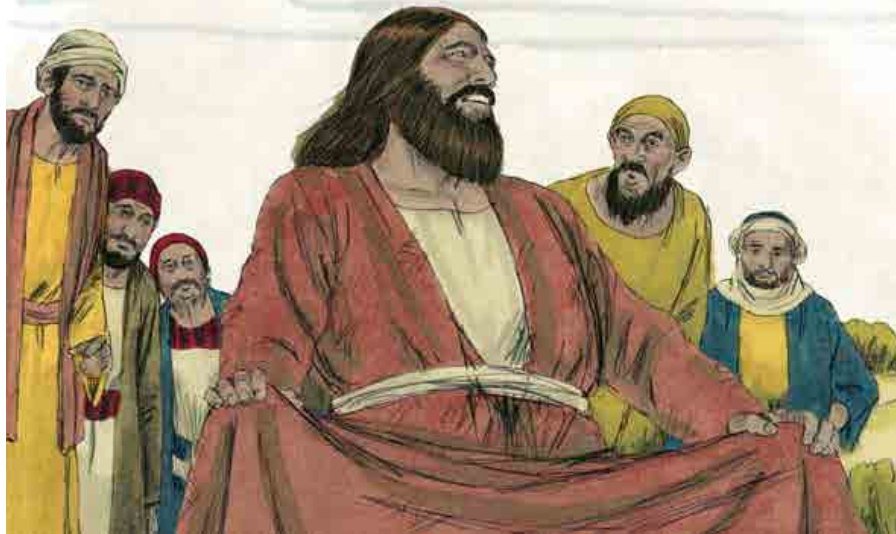
Demoni su preklinjali Isusa: “Molim te, nemoj nas poslati iz ovoga kraja.” Tamo je bilo krdo svinja koje su pasle na obližnjem brdu. Stoga su demoni preklinjali Isusa: “Molimo te, umesto da nas oteraš odavde, pošalji nas u svinje!” Isus im je rekao: “Idite!”

Enečiste duhurja in kljistine andar o rom thaj dine ande bale. E bale pojurisardine katar e litica thaj ando jezero thaj tasajle. Sas varekaj katar 2000 bale ande godova krdo.

Demoni su izašli iz čoveka i ušli su u svinje. Svinje su pojurile niz liticu u jezero i utopile se. Bilo je oko 2000 svinja u tom krdu.

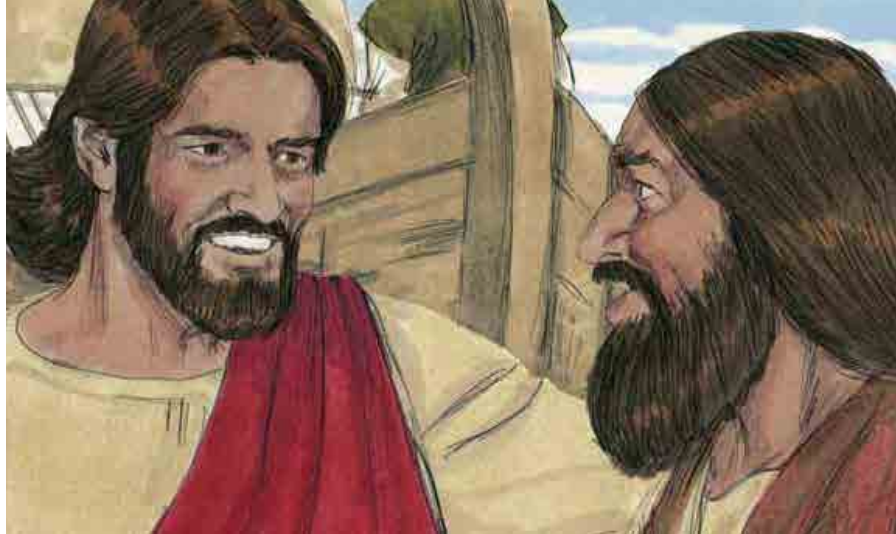
Kana o them save lenas sama pe bale dikhline so sas, prastaine ando gav thaj phendine savorende kas dikhili so o Isus ćerdas. O them andar o gav aviline thaj dikhline e romes saves sas dži askal bilače duhurja. Bešelasi mirno, sasle drze pe leste thaj ponašila pe sago normalno manuš.

Kad su ljudi koji su čuvali svinje videli što se dogodilo, otrčali su u grad i rekli svima koje su videli šta je Isus učinio. Ljudi iz grada došli su i videli čoveka koji je dotad bio opsednut demonima. Sedeo je mirno, nosio odeću i ponašao se kao normalna osoba.

O them zurales darajlo thaj rodine katar o Isus te džaltar. Gajda kaj o Isus dijas ando čamco thaj pripremisajlo te džaltar. O rom saves sas nečiste duhurja preklinjilas e Isuses te džal lesa.

Ljudi su se jako uplašili i rekli Isusu da ode. I tako, Isus je ušao u čamac i pripremio se da ode. Čovek koji je ranije bio opsednut demonima preklinjao je Isusa da ide s njim.

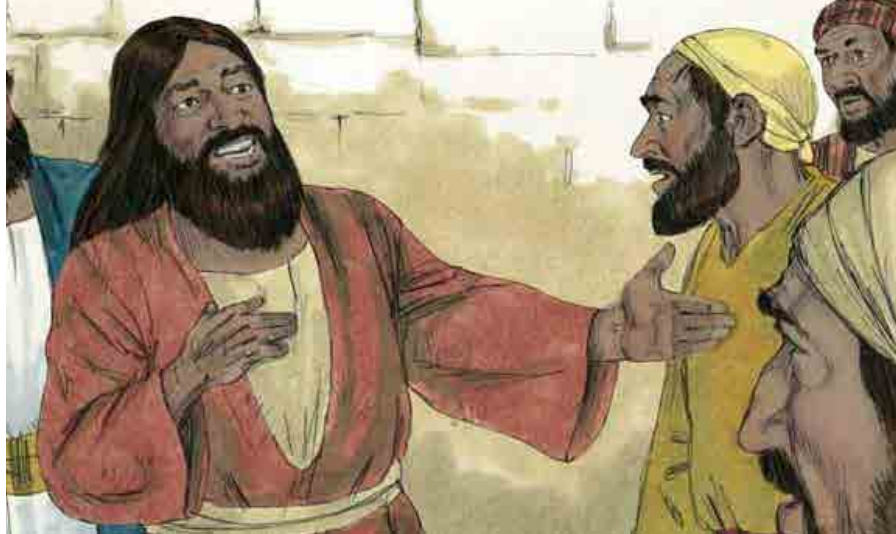

Ali o Isus phendas lešće:
“Na, kamav te aches čhere
thaj phenes će drugarende
thaj će familijaće sa so o
Del ćerdas pale tute thaj sar
smiluisajlo tuće.”

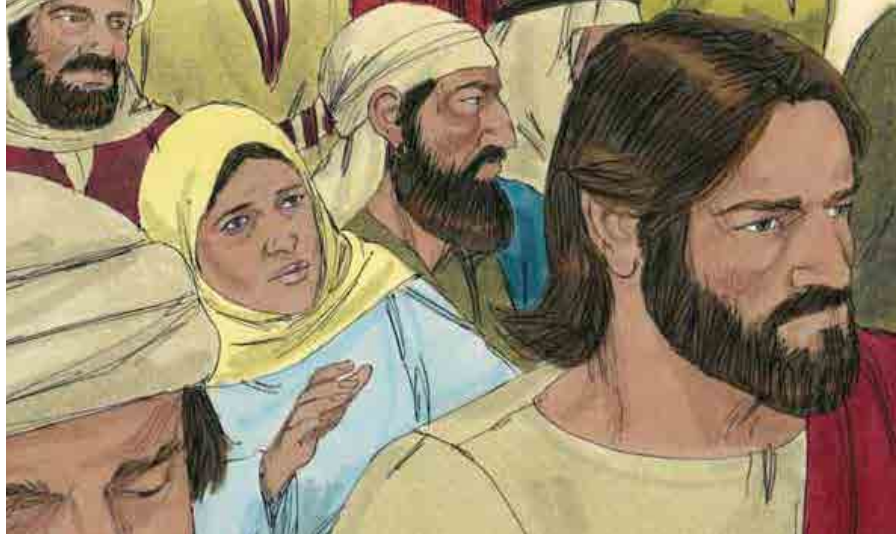
*Međutim, Isus mu je rekao:
“Ne, želim da odeš kući
i kažeš svojim prijateljima
i familiji sve što je Bog učinio
za tebe i kako ti se smilovao.”*

Gajda kaj o rom delotar thaj phendas pirende pale godova so o Isus érdas pale leste. Savora save ašundine lesko svto sas zativime thaj ando čudo.

Stoga je čovek otišao i svima govorio što je Isus učinio za njega. Svi koji su čuli njegovu priču bili su posve začuđeni i zativljeni.

O Isus boldaspe pe koja rig e jezerešći. Kana areslo kote, but o them ćidapes oko leste taj spidelaspe oko leste. Ande godoja gužva sas jek romnji savi sas nasvali dešuduj brš džalas latar o rat. Poćindas sa pe love e doktorende te sastarenla, ali sas laće smo maj gore.

Isus se vratio na drugu stranu jezera. Kad je stigao tamo, veliko mnoštvo okupilo se oko njega i pritiskalo ga. U mnoštvu je bila jedna žena koja je dvanaest godina patila od krvarenja. Sav je novac potrošila na doktore da je iscele, ali joj je samo bilo još gore.

Ašundas kaj o Isus sastardas but e nasvalen theme thaj gndisardas: "Sigurno sem kaj ako samo šaj dotaknisarav e Isusešće drze, askal vi me avava sasti." Gajda kaj avili palo Isus thaj dotaknisajli lešće drzendar. Čim dotaknisardas les, o rat ačhilolatar te džal.

Čula je da je Isus iscelio mnoge bolesnike i pomislila: "Sigurna sam da bih i ja ozdravila čim bih dotaknula Isusovu odeću." Stoga je došla k Isusu dotakla mu odeću. Čim ga je dotakla, krvarenje je prestalo.

O Isus odma hačardas kaj e sila inkljisti andar leste. Pa boldaspe thaj phučlas: "Ko dotaknisardaman?" E sikamne phendine: "Si gaći them kaj spidelpes oko tute thaj sudarnipe tuva. Sostar phučes: 'Ko dotaknisardaman?'"

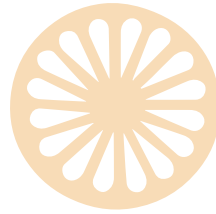
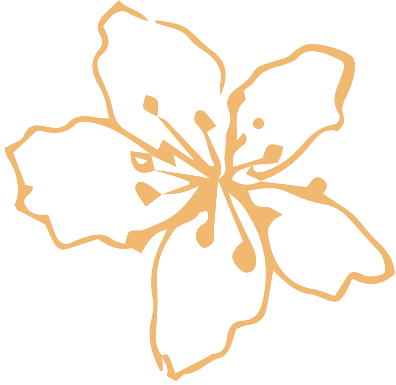
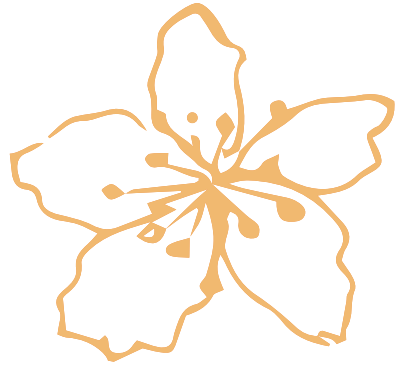
Isus je odmah shvatio da je sila izašla iz njega. Zato se okrenuo i pitao: "Ko me dotaknuo?" Učenici su mu odgovorili: "Ima toliko ljudi koji se guraju oko tebe i sudaraju s tobom. Zašto pitaš: 'Ko me dotakao?'"

E manušnji peli pe pire kočã anglo Isus, činolaspe e daratar. Askal phendas e Isusešće so ćerdas thaj kaj sastili. O Isus phenda laće: "Ćiri vera sastardastut. Dža ando miro."

Žena je pala na kolena pred Isusom, drhtala je i jako se bojala. Onda je rekla Isusu šta je učinila, te da je ozdravila. Isus joj je rekao: "Tvoja vera te ozdravila. Idi u miru."

33

**Paramiči katar
o sejači**

Priča o sejaču

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 13,1–8, 18–23;

Marko 4,1–8, 13–20;

Luka 8,4–15

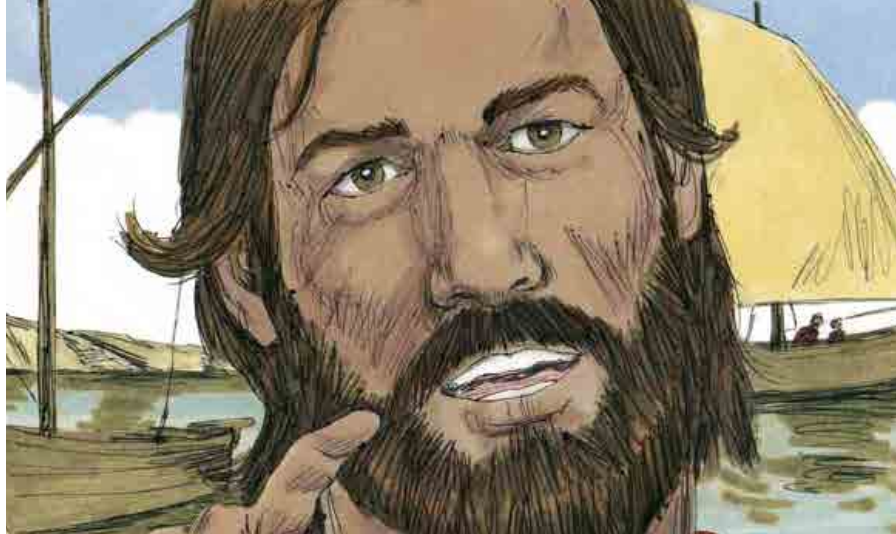
Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 13,1-8.18-23;

Evandjelja po Marku 4,1-8.13-20;

Evandjelja po Luki 8,4-15

Jek đes, o Isus sikavelas e bute themes paše obala e jezerešći. Gaći but o them avilo te ašunel les, kaj o Isus moraš te dijas ando čamco paše ando paj te šaj avel les dosta than te šaj ćerel lenđe svato. Bešlo ando čamco thaj okotar sikavelas e themes.

Jednog dana, Isus je poučavao veliko mnoštvo ljudi blizu obale jezera. Toliko puno ljudi je došlo da ga slušaju, da je Isus ušao u čamac izvučen na obalu blizu vode kako bi mogao imati dovoljno mesta govoriti im. Seo je u čamac i poučavao narod.

O Isus phendas lende akaja paramiči: “Jek sejači inkljisto te sadil o seme. Dok e vastesa čhudelas o seme, varesosko seme pelo po drom, e čiriklja aviline thaj halinele sa o seme.”

Isus im je ispričao ovu priču: “Jedan sejač je izašao da seje semenje. Dok je rukom prosipao semenje, neko semenje bi palo na put, tako da bi došle ptice i pojele sve to semenje.”

“Aver seme pelo po baruno drom, kaj sas zurale cara phuv. O seme savo barilo ande barutni phuv brzo prokljosardas, ali lesko koren naštik te del handuk tele ande phuv. Kana inkljisto o kham thaj tačardas, e biljke šučile thaj muline.”

“Drugo semenje bi palo na kamenito tlo, gde je bilo jako malo zemlje. Semenje koje bi palo na kamenito tlo brzo bi prokljalo, ali korenje nije moglo ući duboko u zemlju. Kad je sunce izašlo i kad je postalo vruće, biljke su se sasušile i uvenule.”

“A palem, aver seme pelo maškar e kangre. Akava seme počnisardas te barjol, ali tasadineles e kangre. Zato e biljke save barjiline andar o seme save peline ande kangrni phuv či dijas nisosko plodo.”

“A opet, drugo semenje palo bi među grmlje. Ono bi počelo rasti, ali bi ga grmlje zagušilo. Stoga, biljke koje bi izrasle iz semenja koje bi palo u trnovito tlo nisu dale nikakva ploda.”

“A o seme savo ačhilo pelo pe lachi phuv. A kava seme inkljisto thaj dijas 30, 60 thaj čak vo dži 100 drom majbut semenke nego so sas posadime. Kas si kan nek ašunel!”

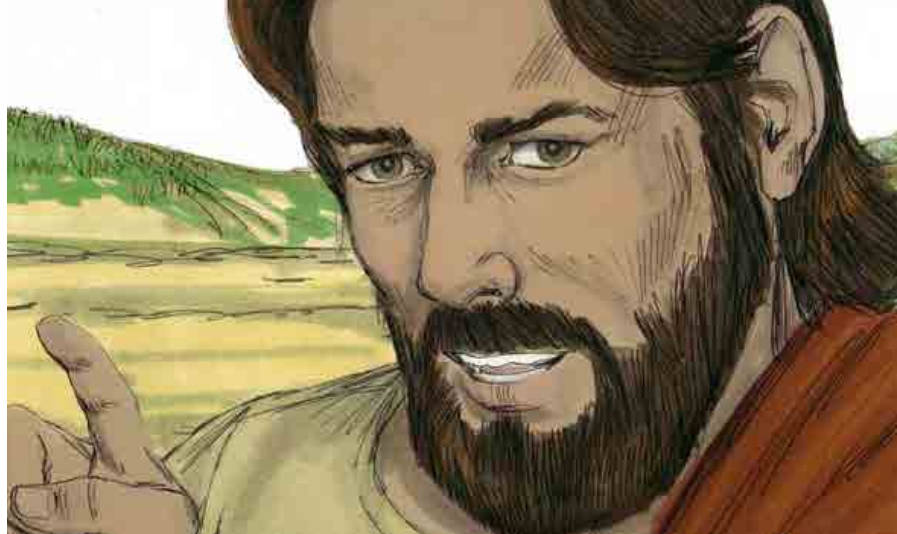
“Ostalo semenje palo bi na plodno tlo. Ono bi izraslo i dalo 30, 60 ili čak 100 puta više semenja nego što je bilo zasejano. Ko ima uši neka čuje!”

Akaja paramiči zbunisardas lešće učenikonen. Pa o Isus objasnisardas lende: “O seme si o svato e Devlesko. O drom si o manuš savo ašunel o svato e Devlesko, ali či hačarel les thaj avel o beng thaj lel lestar o svato.”

Ova priča je zbunila njegove učenike. Zato je Isus objasnio: “Seme je Božija reč. Put se odnosi na čoveka koji čuje Božiju Reč, ali je ne razume, tako da mu đavo oduzme Reč.”

“E barutni phuv si o manuš savo ašunel o svato e Devlesko thaj prihvatil les e bahtasa. Ali askal avel o pharipe ili e nevolje, pa otpadnisarel ili prestanil te džal e Devlešće dromesa.”

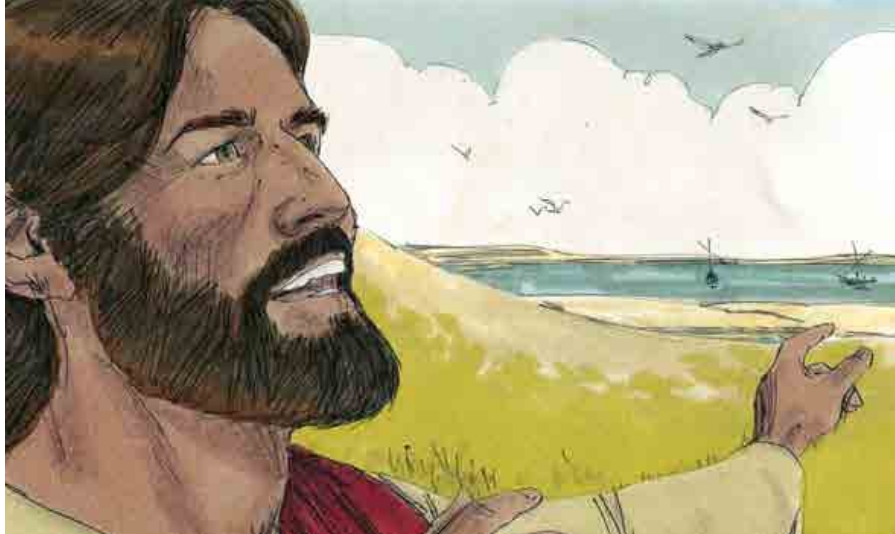
“Kamenito tlo predstavlja čoveka koji čuje Božiju reč i prihvata je s radošću. No, kada iskusi poteškoće ili progonstvo, otpadne i prestane slediti Boga.”

“Kangrendi phuv si o manuš savo ašunel e Devlesko svato, ali sar e vrjama načhel, e brige, barvalipe thaj uzitkurja e themešće tasaven e ljubav lešći palo Del. Sago rezultato pale godova, o sikavipe kaj ašundas či del plodo.”

“Trnovito tlo odnosi se na čoveka koji čuje Božiju reč, ali kako vreme prolazi, tako brige, bogatstvo i užici ovoga života uguše njegovu ljubav prema Bogu. Kao rezultat toga, učenje koje je čuo ne daje ploda.”

“Ali e lachi phuv si o manuš savo ašunel e Devlesko svato, paćal lešće thaj anel plodo.”

“Međutim, dobro tlo predstavlja čoveka koji čuje Božiju reč, veruje joj i donosi plod.”

34

The numbers 3 and 4 are rendered in a large, white, sans-serif font. The number 3 is on the left and the number 4 is on the right. Behind the number 3 is a stylized floral outline with five petals and a central cluster of stamens. Behind the number 4 is a similar stylized floral outline.

**0 Isus sikavel vi
aver paramiča**

***Isus poučava
druge priče***

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 13,31–33, 44–46;

Marko 4,30–32;

Luka 13,18–21; 18,9–14

Biblijska priča iz

Evandělja po Mateju 13,31–33.44–46;

Evandělja po Marku 4,30–32;

Evandělja po Luki 13,18–21; 18,9–14

O Isus phenelas vi aver but e paramiča palo Devlesko carstvo. Sago primeri, phendas: “O carstvo e Devlesko si sago o seme e gorušicako savo vareko zasadisardas ande piri njiva. Džanen kaj si o gorušicako seme maj cikno katar sa aver seme.”

Isus je ispričao mnoge druge priče o Božijem carstvu. Na primer, rekao je: “Carstvo Božije je kao semenka gorušice koju je neko zasadio u svom polju. Znete da je seme gorušice najmanje seme od svih koje ljudi sade.”

“Ali kana o seme e gorušicako barjol, vo avel majbaro katar sa e biljke ande njive, gaći si baro kaj e čiriklja aven thaj gnjezdinpe ande lešće patrja.”

Međutim, kada seme gorušice naraste, ono postaje veće od svih biljaka u vrtu. Dovoljno je veliko da čak i ptice mogu doći i odmarati se na njenim granama.

O Isus phendas još jek paramiči: "O carstvo e Devlesko si sago o kvasco seves e manušnji hamil e humeresa dok či buljol pe sasto humer."

Isus je ispričao još jednu priču: "Carstvo Božije je kao kvasac koji žena umeša u testo, koji se zatim proširi po celom testu."

“O carstvo e Devlesko si isto gajda sar o barvalipe savo vareko garadas ande njive. Varesavo aver manuš aračhel o barvalipe thaj palem prahosarel les. Vo gajda raduisajlo kaj đelo thaj biđindas sa so sasles thaj sa e love dijas thaj đindas godoja njiva.”

“Carstvo Božije je, isto tako, kao blago koje neko sakrije u polju. Neki drugi čovek zatim nađe blago, te ga ponovno zakopa. Toliko je bio srećan, da je otišao i prodao sve što ima, te novcem kupio to polje.”

“O carstvo e Devlesko si isto gajda sago savršeno biseri savo but mol. Kana aráčhel les o trgovco, vo bićinel sa so siles thaj iskoristil e love te ćinel les.”

“Carstvo Božije je, isto tako, kao savršen biser velike vrednosti. Kada ga trgovac pronade, proda sve što ima i kupi ga tim novcem.”

Askal o Isus phendas e paramiči e themešće save pouzdinas pes ande pire lačhe delurja, a mrzanas aver themen. Phendas lenđe: “Duj manuša đele ando hramo te molinpes. Jek lendar sas porezniko, a aver pobožno vođa.”

Zatim je Isus ispričao priču upućenu ljudima koji su se pouzdavali u vlastita dobra dela, a prezirali su druge ljude. Rekao im je: “Dva čoveka su otišla u Hram da se mole. Jedan od njih bio je poreznik, a drugi je bio verski vođa.”

“O pobožno manuš gajda molisajlo: ‘Nais tuće, Devla, kaj najsem bezehalo sago aver them – sago okola save čoren, nepravedniko, preljubniko ili čak sago kava porezniko.”

“Verski vođa se ovako molio: ‘Hvala ti, Bože, što nisam tako veliki grešnik poput drugih ljudi – poput pljačkaša, nepravednika, preljubnika, ili poput ovoga ovde poreznika.”

“Naprimera, me postisarav duvar ando kurko thaj dav deš posto katar mungre love thaj mungri imovina savi dobisarav.”

“Na primer, postim dva puta nedeljno i dajem deseti deo od svega novca i imovine koju primim.”

“Ali o porezniko ačhelas dur katar o pobožno vođa, thaj či pire jakha vazdelas opre ando nebo. Umesto godova, pećelas pe dumukhasa ando kolin thaj molisajlo: ‘Devla, molimatuće smiluisar tut mande kaj sem bezehalo.’”

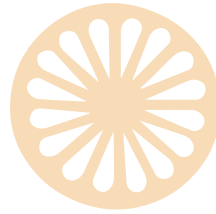
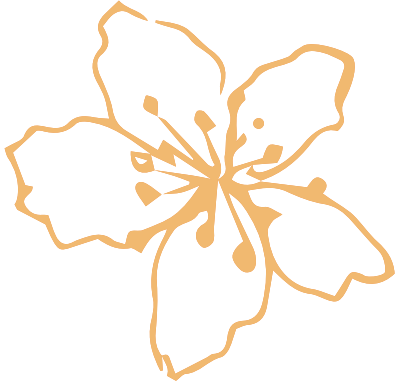
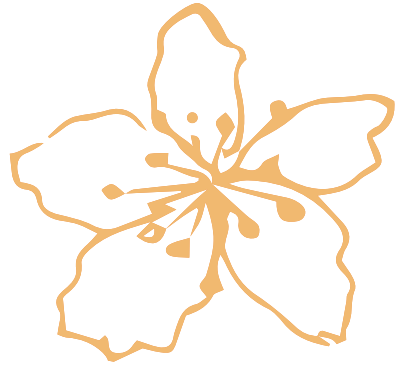

“Međutim, poreznik je stajao daleko od verskog vođe i nije uopšte gledao u nebo. Umesto toga, udarao se šakom u prsa i molio: ‘Bože, molim te, smiluj mi se jer sam grešnik.’”

Askal o Isus phendas: "Čačes phenav tumenđe. O Del ašundas e molitva e poreznikošći thaj proglasisardasle pravednikosa. Ali či sviđosajli lešće e molitva e pobožno manušešći. O Del ponizila svakones savo si ponosno, avazdelasvakone savo ponizisarelpes."

Tada je Isus rekao: "Istinu vam govorim: Bog je čuo molitvu poreznika i proglasio ga pravednim. No, nije mu se sviđala molitva verskog vođe. Bog će poniziti svakoga ko je ponosan, a uzdići će onoga koji se ponizi."

35

**Paramiči katar o
suosećajno dad**

***Priča
o saosećajnom
ocu***

Biblijsko paramiči andar o:
Luka 15,11-32

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Luki 15,11-32*

Jek đes, o Isus sikavelas e bute poreznikonen thaj aver bezehalen save ćidinepe te ašunen les.

Jednog dana, Isus je poučavao mnoge poreznike i druge grešnike koji su se okupili da ga slušaju.

A varesošće pobožne vođe save sas isto okotelesa, dikhline kaj o Isus ponašilpes prema e bezehale sago prema pire drugarja, thaj počnisardine te kudin les maškar pende. Zato o Isus phendas lenđe akaj paramiči.

Neke verske vođe koji su bili tamo s njim, primetili su da se Isus prema grešnicima ponaša kao prema prijateljima, pa su ga počeli među sobom kritikovati. Stoga im je Isus ispričao ovu priču.

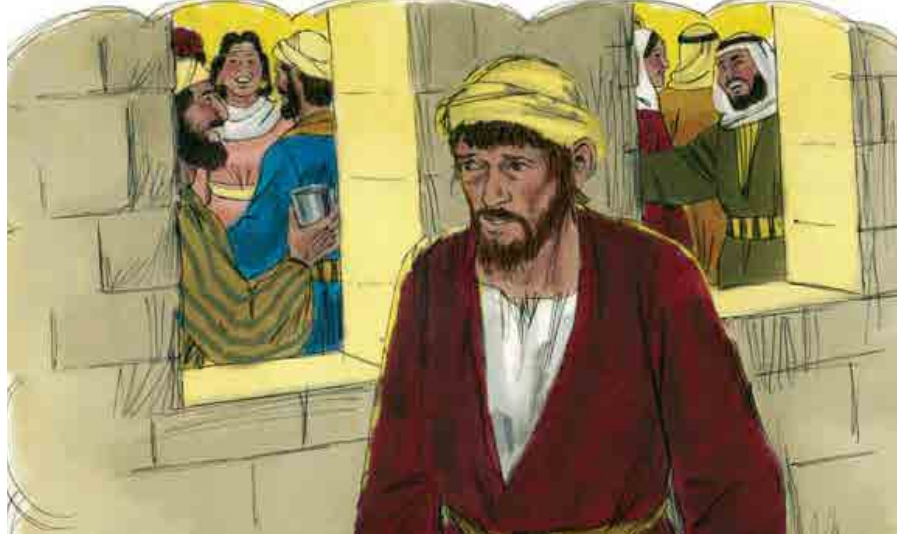

“Sas jekhvar varesavo manuš, sas les duj čhave. O majterno čhavo phendas pire dadešće: ‘Dade, kamav te desman mungro naslestvo odma akana!’ Gajda kajo dad podelisardas piro barvalipe pe pire duj čhave.”

“Bio jednom jedan čovek, koji je imao dva sina. Mlađi sin rekao je svome ocu: ‘Oče, želim da mi odmah daš moj deo tvoje imovine!’ I tako, otac je podelio svoju imovinu između svoja dva sina.”

“Uskoro o majterno čhavo
lijas sa so sasles thaj đelotar
dur thaj potrošisardas sa
pire love ando bezehalo
trajo.”

*“Uskoro je mlađi sin pokupio
sve što je imao, otišao daleko
i potrošio svoj novac na
grešan život.”*

“Nakon godova, avili e bari bok ando gav kaj sas o majterno čavo, a nas les khanči love te šaj ćinel pešće vareso te hal. Pa lija jedino bući savišaj arakhlas, te pravarel e balen. Ali sas gajda čoro thaj bokhalo kaj lijas te hal e balengo habe.”

“Nakon toga, zemlju u kojoj je živio mlađi sin pogodila je teška glad, a on nije imao novca da kupi hranu. Stoga je uzeo jedini posao koji je mogao naći: hranio je svinje. Bio je tako jadan i gladan, da je hteo jesti hranu koju su jele svinje.”

“Napokon, o maj terno
čhavo phenda korkoro
pešće: ‘So ćerav gadava? Sa
e slugen mungre dadešće
si habe kozom kamen, a
me kate merav bokhatar.
Boldavama mungre dadešće
thaj mangava te avav jek
katar lešće slugurja.”

*“Napokon, mlađi sin je rekao
sam sebi: ‘Šta ja to radim? Sve
sluge mog oca imaju obilje
hrane, a ja ovde gladujem.
Vratiću se svome ocu i moliti
ga da me primi kao jednoga
od svojih slugu.”*

“Gajda kaj o majterno čhavo počnisarda te boldelpe palpale ke piro dad čhere. Još dok sas dur, lesko dad dikhlas les thaj sažalisajlo pe leste. Prastajas karingal piro čhavo. Dijales mrtiko thaj čumida les.”

“I tako se mlađi sin počeo vraćati oćevom domu. Dok je još bio daleko, otac ga je ugledao i sažalio se nad njim. Potrčao je prema sinu, zagrlio ga i izljubio.”

“O čhavo phenas: ‘Dade, sagrašisardem protiv o Del thaj protiv tute. Najsem dostojno te avav ćiro čhavo.’”

“Sin je rekao: ‘Oče, sagrašio sam protiv Boga i protiv tebe. Više nisam dostojan biti tvoj sin.’”

“Ali lesko dad phenel ječešće katar pire sluge: ‘Dža sidar an majšukar drze thaj delen pe mungro čhavo! Čhov e angrušći pe lesko naj thaj čhov e sandale pe lešće pungre. Askal de čhurjasa e majlačhe bakhre te šaj avelamen gozba thaj te slavisaras, kaj mungro čhavo sas mulo, ali akana si džudo! Sas hasardo ali akana si arakhlo!’”

“Međutim, otac je rekao jednom od svojih slugu: ‘Idi brzo i donesi najbolju odeću i obuci moga sina! Stavi prsten na njegov prst i obuj sandale na njegove noge. Onda zakolji najbolje tele da možemo imati gozbu i slaviti, jer moj sin je bio mrtav, ali sada je živ! Bio je izgubljen, ali sada je pronađen!’”

“Gajda o them počnisardas te slavisarel. Nedugo posle godova, o majpurano čhavo avilo čhere nakon so ćerdas bući ande njive. Ašundas o čhelipe thaj e đilja thaj phučlas pe so si gadava.”

“I tako, ljudi su počeli slaviti. Nedugo zatim, stariji sin je došao kući nakon posla u polju. Čuo je muziku i ples, i zapitao se šta se događa.”

“Kana o majpurano čhavo ašundas kaj slavisaren zato kaj lesko phral boldaspe čhere, sas zurale holjariko thaj čikamlas te del andre. Lesko dad inkljisto thaj phendas lešće te del andre thaj te slavisarel lenca, ali vo odbisardas.”

“Kad je stariji sin čuo da slave zato što se njegov brat vratio kući, jako se naljutio i nije hteo ući. Njegov otac je izašao i preklinjao ga da uđe i slavi s njima, ali ovaj nije hteo.”

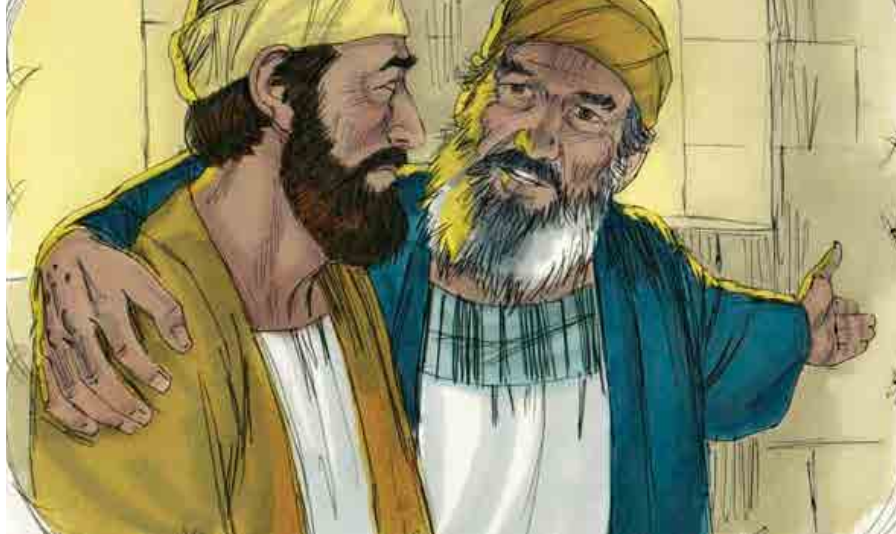

“Maj purano čhavo phendas pire dadešće: ‘Sa kala brš verno ćeravas bući pala tute! Nikada najsemas tuće neposlušno a palem či dijanman ni cikne buznja te šaj de slavisarav mungre drugarenca. Ali kana kava ćiro čhavo savo haljardas sa e love po bilačhipe, boldape ćhere, a tu pale leste dijan čhurjasa maj lače guruve!’”

“Stariji sin je rekao svom ocu: ‘Sve ove godine sam verno radio za tebe! Nikad ti nisam bio neposlušan, a ipak mi nisi dao ni malu kozu da mogu proslaviti sa svojim prijateljima. No, kad se ovaj tvoj sin, koji je potrošio sav tvoj novac na grešno ponašanje, vratio kući, ti si za njega zaklao najbolje tele!’”

“O dad phendas: ‘Čhaveja mungreja, tu san uvek manca, thaj sa so man si ćiro si. Ali si lače te slavisaras, kaj ćiro phral sas mulo, ali kana si džudo, sas hasardo, ali kana si arakhado!’”

“Otac mu je odgovorio: ‘Sine moj, ti si uvek sa mnom i sve što ja imam je tvoje. Ali, pravedno je da slavimo, jer tvoj brat je bio mrtav ali sada je živ, bio je izgubljen ali sada je pronađen!’”

36

Preobražipe

Preobraženje

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 17,1–9;

Marko 9,2–8;

Luka 9,28–36

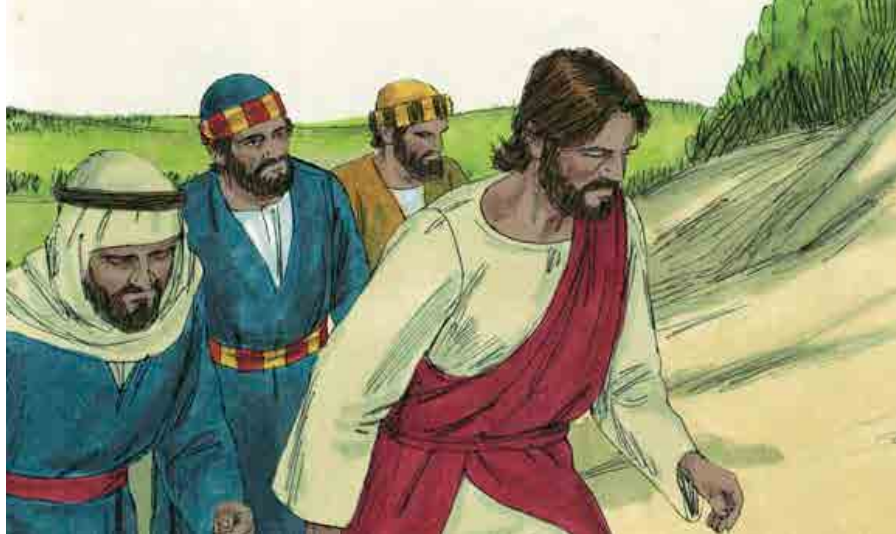
Biblijska priča iz

Evandělja po Mateju 17,1-9;

Evandělja po Marku 9,2-8;

Evandělja po Luki 9,28-36

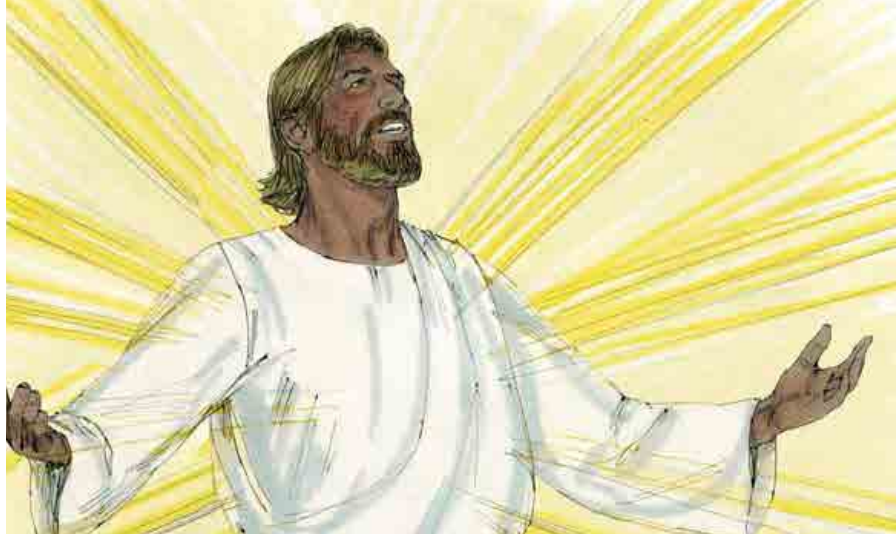

Jek đes, o Isus lija pesa trin
pire učenikonen, e Petre,
Jovano thaj e Jakoves. (O
učeniko o Jovano nas o
Jovano okova savo boldas e
Isuses.) Linepe opre pe bari
planina korkoro te molinpe.

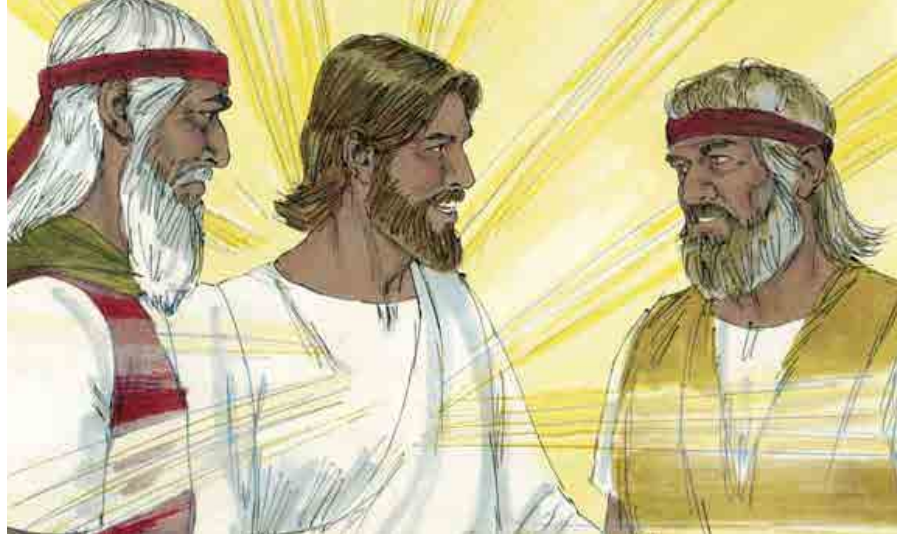
*Jednog dana, Isus je sa
sobom poveo trojicu svojih
učenika: Petra, Jakova
i Jovana. (Učenik koji se
zvao Ivan nije bio onaj koji
je krstio Isusa.) Popeli su se
na visoku planinu da se mole
na osami.*

Dok o Isus molisajlo lesko muj zasijosardas sago o kham thaj e drze pe leste postanisardine parni sago o svetlo, maj parne nego so bilo ko pe phuv šaj parnjardasas len.

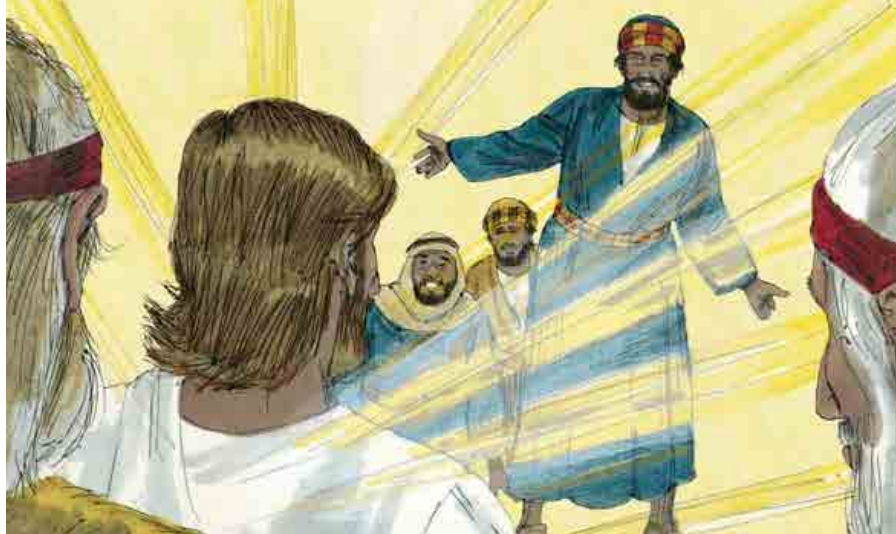

Dok se Isus molio, njegovo lice je zasijalo poput sunca i njegova odeća je postala bela kao svetlo, belja nego što bi je iko na zemlji mogao izbeliti.

Askal o Mojsije thaj o proroko Ilija pojavisajle. Akala manuša trainas pe phuv šele bršenca maj sigo nego so sas akava. Čerdine svato e Isuseja pale lesko meripe, savo uskoro avela ando Jerusalimo.

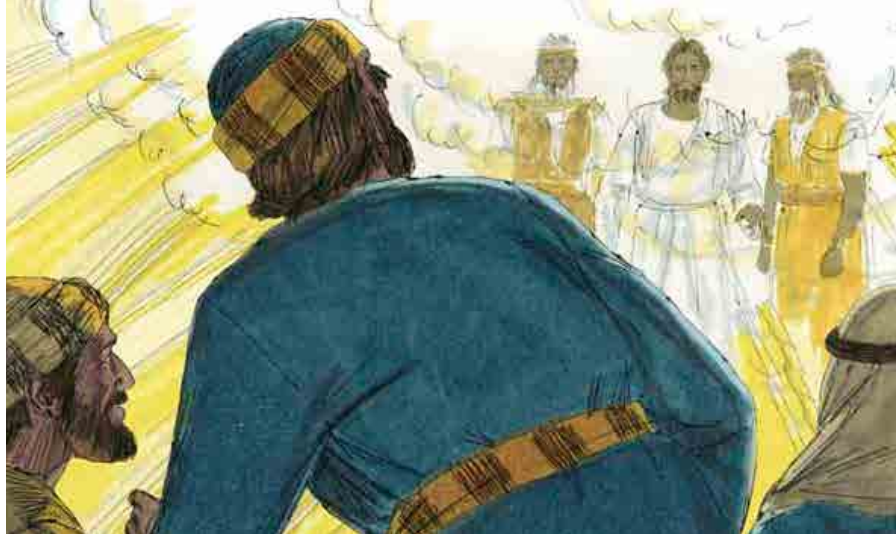
Onda su se pojavili Mojsije i prorok Ilija. Ti ljudi živeli su na zemlji stotinama godina pre toga. Razgovarali su s Isusom o Njegovoj smrti, koja se uskoro trebala dogoditi u Jerusalimu.

Dok o Mojsije thaj o Ilija ćerenas svato e Isuseja, o Petar phendas e Isusešće: “Lače si pale amende kaj sam akate. Ajde te ćere trin sjenice, jek pale tute, jek palo Mojsije a jek pa.”

Dok su Mojsije i Ilija razgovarali s Isusom, Petar je rekao Isusu: “Dobro je za nas da budemo ovde. Napravimo tri senice, jednu za tebe, jednu za Mojsija, a jednu za Iliju.” Petar nije bio svestan šta govori.

Dok o Petar čerelas svato, o svetlo oblako fuljisto thaj zaokružisardalen thaj o glaso andar o oblako phendas: “Akava si mungro čhavo saves čumidav. Lesa sem zadovoljno. Leste čhon kan.” E trin učenikurja darajle thaj peline pe phuv.

Dok je Petar govorio, svetli oblak je sišao i okružio ih, a iz oblaka je progovorio Božiji glas: “Ovo je moj Sin kojeg volim. Zadovoljan sam njime. Njega slušajte.” Tri učenika su se prepala i bacila se na zemlju.

Askal o Isus čhuta po vas pe lende thaj phendas: "Nadaran ušten." Kana dikhline oko peste jedino sas o Isus okote.

Onda ih je Isus dotaknuo i rekao: "Ne bojte se. Ustanite." Kada su pogledali okolo, jedino je Isus još bio tamo.

O Isus thaj godola trin sikamne fuljistine katar godoja planina. Askal o Isus phenda lenđe: “Pale akana na khonikašće te phenen so sas akate. Još cara merava thaj askal boldavaman ando trajo. Posle godova šaj phenen e themešće.”

Isus i trojica učenika sišli su s planine. Onda im je Isus rekao: “Nemojte zasad nikome reći šta se ovde dogodilo. Uskoro ću umreti i onda se vratiti u život. Nakon toga, možete reći ljudima.”

**0 Isus vazdel
e Lazeres
andar e mul**

Biblijske paramiča andar o:
Jovan 11,1–46

***Isus podiže
Lazara iz mrtvih***

*Biblijska priča iz
Evandolja po Jovanu 11,1-46*

Jek đes, o Isus dobisardas poruka kaj si o Lazar zurale nasvalo. O Lazar thaj lešće duj pheja, e Marija thaj e Marta, sas e Isusešće majlačhe drugarja. Kana o Isus ašundas akaja vest, phendas: "Akava nasvalipe či završila e merimava, nego anela slava e Devlešće." O Isus volilas pire drugaren, ali ažučardas okote kaj sas još duj đes.

Jednoga dana, Isus je primio poruku da se Lazar jako razboleo. Lazar i njegove dve sestre, Marija i Marta, bili su Isusovi bliski prijatelji. Kad je Isus čuo tu vest, rekao je: "Ova bolest neće okončati u smrti, nego će doneti slavu Bogu." Isus je voleo svoje prijatelje, ali je sačekao još dva dana na mestu gde se nalazio.

Nakon so nakhline godola duj đes, o Isus phendas pire učenikonende: "Džastar palpale ande Judeja." "Ali sikavneja," e učenikurja phendine: "či nakhli bit e vrjama sar o them okote line te mudarentut!" O Isus phenel lende: "Amaro drugari o Lazaro sovljilo, thaj trubul te džungavas les."

Nakon što su prošla ta dva dana, Isus je rekao svojim učenicima: "Idemo nazad u Judeju." "Ali učitelju", učenici su mu odgovorili, "još nedavno su te ljudi tamo hteli ubiti!" Isus im je rekao: "Naš prijatelj Lazar je zaspao, a ja ga moram probuditi."

E Isusešće drugarja phendine: “Gospode ako o Lazaro sovel, askal sastola.” A o Isus jasno phendas lenđe: “O Lazaro si mulo. Drago si mande kaj najsemas okote te tumen šaj paćan ande mande.”

Isusovi ućenici su odgovorili: “Gospodine, ako Lazar spava, onda će ozdraviti.” Onda im je Isus jasno rekao: “Lazar je mrtav. Drago mi je što nisam bio tamo, kako biste vi mogli verovati u mene.”

Kana o Isus areslo ande Lazaresko bijando gav, o Lazaro sas već mulo štar đes. E Marta inkljisti anglo Isus thaj phendas lešće: “Gospode te avilanas akate, mungro phral či mulosas. Ali paćav kaj o Del dela tut sogot mandėja Lestar.”

Kad je Isus stigao u Lazarov rodni grad, Lazar je bio mrtav već četiri dana. Marta je izašla iz grada da susretne Isusa i rekla mu: “Gospodine, da si samo bio ovde, moj brat ne bi umro. Ali, verujem da će ti Bog dati što god zatražiš od Njega.”

O Isus phenda: “Me sem Uskrsnuće thaj o Trajo. Ko got paćal ande mande, čak vi ako merel traila. Svako savo paćal ande mande nikada či merela. Paćas ande akava?” E Marta phendas: “Ej Gospode paćav kaj san tu o Mesija, o čhavo e Devlesko.”

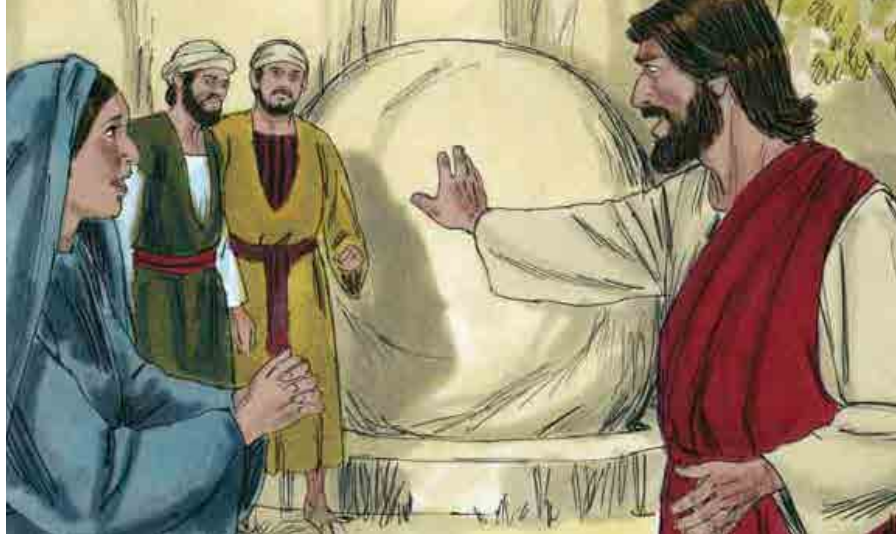
Isus je odgovorio: “Ja sam Uskrsnuće i Život. Ko god veruje u mene, živeće čak i ako umre. Svako ko veruje u mene neće nikada umreti. Veruješ li ovo?” Marta mu je odgovorila: “Da, Gospodine! Verujem da si ti Mesija, Sin Božiji.”

E Marija aresli. Peli e Isusešće angle pungre thaj phendas: "Gospode, te samo avilanas akate mungro phral či mulosas." O Isus phučla len: "Kaj čhutine e Lazare?" Phendine lešće: "Ando limori. Av thaj dik." Askal o Isus počnisarda te rovel.

Onda je stigla Marija. Pala je Isusu pred noge i rekla mu: "Gospodine, da si samo bio ovde, moj brat ne bi umro." Isus ih upita: "Gde ste stavili Lazara?" Rekle su mu: "U grobnicu. Dođi i vidi." Tada je Isus zaplakao.

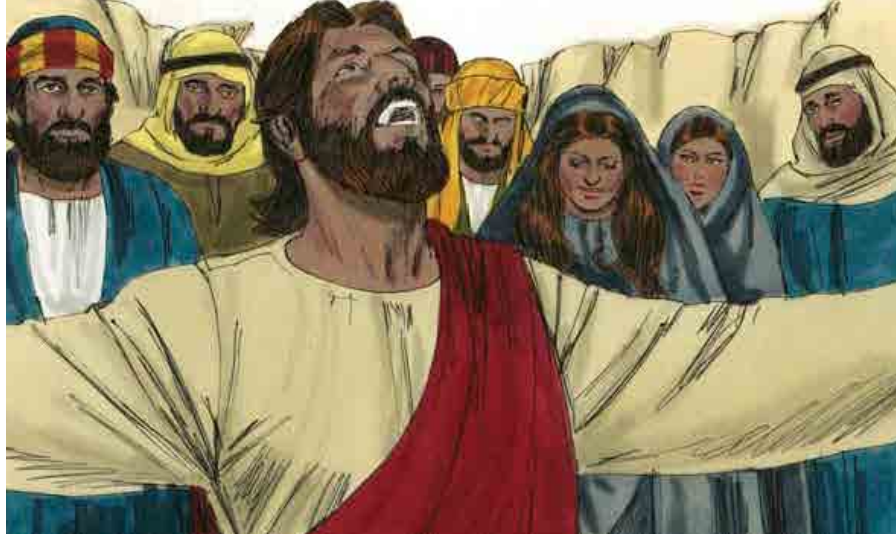
O limori sas ande špilja, e baresa savo sas čhutino po lako putardo than. Kana o Isus areslo po limori, phendas lenđe: "Len kotar o bar." Ali e Marta phendas: "Mulo si već štar đes. Khandela."

Grobnica je bila pećina, s kamenom koji je bio stavljen na otvor. Kad je Isus stigao na grobnicu, rekao im je: "Odmaknite kamen." No, Marta je rekla: "Mrtav je već četiri dana. Već smrdi."

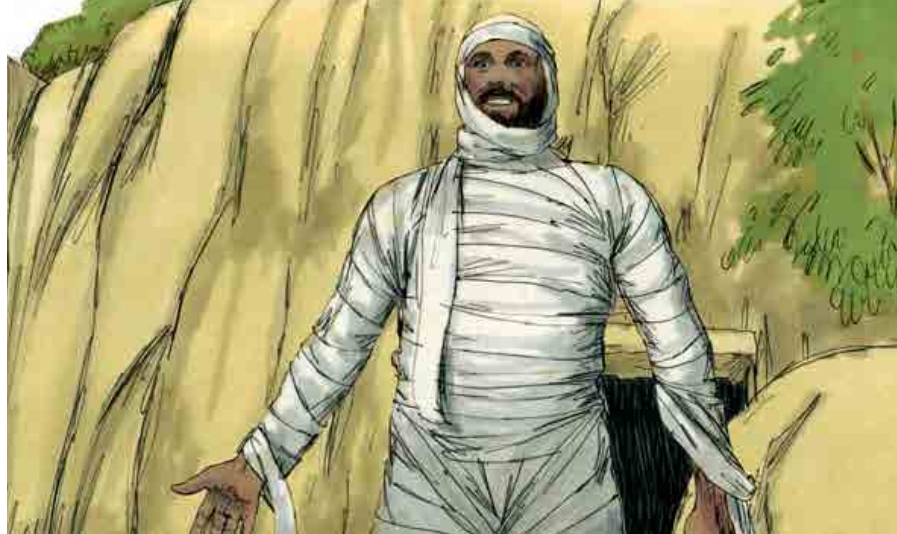
O Isus phendas: “Či li phendem tuće kaj dičheja e slava e Devlešći ako paćaja ande mande?” Pa line majdur o bar.

Isus je odgovorio: “Nisam li ti rekao da ćeš videti slavu Božiju ako budeš verovala u mene?” I tako, odmaknuli su kamen..

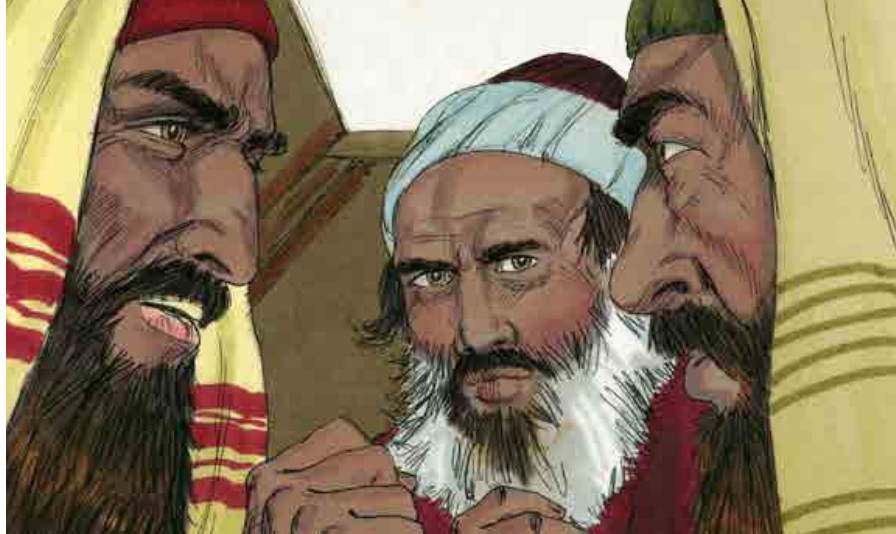
Askal o Isus dikhlas ando nebo thaj phendas: "Dade najs tuće kaj ašunes man. Me džanav kaj tu uvek ašunesman, ali akava phenav zbog akava them kaj ačhel akate, te von paćan kaj tu bičaldanman." Askal o Isus čhutas muj: "Lazare inklji!"

Onda je Isus pogledao u nebo i rekao: "Oče, hvala Ti što me slušaš. Ja znam da me Ti uvek slušaš, ali ovo kažem zbog svih ovih ljudi koji stoje ovde, da bi oni verovali da si me Ti poslao." Onda je Isus povikao: "Lazare, izađi!"

Thaj o Lazaro inkljisto! Još sas umotime ande mulikane povojurja. O Isus phendas lenđe: “Pomožin lešće te fuljarel pa peste akala povojurja thaj osloboisaren les!” But e Židovurja paćaine ande leste zbog akava čudo.”

I Lazar je izašao! Još je bio umotan u trake od tkanine. Isus im je rekao: “Pomozite mu da skine trake od tkanina i oslobodite ga!” Mnogi Jevreji su poverovali u Isusa zbog ovog čuda.

Ali e pobožne vođe e Židovende sas ljubomorne pe leste, pa ćidine e zajednica te planirisaren sar te mudaren e Isuses thaj e Lazares.

Ipak, jevrejske verski vođe bili su ljubomorni na Njega, pa su se okupili da isplaniraju kako će ubiti Isusa i Lazara.

38

**0 Isus si
izdajime**

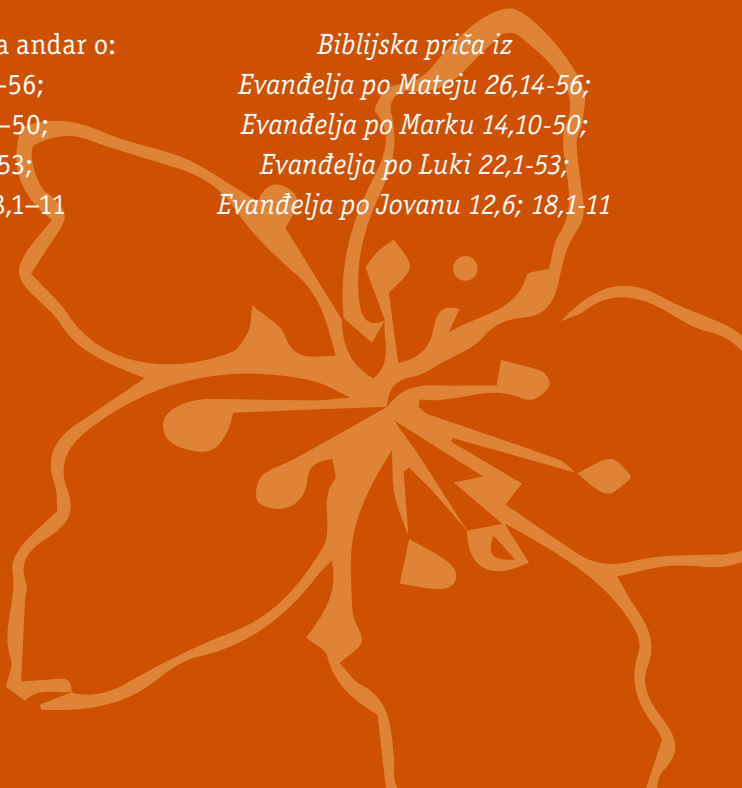
Isus je izdan

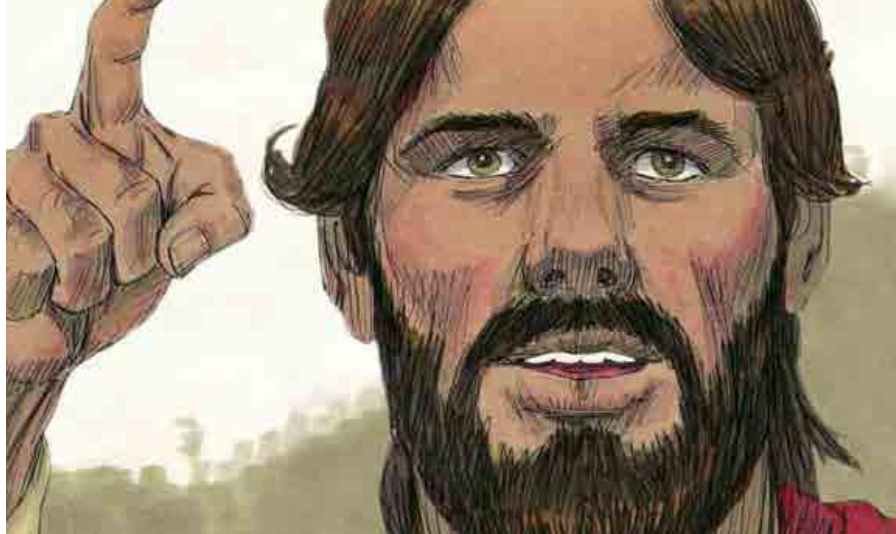
Biblijsko paramiča andar o:

Matej 26,14–56;
Marko 14,10–50;
Luka 22,1–53;
Jovan 12,6; 18,1–11

Biblijska priča iz

*Evandjelja po Mateju 26,14-56;
Evandjelja po Marku 14,10-50;
Evandjelja po Luki 22,1-53;
Evandjelja po Jovanu 12,6; 18,1-11*

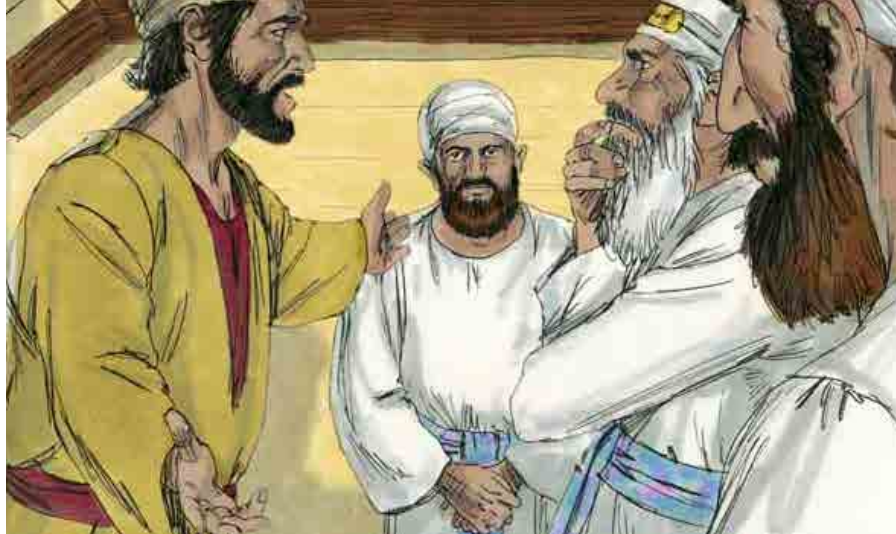

Svako brš e Židovurja slavinas e Pasha. Godova slavinas zbog godova kaj o Del spasisardas lenđe paponen andar o ropstvo ando Egipat maj sigo but brš. Varekaj katar trin brš sar o Isus počnisardas te propovedil thaj sikavel javno, o Isus phendas pire učenikonende kaj kamel te slavil e Pasha lenca ando Jerusalimo, thaj kaj vo okote avela mudardo.

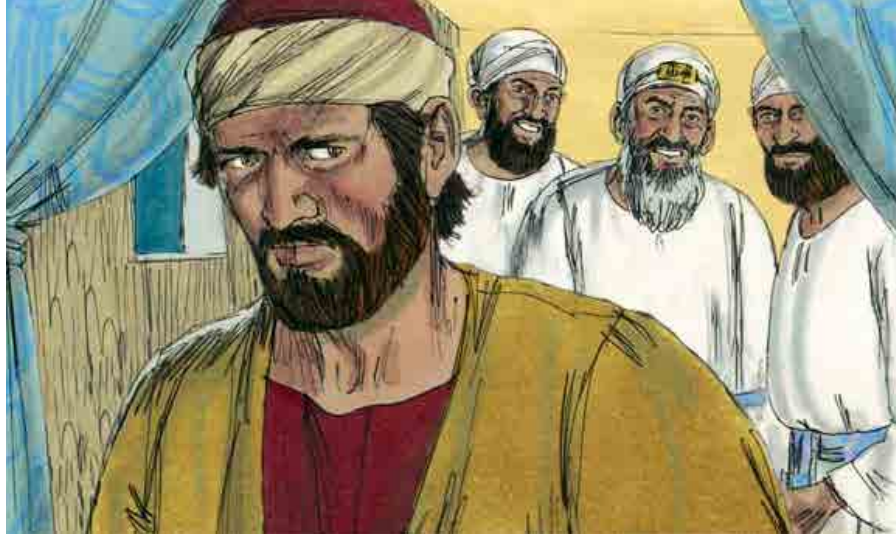
Svake godine, Jevreji su slavili Pashu. To je bila proslava Božijeg izbavljenja njihovih predaka iz ropstva u Egiptu, koji se dogodio mnogo vekova pre toga. Otprilike tri godine nakon što je Isus počeo javno propovedati i poučavati, rekao je svojim učenicima da želi proslaviti Pashu s njima u Jerusalimu, te da će ga tamo ubiti.

Jek katar e Isusešće učenikurja sas o manuš savo akhardolas Juda. O Juda sas zadužime pale apostolsko blagajna, ali volilas e love thaj često čorelas e love andar e blagajna. Nakon so o Isus taj lešće učenikurja aresline ando Jerusalem, o Juda đelo ke Židovske vođe thaj ponudisardas lenđe te izdail e Isuse pale love. Džanglas kaj e Židovske vođe či paćan kaj si o Isus Mesija thaj kaj planirinas te mudaren les.

Jedan od Isusovih učenika bio je čovek koji se zvao Juda. Juda je bio zadužen za apostolsku blagajnu, ali je voleo novac, tako da ga je često krao iz blagajne. Nakon što su Isus i njegovi učenici stigli u Jerusalem, Juda je otišao jevrejskim vođama i ponudio im da izda Isusa u zamenu za novac. Znao je da jevrejske vođe ne veruju da je Isus Mesija i da su ga planirali ubiti.

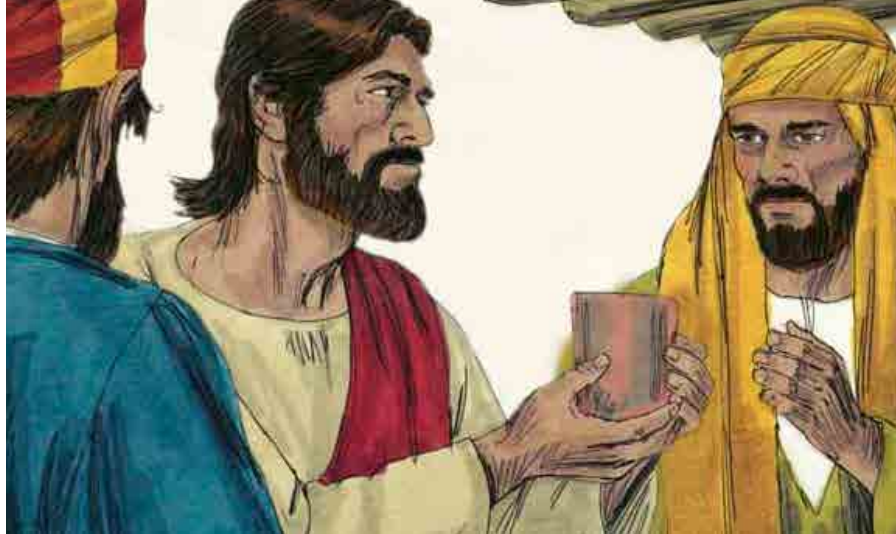
E Židovske vođe saven vodilas o baro rašaj, počindine e Judašće trjanda rupune lovora te izdaisarel e Isuses. Akava dogodisajlo tačno kana e prorokurja predvidiardin. O Juda pristanisardas, lija e love, thaj đelotar. Počnisardas te rodel prilika te pomožil len te astaren e Isuse.

Jevrejske vođe, predvođeni velikim sveštenikom, platili su Judi trideset srebrenih novčića da izda Isusa. To se dogodilo tačno onako kako su to proroci predskazali. Juda je pristao, uzeo novac i otišao. Počeo je tražiti priliku da im pomogne kako da uhvate Isusa.

Ando Jerusalem, o Isus proslavisardas e Pasha pire učenikonenca. Pale Pashako habe, o Isus lija o mangro thaj phaglales. Phenda: "Len thaj han akava. Akava si mungro telo, savo delpe pala tumene. Akava ćeren te dentumen gođi mande." Pe akava način, o Isus phendas kaj lesko telo avela žrtvujime pale lende.

U Jerusalemu je Isus slavio Pashu sa svojim učenicima. Tokom pashalnog obeda, Isus je uzeo hleb i prelomio ga. Rekao je: "Uzmite i jedite ovo. Ovo je moje telo, koje se daje za vas. Ovo činite da biste me se sećali." Na ovaj način, Isus je rekao da će njegovo telo biti žrtvovano za njih.

Askal o Isus vazdas o tahtaj thaj phendas: "Pijan akava. Akava si mungro rat Nevo Savezo savo čhorelape palo jatosardipe katar e bezeha. Akava ćeren te dentumen gođi mande svako drom kana pijen."

Onda je Isus podigao čašu i rekao: "Pijte ovo. To je moja krv Novoga saveza, koja se proliva za oproštenje greha. Ovo činite da biste me se sećali svaki put kad je pijete."

Askal o Isus phendas e učenikonende: "Jek tumendar izdaila man." E sikamne sas šokirime, thaj phučline ko ćerdasas gajda vareso. O Isus phendas: "Manuš saves dava kotor mangro si mungro izdajniko." Askal dijas o mangro e Judašće.

Onda je Isus rekao učenicima: "Jedan od vas će me izdati." Učenici su bili šokirani i pitali su ko bi učinio tako nešto. Isus je rekao: "Osoba kojoj dam komad hleba je izdajnik." Onda je dao hleb Judi.

Nakon so o Juda lijas o mangro, o beng dija ande leste. O Juda inkljisto thaj đelo te pomožil e Židovske vođende te astaren e Isuse. Sas tunjariko.

Nakon što je Juda uzeo hleb, obuzeo ga je Sotona. Juda je izašao van i otišao pomoći jevrejskim vođama da uhvate Isusa. Bio je mrak.

Nakon o habe, o Isus thaj lešće učenikurja đele pe Maslinsko gora. O Isus phendas: "Savora tumen mućena man arjat. Ramome si: 'Pećena e pastire thaj sa e bakhre našena.'"

Nakon jela, Isus i njegovi učenici su otišli na Maslinsku goru. Isus im je rekao: "Svi ćete me večeras napustiti. Pisano je: 'Udariću pastira i sve će se ovce razbežati.'"

O Petar phendas: "Čak vi ako sa aver mućentut, me či mukavatut!" Askal o Isus phendas e Petrešće: "O beng kamel sa te leltumen pešće, ali molisajlem pala tute, Petre, te ćiro paćipe či perel. Ali ipak, arjat, majsigo nego o bašno zakukuričil, trin drom pheneja kaj či uopšte pindžares man."

Petar mu je odgovorio: "Čak i ako te svi drugi napuste, ja neću!" Onda je Isus rekao Petru: "Sotona vas sve želi obuzeti, ali ja sam molio za tebe, Petre, da tvoja vera ne zataji. Ipak večeras, pre nego što petao zakukuriče, tri puta reći ćeš da me uopšte ne poznaješ."

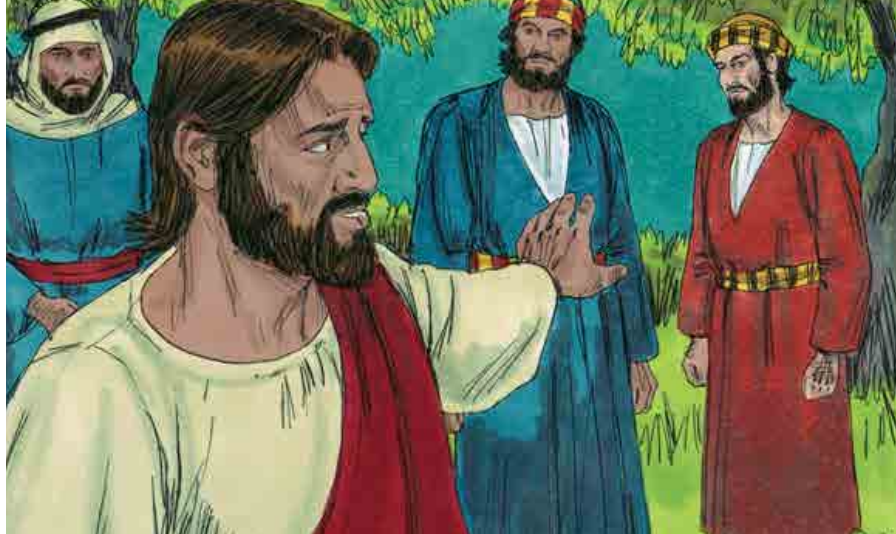

O Petar askal phendas e Isusešće: “Čak vi ako trubul te merav, nikada či phenava kaj či pindžaravtut!” Sa aver e učenikurja phendine isto.

Petar je onda rekao Isusu: “Čak i ako budem morao umreti, nikad te se neću odreći!” Svi drugi učenici govorili su isto.

Askal o Isus đelotar pire učenikonenca po than savo akhardolas Getsemansko vrt. O Isus phendas pire učenikonende te molinpe te či peren ando napast. Askal o Isus đelo po korkoro than te molilpe.

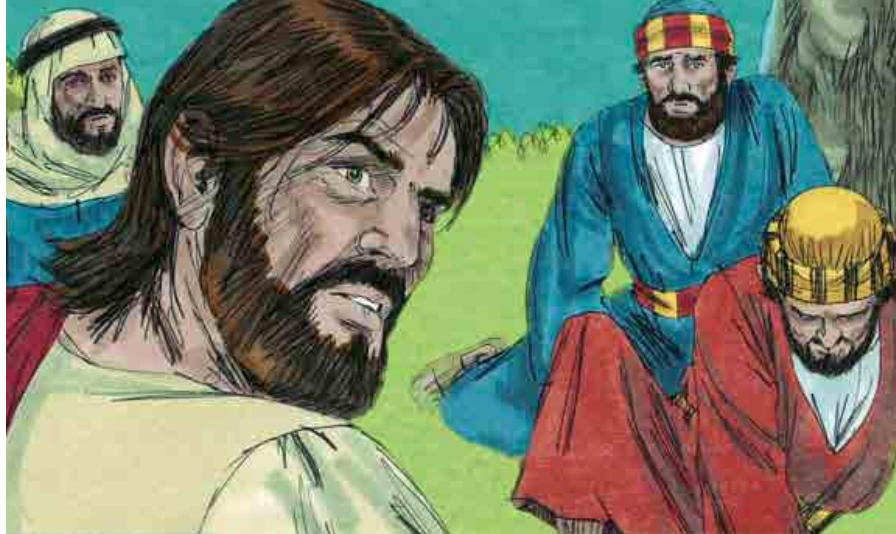

Onda je Isus otišao sa svojim učenicima na mesto zvano Getsemanski vrt. Isus im je rekao da mole kako ne bi ušli u napast. Onda je Isus otišao da se moli nasamo.

O Isus molisardas trin drom: "Dade mungreja, ako si moguće, molima tuće te naj moraš te pijav akava tahtaj patnje. Ali ako naj aver načino te e themešće bezeha aven jartome, askal neka avel ćiri volja." O Isus sas zurale uznemirime thaj lesko znojo sas sago kapljice rat. O Del bičhaldas e anđelo te osnažil les.

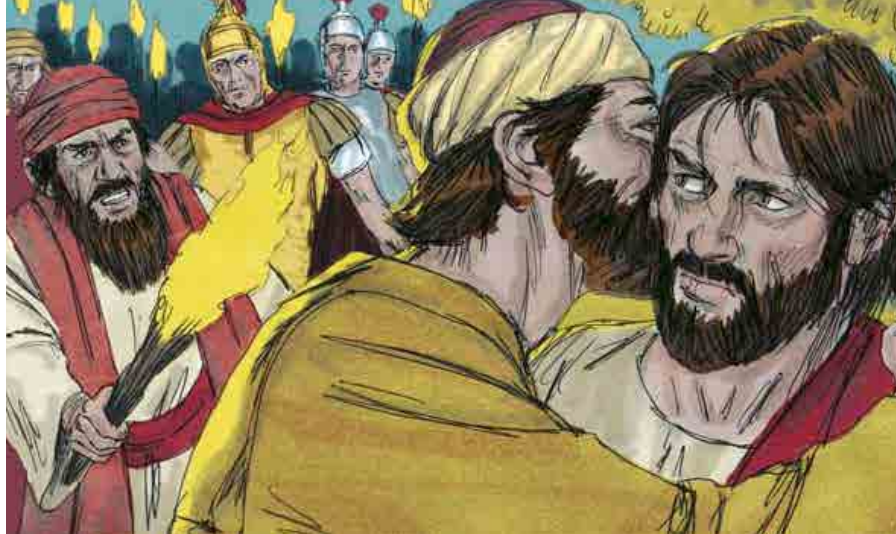
Isus je molio tri puta: "Oče moj, ako je moguće, molim te da ne moram popiti ovu čašu patnje. Ali, ako nema drugog načina da se oproste ljudski gresi, onda neka bude tvoja volja." Isus je bio jako uznemiren i njegov znoj je padao poput kapi krvi. Bog je poslao anđela da ga osnaži.

Nakon svako drom kana molisajlo, o Isus boldelaspe ke pire učenikurja, ali len lija e lindri. Kana boldaspe o trito drom, o Isus phendas: "Džungadon! Mungro izdajniko si akate."

Nakon svakog puta kada se molio, Isus bi se vratio svojim učenicima, ali oni su spavali. Kad se vratio treći put, Isus je rekao: "Probudite se! Moj izdajnik je ovde."

O Juda avilo e židovske vođenca, e vojnikonenca thaj e but e themesa. Inđarenas e mačurja thaj e rovlja. O Juda avilo e Isusešće thaj phendas: "Pozdrav sikavneja," thaj čumidas les. Akava sas znako e židovske vođenče te džanen kas te astaren. Askal o Isus phendas: "Juda, zar izdaisma čudidipaja?"

Juda je došao sa jevrejskim vođama, vojnicima, i velikim mnoštvom. Nosili su mačeve i toljage. Juda je došao Isusu i rekao mu: "Pozdravljam te, Učitelju," i poljubio ga. To je bio znak jevrejskim vođama da znaju koga trebaju uhvatiti. Onda je Isus rekao: "Juda, zar me izdaješ poljupcem?"

Dok e vojnukurja astardine e Isuse, o Petar inkalda piro mačo thaj čhinas o kan e bare rašaješće slugaskobare. O Isus phenda: “Bolde o mačo! Me te kamav šaj rodav katar mungro Dad sasti vojska anđelurja te branin man. Ali me moraš te avav poslušno mungre Dadešće.” Askal o Isus sastardas o kan godole manušesko. Nakon so astardine e Isuse, sa e učenikurja našline.

Dok su vojnici sprovodili Isusovo hapšenje, Petar je izvukao mač i odsekao uvo sluzi velikog sveštenika. Isus mu je rekao: “Vrati mač u korice! Ja od Oca mogu tražiti celu vojsku anđela da me brani. Ipak, moram biti poslušan svome Ocu.” Onda je Isus zacelio uvo tog čoveka. Nakon što je Isus bio uhvaćen, svi učenici su se razbežali.

39

0 Isus si osudime

Isus na sudu

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 26,57–27,26;

Marko 14,53–15,15;

Luka 22,54–23,25;

Jovan 18,12–19,16

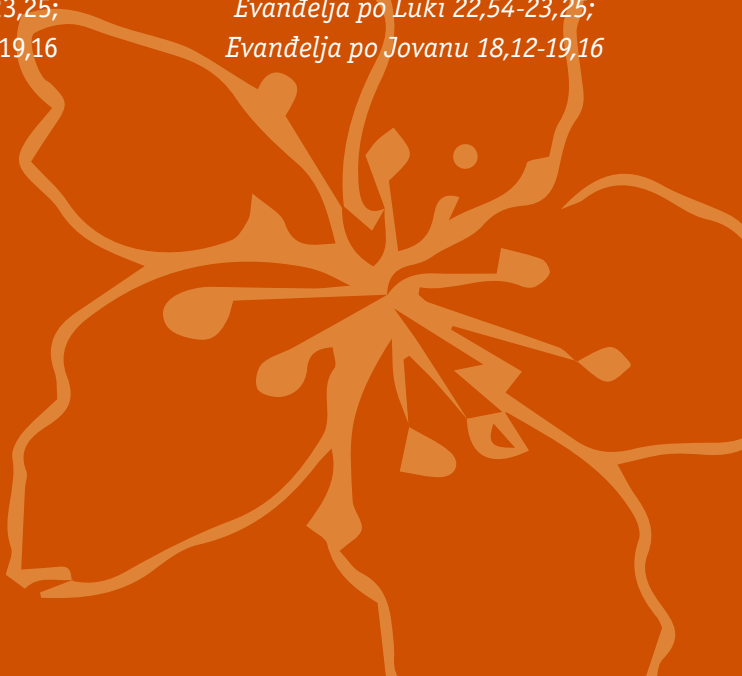
Biblijska priča iz

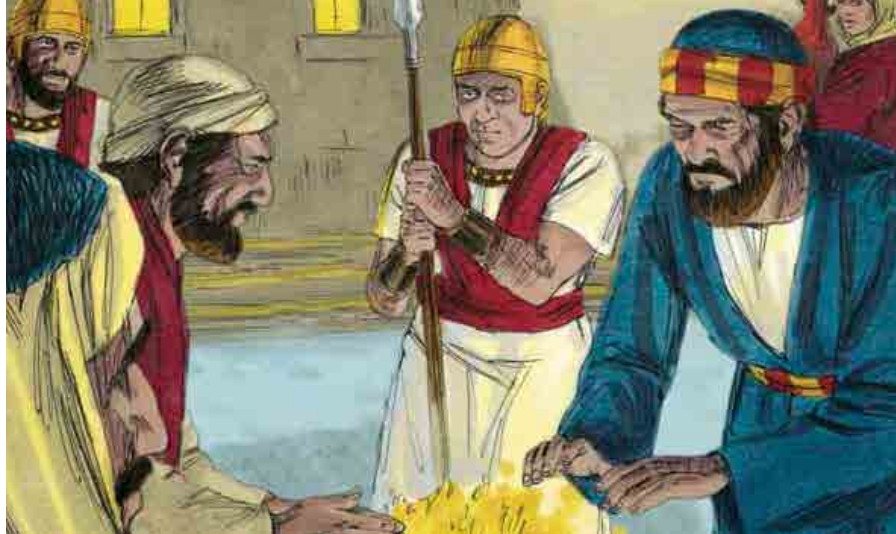
Evandjelja po Mateju 26,57-27,26;

Evandjelja po Marku 14,53-15,15;

Evandjelja po Luki 22,54-23,25;

Evandjelja po Jovanu 18,12-19,16

Maškaral ande rjat e
vojnikipurja inđardine e
Isuse ando čher e bare
rašajesko te o baro rašaj
ispitui les. O Petar džalas
čordane pale lende. Kana
e Isuse andine andre ando
čher, o Petar ačhilo avri
thaj tatolas paše jag.

*Usred noći vojnici su Isusa
odveli u kuću velikog
sveštenika kako bi ga veliki
sveštenik ispitao. Petar ih
je sledio iz daljine. Kada
su uveli Isusa u kuću,
Petar je ostao vani i grejao
se uz vatru.*

Andre ando čer, e židovske vođe sudinas e Isusešće. Andine but hohamne svedokurja te hohaven pe leste vareso. Lengo svato či slažilaspe maškar lende, pa e židovske vođe naštik dokažisardine kaj si vo došalo pale varesoste. O Isus khanči či phenda.

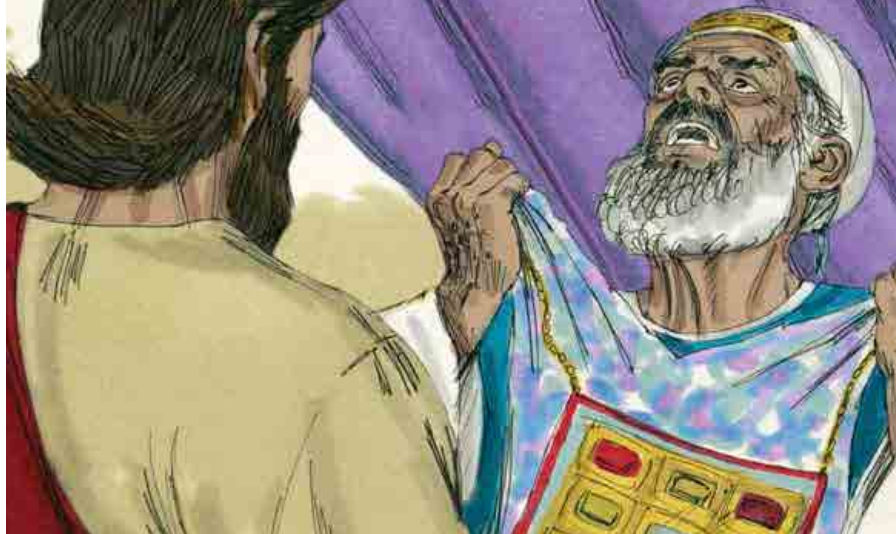
U kući su jevrejske vođe sudili Isusa. Dovedi su mnoge lažne svedoke koji su lagali o Njemu. Ali, njihove izjave nisu se slagale jedna s drugom, pa jevrejske vođe nisu mogli dokazati da je išta skrivio. Isus nije ništa rekao.

Po krajo, o baro rašaj dikhla ravno ando Isus thaj phenda: “Phen amende, san tu o Mesija, Čhavo e Džude Devlesko?”

Na kraju je veliki sveštenik pogledao ravno u Isusa i rekao mu: “Reci nam jesi li ti Mesija, Sin Boga živoga?”

O Isus phenda: "Sem, thaj dičhena man sar bešav e Devlesa thaj avav andar oblakurja." O baro rašaj čhinas piri haljina ande holji thaj čhuta muj aver pobožne vođe: "Čitrubulamen majbut svedokurja! Ašundine kaj phenda kaj si vo o Čhavo e Devlesko. So si tumari presuda?"

Isus je rekao: "Jesam, a vi ćete videti kako vladam s Bogom i dolazim s neba." Veliki sveštenik se naljutio i razderao svoju odeću, te povikao ostalim verskim vođama: "Više ne trebamo svedoke! Čuli ste da je rekao da je Sin Božiji. Koja je vaša presuda?"

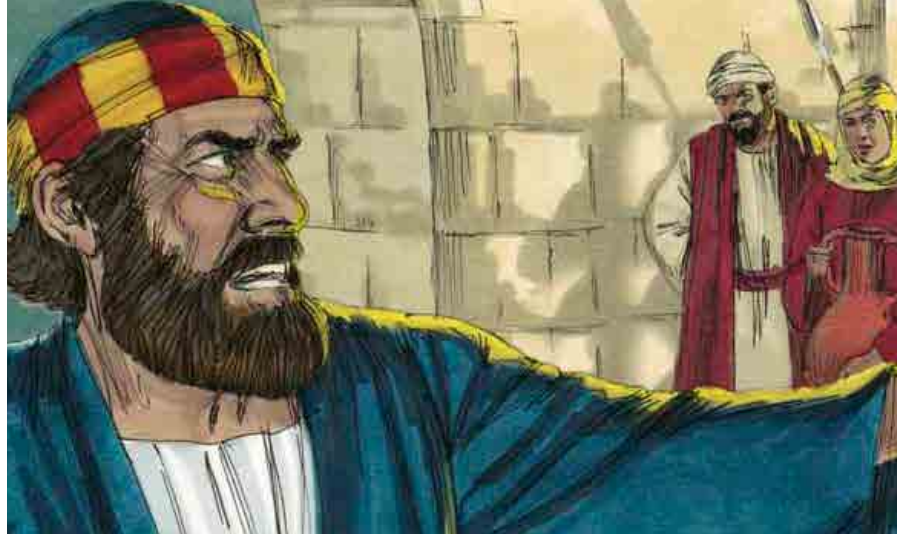
E Židovske vođe savora odgovorisarine e bare rašaješće: “Vo zaslužisarel te merel!” Askal phangline e Isusešće jakha, čhungarenas les, pečenas les thaj marenas muj lestar.

Jevrejske vođe su svi odgovorili velikom svešteniku: “Zaslužuje umreti!” Onda su Isusu stavili povez na oči, pljuvali ga, udarali ga i rugali mu se.

Sar o Petar ažučarelas anglo čher, jek sluškinja dikhlales thaj phendas: “Tu isto sanas e Isuseja!” O Petar phendas kaj godova naj čače. Maj posle još jek aver sluškinja godova isto phendas, a o Petar palem phendas kaj godova naj čače. Po krajo o them phendas: “Džanas kaj vi tu sanas e Isuseja, kaj sen liduj andar e Galileja.”

Dok je Petar čekao izvan kuće, videla ga je neka sluškinja i rekla mu: “Ti si isto bio s Isusom!” Petar je rekao da ga ne poznaje. Kasnije mu je jedna druga sluškinja rekla isto, a Petar je to opet rekao da ne poznaje Isusa. Na kraju su mu ljudi rekli: “Znamo da si bio s Isusom, jer ste obojica iz Galileje.”

Askal o Petar halas solah, alavenca: "Neka o Del sudil mande ako pindžarav akale manuše!" Thaj o bašno odma ašundilo, a o Isus boldaspe thaj dikhlas ando Petar.

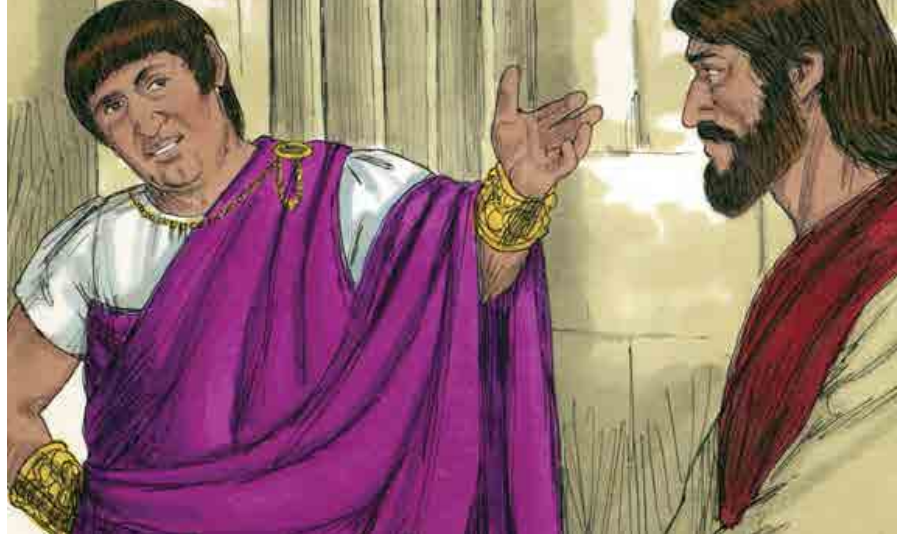

Onda se Petar zaklinjao: "Neka me Bog prokune ako poznajem toga čoveka!" Odmah se oglasio petao, a Isus se okrenuo i pogledao Petra.

O Petar đelotar thaj ćerko rovelas. Maškara e vrjama o Juda, izdajniko, dikhla kaj e židovske vođe osudisardine e Isuse po smrto. O Juda zurale ražalostisajlo đelotar thaj mudardape.

Petar je otišao i gorko zaplakao. U međuvremenu je Juda, izdajnik, video da su jevrejske vođe osudili Isusa na smrt. Juda se veoma ražalostio, otišao i ubio se.

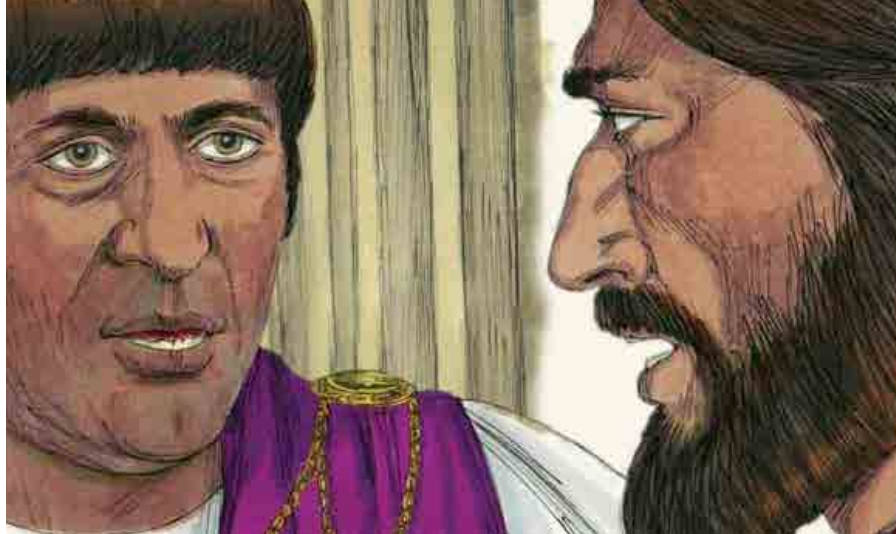

Detharinako rano, e židovske vođe andine e Isuse ko Pilato, e rimsko upravitelješće. Nadisajle kaj o Pilato osudila e Isuse sago došales thaj kaj kaznila les e smrtosa. O Pilato phučla e Isuse: “San tu kraljo e Židovengo?”

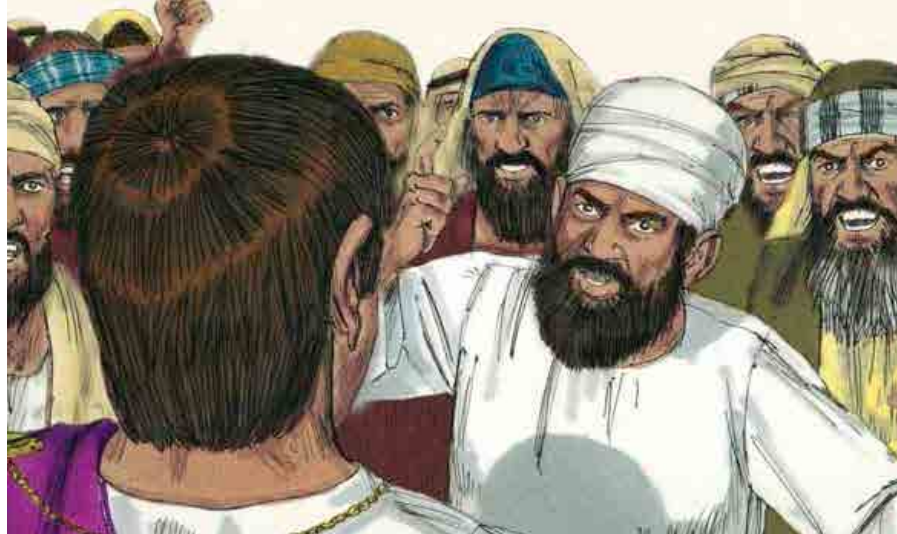
Rano ujutro jevrejske vođe su doveli Isusa Pilatu, rimskom upravitelju. Nadali su se da će Pilat doneti presudu da je Isus kriv i da će ga kazniti smrću. Pilat je pitao Isusa: “Jesi li ti car Jevreja?”

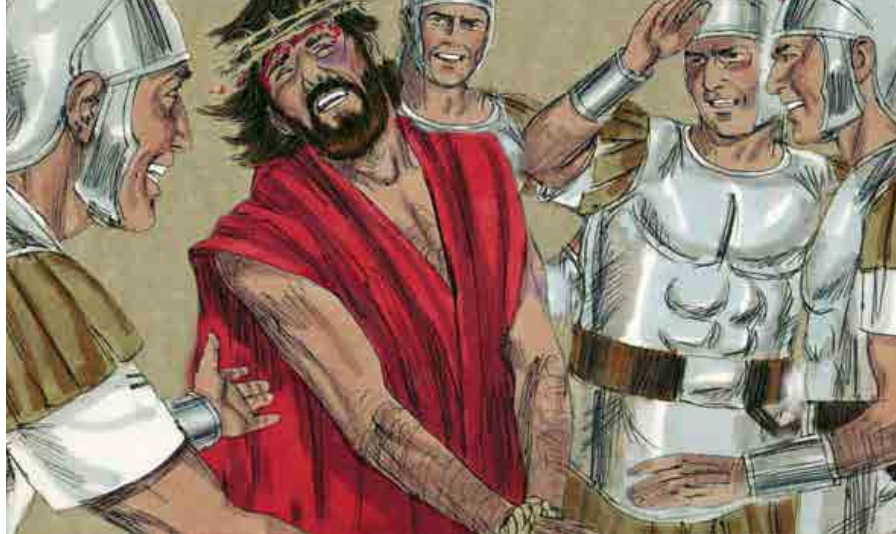
O Isus phenda: "Korkoro godova phendan, ali mungro carstvo najkatarakaj phuv. Te avilosas, mungre sluge borisajleas pala mande. Avilem pe phuv te phenav čačipe palo Del. Savora save volin čačipe, ašunen man." O Pilato phendas: "Phen amende so si čačipe?"

Isus mu je odgovorio: "Sam si to rekao, ali moje carstvo nije zemaljsko carstvo. Da jeste, moji sluge bi se borili za mene. Došao sam na zemlju da govorim istinu o Bogu. Svako ko voli istinu, poslušan je mojoj reči." Pilat je rekao: "Šta je istina?"

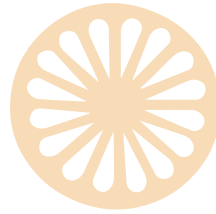
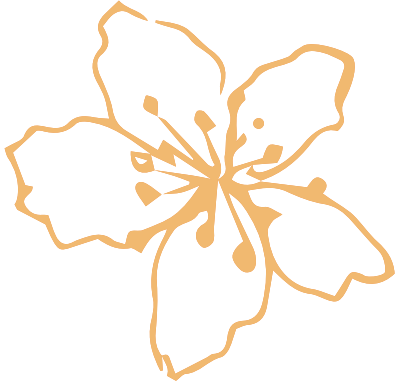
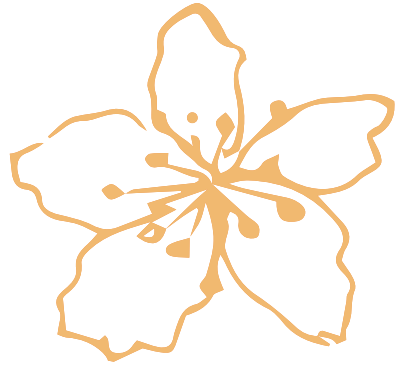
Nakon so ćerda svato e Isuseja, o Pilato inkljisto anglo but o them thaj phenda: "Ći arakhavnisoći doš pe akava manuš." Ali e židovske vođe thaj o them ćhonas muj: "Razapniles!" O Pilato phendas: "Vo naj došalo." Ali von ćhonas muj još majzurale. Askal o Pilato phendas trito drom: "Vo naj došalo!"

Nakon razgovora s Isusom, Pilat je izašao pred mnoštvo i rekao: "Ne nalazim nikakve krivice na ovom čoveku." Međutim, jevrejske vođe i mnoštvo su vikali: "Razapni ga!" Pilat je odgovorio: "Nije kriv." Ali, oni su još glasnije vikali. Onda je Pilat rekao treći put: "Nije kriv!"

O Pilato darajlo kaj o but o them pobunilape, pa pristanisarda te lešće vojnikurja razapnin e Isuse. E Rimske vojnikurja bičuisardine e Isuse thaj čhutine pe leste kraljevsko plašto thaj kruna ćerdi katar e glogošč kangre. Thaj ruginas pe lešće alavenca: "Dik o kraljo e Židovengo!"

Pilat se uplašio da će se mnoštvo pobuniti, pa je pristao da njegovi vojnici razapnu Isusa. Rimski vojnici su išibali Isusa i stavili mu carski plašt i krunu napravljenu od trnja. Smejali su mu se: "Gle, car Jevreja!"

40

**0 Isus si
razapnime**

Isus je razapet

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 27,27–61;

Marko 15,16–47;

Luka 23,26–56;

Jovan 19,17–42

Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 27,27-61;

Evandjelja po Marku 15,16-47;

Evandjelja po Luki 23,26-56;

Evandjelja po Jovanu 19,17-42

Nakon so e vojn timerja
mardine muj katar o Isus,
indardine les te razapnin
les. Tradineleles te indarel
o trušul pe savo merela.

*Nakon što su se vojn timerja
smejali Isusu, odveli su ga da
ga razapnu. Naterali su ga da
nosi krst na kojem će umreti.*

E vojnukurja andine e Isuses dži ko than savo akhardolas "Lubanja" thaj e krafinenca hvardine lešće vas thaj lešće pungre po trušul. Ali o Isus phendas: "Dade, jartosar lenđe kaj či džanen so éeren." O Pilato zapovedisardas te ramon pe jek pločica e kaštešći "Kraljo e židovengo" thaj te čhon lat po trušul ke isusesko šoro.

Vojnici su Isusa doveli na mesto koje se zvalo "Lobanja" i ekserima su mu pribili ruke i stopala na krstu. Ali, Isus je rekao: "Oče, oprostí im, jer ne znaju šta čine." Pilat je zapovedio da napišu na neku ploču reči: "Car Jevreja" i da je stave na krst iznad Isusove glave.

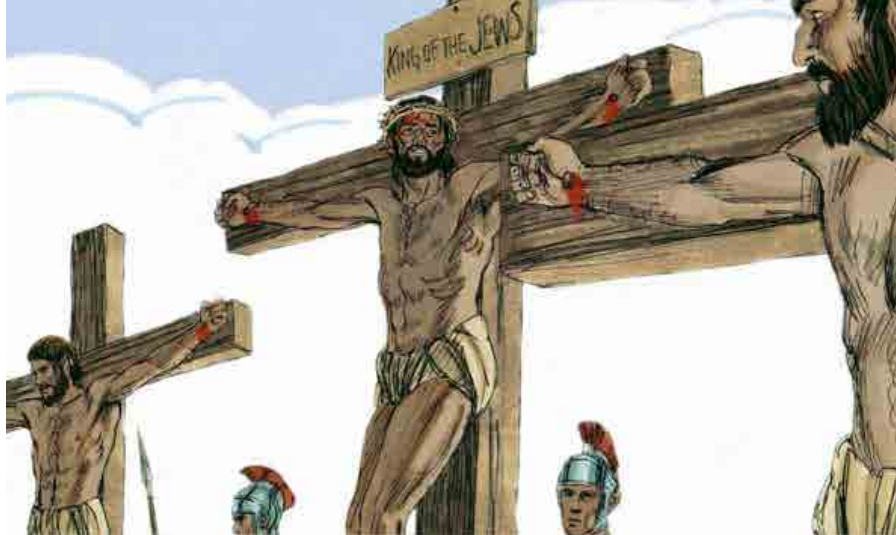

E vojnikipurja čhudine e kocka pale e Isusešće drže. Kana ćerdine akava, ispunisardine jek proroštvo savo phenel: “Podelisardine mungre haljine maškar peste thaj kockisajle pale mungre drže.”

Vojnici su bacili kocku za Isusovu odeću. Kada su to učinili, ispunili su proroštvo koje glasi: “Podelili su moje haljine među sobom i bacili kocku za moju odeću.”

E Isuse razapnisardine maškar duj razbojnikurja. Jek lendar marelas muj katar o Isus, a aver phendas: “Zar či daras e Devlestar? Amen sam došale, ali akava manuš naj vo si nevino.” Askal phendas e Isusešće: “Molima tuće, detut gođi mande ande ćiro carstvo.” O Isus phendas lešće: “Ađes avja manca ando raju.”

Isusa su razapeli između dvojice razbojnika. Jedan od njih se smejao Isusu, ali je drugi rekao: “Zar se ne bojiš Boga? Mi smo krivi, ali ovaj čovek je nevin.” Onda je taj rekao Isusu: “Molim te, seti me se u svome carstvu.” Isus mu je odgovorio: “Danas ćeš biti sa mnom u raju.”

E Židovske vođe thaj buto aver them marenas muj e Isusestar. Phenenas lešće: “Ako san tu Čhavo e Devlesko, fulji katar o trušul thaj spasisar tut! Askal pačasas tuće.”

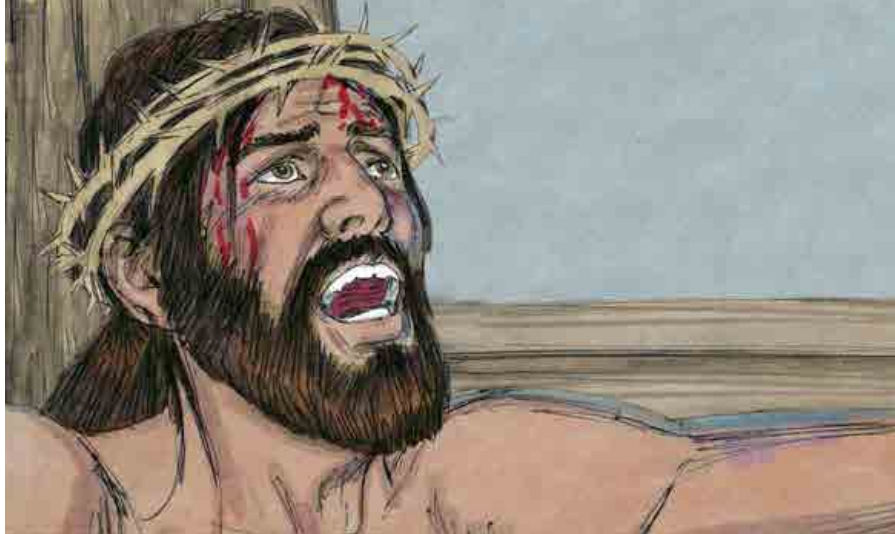
Židovski vođe i ostali ljudi u mnoštvu, smejali su se Isusu. Govorili su mu: “Ako si Sin Božiji, siđi s krsta i spasi se! Onda ćemo ti verovati.”

Askal o nebo pe sasto područije potpuno kaljilo, vi ako sas godova maškara ando đes. Kaljilo mismere thaj sas tunjariko trin saturja.

Onda se nebo nad celim područjem potpuno zamračilo, premda je bila sredina dana. Zamračilo se u podne, a tama se zadržala tri sata.

Askal o Isus čhutas muj: "Gata si! Dade, predaisar mungro duho ande ćire vas." Askal bandardas piro šoro thaj predaisardas piro duho. Kana mulo, askal sas potres e phuv ćhinosajli, a askal o zastori, savo odvoilas e theme katar e Devlešći prisutnost ando Hramo, pharilo pe duj opašina, katar o vrho dži ko krajo.

Zatim je Isus povikao: "Svršeno je! Oče, predajem svoj duh u tvoje ruke." Tada je pognuo glavu i predao svoj duh. Kada je umro, dogodio se potres, a veliki zastor koji je delio ljude od Božije prisutnosti u hramu razderao se na dva dela, od vrha do dna.

Kroz lesko smrto, o Isus putardas o drom te o them šaj avel dži ko Del. Kana o vojniko savo arachelas e Isuse dikhla sa so sas, phendas: "Zaista, akava manuš sas nevino. Sas o Čhavo e Devlesko."

Svojom smrću, Isus je omogućio ljudima da mogu prići Bogu. Kada je vojnik koji je čuvao Isusa video sve što se dogodilo, rekao je: "Zaista, ovaj čovek je bio nevin. Bio je Sin Božiji."

Askal o Josif thajo Nikodem, duj židovske vođe save paćanas kaj si o Isus Mesija, phučline e Pilato pale Isusesko telo. Paćardine lesko telo ando pohtan thaj čhutinele ando limori katar izdubime stena. Askal dokotrljardine baro bar po limori te phandaven o ulaz ande stena.

Onda su Josif i Nikodem, dvojica jevrejskih vođa koji su verovali da je Isus Mesija, pitali Pilata smeju li uzeti Isusovo telo. Umotali su njegovo telo u platno i položili ga u grobnicu izdubljenu u steni. Onda su dokotrljali veliki kamen na grobnicu i zatvorili otvor.

41

**0 Del vazdel e Isuse
andar e mule**

***Bog podiže
Isusa iz mrtvih***

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 27,62–28,15;

Marko 16,1–11;

Luka 24,1–12;

Jovan 20,1–18

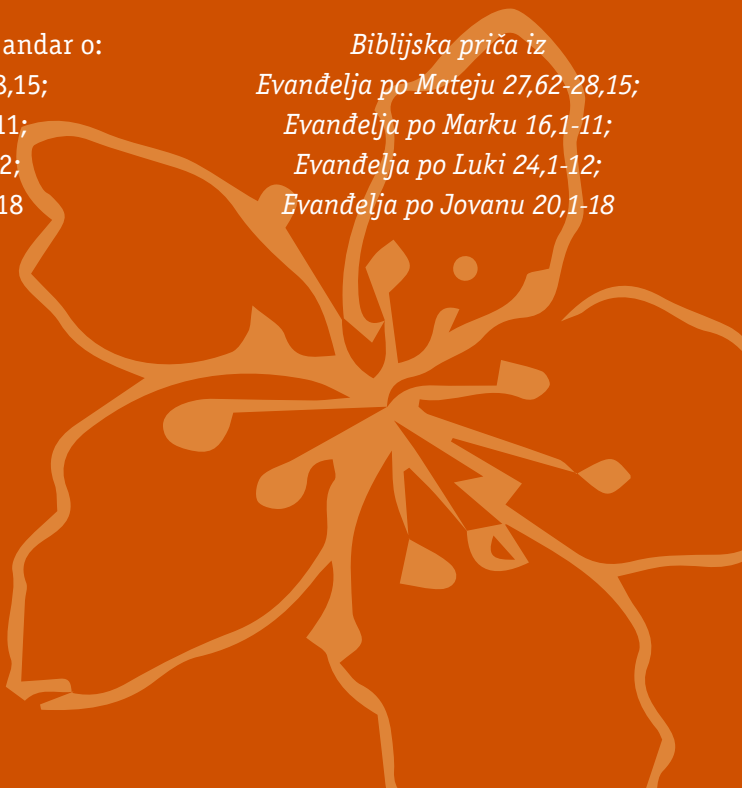
Biblijska priča iz

Evandolja po Mateju 27,62–28,15;

Evandolja po Marku 16,1–11;

Evandolja po Luki 24,1–12;

Evandolja po Jovanu 20,1–18

Nakon so e vojnikipurja razapnisardine e Isuse, e neverne židovske vođe phendine e Pilatošće: “Okova hohamno, Isus, phenda kaj uskrsnila andar e mule nakon trin đes. Vareko moraš te arachel o limori te šaj uverime kaj lešće učenikipurja či avena te čoren lesko telo thaj askal phenen kaj vo uštulo andar e mule.”

Nakon što su vojnici razapeli Isusa, neverne jevrejske vođe su rekle Pilatu: “Onaj lažov Isus rekao je da će uskrsnuti iz mrtvih nakon tri dana. Neko mora čuvati grobnicu kako njegovi učenici ne bi ukrali njegovo telo i onda rekli da je ustao od mrtvih.”

O Pilato phendas: "Len varesave vojniconen thaj osigurin o limori so majlačhe šaj." Gajda kaj zapečatisardine o bar po ulazo ando limori thaj čhutine e vojnikon te arachen les te aven sigurne kaj khonik či čorela lesko telo.

Pilat im je rekao: "Uzmite nekoliko vojnika i osigurajte grob što bolje možete." I tako, zapečatili su kamen na ulazu u grobnicu i postavili vojnike da osiguraju da niko ne može ukrasti telo.

Des nakon so prahosardine e Isuse sas savatosko des, a e židovende nas muklino te pe godova des džan pe limorja. Gajda kaj detharinako rano nakon savatosko des, varesave manušnja pripremisajle te džan pe Isusesko limori te čhon još mulikane mirođije pe lesko telo.

Dannakonštoje Isuspokopan bila je subota, a Jevrejima nije bilo dopušteno da na taj dan idu na grob. Stoga se, u rano jutro nakon subote, nekoliko žena pripremilo da odu na Isusov grob kako bi stavile još ukopnih mirođija na njegovo telo.

Andar jekhvar, dogodisajlo baro potres čhinosajli e phuv. O anđeo savo sijalas zurale poput e mulja pojavisajlo andar o nebo. Otkotrljisaras o bar savo učharelas o ulaz e limoresko thaj bešlo pe leste. E vojnikipurja save aráčhenas o limori darajle thaj peline tele sago mule.

Odjednom se dogodio snažan potres. Anđeo koji je sijao poput munje, pojavio se s neba. Otkotrljao je kamen koji je pokrivao ulaz u grobnicu i seo na njega. Vojnici koji su čuvali grobnicu, prestravili su se i popadali na zemlju poput mrtvaca.

Kana e romnja aresline po limori, o anđeo phendas lende: "Na daran. O Isus naj akate. Vo uskrnsisardas andar e mule, baš sago vi kaj phendas! Diđhena ando limori thaj diđhena korkoro!" E romnja dikhline ando limori kaj sas čhutino e Isusesko telo. Lesko telo nas okote!

Kad su žene stigle na grobnicu, anđeo im je rekao: "Ne bojte se. Isus nije ovde. On je uskrsnuo od mrtvih, baš kako je rekao! Pogledajte u grob i uverite se!" Žene su pogledale u grob i videle su mesto gde je Isusovo telo bilo položeno. Njegovo telo nije bilo tamo!

Askal o anđeo phendas e manušnjende: "Džan thaj phenen e učenikonende: 'O Isus uskrsnisardas andar e mule thaj džal ande Galileja angle tumende.'"

Onda je anđeo rekao ženama: "Idite i recite učenicima: 'Isus je uskrsnuo od mrtvih i otići će u Galileju pred vama.'"

E manušnja sas bahtale thaj vi pherde dar. Prastaine ke učenikurja te phenen lenđe o bahtalo neviqe.

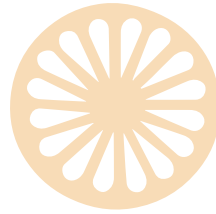
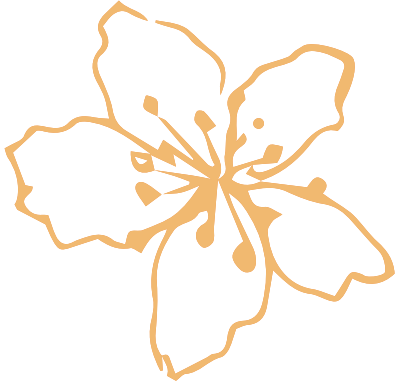
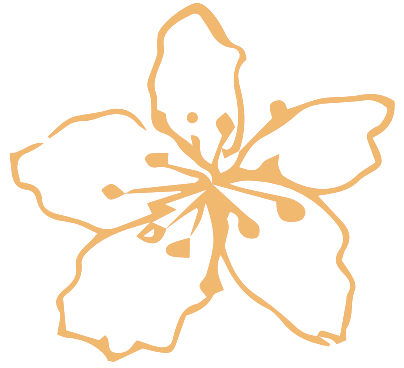

Žene su bile pune straha, ali i velike radosti. Otrčale su reći učenicima radosnu vest.

Dok e manušnja sas po drom džike učenikurja te mothon lenđe e bahtali nevimata, o Isus sikadilo lenđe, thaj von štuisardine les, o Isus phendas lenđe: “Nadaran. Džan thaj phenen mungre učenikonenđe te džan ande Galileja. Okote dičhena man.”

Dok su žene bile na putu do učenika da im kažu radosnu vest, Isus im se ukazao, a one su ga slavile. Isus im je rekao: “Ne bojte se. Idite i recite mojim učenicima da odu u Galileju. Tamo će me videti.”

42

**0 Isus boldelpes
po nebo**

***Isus se vraća
u nebo***

Biblijske paramiča andar o:

Matej 28,16–20;

Marko 16,12–20;

Luka 24,13–53;

Jovan 20,19–23;

e Djela apostolska 1,1–11

Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 28,16–20;

Evandjelja po Marku 16,12–20;

Evandjelja po Luki 24,13–53;

Evandjelja po Jovanu 20,19–23;

Dela apostola 1,1–11

Ande okova đes kana o Isus uskrsnisardas andar e mule, duj katar lešće učenikurja džanas te obilazin o gav. Dok phirenas, ćerenas svato pale sa so sas e Isuseja. Nadisajle kaj si vo o Mesija, ali aska sas mudardo. Akana e manušnja phendine kaj si palem džudo. Či džangline so te pađan.

Onoga dana kada je Isus uskrsnuo od mrtvih, dvojica njegovih učenika išla su u obližnji grad. Dok su hodali, razgovarali su o tome šta se dogodilo s Isusom. Nadali su se da je on Mesija, ali onda je Isus bio ubijen. A sada su žene rekle da je opet živ. Nisu znali šta je istina.

O Isus nakhlo lende thaj počnisardas te phirel lenca, ali von či pindžardine les. Phučlalen so godova ćerenas svto, pa phendine lešće sa šukar so dogodisajlo e Isuseja majsigo nesave đesa. Gndisardine kaj ćeren svato e gostosa savo čidžanel so sas ando Jerusalem.

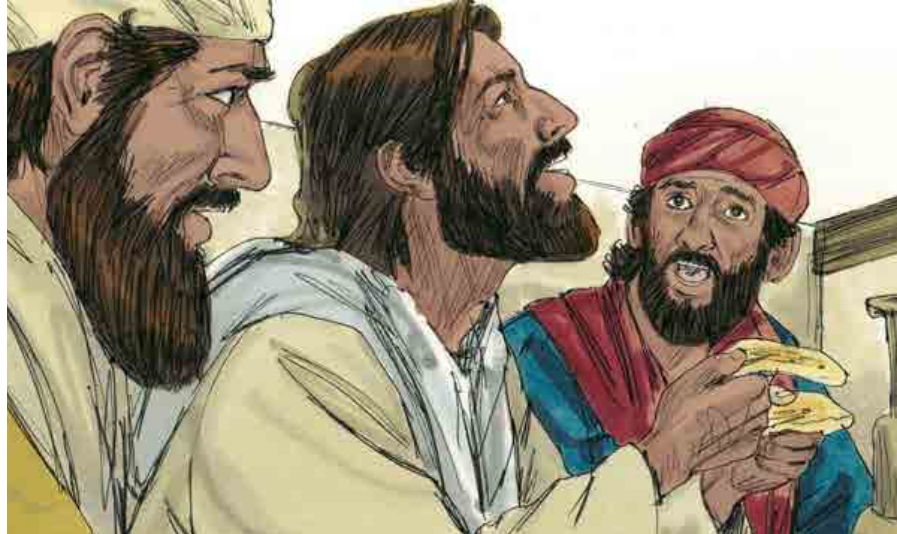
Isus im je prišao i počeo hodati s njima, ali ga oni nisu prepoznali. Pitao ih je o čemu to razgovaraju, pa su mu ispričali sve začuđujuće stvari koje su se dogodile u vezi s Isusom tokom prethodnih nekoliko dana. Mislili su da razgovaraju s posetiocem koji nije znao što se dogodilo u Jerusalimu.

Askal o Isus objasnisarda lende so phenel e Devlesko alavpalo Mesija. Dijalen godi so e prorokurja phendine kaj o Mesija patila thaj avela mudardo, ali uskrsnila o trito des. Kana aresline dži ke o gav kaj akala duj manuša kanisardine te ačhen, gata već peli e rjat.

Onda im je Isus objasnio što Božija reč kaže o Mesiji. Podsetio ih je da su proroci rekli da će Mesija patiti i da će ga ubiti, ali da će treći dan uskrsnuti. Kad su stigli do grada kamo su ova dva čoveka kanila ostati, gotovo je bila večer.

E duj manuša akhardine e Isuse te ačhel lenca, pa vo ačhilo lenca. Kana sas spremne te han e večera, o Isus vazda o mangro, zahvalisardas e Devlešće pale leste, thaj phaglale. Andar jekhvar von pindžardine les kaj si vo o Isus. Ali ande godova trenutko nestanisardas angle lenđe jakha.

Ova dvojica su pozvala Isusa da ostane s njima, pa je ostao. Kad su bili spremni večerati, Isus je podigao hleb, zahvalio Bogu za njega i prelomio ga. Odjednom su prepoznali da je to bio Isus. Međutim, u tom trenutku im je nestao ispred očiju.

E duj manuša phendine jek avrešće: “Godova sas o Isus! Zato amare ile phabonas kana objasnisarelas amamende e Devlešće alava!” Odma đeletar palpale ando Jerusalem. Kana aresline, phendine e učenikonende: “O Isus si džudo! Dikhlam les!”

Dva čoveka su rekla jedan drugome: “To je bio Isus! Zato su nam srca gorela kad nam je objašnjavao Božiju Reč!” Odmah su otišli natrag u Jerusalem. Kad su stigli, rekli su učenicima: “Isus je živ! Videli smo ga!”

Dok e učenikurja gajda čerenas svato, o Isus andar jekhvar pojavisajlo ande soba lenca thaj phendas: "Miro tumenđe!" E učenikurja gndisardine kaj dičhen e duho, ali o Isus phendas lenđe: "Sostar sen darane thaj sumljíčave? Dičhen mungre vas thaj mungre pungre. E duhonen naj telo sago man kaj si." Te dokažil lenđe kaj naj duho, manglas lendar vareso te hal. Dinele kotor pesko mačo, a vo haline.

Dok su učenici tako razgovarali, Isus se najednom pojavio u sobi s njima i rekao im: "Mir vama!" Učenici su mislili da vide duha, ali Isus im je rekao: "Zašto ste uplašeni i sumnjičavi? Pogledajte moje ruke i noge. Duhovi nemaju tela kao što ja imam." Kako bi im dokazao da nije duh, tražio im je nešto za jelo. Dali su mu komad pečene ribe, a on ga je pojeo.

O Isus phendas: "Phendem tumende kaj sa so si ramome pale mande ande Devlesko Alav moraš te pherdol." Askal putardas lenđi gođi te šaj hačaren e Devlesko Alav. Phendas: "Dumut sas ramome kaj o Mesija patila, merela thaj uskrsnila andar e mule o trito đes."

Isus je rekao: "Rekao sam vam da se mora ispuniti sve što je napisano o meni u Božijoj reči." Onda im je otvorio umove da bi mogli razumeti Božiju reč. Rekao je: "Davno je napisano da će Mesija patiti, umreti i treći dan uskrsnuti od mrtvih."

“Isto gajda si ramome ande Lila kaj mungre učenikurja navestina savorende te pokajinpe sar primisardinesas o jartipe pale pire bezeha. Počnina te čeren akava ando Jerusolim, a askal džana svugde sa e themešće svugde. Tumen sen svedokurja palthaj svedočina sa e themešće. Tumen sen e svedokurja pale godova.”

“Isto tako je napisano u Pismima da će moji učenici govoriti svima da se pokaju kako bi primili oprost za svoje grehe. To će početi činiti u Jerusalimu, a onda će otići posvuda i svedočiti svim narodima. Vi ste svedoci svemu ovom što se dogodilo.”

Pale štarvardeš des save
avenas, o Isus pojavilaspe
pire učenikonende. Jekhvar
sikadilo e pandžšela (500)
manušende ande isto
vrjama! Dokažisardas pire
učenikonende pe majbut
načinurja kaj si džudo, thaj
sikavelas les palo carstvo e
Devlesko.

*Tokom sledećih četrdeset
dana, Isus se puno puta
pojaviio svojim učenicima.
Jednom se ukazao više
od 500 ljudi u isto vreme!
Dokazao je svojim učenicima
na mnoge načine da je živ,
te ih je poučavao o carstvu
Božijem.*

O Isus phendas pire učenikonende: "Dini si mande sa e vlast po nebo thaj pe phuv. Dakle, džan, thaj ćeren katar sa e thema učenikonengajda kajbolena len ando alav e Dadesko, Čhavesko, thaj e Sveto Duhosko, thaj sikavenlen te aven poslušne ande sa so zapovedisardem tumende. Dentumen gođi me avava sasti vrjama tumenca."

Isus je rekao svojim učenicima: "Data mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Dakle, idite, činite učenike od svih naroda tako što ćete ih krstiti u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, te ućeći ih da budu poslušni svemu što sam vam zapovedio. Setite se, ja ću uvek biti s vama."

Štarvardeš đes nakon so o Isus vaskrsnisarda andar e mule, phenda pire učenikonende: “Ačhen ando Jerusalamo dok e sila e Duho Svetošći či fuljel pe tumende.” Askal o Isus đelotar po nebo, thaj o oblako garadasle katar lende jakha. O Isus bešlas pe desno rig e Devlešći te vladil pe sa.

Četrdeset dana nakon što je Isus uskrsnuo od mrtvih, rekao je svojim učenicima: “Ostanite u Jerusalamu dok vam moj Otac ne udeli moć kada Duh Sveti dođe na vas.” Onda je Isus uzašao na nebo, a oblak ga je sakrio od njihova pogleda. Isus je seo s desne strane Bogu da vlada nad svime.

43

**Počnil e prvo
khandiri**

Biblijsko paramiči andar e:
Djela apostolska 2

Nastanak Crkve

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 2*

Nakon so o Isus boldaspe ando nebo, e učenikurja ačhiline ando Jerusalm sar o Isus zapovedisarda lende te čeren. E vernikurja stalno okote čidenaspe thaj molinas pes.

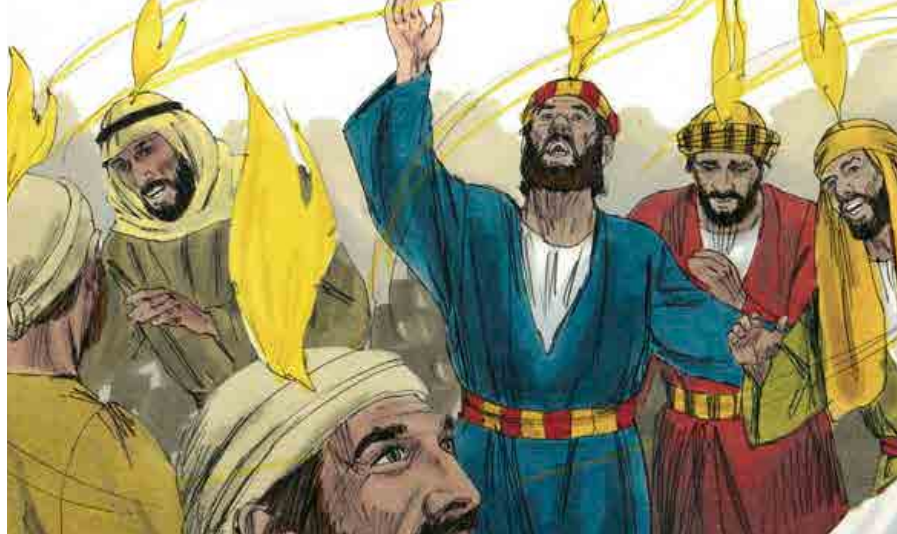

Nakon što se Isus vratio na nebo, učenici su ostali u Jerusalmu kako im je Isus zapovedio da učine. Vernici su se tamo stalno skupljali na molitvu.

Svako brš, pandžvardeš đesa nakon e Pasha, e Židovurja slavinas o važno đes savo akhardolas Pandžvardešto (50) đes. Pandžvardešto (50) đes sas kana e Židovurja slavinas e žetva e đivešći. E Židovurja andar o sasto them avenas pe godova đes ando Jerusalem te zajedno slavin o Pandžvardešto (50) đes. Godova brš, o pandžvardešto (50) đes avilo varekaj katar kurko đes sar o Isus đelo ando nebo.

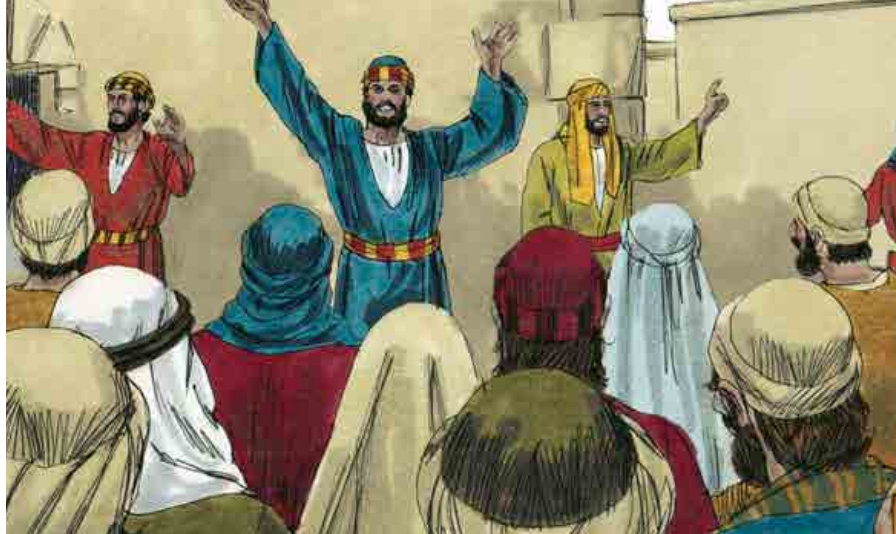
Svake godine, pedeset dana nakon Pashe, Jevreji su slavili važan dan zvan Pedesetnica. Pedesetnica je bilo vreme kada su Jevreji slavili žetvu pšenice. Jevreji su dolazili iz celog sveta u Jerusalem da bi zajedno slavili Pedesetnicu. Te godine, vreme Pedesetnice je došlo oko nedelju dana nakon što je Isus uzašao na nebo.

Dok sas e vernikurja sa zajedno, andar jekhvar ando čer savo andar jekhvar pherdilo e zvukosa thaj bare bavlajava. Askal vareso so izgledilas sago cikno plameno e jagago pojavisajlo pe šore sa e vernikonengo. A von savora pherdile e Sveto Duho thaj počnisadine te čeren svato ande aver čhibja.

Dok su vernici bili svi zajedno, odjednom se kuća u kojoj su bili ispunila zvukom jakog vetra. Onda se nešto što je izgledalo poput plamičaka vatre pojavilo iznad glava svih vernika. Svi oni su se ispunili Duhom Svetim i počeli govoriti drugim jezicima.

Kana o them andar o Jerusalem ašundine e buka, but aviline te dičen so dogodisarelpes. Kana o them ašundas e vernikonen sar najavisaren e šukar delurja e Devlešće, sas začudime kaj ašundine sa kava pe pire dejaći čhib.

Kad su ljudi u Jerusalimu čuli buku, mnoštvo je došlo videti što se događa. Kad su ljudi čuli vernike kako najavljuju divna dela Božija, bili su začuđeni da su čuli sve to na svom maternjem jeziku.

Varesave katar godola manuša optužisardine e učenikonen kaj si mate. Ali o Petar uštilo thaj phendas lende: "Ašunen man! Akala manuša naj mate! Akava ispunilpes o proročanstvo savo phendas o proroko Joel ande savo o Del phenel: 'Ande poslednje đesa izliva mungro Duho.'"

Neki od tih ljudi optužili su učenike da su pijani. Međutim, Petar je ustao i rekao im: "Poslušajte me! Ovi ljudi nisu pijani! Ovo je ispunjenje proročanstva proroka Joila, u kojem Bog kaže: 'U poslednje dane, izliću svoga Duha.'"

“E romalen Izraelconalen, o Isus sas rom savo ćerdas but moćne znakurja thaj ćudurja e Devlešće moćeja, sagot kaj dikhline thaj već džanen. Ali tumen razapnisardinele.”

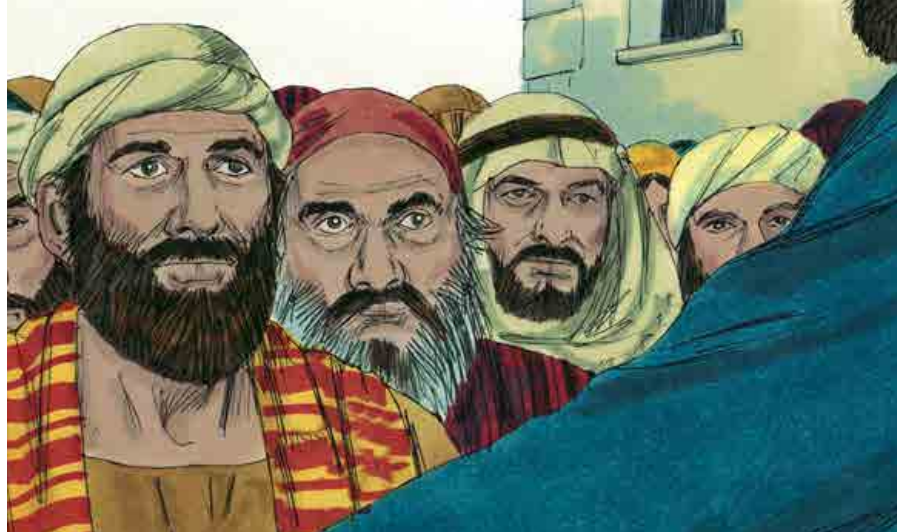

“Ljudi Izraelci, Isus je bio ćovek koji je ućinio mnoge moćne znakove i ćuda uz pomoć Božije sile, kao što ste videli i već znate. Međutim, vi ste ga razapeli!”

“Vi ako o Isus mulo, o Del uskrnsisarda les andar e mule. Akava pherdilo o pročanstvo savo phenel: ‘Či mućeja te ćiro Sveco ćernol ando limori.’ Amen sam svedokurja kaj o Del palem e Isuse uskrnsisardas ando trajo.”

“Tako je Isus umro, Bog ga je podigao od mrtvih. Ovo je ispunjenje proroštva koje glasi: ‘Nećeš dopustiti da tvoj Svetac u grobu istrune’. Mi smo svedoci činjenice da je Bog Isusa podigao iz mrtvih i vratio u život.”

“O Isus si akana vazdino thaj bešel pe desno rig pire dadešći e Devlešći baš sako kaj vi obećisardas kaj ćerela, O Sveto Duho ćerel sa akava so akana dičhen thaj ašunen.”

“Isus je sada uzdignut i sedi s desne strane Boga Oca. Štaviše, Isus je poslao Duha Svetoga baš kao što je i obećao da će učiniti. Duh Sveti čini sve ovo što sada vidite i čujete.”

“Tumen razapnisardine akale manuše, e Isuse. Ali džanen sigurno, kaj o Del e Isuse ćerdas Gospod thaj e Mesijava.”

“Vi ste razapeli ovog čoveka, Isusa. Ali, znajte sa sigurnošću da je Bog Isusa učinio i Gospodinom i Mesijom.”

E manuša save ašundine e Petre sas zurale uznemirime okoleja so ašundine. Pa phučline e Petre thaj e učenikonen: “Phralalen, so te ćeras?”

Ljudi koji su slušali Petra bili su duboko uznemireni onome što su čuli. Stoga su upitali Petra i učenike: “Braćo, što da učinimo?”

O Petar phendas lende:
“Svako tumendar trubul te
pokailpe thaj te avel boldo
ando alav e Isuse Hristosko
te o Del jartosarel tumende
tumare bezeha. Askal
delatumen isto daro e
Sveto Duho.”

*Petar im je odgovorio: “Svaki
od vas treba se pokajati
i neka se krsti u ime Isusa
Hrista, kako bi vam Bog
oprostio grehe. Tada će vam
isto dati dar Duha Svetoga.”*

Katar trin milje manuša paćajine ande godova so o Petar phenda thaj postanisardine e Isusešće učenikurja. Sas boldine thaj postanisardine deo e khandirjako ando Jerusalimo.

Oko 3000 ljudi je poverovalo u to što je Petar rekao i postalo Isusovim učenicima. Bili su kršteni i postali su deo crkve u Jerusalimu.

E učenikurja neprestalno ašunenas e apostolengo sikavnipe, e vrjama nađhelas lende zajedno, hanas zajedno, thaj molinas pes jek avreja. Uživinas zajedno slavinasi Devle thaj sa so saslen delinas jek avresa. Savora lačhe gndinas pale lende. Svako đes sa majbut them postaninas vernikurja.

Učenici su stalno slušali apostolsko učenje, provodili su vreme zajedno, jeli zajedno, te molili se jedni s drugima. Uživali su u zajedničkom slavljenju Boga i sve što su imali, delili su jedni s drugima. Svi su dobro mislili o njima. Svaki dan je sve više ljudi – postali su vernici.

44

**O Petar thaj o
Jovano sastaren
e prosijako**

Biblijsko paramiči andar e:
Djela apostolska 3,1–4,22

***Petar i Jovan
isceljuju
prosjaka***

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 3,1-4,22*

Jek đes o Petar thaj o Jovano đele ando Hramo. Dok načhenas pašo hramsko vudar, dikhline ječe bande manušes savo prosilas love ke hramskosko vudar.

Jednoga dana, Petar i Jovan su išli u Hram. Dok su prilazili hramskim vratima, videli su hromog čoveka koji je prosio.

O Petar dikhlas e bande manuše thaj phendas lešće: “Najman love te davtut. Ali davatu okova so siman. Ande Isusesko alav, ušti thaj phir!”

Petar je pogledao hromoga čoveka i rekao mu: “Nemam novca da ti dam. No, daću ti ono što imam. U Isusovo ime, ustani i hodaj!”

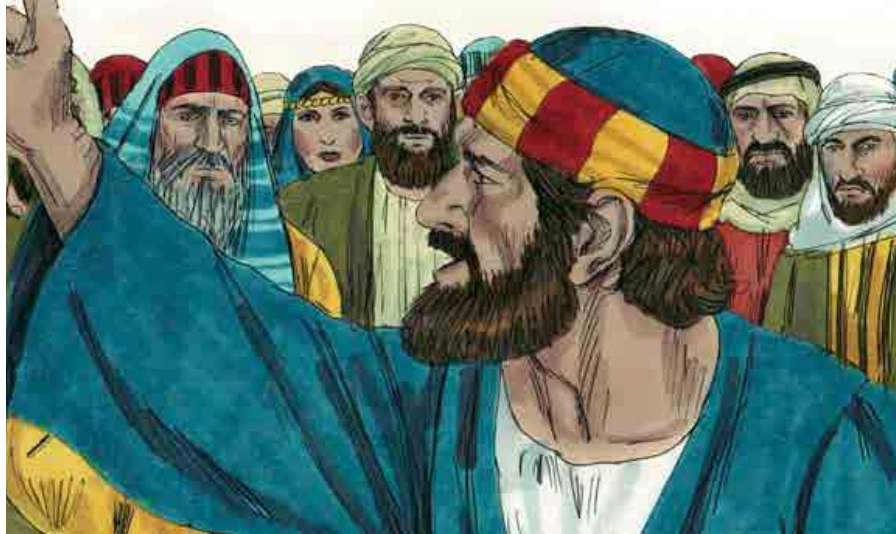
O Del odma sastardas e bande manuše, a vo odma počnisardas te phirel te hutel okolo, thaj slavisarel e Devle. O them savo sas ande hramošći avlija sas začudime.

Bog je odmah iscelio hromoga čoveka, a on je odmah počeo hodati i skakati uokolo, te slaviti Boga. Ljudi u dvorištu Hrama bili su začuđeni.

O But o them odma avilo te dičen e manuše savo sastilo. O Petar phendas lenđe: "Sostar sen začudime kaj akava manuš sastilo? Amen či sastardam les amare snagava ili lačhipeja. Nego, sas godova e Isusešći moć thaj paćipe savo o Isus dija kolen save sastarda akale manuše."

Mnoštvo ljudi brzo je došlo videti čoveka koji je bio isceljen. Petar im je rekao: "Zašto se čudite što je ovaj čovek isceljen? Mi ga nismo iscelili svojom snagom ili dobrotom, nego su Isusova moć i vera koju Isus daje iscelili ovoga čoveka."

“Tumen sen okola save phendine e rimske upraviteljende te mudaren e Isuse. Tumen mudardine e okoles savo stvorisardas o trajo, ali o Del uskrnsiarda les andar e mule. O Del iskoristisardas tumare delurja te pherdol o proročanstvo kaj o Mesija trpila thaj merelela. Gajda kaj kana pokajintume thaj boldentumen e Devlešće te tumare bezeha aven jartome.”

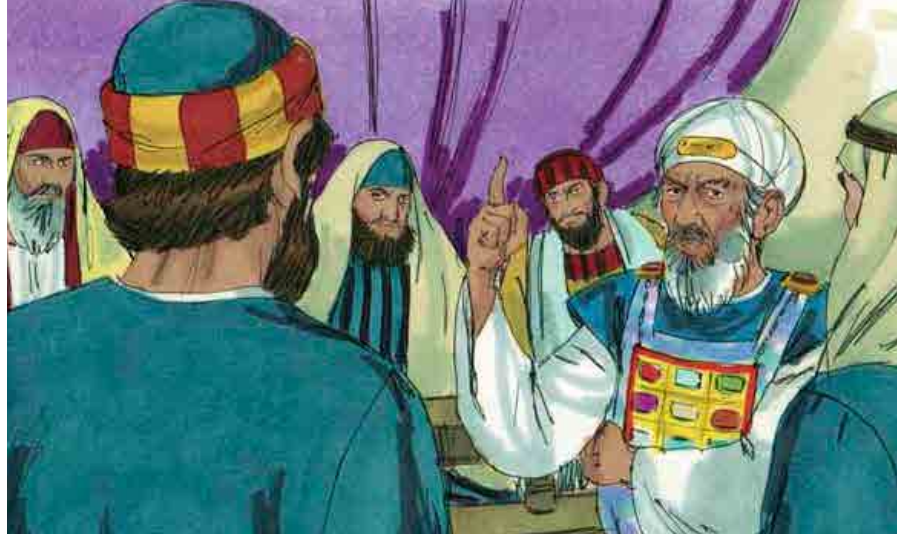
“Vi ste ti koji ste rekli rimskom upravitelju da ubije Isusa. Vi ste ubili tvorca života, ali ga je Bog uskrsnuo od mrtvih. Iako niste razumeli šta ste činili, Bog je iskoristio vaša dela da ispuni proročanstvo da će Mesija trpeti i umreti. Stoga, sada se pokajte i okrenite se Bogu da bi vaši gresi bili oprani.”

E Hramošće upraviteljurja sas zurale uznemirime okolesa so o Petar thaj o Jovano phenenas. Pa astardine len thaj čhudine len ando phanglipe. Ali o but o them paćajjas e Petrešće porukaće, thaj o brojo e themesko save počnisardine te paćan ando Isus barilo pe oko pandž milje manuša.

Upravitelji Hrama su se jako uzrujali onome što su Petar i Jovan govorili. Stoga su ih uhvatili i bacili u zatvor. Međutim, mnogi ljudi su poverovali Petrovoj poruci, a broj ljudi koji su verovali u Isusa narastao je na oko 5000.

Aver đes e židovske vođe andine e Petre thaj e Jovane ko baro rašaj thaj aver pobožne vođe. A von phučline e Petre thaj e Jovane: “Ko dijatumen moć te sastaren akale manuše?”

Sledeći dan, jevrejske vođe odveli su Petra i Jovana velikom svešteniku i drugim verskim vođama. Pitali su Petra i Jovana: “Čijom ste moći iscelili ovog hromog čoveka?”

O Petar phendas lende: "Akava manuš ačhel akate angle tumende sastardo e Isusešće moćeja. Tumen razapnisardine e Isuse, ali o Del palem uskrsnisarda les ando trajo! Tumen odbisardine les, ali či postoil ni jek aver načino te spasiln tumen osim kroz e moć e Isusešći savo si o Mesija!"

Petar im je odgovorio: "Ovaj čovek stoji pred vama isceljen po moći Isusa Mesije. Vi ste razapeli Isusa, ali ga je Bog uskrsnuo i vratio u život! Vi ste ga odbili, ali ne postoji nijedan drugi način da se spasite od greha osim po moći Isusovoj!"

E vođe sas šokirime kaj o Petar thaj o Jovano ćerenas svato gajda odvažno kaj dikhline kaj si akala manuša, obične manuša save nas školuime. Ali askal dinepe gođi kaj sas akala manuša e Isuseja. Nakon so zapretisardine e Petrešće thaj e Jovanošće, muklinelen.

Vođe su bili šokirani što su Petar i Jovan govorili tako odvažno, jer su videli da su obični i neškolovani ljudi. No, onda su se setili da su proveli vreme s Isusom. Nakon što su zapretili Petru i Jovanu, pustili su ih.

45

**0 Stefan thaj
o Filip**

Stefan i Filip

Biblijsko paramiči andar e:
Djela apostolska 6,8-8,5; 8,26-40

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 6,8-8,5; 8,26-40*

Jek katar e vođe ande khandiri savi tek počnisarda sas o manuš savo bučholas Stefan. Les sas lačo ugled thaj sas pferdo e Sveto Duhosa thaj mudrosti. O Stefan ćerelas but e čudurja thaj uvredljivo tvrdilas kaj o them trubul te paćal ando Isus.

Jedan od vođa rane Crkve bio je čovek koji se zvao Stefan. Uživao je dobar ugled među ljudima i bio je pun Duha Svetoga i mudrosti. Stefan je činio mnoga čudesa i uverljivo tvrdio da ljudi trebaju verovati u Isusa.

Jek đes, dok o Stefan sikavelas palo Isus, varesošće židovurja save či paćanas ando Isus počnisardine te prepirinpe e Stefaneja. Zurale holjajle thaj hohadine e pobožne vođeđe po Stefane. Phendine: "Ašundam les sar mothol bilačhipe palo Mojsija thaj palo Del!" Pa e pobožne vođe astardine e Stefane thaj andinele anglo baro rašaj thaj ostale židovske vođeđe, aj još hohamne svedokurja hohadine po Stefane.

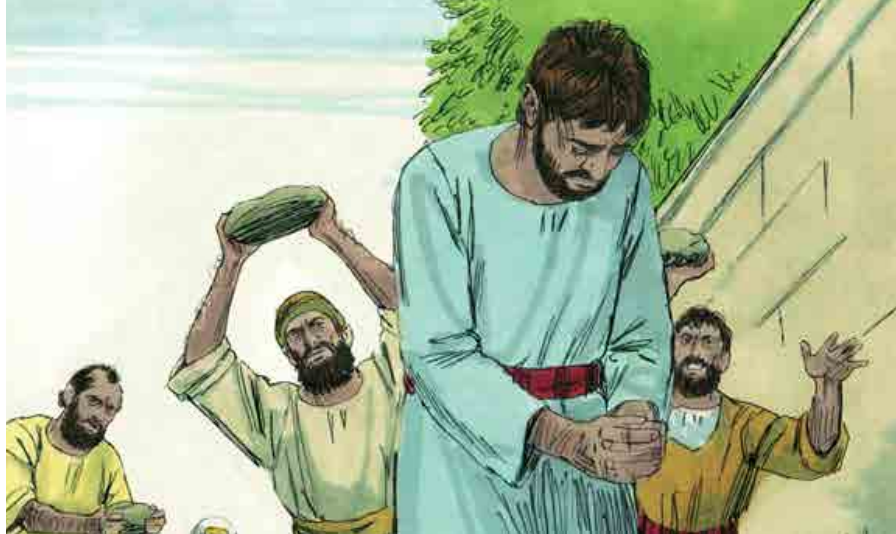
Jednoga dana, dok je Stefan poučavao o Isusu, neki Jevreji koji nisu verovali u Isusa počeli su se prepirati sa Stefanom. Jako su se naljutili i lagali su verskim vođama o Stefanu. Rekli su: "Čuli smo ga kako govori loše o Mojsiju i Bogu!" Stoga su verski vođe uhvatili Stefana i odveli ga velikom svešteniku i ostalim vođama Jevreja, gde je još lažnih svedoka iznosilo laži o Stefanu.

O baro rašaj phučla e Stefane: "Dali si čače godova so phenen pale tute?" O Stefan phendas lenđe gajda kaj dijalen gođi pe but e bare stvarja save o Del ćerdas, katar e Avraamešći vrjama dži ke Isusešći vrjama, thaj sar sas e Devlesko them neprestalno neposlušno. Askal phendas: "Tumen tvrdo glave manušalen kaj uvek bunintumen thaj odbacin e Sveto Duho, baš sago vi tumare papurja kaj uvek odbacisarenas e Devle thaj mudarenas lešće prorokonon. Ali tume ćerdine vareso maj gore nego so von ćerdine! Tumen mudardine e Mesija!"

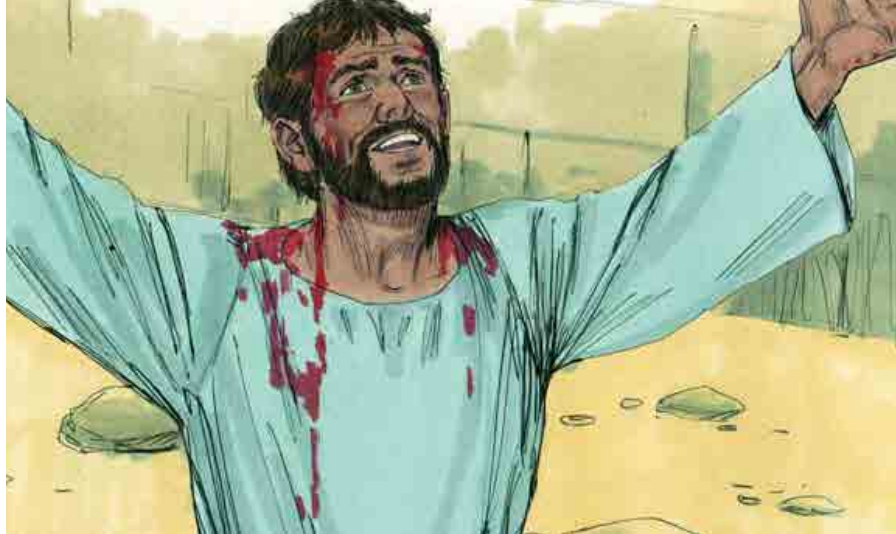
Veliki sveštenik je pitao Stefana: "Je li istina to što govore o tebi?" Stefan je odgovorio tako što ih je podsetio na mnoge velike stvari koje je Bog učinio, od Avraamova do Isusova vremena, te da je Božiji narod neprestano bio neposlušan. Onda je rekao: "Vi tvrdo glavi i pobunjenički ljudi uvek odbacujete Duha Svetoga, baš kao što su vaši preci uvek odbacivali Boga i ubijali njegove proroke. No, vi ste učinili nešto puno gore od njih! Vi ste ubili Mesiju!"

Kana e pobožne vođe akava ašundine, sas gajda holjarike kaj učardine pe kan thaj zurale čhutine muj. Crdine e Stefane avrijal o gav thaj čhudenas bara pe leste te mudaren les.

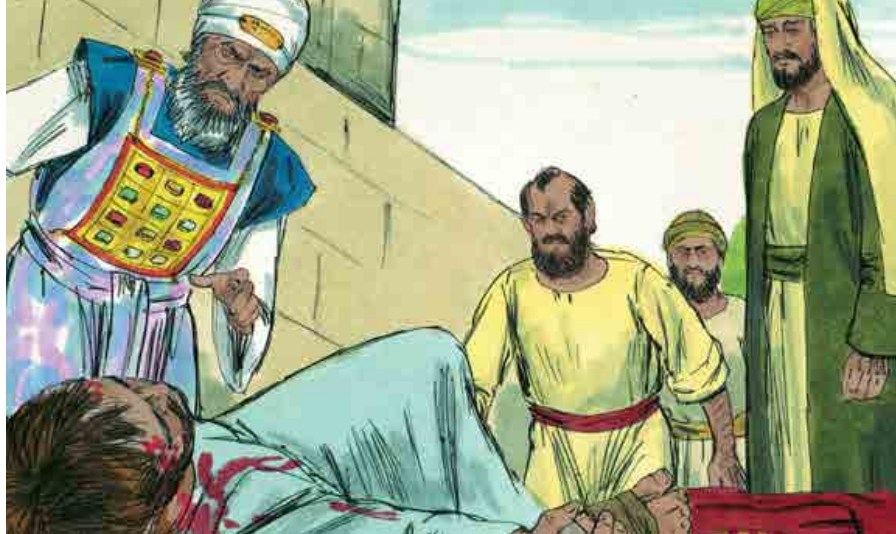
Kada su verski vođe to čuli, tako su se naljutili da su pokrili uši i glasno vikali. Odvukli su Stefana izvan grada i bacali kamenje na njega ne bi li ga ubili.

Dok o Stefan marelas, čhutas muj: "Isuse, primisar mungro duho." Askal pelo pe pire koča thaj palem čhutas muj: "Gospode na uračunisar lende akava sago bezah protiv lende." Askal mulo.

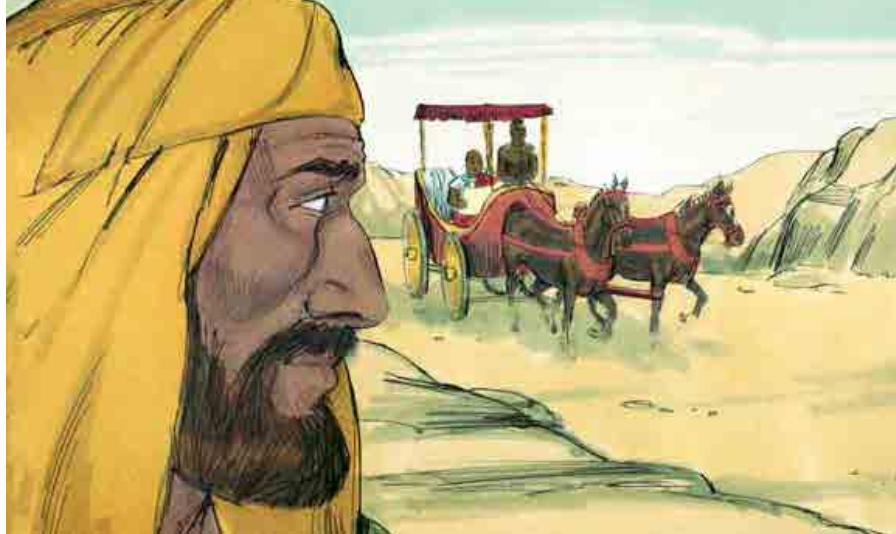

Dok je Stefan umirao, povikao je: "Isuse, primi moj duh!" Tada je pao na kolena i opet povikao: "Gospodaru, ne računaj im ovaj greh protiv njih!" Onda je umro.

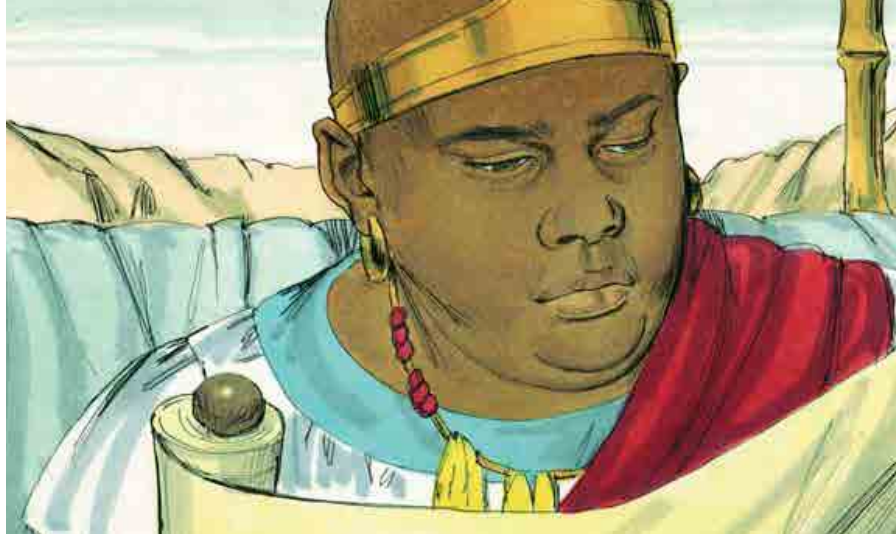
Jek terno čhavo savo akhardolas Savao složisajlo e themesa save mudardine e Stefane thaj lelas sama pe lenđe drze dok von čhudenas bara po Stefane. Godova đes, but o them andar o Jerusolim počnisardine te progonin e Isusešće sledbenikon, pa e vernikurja našline pe aver than. Thaj unatoč akalešće, propovedinas palo Isus kajgod džanas.

Jedan mladić, koji se zvao Savle, složio se s ljudima koji su ubili Stefana i čuvao je njihovu odeću dok su ga oni kamenovali. Toga dana, mnogi su ljudi u Jerusalmu počeli progoniti Isusove sledbenike, pa su vernici pobegli na druga mesta. I pored toga, propovedali su o Isusu gde god su išli.

Jek e Isusesko učeniko savo bučholas Filip sas jek katar okola vernikurja kaj našline andar o Jerusolim nakon so sas o progontvo. Đelo ande Samarija kaj propovedilas palo Isus thaj but e manuša sas spasime. Askal jek đes o anđeo e Devlesko phenda e Filipešće te džal po odredime drom ande pustinja. Sar vo phirelas dromesa, o Filip dikhla e važno službeniko andar o gav savo akhardolas Etijopilja sar vozilpe ande piri kočija. O Sveto Duho phenda e Filipešće te džal te čerel svato akale manušesa.

Jedan Isusov učenik koji se zvao Filip, bio je jedan od onih vernika koji su pobjegli iz Jerusalima tokom progonstva. Otišao je u Samariju, a tamo je propovedao o Isusu i mnogi su bili spašeni. Onda je jednog dana anđeo Božiji rekao Filipu da ode na neki određen put u pustinji. Dok je Filip tako hodao putem, video je važnog službenika iz Etiopije koji se vozio u svojoj kočiji. Duh Sveti je rekao Filipu da ode i razgovara s ovim čovekom.

Dok o Filip načelas e kočijava, ašundas manuša andar e etiopija sar čitol andar e knjiga o kova so ramosardas o proroko Isaija. O manuš čitosardas: “Indarenas les sar e bakhres te den čurjasa, a sago kaj si o bakhro tiho, gajda ni vo či phenelas ni alav. Bilačhe ponašisajle prema leste thaj či poštuissardin les. Line lesko trajo.”

Dok je Filip prilazio kočiji, čuo je Etiopljanina kako čita iz knjige koju je napisao prorok Isaija. Čovek je čitao: “Vodili su ga kao jagnje na klanje, a kao što je jagnje tiho, tako ni on nije rekao ni reči. Nepošteno su se poneli prema njemu i nisu ga poštovali. Oduzeli su mu život.”

O Filip phučla e manuše andar e Etiopija: “Haćares so čitosares?” O Etijopljanino phendas: “Či. Naštik te haćarav osim ako vareko či objasnil mande. Molima tuće, avthajbešpaše mande. Dali o Isaija ramosardas pale peste ili pale varekaste avreste?”

Filip je pitao Etiopljanina: “Razumeš li šta čitaš?” Etiopljanin mu je odgovorio: “Ne. Ne mogu razumeti ako mi neko ne objasni. Molim te, dođi i sedni kraj mene. Je li Isaija pisao o sebi ili o nekome drugome?”

O Filip objasniasdas e nanušešće andar e Etiopija kaj o Isaija ramosardas palo Isus. O Filip isto gajda koristiasdas aver lila te phenel lešće e lači vest palo Isus.

Filip je Etiopljaninu objasnio da je Isaija pisao o Isusu. Filip je koristio i druga Pisma da mu kaže radosnu vest o Isusu.

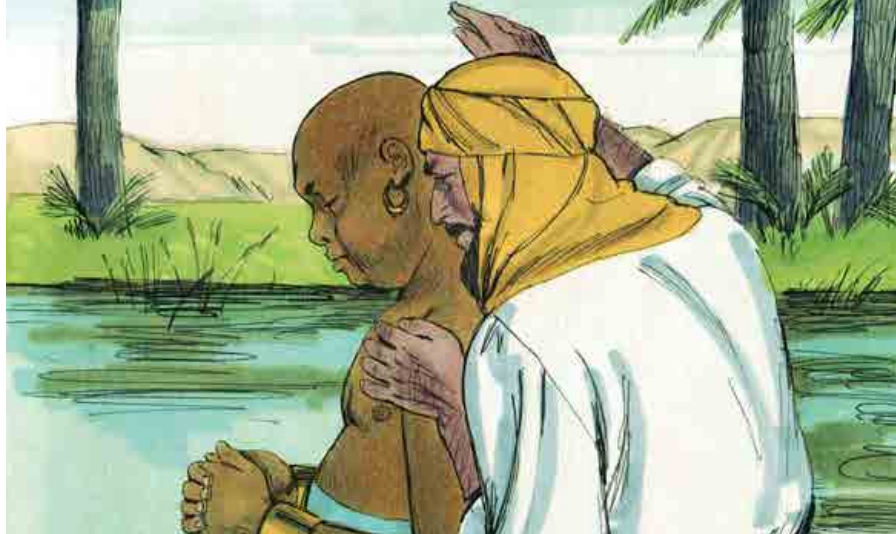

Dok o Filip thaj o Etijopljanino putuinas, avile dži ke varesosko paj. O Etijopljanino phenda: “Dik okote si varesosko paj! Šaj avav boldo?” Thaj phendas e kočijašešće te ačhavel e kočija.

Dok su Filip i Etiopljanin putovali, došli su do neke vode. Etiopljanin je rekao: “Gle, eno vode! Mogu li biti kršten?” Tada je rekao vozaču da zaustavi kočiju.

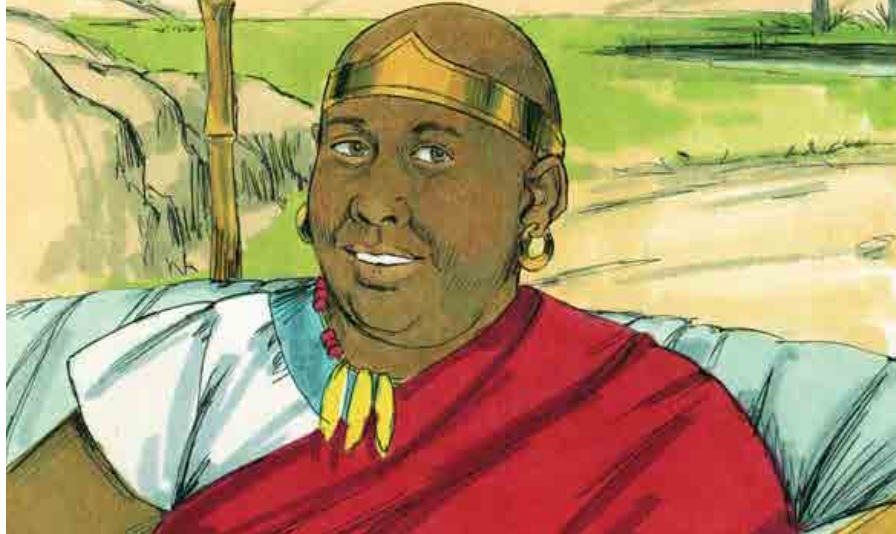

Gajda kaj fuljistine ando paj, a o Filip boldas e manuše andar e Etiopija. Nakon so inkljistine andar o paj, o Sveto Duho andar jekhvar inđardas e Filipe dur pe aver than kaj vo nastavisardas te ćerel svato palo Isus.

Kada su sišli u vodu, Filip je krstio Etiopljanina. Nakon što su izašli iz vode, Duh Sveti je odjednom odneo Filipa daleko na drugo mesto gde je nastavio govoriti ljudima o Isusu.

O Etiopljanino nastavisarda piro drom te džal čere, bahtalo kaj pindžarel e Isuse.

Etiopljanin je nastavio putovati prema svome domu, srećan što poznaje Isusa.

46

**0 Pavle postajil
hrišćanino**

***Pavle postaje
hrišćanin***

Biblijsko paramiči andar e:
Djela apostolska 8,3; 9,1-
31; 11,19-26; 13,1-3

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 8,3; 9,1-31;
11,19-26; 13,1-3*

O Savle sas okova terno čhavo savo lelas sama pe drze e themešće save mudardine e Stefane. Vo či pačalas ando Isus, pa proganjilas e vernikonen. Džalas čher katar o čher ando Jerusalem te astarel e romen thaj e romnjen thaj te čhudel len ando phanglipe. O baro rašaj dijas e Savlo dopuštenje te džal ando gav Damask te astarel e hrišćanen thaj te boldel len palpale ando Jerusalem.

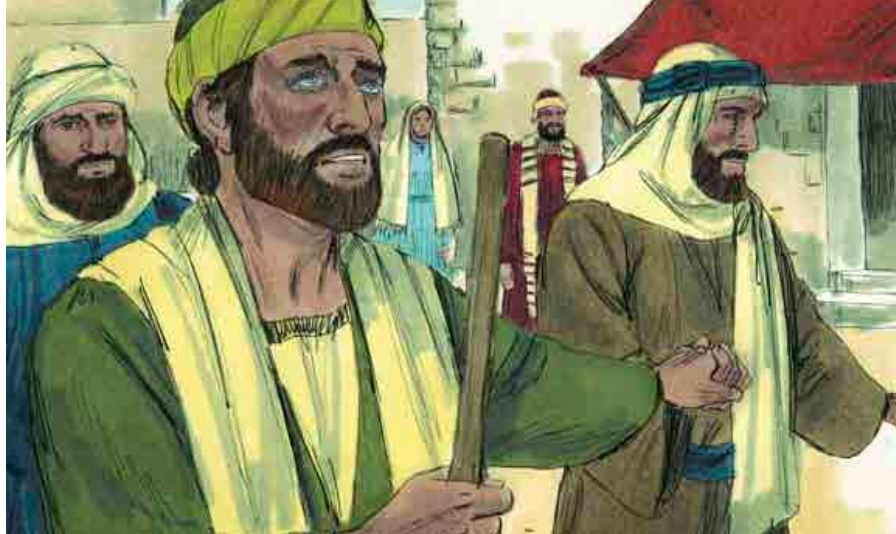
Savle je bio onaj mladić koji je čuvao odeću ljudi koji su ubili Stefana. On nije verovao u Isusa, pa je progonio vernike. Išao je od kuće do kuće u Jerusalemu da bi hvatao i muškarce i žene i bacio ih u zatvor. Veliki sveštenik je Savlu dao dopuštenje da ode u grad Damask kako bi i onde uhvatio hrišćane i doveo ih nazad u Jerusalem.

Dok o Savle sas po drom palo Damask, sjajno svetlo andar o nebo zasijisarda svugde oko leste, thaj vo pelo pe phuv. O Savle ašundas varekas sar phenel: "Savle! Savle! Sostarprogonisman?" O Savle phučlas: "Ko san tu, Gospodarina?" O Isus phenda: "Me sem o Isus. Tu man progonis!"

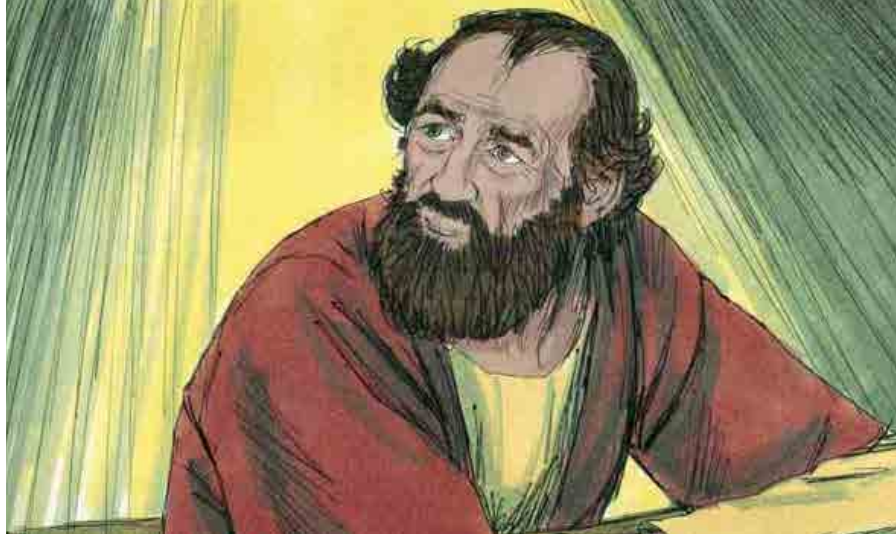

Dok je Savle putovao za Damask, sjajno svetlo s neba zasjalo je svuda oko njega, tako da je pao na zemlju. Savle je čuo nekoga kako govori: "Savle! Savle! Zašto me progoniš?" Savle je pitao: "Ko si ti, Gospodaru?" Isus mu je odgovorio: "Ja sam Isus. Ti mene progoniš!"

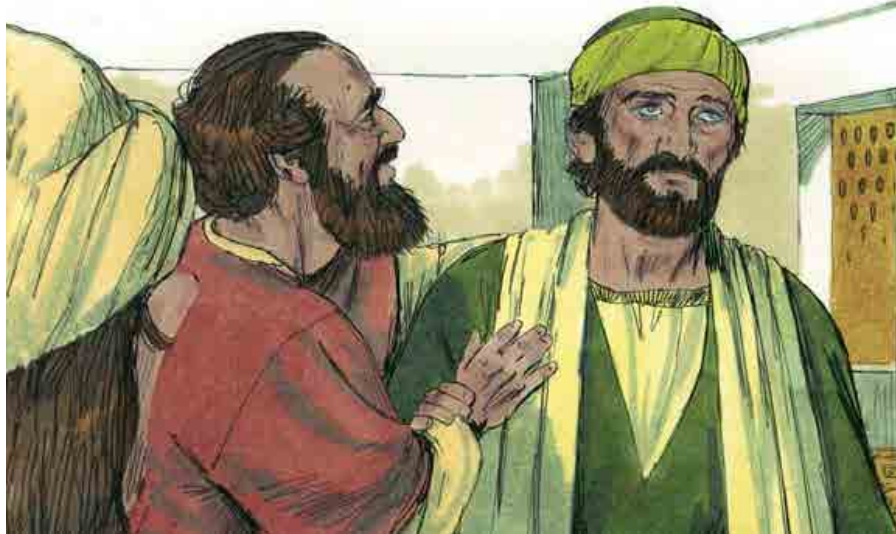
Kana o Savle uštulo, naštik te dičhelas. Lešće drugarja inđardineles ando Damask. O Savle či hala thaj či pila khanči trin đes thaj trin rjat.

Kad je Savle ustao, nije mogao videti. Njegovi prijatelji su ga odveli u Damask. Savle nije ništa ni jeo ni pio tri dana.

Ando Damask sas jek učeniko savo akhardolas Ananija. O Del phendas lešće: “Dža ando čher kaj bešelas o Savle. Čho čiro vas pe leste te vo šaj palem te dičhel.” Ali o Ananija phendas: “Gospode, ašundem sar godova manuš progonik e vernikonen.” O Del phendas: “Dža! Kaj les odabirisardem te objavil mungro alav e Židovende thaj aver themende andar aver phuvja. Vo but trpila zbog mungro alav.”

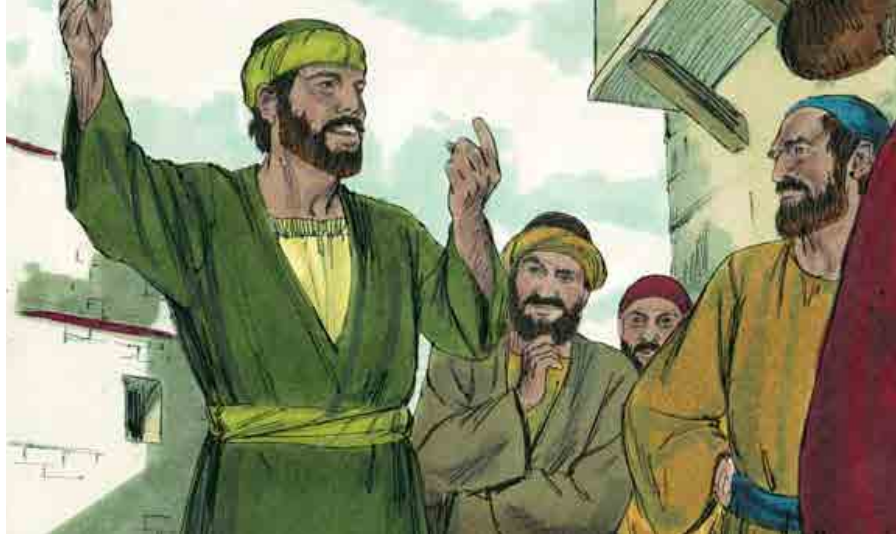
U Damasku je živeo učenik koji se zvao Ananija. Bog mu je rekao: “Idi u kuću gde je Savle odseo. Stavi svoje ruke na njega da bi on mogao ponovo videti.” Međutim, Ananija je rekao: “Gospodaru, čuo sam kako je ovaj čovek progonio vernike.” Bog mu je odgovorio: “Idi! Odabrao sam ga da objavljuje moje ime Jevrejima i ljudima iz drugih naroda. On će mnogo trpeti za moje ime.”

Zato o Ananija delo dži ko Savle, čhutas pire vas pe leste, thaj phendas: "O Isus, savo objavisajlo tuđe po drom dži akaring, bičhaldas man te boldav tuće čiro vido thaj te aves pherdo e Sveto Duhosa." O Savle odma šaj te dikhlas, a o Ananija boldasles. Askal o Savle halas vareso thaj e zor boldabes ande leste.

Stoga je Ananija otišao Savlu, stavio ruke na njega i rekao: "Isus koji ti se objavio na putu ovamo poslao me da ti se vrati vid i da budeš ispunjen Duhom Svetim." Savle je odmah mogao videti, a Ananija ga je krstio. Onda je Savle nešto pojeo i snaga mu se vratila.

O Savle odma počnisardas te propovedil e Židovenđe ando Damask, phenelas: “O Isus si o Čhavo e Devlesko!” E Židovurja sas zadivime kaj o manuš savo kamelas te uništil e vernikonen akana isto pačal ando Isus! Savle raspravilas e Židovenca, dokažilas lenđe kaj si o Isus Mesija.

Savle je odmah počeo propovedati Jevrejima u Damasku, govoreći: “Isus je Sin Božiji!” Jevreji su bili zadivljeni da čovek koji je pokušavao uništiti vernike sada isto veruje u Isusa! Savle je raspravljao sa Jevrejima, dokazujući da Isus jest Mesija.

Nakon bute đesa, e Židovurja ćerdine plano te mudaren e Savle. Bičhaldine e manuše te roden les pe gavešće vudara te mudaren les. Ali o Savle ašundas pale gadava plano, thaj lešće drugarja pomognisardine lešće te našel. Jek rjat muklineles preko o zido ande korpa. Nakon so o Savle našlo andar o Damask, nastavisardas te propovedil palo o Isus.

Nakon mnogo dana, Jevreji su skovali plan da ubiju Savla. Poslali su ljude da ga traže na gradskim vratima kako bi ga ubili. No, Savle je čuo za taj plan, tako da su mu njegovi prijatelji pomogli pobeći. Jedne noći, spustili su ga preko zidina u košari. Nakon što je Savle pobegao iz Damaska, nastavio je propovedati o Isusu.

O Savle đelotar ando Jerusalem te areseles e učenikonenca, ali von daranas lestar. Askal jek verniko savo akhardolas Barnaba inđardas e Savle ke apostolurja thaj phendas lenđe sar o Savle hrabro propovedil ando Damask. Nakon godova e učenikurja prihvatisardine e Savle.

Savle je otišao u Jerusalem da bi se susreo s učenicima, ali oni su ga se bojali. Tada je vernik koji se zvao Varnava odveo Savla k apostolima i rekao im kako je Savle hrabro propovedao u Damasku. Nakon toga, učenici su prihvatili Savla.

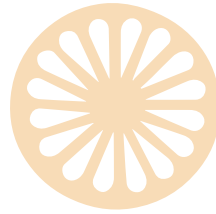
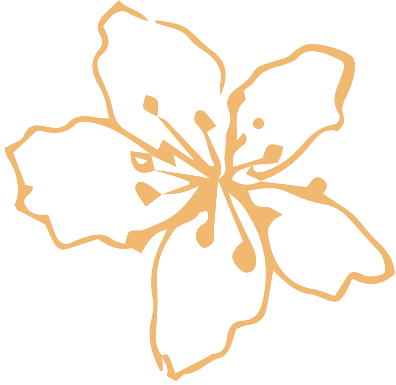
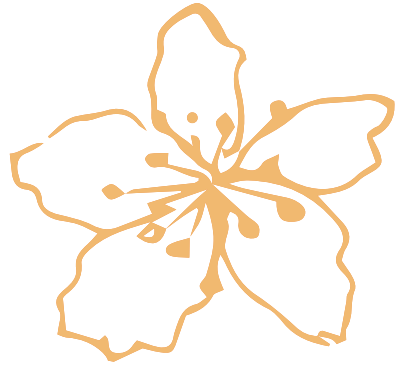
Varesošće vernikurja save našline katar o progonstvo ando Jerusalem đeletar dur ande Antiohija thaj propovedinas palo Isus. O but o them andar e Antiohija nas Židovurja, ali po prvo drom, but lendar postanisardine vernikurja. O Barnaba thaj o Savle đele okote te sikaven akale neve vernikonen majbut andar o Isus thaj osnažisaren e khandiri. Thaj upravo ande Antiohija okola save paćanas ando Isus sas akharde "Hriščanurja".

Neki vernici koji su pobjegli od progonstva u Jerusalmu, otišli su daleko u grad Antiohiju i propovedali o Isusu. Većina ljudi u Antiohiji nisu bili Jevreji, ali, po prvi put, puno je njih postalo vernicima. Varnava i Savle su otišli tamo da bi poučili te nove vernike više o Isusu i osnažili crkvu. Upravo su u Antiohiji oni koji veruju u Isusa prvi puta bili prozvani "hriščani".

Jek đes, dok e hrišćanurja ande Antiohija postinasthaj molinas pe, o Sveto Duh phenda lende: “Odvoisaren mande e Barnaba thaj e Savle te ćeren e bući pe savi me akhardem len.” Gajda kaj e khandiri ande Antiohija molisajle palo Barnaba thaj palo Savle thaj čutine pire vas pe lende. Askal bičhaldinelen te propovedin lači vest palo Isus pe but aver thana. O Barnaba thaj o Savle sikavenas e theme andar e razne thema, thaj but o them paćajas ando Isus.

Jednog dana, dok su hrišćani u Antiohiji postili i molili, Duh Sveti im je rekao: “Odvojite mi Varnavu i Savla da rade delo na koje sam ih pozvao.” Stoga se crkva u Antiohiji molila za Varnavu i Savla, i vernici su položili ruke na njih da ih blagoslove. Poslali su ih da propovedaju radosnu vest o Isusu na mnogim drugim mestima. Varnava i Savle su poučavali ljude iz različitih naroda, i mnogi su poverovali u Isusa.

47

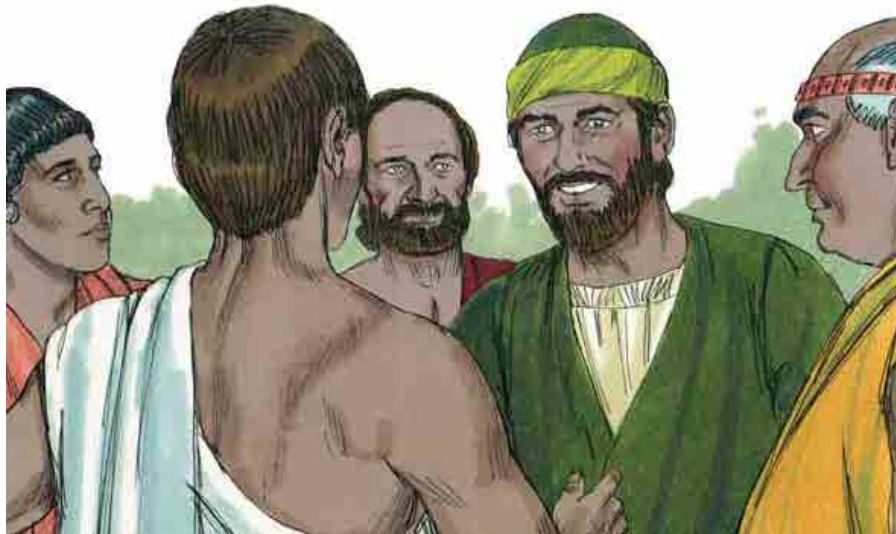
**O Pavle thaj o
Sila ande Filipe**

***Pavle i Sila
u Filipima***

Biblijsko paramiči andar e:
Djela apostolska 16,11–40

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 16,11-40*

Dok o Savle putuila kroz o Rimsko Carstvo, počnisardas te koristil piro rimsko alav: "Pavle." Jek đes, o Pavle thaj lesko drugari o Sila đele ando gav savo akhardolas Filipe te navestisaren e bahtali nevimata palo Isus. Đele po than paše reka avrjal o gav, kaj ćidelas pe o them pe molitva. Okote areline e manušnjia savi akhardolas Lidija, voj sas trgovkinja. Voj volilas thaj klanjisajlo e Devle.

Dok je Savle putovao kroz Rimsko carstvo, počeo je koristiti svoje rimsko ime "Pavle. Jednoga dana, Pavle i njegov prijatelj Sila otišli su u grad Filipi da govore radosnu vest o Isusu. Otišli su na mesto pored reke izvan grada, gde su se ljudi okupljali na molitvu. Tu su sreli ženu koja se zvala Lidija, a koja je bila trgovkinja. Volela je i slavila Boga.

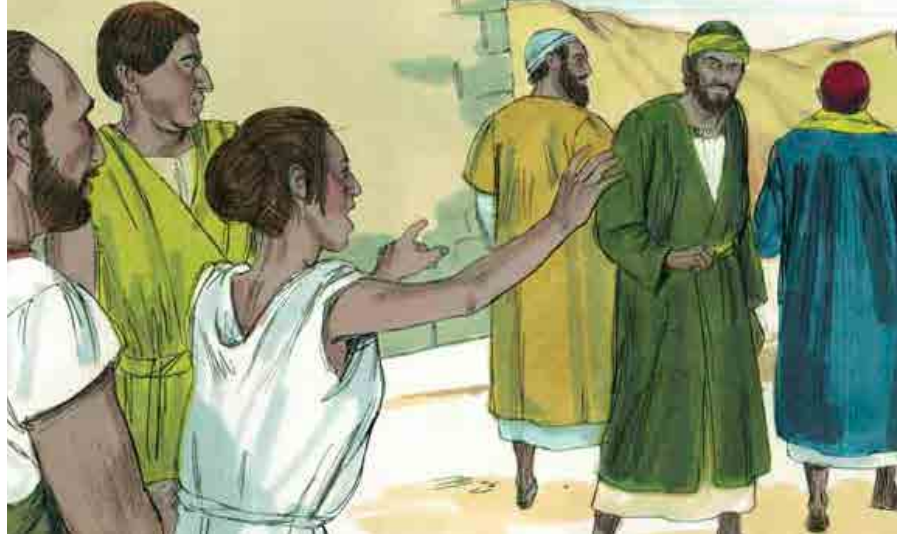
O Del putardas e Lidijako ilo te pačal ande poruka palo Isus, pa voj thaj laći familija sas bolde. Voj akharda e Pavle thaj e Sila te ačhen ande lako čher, pa von ačhiline late thaj ke laći familija.

Bog je otvorio Lidijino srce da bi verovala poruci o Isusu, te su se ona i njena familija krstili. Ona je pozvala Pavla i Silu da ostanu u njenoj kući, tako da su oni ostali kod nje i njene familije.

O Pavle thaj o Sila često ačhenas pes e manušenca pe molitva. Svako đes dok phirenas dži okote, jek ropkinja savi sas opsjednime e benđenca stalno džalas pale lende. Uz e pomoć godole benđešći, voj dičhelas e budućnost e themešće, pa zaradilas but love pire gospodarenđe sago vračarica.

Pavle i Sila su se često sretali s ljudima na mestu za molitvu. Svaki dan dok su hodali do tamo, sledila bi ih jedna robinja opsednuta demonom. Uz pomoć toga demona, predviđala je ljudima budućnost, pa je tako svojim gospodarima zarađivala mnogo novca kao gatara.

Dok phirenas, e ropkinja
čholas muj: "Akala manuša
si sluge e Bare Devlešće.
Von navestisaren tumende
e Devlesko plano spasenje!"
Voj ćerelas godova gajda
često kaj dosadisardas
e Pavlešće.

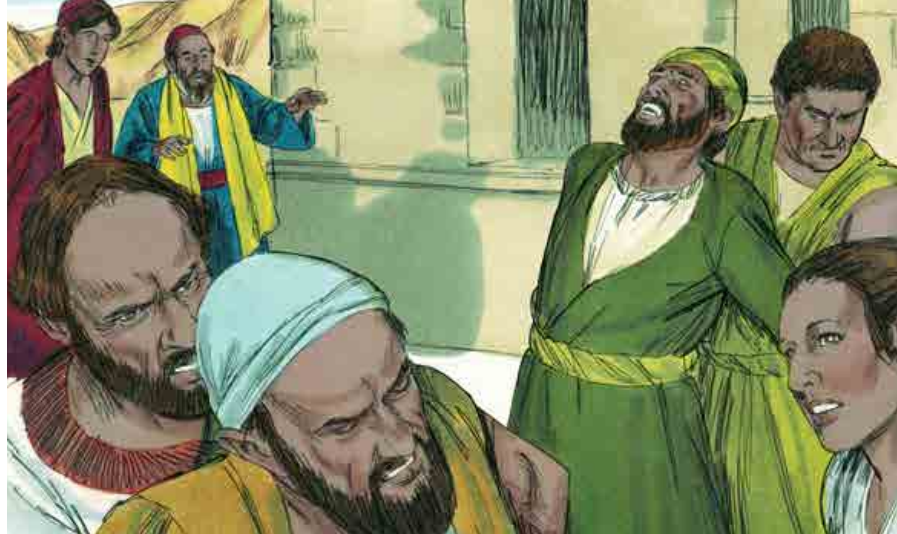
*Dok su oni tako hodali,
robinja je vikala: "Ovi ljudi
su sluge Boga Svevišnjega.
Govore vam Božiji plan
spasenja!" To je radila tako
često, da je Pavlu to dosadilo.*

Pale jek đes, kana e ropkinja počnisardas te čhol muj, o Pavle boldape late thaj phendas e benđešće savo sas ande late: "Ande Isusesko alav, inklji andar late." O beng odma muklala.

Napokon jednog dana, kad je robinja počela vikati, Pavle se okrenuo prema njoj i rekao demonu koji je bio u njoj: "U Isusovo ime, izađi iz nje." Demon ju je odmah napustio.

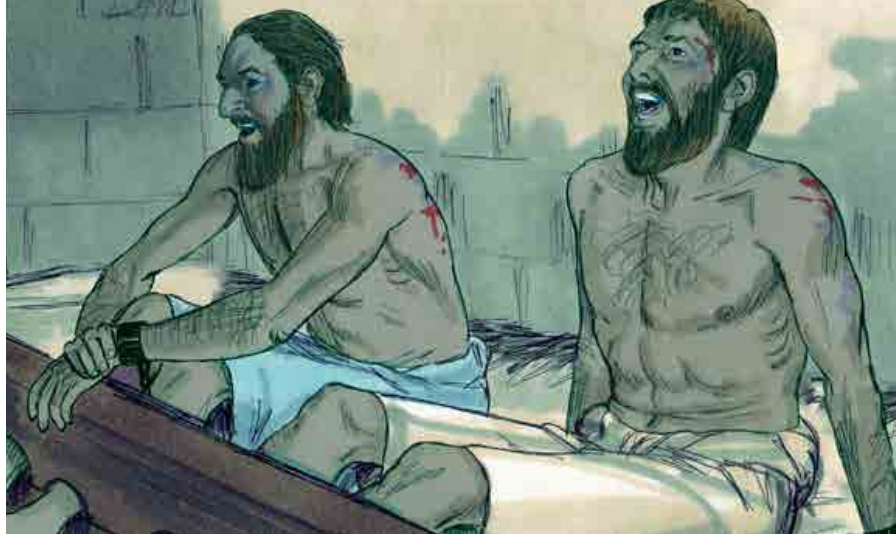
E manuša save sas vlasnikurja godole ropkinjaće zurale holjajle! Svatisardine kaj bi e bendesko, e ropkinja naštik e themešće te mothol e budućnost. Godova značilas kajothemmajbutčipoćinela love laće vlasnikonenđe te voj phenel lenđe so avela lenđe.

Ljudi koji su bili vlasnici te robinje jako su se naljutili! Shvatili su da ona bez demona više neće moći proricati ljudima budućnost. To je značilo da im ljudi više neće davati novac kako bi im ona rekla šta će im se dogoditi.

Gajda kaj e vlasnikurja
godole ropkinjaće inđardine
e Pavle thaj e Sila e rimske
vlasnikonende, save
mardinelen thaj čhudinelen
ando phanglipe.

*Zato su vlasnici te robinje
odveli Pavla i Silu rimskim
vlastima, koji su ih istukli
i bacili u zatvor.*

Čhutine e Pavle thaj e Sila ande maj arakhado deo e phanglipasko, a čak vi lende pungre čhutine ande okurja. A ipak, maškare ande rjat, von đilabenas đilja save slavinas e Devle.

Stavili su Pavla i Silu u najčuvaniji deo zatvora, a čak su im okovali noge. Ipak, oni su usred noći pesmom slavili Boga.

Andar jekhvar sas baro potres! Sa e vudara ando phanglipe putajle thaj e lancurja katar sa e roburja peline.

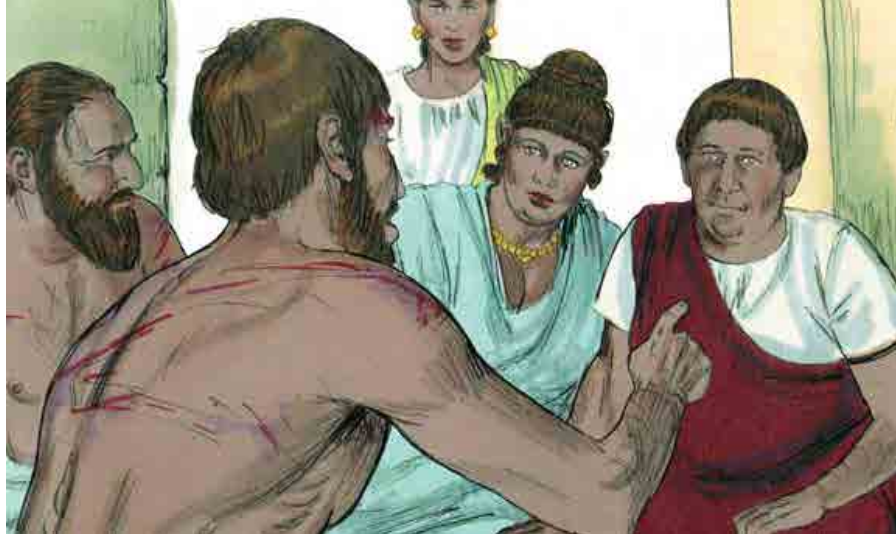
Odjednom je nastao jak potres! Sva vrata u zatvoru su se otvorila i spali su lanci sa svih zatvorenika.

O tamničari džungadilo, a kana dikhla kaj si o vudae e phanglipesko putardo, zurale darajlo! Gndisardas kaj sa e robijaša našline, thaj planirisarda te mudarelpe. (Džangla kaj e rimske vlasti mudardinesas les te muklasas e robijašende te našen.) Ali o Pavle dikhla les taj čhuta muj: “Ač! Na vazde čiro vas pe tute. Savora sam akate.”

Tamničar se probudio, a kad je video da su sva vrata zatvora bila otvorena, bio je prestravljen! Mislio je da su svi zatvorenici pobjegli, pa se planirao ubiti. (Znao je da bi ga rimske vlasti ubile da je dopustio zatvorenicima da pobjegnu.) No, Pavle ga je video i povikao: “Stani! Nemoj se povređivati. Svi smo ovde.”

O manuš savo aračhelas e tamnica činolaspe dok avelas karingal o Pavle thaj o Sila thaj phučla len: "So trubul te ćerav te avav spasime?" O Pavle phenda: "Paća ando Gospod, Isus thaj tu thaj vi či familija avena spasime." Askal o tamničari anda e Pavle thaj e Sila ande piro ćher thaj thodas lenđe rane. O Pavle propovedisardas e bahtali nevimata palo Isus savorende ande lesko ćher.

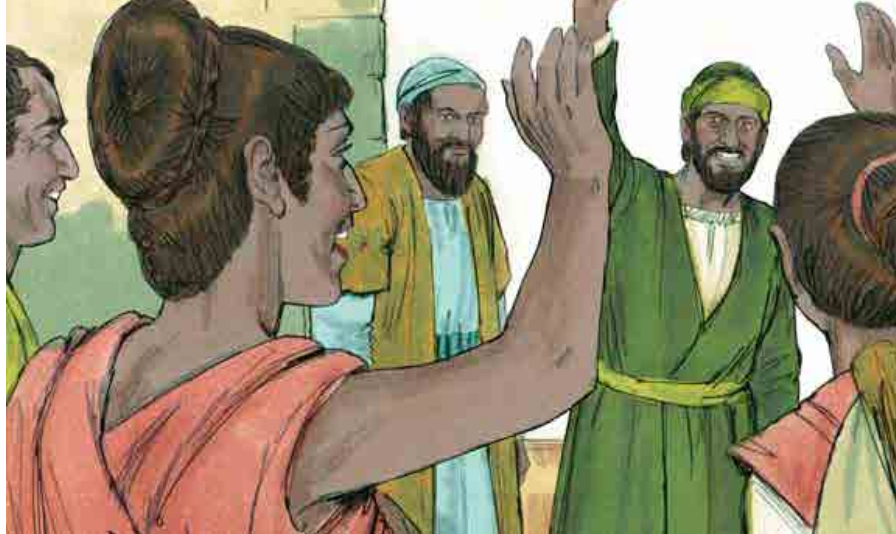
Tamničar se tresao dok je prilazio Pavlu i Sili, pa ih je upitao: "Šta moram učiniti da budem spašen?" Pavle je odgovorio: "Veruj u Isusa, Gospoda, pa ćeš se spasiti i ti i tvoja porodica." Onda je tamničar odveo Pavla i Silu u svoj dom i opraio im rane. Pavle je propovedao radosnu vest o Isusu svima u njegovoj kući.

O tamničari thaj lešci sasti familija pačajine ando Isus thaj sas bolde. Askal o tamničari dija e Pavle thaj e Sila te han, thaj zajedno raduisajle.

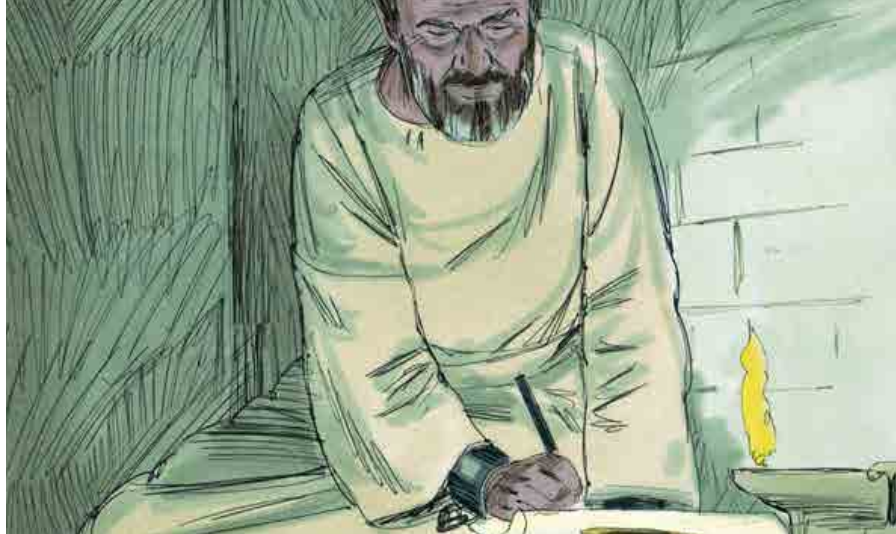

Tamničar i njegova cela porodica poverovali su u Isusa i bili su kršteni. Onda je tamničar Pavlu i Sili dao nešto za jelo i zajedno su se radovali.

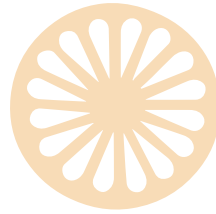
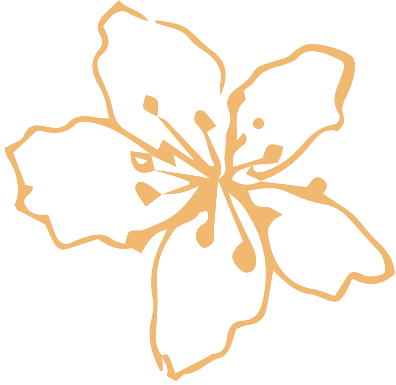
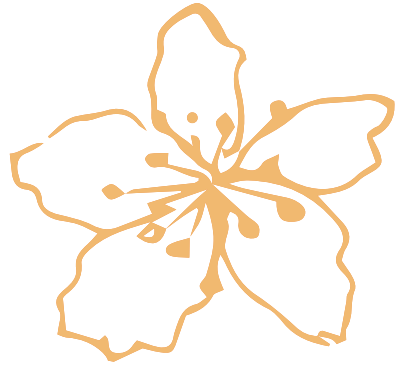
Aver đes e vođe e gavešće oslobodisardine e Pavle thaj e Sila andar o phanglipe thaj rodine lendar te džantar andar e Filipe. O Pavle thaj o Sila posetisardine e Lidija thaj aver drugaren thaj askal đeletar andar o gav. E bahtali nevimata palo Isus nastavisardas te buljol, a e khandiri nastavisardas te barjol.

Sledeći dan, upravitelji grada su oslobodili Pavla i Silu iz zatvora i rekli im da napuste Filipi. Pavle i Sila su posetili Lidiju i neke druge prijatelje, a onda su napustili grad. Radosna vest o Isusu nastavila se širiti, a Crkva je nastavila da raste.

O Pavle thaje aver hriščanske vođe putuinas ande but e gava, propovedinas thaj sikavenas e theme e bahtali nevimata palo. Isto gajda ramosardine but e lila te ohrabrin thaj sikaven e vernikonen ande khandirja. Varesave andar godola lila postanisardine lila ande Bibliji.

Pavle i druge hriščanske vođe putovali su u mnoge gradove, propovedajući i poučavajući ljude radosnoj vesti o Isusu. Isto tako, napisali su mnoga pisma kako bi ohrabрили i poučili vernike u crkvama. Neka od tih pisama postala su knjige u Bibliji.

48

**O Isus si
obećime Mesija**

***Isus je obećani
Mesija***

Biblijsko paramiči andar o:

Postanak 1-3; 6; 14; 22;

Izlazak 12; 20;

2 Samuelova 7;

Hebrejima 3,1-6; 4,14-5,10; 7,1-

8,13; 9,11-10,18;

Otkrivenje 21

Biblijska priča iz

1. knjige Mojsijeve 1-3; 6; 14; 22;

2. Knjige Mojsijeve 12; 20;

2. Knjiga Samuilova 7;

Poslanice Jevrejima 3,1-6; 4,14-5,10;

7,1-8,13; 9,11-10,18;

Otkrivenja 21

Kana o Del stvorisarda o them, sa sas savršeno. Nas bezah. O Adam thaj e Eva volinasjekavre, thaj volinas e Devle. Nas nasvalipe ni meripe. O Del kamla te o them avel kasavo.

Kad je Bog stvorio svet, sve je bilo savršeno. Nije bilo greha. Adam i Eva voleli su jedno drugo, a voleli su i Boga. Nije bilo ni bolesti ni smrti. Bog je i hteo da svet bude takav.

O beng phendas kroz o sap ando vrto sar zavedisardasas e Eva. Askal voj thaj o Adam sagrašisardine protiv o Del. Pošto sagrašisardine, savora pe phuv si nasvale thaj meren.

Sotona je progovorio kroz zmiju u vrtu kako bi zaveo Evu. Ona i Adam su tada sagrašili protiv Boga. Budući da su sagrašili, svi na zemlji znaju biti bolesni i svi umiru.

Pošto o Adam thaj e Eva sagrašisardine, vareso još majgore dogodisajlo. Von postanisardine e Devlešće dušmaja. Sago posledica, katar godoja vrjama svako manuš bijandola bezehalo thaj ujedno si vi e Devlesko dušmano. O odnos maškar o Del thaj o them sas narušime zbog o bezah. Ali e Devles sas plano te obnovil godova odnos.

Budući da su Adam i Eva sagrašili, dogodilo se nešto još gore. Postali su Božiji neprijatelji. Zato se od tada svaka osoba rađa s grešnom naravi i ujedno je Božiji neprijatelj. Odnos između Boga i ljudi bio je narušen zbog greha. Međutim, Bog je imao plan da obnovi taj odnos.

O Del obećisardas kaj jek katar e Evaće potomkurja smrskola e Bendesko šoro, a kaj o beng ranila lešći khuv. Akava značilas kaj o beng mudarela e Mesija, ali kaj o Del palem boldelale ando trajo, a askal o Mesija smrskola e benđešći moć zauvek. But brš maj posle, o Del objavisarda kaj si o Isus godova Mesija.

Bog je obećao da će jedan od Evinih potomaka smrskati Sotoninu glavu, a da će Sotona raniti njegovu petu. To je značilo da će Sotona ubiti Mesiju, ali da će ga Bog ponovno vratiti u život, te da će Mesija zauvek smrskati Sotoninu moć. Mnogo godina kasnije, Bog je objavio da je Isus taj Mesija.

Kana o Del e potopesa uništisardas sasti phuv, dija brodo savo spasila e manušen save paćanas ande leste. Po isto način, savora zaslužisaren te aven uništíme zbog pire bezeha. Ali o Del dija e Isuse te spasil svakone savo paćal ane Leste.

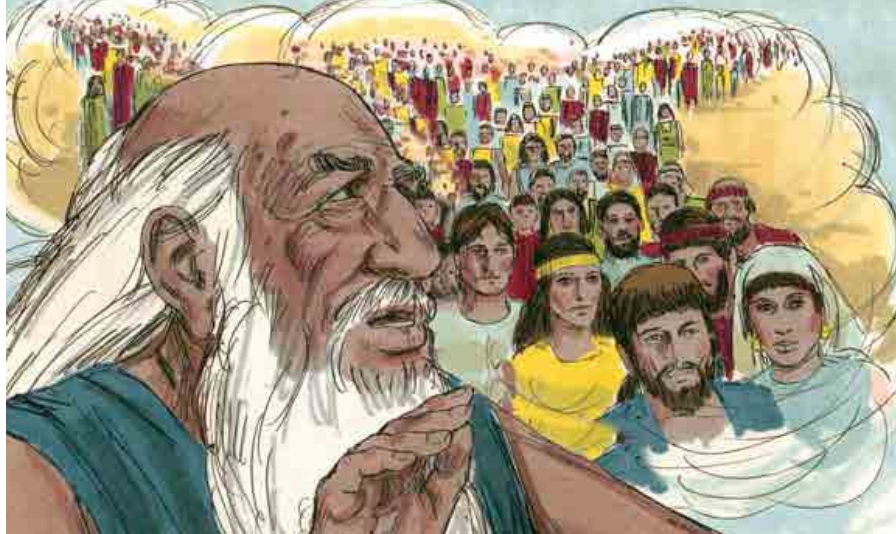

Kad je Bog potopom uništio celu Zemlju, obezbedio je brod koji će spasiti ljude koji su verovali u njega. Na isti način, svi zaslužuju biti uništeni zbog svojih greha, ali Bog je dao Isusa da spasi svakoga ko veruje u njega.

Šele bršenca, e rašaja neprestalno anenas žrtve e Devlešće pale manuša a te sikaven e kazna savi zaslužisaren zbog lenđe bezeha. Ali godola žrtve naštik te line e bezeha. O Isus si majbaro, baro rašaj. Pale razlika aver rašajenđe, vo prinesisardas korkoro pes sago jedino žrtva savi šaj te inđardas e bezeha sa e manušenđe po sasto them. O Isus si savršeno baro rašaj kaj lija e kazna pale svako bezah savo vareko varekana ćerda.

Stotinama godina, sveštenici su neprestano prinosili žrtve Bogu za ljude, da bi pokazali kaznu koju zaslužuju zbog svojih greha. No, te žrtve nisu mogle odneti greh. Isus je najveći veliki sveštenik. Za razliku od drugih sveštenika, on je prineo samoga sebe kao jedinu žrtvu koja je mogla odneti grehe svih ljudi na svetu. Isus je savršeni veliki sveštenik, jer je uzeo kaznu za svaki greh koji je iko ikad počinio.

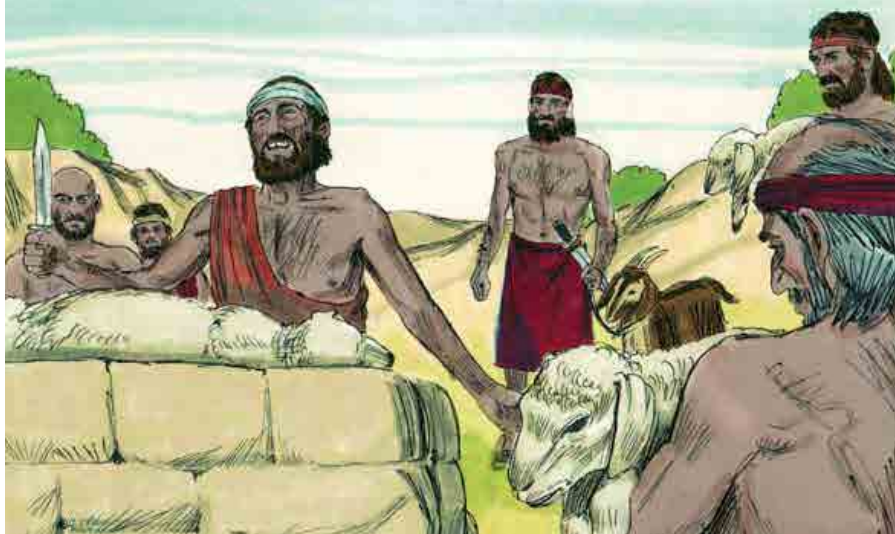
O Del phenda e Avraamešće:
“Sa o them pe phuv avela
blagoslovime kroz tute.”
O Isus sas potomko e
Avraamesko. Sa o them si
blagoslovime kroz leste, kaj
svako ko pačal ando Isus
si spasime katar o bezah,
thaj postajil e Avraamesko
duhovno potomko.

*Bog je rekao Avraamu:
“Svi narodi zemlje biće
blagoslovljeni preko tebe.”
Isus je bio Avraamov
potomak. Svi narodi bili su
blagoslovljeni preko njega,
jer svako ko veruje u Isusa
spašen je od greha i postaje
Avraamov duhovni potomak.*

Kana o Del phenda e Avraamešće te prinesisarel pire čhave e Isako sago žrtva, o Del dija e bakhre pale žrtva umesto lešće čhave, e Isako. Savora amen zaslužisaras te meras pale amare bezeha! Ali o Del dija e Isuse sago e Devlešće Bakhre, te merel umesto amende.

Kad je Bog rekao Avraamu da prinese svoga sina Isaka kao žrtvu, Bog je obezbedio jarca za žrtvu umesto njegovog sina Isaka. Svi mi zaslužujemo umreti za svoje grehe! Ali Bog je dao Isusa, Jagnje Božije, kao žrtvu koja umire umesto nas.

Kana o Del bičhaldas poslednjo pošas po Egipat, phenda svako Izraelošće familijaće te del čhurjasa savršeno bakhre thaj lešće ratesa te mačhen pire dovratkurja pe vudara. Kana o Del dikhlas o rat, nakhas lenđe čhера thaj či mudarda lenđe prve bijande čhave. Akava događajo akhardolas Pasha.

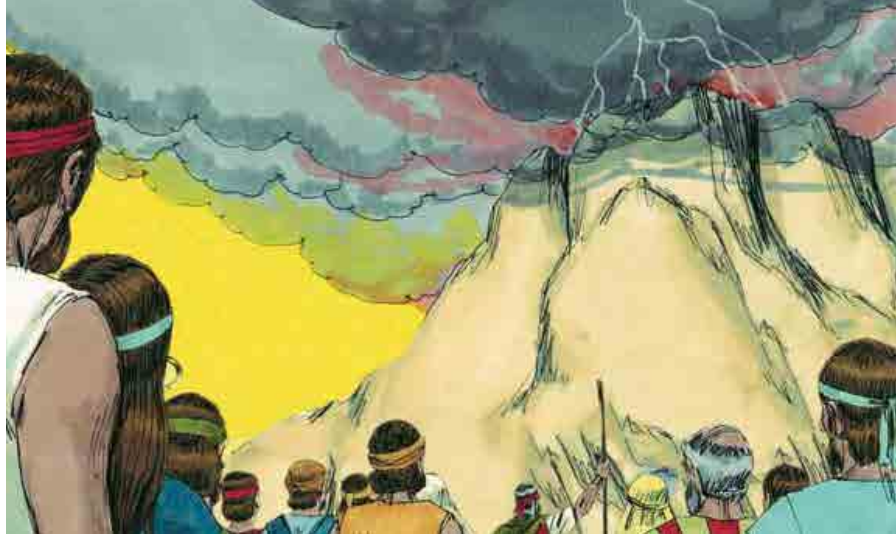
Kada je Bog poslao zadnju pošast na Egipat, rekao je svakoj izraelskoj familiji da zakolje savršeno jagnje i poškropi njegovu krv na vrh i sa strane dovrataka svoje kuće. Kada je Bog video krv, zaobišao je njihove kuće i nije ubio njihove prvorođene sinove. Ovaj događaj se zove Pasha.

O Isus si amaro pashalno Bakhro. Vo si savršeno bi bezehalo thaj sas mudardo pale vřjama e kana proslavilas pe e pasha. Kana vareko paćal ando Isus, e Isusesko rat si poćin pale godolešće bezeha, a e Devlešći kazna načhel katar godova manuš.

Isus je naše pashalno Jagnje. On je savršen i bezgrešan, a bio je ubijen za vreme pashalne proslave. Kada neko poveruje u Isusa, Isusova krv plaća za greh te osobe, a Božija kazna zaobilazi tu osobu.

O Del ćerda savezo e Izraelconenca, save sas lesko izabrano them. Ali o Del akana ćerdas Nevo Savezo savo si dostupno savorende. Zbog akava Nevo Savezo, bilo ko andar bilo savo them šaj avel deo e Devlešće themestar gajda kaj paćal ando Isus.

Bog je sklopio Savez s Izraelcima, koji su bili njegov izabrani narod. Međutim, Bog je sada sklopio Novi savez koji je dostupan svima. Zbog ovog Novog saveza, svako iz bilo kojega naroda može postati deo Božijega naroda tako što će verovati u Isusa.

O Mojsije sas baro proroko savo navestilas e Devlesko alav. Ali o Isus si majbaro proroko katar sa. Vo si Del, gajda kaj sa so ćerda thaj phenda sas delurja thaj alav e Devlesko. Zbog godova o Isus akhardol alav e Devlesko.

Mojsije je bio veliki prorok koji je govorio Božiju reč. Međutim, Isus je najveći prorok od svih. On je Bog, tako da je sve što je učinio i rekao bilo delo i reč Božija. Zbog toga se Isus naziva Reč Božija.

O Del obećisarda e kraljošće Davidešće kaj jek katar lešće potomkurja vladila sago kraljo pe Devlesko them zauvek. Pošto si o Isus o Čhavo e Devlesko thaj Mesija, vo si godova posebno potomko e Davidesko savo šaj vladil zauvek.

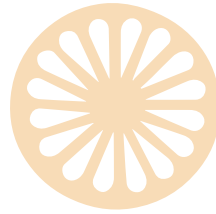
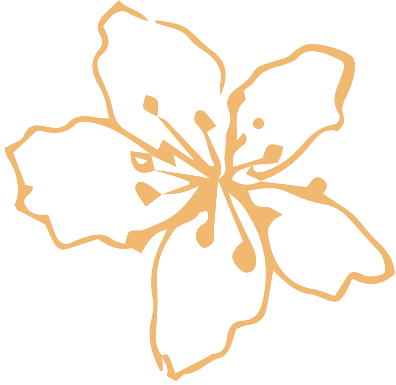
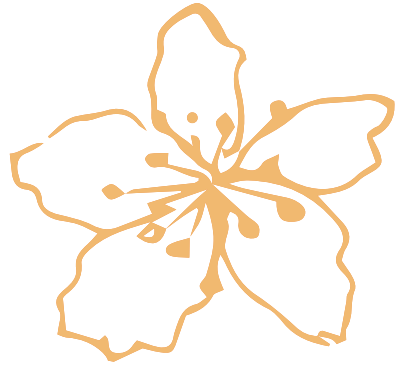

Bog je obećao caru Davidu da će jedan od njegovih potomaka zauvek vladati kao car nad Božijim narodom. Budući da je Isus Sin Božiji i Mesija, on je taj posebni Davidov potomak koji može vladati zauvek.

O David sas kraljo e
Izraelosko, ali o Isus si
kraljo saste svemirosko!
Vo avela palem thaj vladila
pire kraljevsa e pravdasa
thaj e miroasa, zauvek.

*David je bio car Izraela, ali
Isus je car celog svemira!
On će doći ponovno i vladati
svojim carstvom u pravdi
i miru, zauvek.*

49

E Devlesko nevo *Božiji Novi savez* savezo

Biblijsko paramiči andar e:

Rimljanima 3,21–26; 5,1–11;

Jovan 3,16;

Marko 16,16;

Kološanima 1,13–14;

2. Korinćanima 5,17–21;

1. Jovanova 1,5–10

Biblijska priča iz

Poslanice Rimljanima 3,21-26; 5,1-11;

Evandželja po Jovanu 3,16;

Evandželja po Marku 16,16;

Poslanice Kološanima 1,13-14;

Druge poslanice Korinćanima 5,17-21;

Prve Jovanove poslanice 1,5-10

O anđeo phendas e Marijaće savi sas još čhej kaj bijanela e Devlešće Čhave. Gajda kaj, dok sas još čhej, o Sveto Duho zasinisarda lat thaj voj ačhili phari. Bijanda čhave thaj dijale alav Isus. Zato, o Isus sas Del thaj manuš.

Anđeo je rekao devici koja se zvala Marija da će roditi Božijega Sina. I tako, dok je ona još bila devica, Duh Sveti ju je zasenio i ona je ostala trudna. Rodila je sina i nazvala ga Isus. Dakle, Isus je i Bog i čovek.

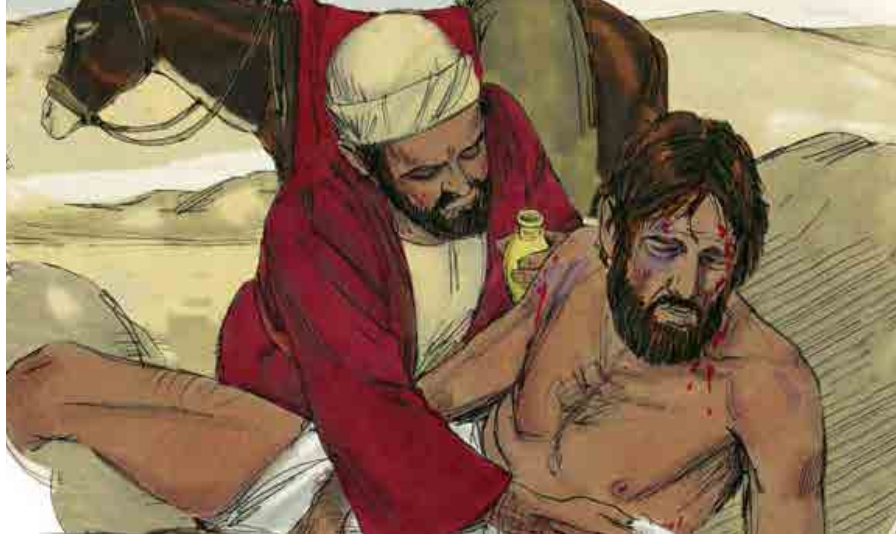

O Isus écerelas but čudurja save sikaven kaj si vo Del. Phirelas po paj, smirolas e oluja, sastarelas but nasvale theme, tradelas e benđen andar e manuša, uskrsnilas e mulen thaj pretvorisaras pandž mangre thaj duj cikne mače ando dovoljno habe pale pandž milje manuša te han.

Isus je činio mnoga čuda koja dokazuju da je Bog. Hodao je po vodi, smirivao oluje, isceljivao mnoge bolesne ljude, isterivao demone, podigao mrtve i pretvorio pet hlebova i dve male ribe u dovoljno hrane za više od 5000 ljudi.

O Isus sas vi baro učeniko, thaj ćerelas svato e autoritesa kaj vo si Čhavo e Devlesko. Vo sikavelas kaj trubul te volisares avre manušen po isto način sar volisares korkoro tut.

Isus je bio i veliki učitelj, a govorio je s autoritetom jer je Sin Božiji. Poučavao je da trebaš voleti druge ljude isto onako kako voliš samog sebe.

Isto gajda sikavelas kaj trubul te volis e Devle majbut nego so volis bilo so aver, uključime vi ćiro barvalipe.

Takođe, poučavao je da trebaš voleti Boga više nego što voliš bilo šta drugo, uključujući svu svoju imovinu.

O Isus phenda kaj si o carstvo e Devlesko maj vredno katar bilo so po them. Vareso maj važno pale bilo kaste si te pripadil ando carstvo e Devlesko. Te des ando carstvo e Devlesko, moraš te aves spasime katar ćire bezeha.

Isus je rekao da je carstvo Božije vrednije od bilo čega na svetu. Pripadati Božijem carstvu važnije je od svega drugoga. Kako bi ušao u Božije carstvo, moraš biti spašen od svojih greha.

O Isus sikavelas kaj varesave manuša prihvatin les thaj avena spasime, a aver či. Phenda kaj si varesošće manuša sago lači phuv. Von primin e lači vest palo Isus thaj aska si spasime. Aver manuša si sago zurali phuv varesošće dromešći, kaj o seme o alav e Devlesko či del, thaj či del nisošći žetva. Godola manuša odbisaren e poruka e Isusešći thaj či dena ando lesko carstvo.

Isus je poučavao da će ga neki ljudi prihvatiti i biti spašeni, a drugi neće. Rekao je da su neki ljudi poput dobrog tla. Oni primaju radosnu vest o Isusu i onda su spašeni. Drugi ljudi su kao tvrdo tlo koje nalazimo na putu, gde seme Božije reči ne ulazi i ne daje nikakvu žetvu. Ti ljudi odbijaju poruku o Isusu i neće ući u njegovo carstvo.

O Isus sikavelas kaj o Del but volil e bezehalen. Vo kamel te jartosarel lenđe thaj te ćerelente aven lešće čhave.

Isus je poučavao da Bog vrlo voli grešnike. On im želi oprostiti i učiniti ih svojom decom.

O Isus isto gajda phendas amende kaj o Del mrzal o bezah. Kana o Adam thaj e Eva sagrašisardine, godova sa uticisardas pe sa lenđe potomkurja. Sago posledica godolešće, svako manuš po them sagrašil thaj si odvoime katar o Del. Zbog godova, savora postanisardine e Devlešće dušmaja.

Isus nam je isto tako rekao da Bog mrzi greh. Kad su Adam i Eva sagrašili, to je uticalo na sve njihove potomke. Kao posledica toga, svaka osoba na svetu greši i odvojena je od Boga. Stoga, svi su postali Božiji neprijatelji.

Ali o Del volil svakone po them gaći but kaj dija pire jedino Čhaves te kogot paćal ando Isus či avela kaznime pale pire bezeha, nego traila e Devlesa zauvek.

Međutim, Bog je tako puno voleo svakoga čoveka na svetu, da je dao svog jedinog Sina da ko god veruje u Isusa ne bude kažnjen za svoje grehe, nego da živi s Bogom zauvek

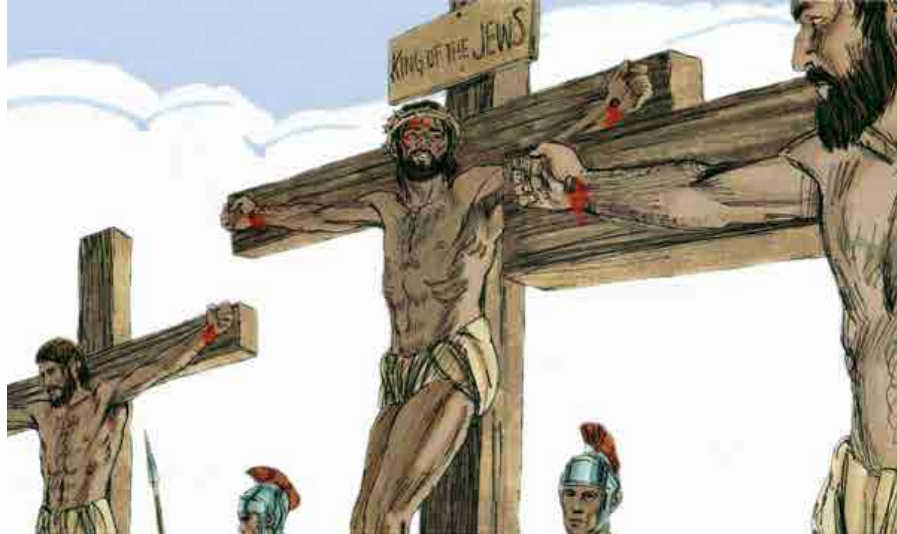

Zbog čiro bezah, tu san došalo thaj zaslužisares te meres. O Del terubujasas te avel holjariko pe tute, ali vo piri holji mukla po Isus umesto pe tute. Kana o Isus mulo po trušul, vo primisarda čiri kazna.

Zbog tvog greha, ti si kriv i zaslužuješ umreti. Bog bi se trebao ljutiti na tebe, ali je izlio svoju ljutnju na Isusa umesto na tebe. Kad je Isus umro na krstu, on je primio tvoju kaznu.

O Isus nikada či sagrešisardas, ali odabirisarda te avel kaznime thaj te merel sago savršeno žrtva te inđarel ćire bezeha thaj e bezeha svako manušesće po them. Pošto o Isus žrtvuisarda korkoro pes, o Del šaj jartosarel svako bezah maj džungale bezeha.

Isus nikad nije sagrešio, ali je odlučio da će biti kažnjen i umreti kao savršena žrtva da odnese tvoje grehe i grehe svake osobe na svetu. Budući da je Isus žrtvovao samog sebe, Bog može oprostiti svaki greh, čak i grozne grehe.

Ćiro lačhipe naštik spasil
tut. Naj khanči so tu šaj
ćeres te aveltu zajedništvo
e Devlesa. Samo o Isus šaj
jartosarel ćire bezeha. Tu
samo trubul te pačas kaj
si o Isus Čhavo e Devlesko,
kaj mulo po trušul umesto
tute thaj kaj o Del vazdale
andar e mule.

*Dobra dela te ne mogu
spasiti. Nema ništa što ti
možeš učiniti kako bi imao
zajedništvo s Bogom. Samo
Isus može oprati tvoje grehe.
Ti trebaš verovati da Isus
jest Sin Božiji, da je umro na
krstu umesto tebe i da ga je
Bog podigao iz mrtvih.*

O Del spasila svakone ko pačal ando Isusthaj primiles sago pire Gospodare. Ali vo či spasila okole ko či pačal ande Leste. Naj važno dali san čoro ili barvalo, muško ili žensko, purano ili terno, ili kaj trais. O Del volil tu thaj kamel te pačas ando Isus sar les avilosas blisko zajedništvo tuva.

Bog će spasiti svakoga ko veruje u Isusa i primi ga kao svoga Gospodara. No, neće spasiti onoga ko ne veruje u Njega. Nije važno jesi li bogat ili siromašan, muškarac ili žena, star ili mlad, ili gde živiš. Bog te voli i želi da veruješ u Isusa kako bi imao blisko zajedništvo s tobom.

O Isus akhareltu te pačas andelestethajte avesboldo. Pačas kaj si o Isus Mesija, jedino Čhavo e Devlesko? Pačas kaj san bezehalo thaj kaj zaslužisares te o Del kaznil tut? Pačas kaj o Isus mulo po trušul te inđarel ćiro bezah?

Isus te poziva da veruješ u njega i da budeš kršten. Veruješ li da je Isus Mesija, jedini Sin Božiji? Veruješ li da si grešnik i da zaslužuješ da te Bog kazni? Veruješ li da je Isus umro na krstu da odnese tvoje grehe?

Ako pačas ando Isus thaj ande okova so vo čerda pale tute, askal san hrišćanino. O Del inkaldatu andar e bendesko carstvo savo si si ando tunjariko thaj čhutatu ande Devlesko carstvo savo si ando svetlo. O Del lija čire purane bezehale navike e trajošće, thaj dijatu neve, pravedne načinurja trajošće.

Ako veruješ u Isusa i u ono što je on učinio za tebe, onda si hrišćanin. Bog te izvukao iz Sotonina carstva tame i stavio te u Božije carstvo svetla. Bog je oduzeo tvoje stare, grešne načine života i dao ti nov, pravedan način života.

Ako san hrišćanino, o Del jartosada tuće ćire bezeha zbog o kova so o Isus ćerda. Akana o Del inćareltu sago pire paše drugares umesto dušmanes.

Ako si hrišćanin, Bog je oprostio tvoje grehe zbog onoga što je Isus učinio. Sada te Bog smatra bliskim prijateljem, a ne neprijateljem.

Ako san drugari e Devlesko thaj sluga e Isusesko Gospodesko, kameja te aves poslušno okolešće so o Isus sikavelas. Vi ako san hrišćanino vi majbut aveja ande kušnje e bezehešći. Ali o Del si verno thaj phenel ako priznaisares čire bezeha, vo jartosarela tuće. Vo delatut zor te boristu protiv o bezah.

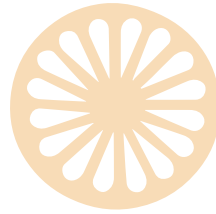
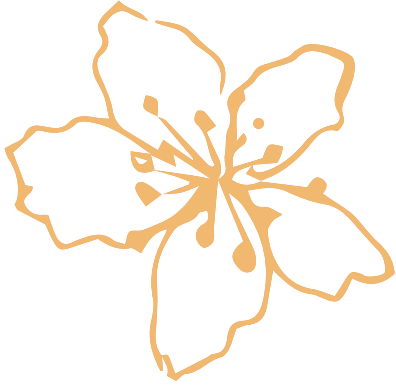
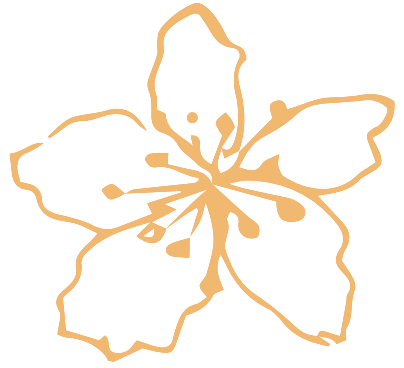
Ako si prijatelj Božiji i sluga Isusa Gospodara, hoćeš biti poslušan onome što te Isus poučava. Iako si hrišćanin, i dalje ćeš biti u iskušenju grešiti. Ali Bog je veran i kaže da ako priznaš svoje grehe, on će ti oprostiti. On će ti dati snagu da se boriš protiv greha.

O Del phenel tuće te molistu, te proučis lesko alav, te poštuis les aver hriščanonca thaj te phenes averenđe so vo ćerda pale tute. Sa akava pomožisarel tuće te aveltu majpašo odnosu lesa.

Bog ti kaže da se moliš, da proučavaš njegovu Reč, da ga slaviš zajedno sa ostalim hriščanima i da govoriš drugima šta je učinio za tebe. Sve ovo ti pomaže da imaš dublje zajedništvo s Njim.

50

0 Isus boldelpe

Isus se vraća

Biblijsko paramiči andar o:

Matej 24,14; 28,18;

Jovan 15,20; 16,33;

Otkrivenje 2,10;

Matej 13,24–30, 36–42;

1. Solunjanima 4,13–5,11;

Jakovljeva 1,12;

Matej 22,13;

Otkrivenje 20,10; 21,1–22,21

Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 24,14; 28,18;

Evandjelja po Jovanu 15,20; 16,33;

Otkrivenja 2,10;

Evandjelja po Mateju 13,24–30.36–42;

Prve poslanice Solunjanima 4,13–5,11;

Jakovljeve poslanice 1,12;

Evandjelja po Mateju 22,13;

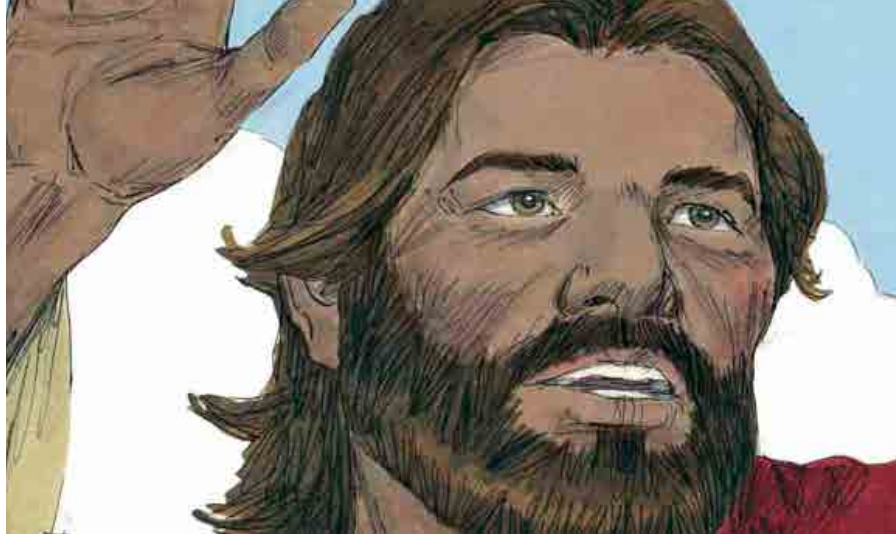
Otkrivenja 20,10; 21,1–22,21

Već skoro duj milje brš, sa majbut thaj majbut manuša kroz sasto them ašundine e bahtali nevimata palo Isus Mesija. E khandiri barjolas. O Isus obećisarda kaj boldelape po krajo e themesko. Vi ako či još boldape, vo održila piro obećanje.

Već gotovo 2000 godina, sve više i više ljudi u celom svetu sluša radosnu vest o Isusu Mesiji. Crkva raste. Isus je obećao da će se vratiti na kraju sveta. Iako se još nije vratio, on će ispuniti svoje obećanje.

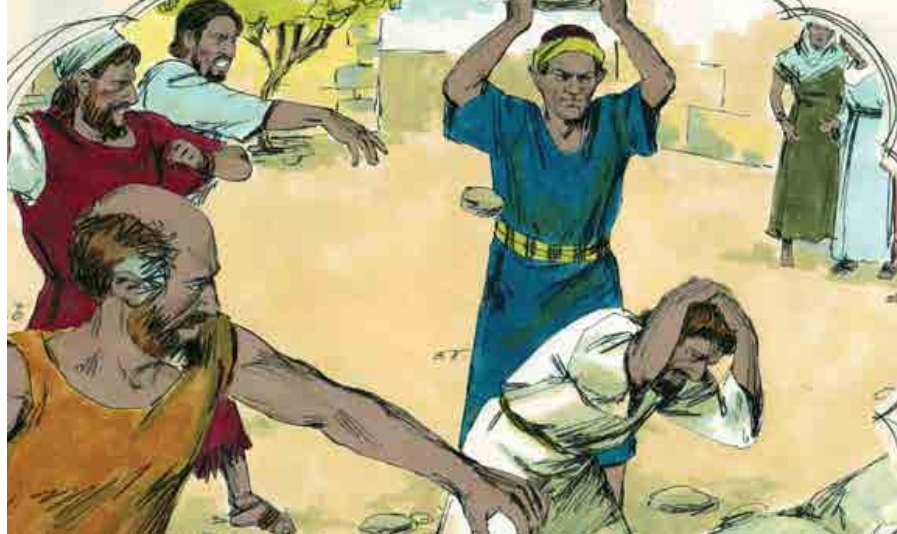
Dok ažučaras e Isuse te boldelpe, o Del kamel te traisaras po način savo si sveto thaj savo proslavisarele. Vo ujedno kamel te phenas averende pale lesko carstvo. Kana o Isus trailas pe phuv, vo phendas: “Mungre učenikurja ropovedina e lači vest palo carstvo e Devlesko svugde po them, thaj askal avela o krajo.”

Dok čekamo Isusa da se vrati, Bog želi da živimo na način koji je sveti i koji ga proslavlja. On ujedno želi da govorimo drugima o njegovom carstvu. Kad je Isus živeo na zemlji, rekao je: “Moji učenici će propovedati radosnu vest o carstvu Božijem posvuda po svetu, i onda će doći kraj.”

O But o them još uvek
či ašundine palo Isus.
Majsigo nego so boldelpes
ando nebo, o Isus phendas
e Hrcaninće te navestin
e bahtali nevimata e
manušenđe okolenđe
save nikad či ašundinela.
Phendas lenđe džan thaj
čeren sa e učenikonen te
aven mungre učenikurja!"
Askal vi phendas: "O Polje
si spremno pale žetva!"

*Mnogi narodi još uvek
nisu čuli o Isusu. Pre nego
se vratio na nebo, Isus je
rekao hrišćanima da govore
radosnu vest ljudima koji je
nikad nisu čuli. Rekao je:
"Idite i činite sve narode
učenicima mojim!" Takođe
je rekao: "Polja su spremna
za žetvu!"*

O Isus isto phendas: “O sluga naj majbaro katar piro gospodari. Sago kaj e vlasti akale themešće mrzanas man, gajda vi tumen mrzina thaj mudarena zbog mande. Vi ako trpina ande akava them, aven ohrabrimo kaj me pobedisardem e benđe, okole savo vladil akale themesa. Ako ačhen verne dži ko krajo, askal o Del spasilatume!”

Isus je isto rekao: “Sluga nije veći od svog gospodara. Kao što su vlasti ovog sveta mrzele mene, tako će vas mučiti i ubijati zbog mene. Iako ćete trpeti u ovome svetu, budite ohrabreni jer sam ja pobedio Sotonu, koji vlada nad ovim svetom. Ako ostanete verni do kraja, onda će vas Bog spasiti!”

O Isus pire phendas
pire učenikonende jek
paramiči sar objasnisardas
so avela e manušenca
kana o them završila.
Phenda: "Varesosko manuš
zasadisarda lačo seme
ande piri phuv. Dok sovelas,
avilo lesko dušmano thaj
zasadisardas o korovo
maškar o điv thaj askal
đelotar."

*Isus je svojim učenicima
ispričao priču kako bi
objasnio šta će se dogoditi
s ljudima kada svet završi.
Rekao je: "Neki čovek je
zasadio dobro seme u svom
polju. Dok je spavao, došao je
njegov neprijatelj i zasadio
korov među pšenicu
i onda otišao."*

“Kana e biljke prokljijisardine, o sluga godole manuško phendas: ‘Gospodarina, tu zasadisardan lačno seme pe koja phuv. Sostar si askal o korovo pe leste?’ O Gospodari phenda: ‘Moraš kaj o dušmano zasadisarda les.’”

“Kad su biljke iskljijale, sluge toga čoveka rekli su: ‘Gospodaru, ti si zasadio dobro seme na onom polju. Zašto je onda korov na njemu?’ Gospodar je odgovorio: ‘Mora da ih je neprijatelj zasadio.’”

“E sluge phendine pire gospodarešće: ‘Te iščupisaras o korovo?’ O gospodari phenda: ‘Na te ćerdine godova, inkalena vi o điv. Ažućaren dži ke žetva thaj askal ćiden o korovo pe gomila te denle jag, ali o điv anena ande mungre žitnice.’”

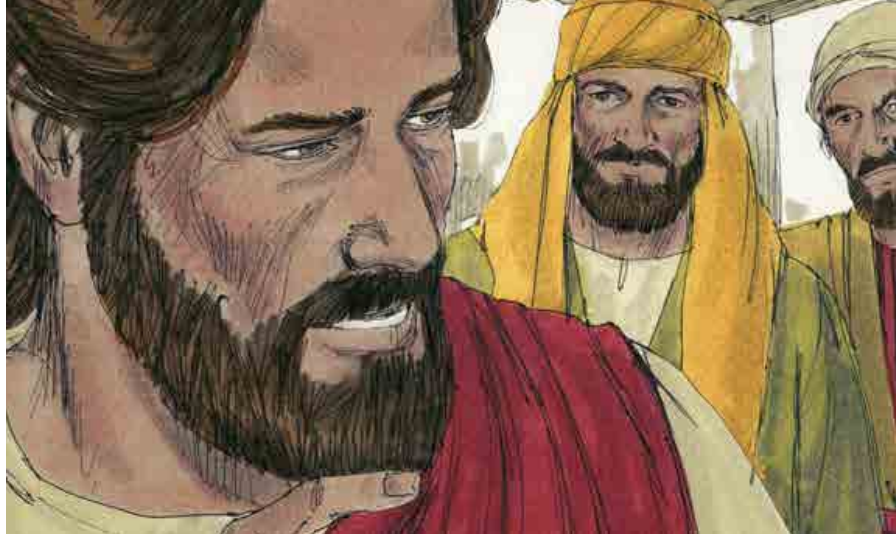
“Sluge su odgovorili svome gospodaru: ‘Da iščupamo korov?’ Gospodar im je odgovorio: ‘Ne. Ako to učinite, iščupat ćete i deo pšenice. Pričekajte do žetve, a onda sakupite korov na hrpu da se zapali, ali donesite pšenicu u moju žitnicu.’”

E sikamne či haćarenas o značenje akale paramičako, pa phućline e Isuse te objasnisarel lenđe. O Isus phenda: “O Manuš savo zasadisarda o laćho seme prestavisarel e Mesija. E phuv prestavisarel o them. Laćho seme prestavisarel e manušen ande Devlesko carstvo.”

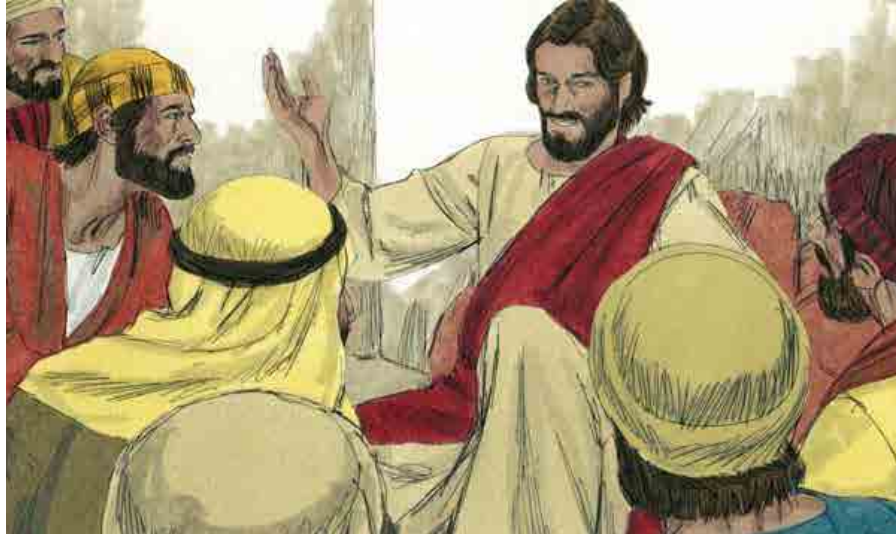

Ućenici nisu razumeli značenje ove priće, pa su pitali Isusa da im je objasni. Isus je rekao: “Ćovek koji je zasadio dobro seme predstavlja Mesiju. Polje predstavlja svet. Dobro seme predstavlja ljude u Boćijem carstvu.”

“O korovo prestavisarel e romen save pripadisaren e Bilačhešće. O dušmano savo zasadisarda o korovo prestavisarel e benše. E žetva prestavisarel o krajo e themesko, a kola save kušen o čiv prestavisaren e anđelurjen.”

“Korov predstavlja ljude koji pripadaju Zlome. Neprijatelj koji je zasadio korov predstavlja đavola. Žetva predstavlja kraj sveta, a žeteoci predstavljaju Božije anđele.”

Kana o them završila, e anđelurja ćidena sa e romen save pripadisaren e benđešće thaj čudenalen ando jagako bov, kaj rovena thaj škripina e dandenca ande bari patnja. Askal e pravednikurja sasinina sar o kham ando carstvo e Devlesko, lenđe Dadesko.

Na kraju sveta, anđeli će skupiti sve ljude koji pripadaju đavolu i baciti ih u vatrenu peć, gde će plakati i škrgutati zubima u velikoj patnji. Onda će pravednici zasijati kao sunce u carstvu Boga, njihovog Oca.

O Isus isto gajda phenda kaj boldelape pe phuv taman maj sigo nego so o them završisarel. Boldelape pe isto način sago vi kaj đelotar, avelale fizičko telo thaj avela pe oblakurja po nebo. Kana o Isus boldelape, svako hrišćanino savo mulo uskrsnila andar e mule thaj malavela le po nebo.

Isus je isto tako rekao da će se vratiti na zemlju upravo pre nego svet završi. Vratit će se na isti način kako je otišao, to jest, imaće fizičko telo i doći će na oblacima nebeskim. Kad se Isus vrati, svaki hrišćanin koji je umro će uskrsnuti od mrtvih i susresti ga na nebu.

Askal e hrišćanurja save si džude dena ando nebo thaj avena zajedno aver hrišćanonenca save uskrsnisardine andar e mule. Savora avena kote e Isuseja. Nakon godova, o Isus traila pire romenca ando savršime miro thaj jedinstvo zauvek.

Zatim će hrišćani koji budu još uvek živi uzići na nebo i pridružiti se hrišćanima koji su uskrsnuli od mrtvih. Svi će biti tamo s Isusom. Nakon toga, Isus će živeti sa svojim narodom u savršenom miru i jedinstvu, zauvek.

O Isus obećisarda kaj dela kruna svakone savo pačal ande leste. Von traina thaj vladina e Devlesa ando savršime miro zauvek.

Isus je obećao da će dati krunu svakome ko veruje u njega. Oni će zauvek živeti i vladati s Bogom u savršenom miru.

Ali o Del sudila svakonešće savo či paćal ando Isus. Čhudelalen ando pakao, kaj rovena thaj škripina e dandanca ande pare patnje zauvek. E jag savi nikad či ačhela neprekidno delalen jag, a e ćerme či ačhena te hanlen.

Međutim, Bog će suditi svakoga ko ne veruje u Isusa. Baciće ih u pakao, gde će zauvek plakati i škrgutati zubima u patnji. Vatra koja nikad neće prestati, neprekidno će ih paliti, a crvi ih neće prestati jesti.

Kana o Isus boldelpe, vo potpuno uništila e benđe thaj lesko carstvo. Čhudela e benđe ando pakao kaj vo phabola zauvek, zajedno savorenca save odlučisardine te sledisarenles umesto te ašunen e Devle.

Kad se Isus vrati, u potpunosti će uništiti Sotonu i njegovo carstvo. Baciće Sotonu u pakao, gde će zauvek goreti, zajedno sa svima koji su odlučili slediti njega umesto da budu poslušni Bogu.

Pošto o Adam thaj e Eva sas neposlušne e Devlešće thaj andine o bezah ande kava them, o Del proklisardale thaj odlučiardas te uništisarele. Ali jek đes o Del stvorila nevo nebo thaj nevi phuv savi avela savršime.

Pošto su Adam i Eva bili neposlušni Bogu i doveli greh u ovaj svet, Bog ga je prokleo i odlučio uništiti. No, jednoga dana Bog će stvoriti novo nebo i novu zemlju, koji će biti savršeni.

O Isus thaj lešće manuša
traina pe nevi phuv, thaj
vo vladila zauvek pe sa so
postoi. Khoselasvako jasvin
thaj čiavela majbut patnje,
tuge, rovljipe, bilačhipe,
duk, ni smrto. O Isus vladila
ande piro carstvo mirosa
thaj pravdasa, thaj vo avela
pire romenca zauvek.

*Isus i njegov narod živeće
na novoj zemlji, a On će
vladati zauvek nad svime što
postoji. Obrisaće svaku suzu
i neće više biti ni patnje, ni
tuge, ni plakanja, ni zla, ni
boli, ni smrti. Isus će vladati
nad svojim carstvom u miru
i pravdi, te će zauvek ostati
sa svojim narodom.*

O Isus phendas pire učenikonēde: “Dini si mande sa e vlast po nebo thaj pe phuv. Dakle, džan, thaj ćeren katar sa e thema učenikonen gajda kaj bolena len ando alav e Dadesko, Čhavesko, thaj e Sveto Duhosko, thaj sikavenlen te aven poslušne ande sa so zapovedisardem tumēde. Dentumen gođi me avava sasti vrjama tumenca.”

Isus je rekao svojim učenicima: “Data mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Dakle, idite, činite učenike od svih naroda tako što ćete ih krstiti u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, te učeći ih da budu poslušni svemu što sam vam zapovedio. Setite se, ja ću uvek biti s vama.”

Čergar
door43.org

Srpski
door43.org